

Мр Добривоје Јовановић
Вера Величковић
Љиљана Јовановић

ГИМНАЗИЈА У ЈАГОДИНИ 1918-1941

Издавач
Мр Добривоје Јовановић
Јагодина

Рецензија
Нинослав Станојловић

Превод увода
Вера Величковић

Корице
Ђорђе Филиповић

Штампа
„Графика Трумпић“
Јагодина

ISBN
978-86-914023-9-6

Тираж: 10.

Јагодина
2018.

**Рецензија на рукопис „Гимназија у Јагодини 1918-1941“, аутора
мр Добривоја Јовановића, Вере Величковић и Љиљане Јовановић**

Угледни и етаблирани јагодински истраживач богате завичајне прошлости, а нарочито школства на поморавском подручју, мр Добривоје Јовановић, уз свесрдну помоћ његових кћери проф. Вере Величковић и Љиљане Јовановић, студента германистике, латио се комплексног задатка да проучи сачувану архивску грађу о развоју јагодинске гимназије у периоду између два рата.

Резултат истрајног и педантног истраживања ове (породичне) групе прилежних аутора је рукопис под називом „Гимназија у Јагодини 1918-1941“, обима око 350 страница. Исти је базиран искључиво на необјављеној и прворазредној архивској грађи, која се чува у Архиву Србије и Архиву Југославије у Београду, као и у Историјском архиву Јагодина и Завичајном музеју у Јагодини.

Наведени рукопис на документарно-синтетички начин третира један од периода у историји јагодинске гимназије, ове знамените средњошколске установе у Србији, која постоји скоро век и по. Овакве монографије због начина излагања, условљеног обимном историјском грађом, које обично подразумева сажимање много података, од хронолошких до статистичких, ауторима не остављају пуно могућности за креативнији приступ материји, уз свеprisутну опасност да штиво не заинтересује читаоца. Утисак је, да је у случају овог рукописа трочлана екипа аутора, предвођена мр Јовановићем и захваљујући његовом стручном знању, великој ерудицији и емпирији, као и чињеници да иза њега стоје на десетине изузетних књига, студија и чланака, успела да сатка вредну причу, која представља користан прилог историји српске просвете.

Зналачки укомпонована архивска грађа, обогаћена корисним статистичким табелама и илустрована бројним фотографијама, стручно је приказана. Текст је написан читљивим стилем и има десетак насловљених поглавља. Рукопис почиње *Уводом*, где је приказан краћи осврт на оснивање гимназије у Јагодини 1869. године, као и њен кроки историјат до краја Првог светског рата.

Следеће поглавље, насловљено *Обнова рада школе*, уводи читаоце у задати период, кроз податке о санирању оштећених гимназијских зграда, као и почетку рада ове, тада шесторазредне гимназије, у новим околностима, уз доста корисних чињеница о здравственом стању ученика, првим професорима, а ту су и спискови ученика по разреда, као и интегрална верзија школског надзорника Јосифа Стојановића о обнови ове просветне установе.

Потом, по школским годинама, сазнајемо све о отварању седмог и осмог разреда гимназије, оснивању Соколског друштва и Спортског друштва *Зора*, премештајима професора, поделама на предмете, односима међу наставним

особљем, наставном процесу, уџбеницима, грађењу нове школске зграде од 1930. до 1932. године, успесима ученика, дисциплинским казнама, али и о мењању имена школе, од *Реална мешовита гимназија*, преко *Виша градска гимназија* до *Државна пуна осморазредна реална гимназија Престолонаследника Петра*.

Посебна поглавља су посвећена школској књијници, кабинетима и опремљености истих, ученичким удружењима и екскурзијама, да би на крају рукописа следили прегледни спискови матураната (са доступним биографским подацима), који су завршили Нижи и Виши течајни испит у јагодинској гимназији.

Из свега нареченог и написаног закључујем да наведени рукопис завређује да буде објављен и доступан, како стручној, тако и широј јавности.

У Јагодини
на Сретење 2018.

Рецензент
Нинослав Станојловић
професор историје

УВОД

Грађани Јагодине 1866. године покренули су иницијативу за отварањем Гимназијске реалке, али је тај захтев одбијен. Исти захтеви поновљени су и јула 1868. године, као и августа 1869. године. После гаранције Јагодинске општине да ће нова зграда бити довршена и да ће се обезбедити потребан школски инвентар до краја септембра 1869. године, као и да ће у први разред гимназијске реалке бити уписано најмање 30 ученика, новембра исте године постављени су први наставници. Предавања су започета 26. новембра 1869. године.

Следеће 1870. године школа добија други разред, а трећи разред 1873. године, када мења назив у Јагодинску полугимназију. Исте године упућен је захтев за отварањем четвртог разреда, али одобрење за отварањем овог разреда добијено је тек 1879. године. Захтев за отварањем петог разреда упућен је 1869. године, када је гимназија имала 190 ученика. Захтев је одбијен.

Јула 1898. године, после доношења Закона о средњим школама извршена је реформа средњих школа. На основу овог закона, 4. јула донет је указ о укидању неколико средњих школа, међу којима и Јагодинске гимназије.

Убрзо по укидању гимназије као државне школе, почетком школске 1898-1899. године почела је са радом приватна гимназија у Јагодини. Поново је, указом од 31. јула 1902. године, у Јагодини отворена државна четвороразредна гимназија. Рад школе започет је 8. октобра исте године, а број уписаних ученика износио је 128. Пети разред школа добија почетком школске 1905-1906. године, а шести разред наредне школске године.

У Јагодини је постојала и приватна Женска гимназија, коју је отворио Михајло Јевтић, председник општинског суда. Школа је почела са радом 11. августа 1908. године. Јагодинска општина обезбедила је зграду, намештај и огрев, а ученице су на име школарине плаћале од 5 до 15 динара, у зависности од имовног стања. Директор је своју дужност обављао бесплатно. У првој години школа је имала само једна разред, а сваке године отварао је нови разред. У школској 1910-1911. години, у три разреда било је уписано 60 ученица.

Почетком првог светског рата школа је радила отежано, јер је један број наставника био мобилисан. И поред тога, почетком школске 1915-1916. године било је уписано у сва осам разреда 496 ученика. Уласком непријатеља у Јагодину гимназија је престала са радом. Већина њених наставника учествовала је у рату. Средином новембра 1915. године погинули су Сретен Николић, директор гимназије и професор Јован Ивковић, по чину кепетан прве класе.

По ослобођењу, започета је привремена оправка школских зграда. Привремени рад школа је отпочела већ 15. јануара 1919. године, а редовна настава

15. марта исте године. Рад је започет у двама школским зградама, јер је трећа била доста оштећена. Прве послератне школске године било је уписано 437 ђака: 265 ученика и 172 ученице.

Седми и осми разред школа добија школске 1920-1921. године. Због малог броја ученика ови разреди су привремено затворени октобра 1925. године. На молбу Јагодинске општине већ фебруара 1926. године седми и осми разред су привремено отворени, али јула исте године и поново укинута. Ипак 2. септембра 1926. године школа добија седми разред, а следеће школске године и осми разред.

Државна потпуна гимназија претворена је 27. новембра 1930. године у непотпуну гимназију. Да би се изашло у сусрет ученицима виших разреда, јер је одлука донета половином школске године, Јагодинска општина је тражила дозволу за отварање Самоуправне градске гимназије за ученике од петог до осмог разреда, коју би издржавала општина. Министар просвете је дозволио формирање ове гимназије, али само до краја школске 1930-1931. године.

После изградње нове зграде гимназије, Јагодинска општина је 15. јуна 1934. године, поново упутила молбу за отварање Потпуне осморазредне гимназије. Тек 25. августа 1940. године отворена је Потпуна мешовита гимназија, која је почела са радом почетком школске 1940-1941. године, са укупно уписаних 1058 ђака.

Уласком Немаца у Јагодину 10. априла 1941. године, гимназија привремено престаје са радом, али је већ 5. маја обновљен рад са ученицима виших разреда, а 19. маја са ученицима прва три разреда.

Introduction

The inhabitants of Jagodina proposed an initiative for opening The Grammar school in 1866, but that motion was rejected. The same demands were repeated in July 1868, and also in August 1869. After guarantees of Jagodina Municipality that the new building will be finished and that necessary school inventory will be provided by the end of September 1869, as well as that in the first grade of The Grammar school will be enrolled at least 30 pupils, in November of the same year the first teachers were appointed. The lectures started on 26th November, 1869.

In the next year, in 1870, the school got the second grade and the third grade in 1873, when it changed its name to Jagodina's Semi-grammar school. In the same year the request for opening the fourth grade was sent, but it was approved in 1879. The request for opening the fifth grade was sent in 1869, when the Grammar school had 190 pupils. The request was rejected.

In July 1898, after passing the law about secondary schools, the reform of secondary schools was carried out. According to this law, on 4th July the decree about cancellation a few secondary schools was passed, among which also Grammar school Jagodina.

Soon after the annulment of Grammar school as a state school, by the beginning of the school year 1898-99, The Private Grammar school in Jagodina started working. Again, according to the decree of 31st July 1902, The State Grammar school with four grades was opened in Jagodina. The school started working on 8th October of the same year, and the number of enrolled pupils was 128. The school got its fifth grade at the beginning of school year 1905- 06, and the sixth grade in the next year.

In Jagodina there was a private Female Grammar school, which Mihajlo Jevtic, the president of the Municipal Court, opened. The school started working on 11th August, 1908. Municipality provided the building, furniture and firewood, and female pupils paid tuition form 5 to 15 dinars, depending on the personal property. The principal performed its duty for free. In the first year the school had just one grade, and every year a new grade was opened. In school year 1910-11, in three grades 60 pupils were enrolled.

At the beginning of the First World War the school was working heavily, because some teachers were mobilized. In addition to that, at the beginning of school year 1915- 16, there were 496 students enrolled in all eight grades together. When the enemy entered Jagodina, The Grammar school stopped working. Most of its teachers participated in the war. In the middle of September 1915, Sreten Nikolic, the principal of Grammar school, was killed, as well as Jovan Nikolic, a teacher, and the captain of the first rank.

After the liberation, the temporary mending of school buildings was started. The school began its temporary work on 15th January 1919 and regular classes on 15th March, of the same year. The work started in two school buildings, because the third was severely damaged. In the first school year after the war there were 437 pupils enrolled: 265 male pupils and 172 female pupils.

The school got its seventh and eighth grade in 1920- 21. Due to the small number of pupils these grades were temporarily closed in October 1925. On the request of Jagodina Municipality the seventh and the eighth grade were temporarily opened again in February 1926, but in July of the same year they were cancelled again. Still, on 2nd September 1926, the school got the seventh grade, and in the next school year the eighth grade. The State Complete Grammar school was changed into Incomplete Grammar school on 27th November, 1930. In order to oblige the students of the senior grades, because the decision was made in the middle of the school year, Jagodina Municipality asked for a permission to open Autonomous Town Grammar school for pupils from the fifth to the eighth grade, which would be supported by the Municipality.

After the construction of the new building, Jagodina Municipality again sent the request for opening The Complete Grammar school with eight grades on 15th June 1934. On 25th August 1940 the Complete Grammar school was opened and started working at the beginning of the school year 1940- 41, with 1059 pupils enrolled in total.

When the Germans entered Jagodina on 10th April 1941, the school stopped working temporarily, but on 5th May the work with pupils of the senior grades was renewed, and on 19th May with students of the first three grades.

ОБНОВА РАДА ШКОЛЕ

Школски летопис

1) „Школске зграде – за време рата одмах у почетку у 1914. години школске зграде ове гимназије употребљене су за болницу. За време окупације од 1915. године у почетку је била болница, а касније касарна у којој су биле смештене час немачка час аустријска војска. При повлачењу непријатеља из Јагодине 1918. године непријатељ је много упропастио зграду, тако на пр. на каратавану нема ни једне даске, а по учионицама су ложене ватре.¹

У почетку децембра 1918. године општина града Јагодине нешто из својих прихода а нешто добијеним прилозима грађанства и бесплатном радном снагом радника и занатлија почела је привремену оправку школских зграда ове гимназије, тако да је привремени рад у гимназији могао већ почети од 15. јануара 1919. године, а редовна настава 15. марта 1919. године.

Ова је гимназија у почетку 1919. године располагала са две канцеларије, једним одељењем за кабинете и 10 учионица, а у септембру 1919. године располагала је још са једном учионицом и двама собама за читаоницу и кабинете.²

¹ АЈ, 66, 730. Списак ученика четвртог разреда школске 1915-1916. године: 1. Светислав Николић, 2. Стеван Паунковић, 3. Милош Паунковић, 4. Радован Гајић, 5. Јелена Јовановић, 6. Љубица Трифуновић, 7. Михаило Радовановић, 8. Миодраг Пандуровић, 9. Лепосава Ђеловић, 10. Матилда Коен, 11. Бранислав Миљковић, 12. Радмило Стојковић, 13. Драгиња К. Бањић, 14. Михаило Бркић, 15. Љубивоје Милијевић, 16. Радмила Ђорђевић, 17. Жарко Марјановић, 18. Витомир Марјановић, 19. Александар Милојковић, 20. Петар Петровић, 21. Сениша Пиндић, 22. Живка Јанковић, 23. Милица Штрбић, 24. Никола Несторовић, 25. Вукосава Вуцелић, 26. Милана Миленковић, 27. Љубица Рашић, 28. Радомир Савић, 29. Милан Милутиновић, 30. Милан Здравковић, 31. Радмила Шушић Симеоновић, 32. Радунка Вељковић, 33. Војислав Стојановић, 34. Властимир Адамовић, 35. Бранислав Радојковић, 36. Костадинка Марковић, 37. Лепосава Костић, 38. Даница Димитријевић, 39. Бранислав Магдић, 40. Бранилсав Илић, 41. Живана Јовановић, 42. Живан Јовановић, 43. Десанка Полић (Томић), 44. Јован Спасојевић, 45. Бошко Спасојевић, 46. Љубица Максимовић, 47. Тихомир Глишић, 48. Милева Павловић, 49. Душан Јовановић, 50. Ђурђе Марић, 51. Косара Џуфина, 52. Видосава Бозољац, 53. Радисав Манчић, 54. Олга Живковић, 55. Светозар Петровић, 56. Гојко Хаџи Манић, 57. Светомир Пешић, 58. Бранислав Лађаревић, 59. Чедомир Величковић, 60. Милош Драгутиновић, 61. Радмила Стојановић, 62. Милорад Ђокић, 63. Светомир Миловановић, 64. Никола Р. Јовановић, 65. Александар Димитријевић, 66. Радомир Љутовац, 67. Ружица Николић, 68. Јеврем Станисављевић, 69. Десанка Милосављевић, 70. Радојка Гачић, 71. Милан Антонијевић, 72. Миодраг Недељковић, 73. Ружица Стефановић, 74. Станислава Трфуновић, 75. Бранислава Стојковић, 76. Властимир Поповић, 77. Ђорђе Станковић, 78. Јован Поповић, 79. Стојан Радивојевић.

² АЈ, 66, 2376. Укупна потребна средства за новембар 1919. године износила су 10.675 динара: за хартију и коверте 50 динара; за мастило 10 динара; за пера 5 динара; за упијајућу хартију 10 динара;

2) Намештај – стари намештај је потпуно уништен, тако кад смо дошли у школу било је само голих зидова. Прикупљено је 23 старих скамија.³

У првом течају 1919. године ученици су сами доносили столице, столове, пећи и сулундаре и радило се без скамија, а општински суд је направио 10 малих табли за рад по учионицама. У октобру смо добили од Министарства просвете 204 нових скамија и 10 катедри са подијумима наручених у Сарајеву. Нове табле, и ако су неопходно потребне, нису добијене и ако је управа ове школе добила извештај, да су поручене. Столови и најпотребнији намештај је набављен из канцеларијских трошкова.⁴

3) Ђачка трпеза – Јагодинска општина одбору ђачке трпезе уступила је своју зграду, која је била врло рабатна. На отварању трпезе радило се од почетка 1919. године. Све је било припремљено за отварање око 20. марта. Одбор је оправрио ову зграду од добијених прилога са појединих забава. Било какву другу помоћ општина није пружила. До почетка рада трпезе није могло да дође све до јуна месеца, док се нису примиле неке намирнице из Министарства просвете, Министарства исхране и Дирекције ратног плена. Наредба о припремама за почетак рада трпезе добијена је 16. априла 1919. године. Одмах је управа школе ступила у везу са хуманитарним друштвима и страним мисијама. Од Кола српских сестара трпеза је, крајем јуна, добила 2.000 круна. Крајем јула од мисије у Ћуприји примљене су намирнице, а пре свега, шећер, какао, конзервисано млеко. Министарство просвете је 4. јула 1919. године помогло Трпезу са 4.000 динара.

Од 2. јуна до 10. јула на храни је било 91 лице, од којих 68 сиромашних ученика, 3 послуге и 3 наставника. На једног ученика, за ручак, вечеру и друге потребе, дневно се трошило 3,50 динара. Ова сума је велика, јер су намирнице добијене од Министарства просвете, Министарства исхране, Црвеног крста и осталих мисија рачунате по цени какве су тада биле у Јагодини. На пример, брашно се рачунало по 5 круна за килограм, месо је до 23. јуна коштало 7,90 динара, а од 24. јуна 4,38 динара, пиринач је коштао по 25 круна за килограм, мармелада по 10 круна, пасуљ по 6 круна, со се продавала једно време по 3 динара. До 10. јула није се оскудевало у намирницама, јер их је било у довољној мери.

За идућу школску годину било је потребно набавити: сувих шљива, брашна, мармаладе, масти, пиринча, пасуља, петролеума, каце за кисео купус, парадајз, паприке, боранију, ножеве, виљушке, велике лонце и шерпе, тањире, чиније, столове за ручавање (позајмљени су из Учитељске школе), канте за воду, казани,

за креду 40 динара; за крпе за брисање табле 30 динара; за осветљење 30 динара; за дрва за огрев (за 11 учионица, две канцеларије и два служитеља) месечно по 32 кубна метра за новембар, децембар, јануар, фебруар и март 9.600 динара; за сечење дрва 800 динара; за оправку зграде у новембру 100 динара.

³ АЈ, 66, 2376. До 18. јула 1919. године од одобреног кредита од 3.000 динара утрошено је само 1025 динара, јер су потребне ствари биле веома скупе, па су набављене само неопходне ствари. Јагодински столари тражили су за један писаћи сто 700 динара. Школа је имала само два стола и један орман стаклени. Остале ствари позајмљиване су од Учитељске школе и приватних лица.

⁴ АЈ, 66, 2376. Такође и табле дуго нису биле направљене. Столари у Јагодини тражили су по комаду 600 динара. Тек јуна 1920. године Министарство просвете је решило да се израда 10 табли за гимназију додели Рудолфу Сухи из Сарајева по цени од 150 динара по комаду.

тигањи и лампе за осветљење. На раду око отварања ђачке трпезе нарочито су се истакли Војислав Стевановић, виши учитељ гимназије, који је био председник и надзорник ђачке трпезе и Драгољуб Поповић, виши учитељ Учитељске школе на раду у гимназији, благајник ђачке трпезе. Милан Чолић, учитељ гимнастике у гимназији, вршио је послове магационера у ђачкој трпези.⁵

На крају је предложено да се не отвара у гимназији стан за ученике, док се не утврди број ученика који би желели становати, јер у прошлој години нису се јављали ученици за становање.

Према једногласним закључцима наставничког савета од 30. априла 1920. године однос према ђачкој трпези се мења: 1) Да ђачка трпеза, а дом није ни образован, не одговара приликама и потребама ове школе, пошто је 90% ученика и ученица из места; 2) Трпеза није дала никаквих резултата у погледу васпитања и образовања, сем што је помогла изванредан број ученика и ученица у храни са стране и из места, док се нису њихови родитељи вратили било из војске, ропства, интернација или као избеглице и то само у 1919 години; 3) Трпезу треба укинути у овој школи (сада има 19 ученика и ученица); 4) Да би се могло изванредан број сасвим сиромашних и оскудних ученика помоћи, чији су родитељи изгинули или помрли за време ратова, а владања и учења су врло доброг или одличног, треба им уместо трпезе и дома дати повећано благодетејање: 1) ученицима из места дати дупло благодетејање, 2) ученицима и ученицама са истим квалификацијама а са стране су, а у њиховим местима нема гимназије, треба дати четворо дупло благодетејање, 3) ученицима и ученицама са стране, чији родитељи не живе у Јагодини а сасвим су сиромашног стања и владања и учења су врло доброг или одличног, треба дати дупло благодетејање према њиховим критеријумима и правилима о благодетејању и благодетејанцима.

Ђачка трпеза отпочела је хранити ученике од 1. јуна 1919. до 23. јуна 1920. године и исхранила је у првим тешким данима до демобилизације војске велики број ученика, док њихови родитељи нису дошли и прихватили своју децу, тако да смо у септембру, новембру и децембру 1919. године имали на храни по 180 ученика дневно, а доцније се тај број смањивао постепено, да је при свршетку овог течаја било на храни само 23 ученика и ученица.⁶

Лекарски извештај – С погледом на скупоћу живота и оскудице у добрим становима, може се рећи да је стање ученичког здравља у току ове школске године било врло добро. Велика заслуга за добру исхрану сиромашних ученика припада ђачкој трпези, те је на тај начин велики број ученика имао здраву и добру храну.

Сви су ученици прегледани у почетку и на крају школске године. Резултат мерења је био задовољавајући, јер су се готово сви ученици у току године развили.

⁵ ЗМЈ, Ф XXII, к 12. Према извештају Милана Чолића од 20. октобра 1919. године, у магацину ђачке трпезе – Дома ученика Јагодинске гимназије налазило се: мармелада 100 кг., брашно до 2000 кг., суве шљиве око 400 кг., шећер око 150 кг., какао око 120 кг., конзервирано млеко 270 кг., пиринач око 120 кг., маст око 50 кг.,

⁶ АЈ, 66, 2376. Из извештаја директора гимназије Милана Тодоровића од 22. августа 1919. године.

Акутних заразних болести (сем маларије, инфлуенце и мускуларног реуматизма) није било. Услед туберкулозе напустили су школу три ученика, од којих су два умрла. Других смртних случајева није било.

Остала боловања била су лакше природе.

Статистика боловања:

1. Акутне заразне болести: а) маларија 1, б) инфлуенца 4, в) мускуларни реуматизам 4

2. Хроничне заразне болести: а) скрофулоза 2, б) туберкулоза 3.

3. Остале болести: болести крви 6, болести очију 1, болести ушију 1, болести органа за дисање 9, болести органа за варење 5, болести коже 15, нервне болести 2.⁷

Рад у школи – Сразмерни део програма из појединих предмета није могао бити пређен у недостатку довољног броја наставника, те се из појединих предмета морала извести редукција часова. Цртање се није предавало, јер је наставник цртања премештен у Београд а други није дошао“.⁸

Зграда гимназије у главној улици

⁷ Крајем октобра 1919. године помоћ у оделу добило је 54 ђака: I разред 13 ученика и 11 ученица, II разред 4 ученика и 4 ученице, III разред 6 ученика и 3 ученице, IV разред 2 ученика, V разред 9 ученика, VI разред 2 ученика.

Благодејање за октобар 1919. године А) Нижем течају: 1) са свим сиромашних - одлични 6 и вр. добри 13; 2) оскудних – одличних 6 и вр. добри 12. Б) Средњем течају: 1) са свим сиромашних одлични 1 и 5 вр. добри; 2) оскудних – одличан 1, вр. добри 2 ученика.

⁸ АЈ, 66, 730.

ИЗВЕШТАЈ ЈОСИФА СТОЈАНОВИЋА

I „Припрема за почетак школског рада - Јагодина је ослобођена 12. октобра 1918. године. 13. октобра сам назначен за председника општине јагодинске.

Видећи да се о гимназији нико не стара, прегледао сам гимназијске зграде и двориште и видио велику нечистоћу и запуштеност. Зграде су од непријатеља оштећене и потпуно испражњене.

10. децембра позвао сам овдашње наставнике на веће. Тада сам од наставника назначен за вршиоца директорске дужности, док министар не постави другог.

16. децембра, на мој предлог, овдашњи мајстори (зидари, ковачи и столари) добровољно, бесплатно поделили посао и оправили зграду основне школе и две зграде гимназијске. Истог дана суд општински овластио ме, да могу сумом из добровољних прилога чинити издатке за оправку гимназијских зграда и рачуне поднети на преглед професорском савету.⁹

Успео сам да се двориште очисти и школске зграде оправе. То исто чинио сам и за основну школу.

10. јануара 1919. године од министра сам постављен за заступника директора јагодинске гимназије. Та наредба саопштена ми је по повратку с пута, који сам предузео ради набавке намирница за грађанство. По повратку дао сам оставку на председничко звање и сво време посветио школи. Општински одбор изјавио ми је писмено признање да је мој рад у општини потпуно исправан и користан.

Свети Сава је ове године у обема школама свечано прослављен.

Редован рад у основној школи почет је одмах по Св. Сави.

У гимназији вршен је упис, чињене оправке, набавке и у опште спремане све, што је неопходно потребно за редовни школски рад.

14. марта 1919. године почет је редовни школски рад у гимназији.

⁹ ЗМЈ, Ф XII, к 12. До 16. децембра 1918. године, прилоге за оправку и обнову Јагодинске гимназије, дало је 57 грађана Јагодине у вредности 3.195 круна: Вук Марићеић, зидар, Сава Милосављевић, касап, Милан Матејић, трговац, Дара Николић, абација, Миле Настић, хотелијер, Миле Шохај, апотекар, Зорка Којадиновић, Милосав Николић, трговац, Павле Милутиновић, трговац, Љуб. Симић, члан касације, Стеван Поповић, начелник у пензији, Живка Московљевић, Тома Вучић, трговац, Милоје Милошевић, трговац, Милун Миљковић, абација, Момчило Марковић, трговац, Давид Леви, трговац, Јосиф Цветић, начелник у пензији, Коста Милосављевић, кмет, Ђока Милојевић, кмет, Станисав Милановић, либерал, Драгутин Симић, хотелијер, Ружа Стефановић, кафеција, Петар Андрејевић, трговац, Рака Павловић, чиновник, Илија Васиљевић, трговац, Војислав Симић, кројач, ? Милојковић, Димитрије Јовановић, Петар Панајотовић, трговац, Тодор Петровић, трговац, Жика Стојанкић, чиновник, Раде Спасић, судија, Славко Донић, пиљар, Мих. Јовановић, чиновник, Божа Донић, трговац, Коста Ристић, трговац, Јован Јеличић, кафеција, Јован Кузмановић, Таса Ристић, хотелијер, Љубисав Радојевић из Слатине, Риста Најдановић, касапин, Јован Вучковић, хотелијер, Таса Наслас, трговац, Јован Кинцел, посластичар, Арса Милосављевић, туцац кафе, Илија Лазаревић, кафеција левачки, Андра Тасић, хотелијер, Младен Вукићевић, свештеник, Никола Михајловић, трговац, Михајло Милановић, трговац, Млађа Вукићевић, касапин, Влајко Лађаревић, трговац, Тонка, супруга Јов. Ђеловића, трговца, Анта Ђорђевић, шећерција.

II Школске зграде – Девет одељења ове школе смештене су у двама школским зградама. Трећа школска зграда није употребљена, јер је много оштећена. Због тога су први, други и трећи разред подељени на два одељења, а четврти, пети и шести разред остала су са по једним одељењем. Четврти разред, иако је имао преко 50 учника, није подељен јер је учионица овог разреда била пространа. То је исто важило и за пети разред, који је такође имао преко 50 ђака.

III. Материјално стање јагодинске гимназије – Школска покретност од непријатеља спаљена и однета. Али сем непријатеља и наши људи однели су извесну количину школске покретности. Предузео сам мере да се школске ствари врате. Тај посао тече споро, јер наш свет не схвата дужност да се државна својина врати држави.

Школски намештај, библиотека, збирке и кабинети потпуно су уништени. Сада оскудевамо у свему. У Јагодини је за време непријатељске окупације најбоље очувана основна школа, а најмање гимназија.¹⁰

IV. Наставници – У овој гимназији данас има на раду 15 наставника. Од тог броја 7 наставника припадају овој школи по постављењу пре рата, а остали привремено су упућени на рад и то: 4 наставника по наредби министра, а 4 наставника учитељске школе раде до почетка предавања у њиховој школи. Од осталих наставника ове школе нису дошли на дужност Милић Сретеновић, професор, Михаило Ђурић, суплент и Миленко Пауновић, учитељ певања.¹¹

Привремени распоред предмета на наставнике за девет одељења док не почне редовна настава, утврђен 14. марта 1919. године: 1) Јосиф Стојановић, заступник директора, историја, математика, наука о вери, 2) Цветко Петковић, професор, јестаственица, физика, хемија, математика, 3) Емио Цветић, професор, земљопис, 4) Милан Павловић, професор, немачки језик, 5) Милан Тодоровић, професор, јестаственица, математика, 6) Димитрије Дохчевић, професор, француски језик, историја, латински језик, 7) Драгољуб Поповић, виши учитељ, српски језик, математика, 8) Војислав Стевановић, виши учитељ, цртање, писање, математика, 9) Милева Ђедовић, предметна наставница, француски језик, 10) Костантин Деда, суплент, српски језик, 11) Никола Поповић, суплент, немачки језик, историја, 12) Душан Поповић, прив. пред. учитељ, српски језик, 13) Милан Чолић, учитељ вештина, гимнастика (спојена одељења, јер је рад у дворишту), 14) Зорка Дохчевић, учитељица женског рада у седам разреда, 15) Живојин Ристић, ђакон, хонорарни наставник, наука о вери. Овај распоред важио је до почетка

¹⁰ АЈ, 66, 730. Вредност уништене имовине гимназије за време окупације: 1. На зградама 39.000 динара (ово је процена општине, пошто су зграде оптинска својина), 2. На школском намештају 20.500 динара, 3. У библиотекама (наставничкој и школској) 40.000 динара, 4. Кабинети: биолошки 10.000 динара, минералшко-геолошки 10.000 динара, хемијски 10.000 динара, физички 15.000 динара, историјско-географски 5.000 динара, на училима за гимнастику 1.500 динара, на збирци за писање и цртање 1.000 динара.

Затечено од целокупног намештаја: а) два велика двокрилна стаклена ормана, б) једна разбијена каса, в) једна мала слика Светог Саве, г) један покварени зидни сат, д) 23 скамија без седишта, е) једна стара корпа за оставку непотребне хартије.

¹¹ АЈ, 66, 730. Априла 1919. године за хонорарне наставнике постављени су: Цветко Петковић, Димитрије Докчевић, Душан Поповић, Војислав Стевановић и Милан Чолић.

редовног школског рада у Учитељској школи, јер су тројица наставника из ове школе.¹²

Ученици првог разреда гимназије школске 1918/19. године

V Ђаци – У девет одељења ове школе има 411 ђака. Подела разреда на одељења извршена је с обзиром на бројно стање ђака и наставника и величине учионица. Обрађена је пажња да се по могућству ради у одељењу једног разреда поделе по тачкама, којима је означено трајање њиховог учења у гимназији. Ђаци су сада здрави. Они оскудевају у многим потребама. Снабдевање ће поћи на боље, кад се саобраћајна средства доведу у ред. Надамо се помоћи од стране савезничких мисија.¹³

VI Ђачка трпеза и дом – Образован је одбор, који ради да се у Јагодини отвори ђачка трпеза. До сада је од прилога скупљено око 3000 круна. Школска управа ради да се отвори ђачки дом. Надамо се да ће и министарство дати помоћ овдашњој ђачкој трпези.¹⁴

¹² АЈ, 66, 730. Остали су непопуњени часови математке у петом разреду. Часови цртања и писања изостављени су према предлогу наставника, јер нису постојале скамије у довољном броју, и што није постојао материјал за цртање и писање.

¹³ АЈ, 66, 2376. Октобра 1919. године тражена је помоћ од Министарства просвете у облачењу: у I разреду 13 ученика и 11 ученица, у II разреду 4 ученика и 4 ученице, у III разреду 6 ученика и 3 ученице, у IV разреду 2 ученика, у V разреду 9 ученика, у VI разреду 2 ученика.

¹⁴ АЈ, 66, 730. Извештај о ђачкој трпези од 6. априла 1919. године: „Одбору ђачке трпезе уступила је општина своју зграду, која је била потпуно рабатна, да ју је одбор морао из добивених прилога са

VII Уџбеници, материјал за писање и цртање – У томе се данас много оскудева. Ни један ђак не располаже свим средствима за учење. Уџбеници су стари и од разних писаца. Материјала за цртање нема.

VIII Настава – С обзиром на оскудицу у наставним средствима и краткоћу времена наставници у своја предавања уносе најважније градиво; изостављају све споредне ствари у предмету и градиво обрађују тако да се учење по могућству свршава у учионици. Ђацима остаје да код куће саморадњом утврђују пређено градиво на часу.

Ради правилности и једнообразности у обради градива наставници су држали конференцију на којој је вођен разговор о настави појединих предмета.

Сада се опажа јака воља за рад у наставника и ђака. Сваки увиђа потребу да се надокнади изгубљено време.

IX Васпитање у ужем смислу – непријатељ је три године систематски рушио основе морала у нашем народу. Зато су ђаци пре времена видели зло, од кога би били поштеђени у редовним приликама. У време окупације разврат је од непријатеља ширен, а врлина спутава и гоњена.

Овој деци мора се показати истински пут, који води моралном животу.

У професорском савету вођен је разговор: да се омладина методски васпитава, да се стара школска дисциплина, која је била равна дресури, замени васпитањем, које у ђачке развија морална осећања и из којих се поступно развије морални карактер. Ја се надам да ће у школи, која ми је сада привремено поверена, завладати ред, од кога се могу очекивати повољни резултати.

X Састанци ђачких родитеља – ови састанци пре рата дали су повољне резултате у погледу здравља, наставе и васпитања школске омладине. Управа ове школе чим савлада тешкоће, које су неминовне у почетку свакога рада, приредиће родитељске састанке по разредима.

XI Директори – покојни Сретен Николић, директор ове гимназије погинуо 1914. године. Од тада је ова школа остала без сталног старешине. Сада је потребно да се указом постави директор¹⁵.

*

Почетком децембра 1918. године наставници гимназије и учитељске школе, са наставницима осталих стручних школа и гимназија, који су се затекли у Јагодини за време окупације, донели су одлуку о отварању гимназије до доласка сталних наставника. Наставници других школа, који су на раду у гимназији остали до краја школске године, а други привремено:

појединих забава оправити. Одбор је тражио да општина у нечему помогне, али она није хтела ни да чује. Зграда у којој ће бити смештена ђачка трпеза већ је готова, само се очекују животне намирнице, па да се приступи отварању трпезе. Управа ђачке трпезе послала је једнога свога члана још пре десет дана за те животне намирнице, које су додељење јагодинској гимназији...Није познато да ли су добијене животне намирнице, јер се послати члан још није вратио. Управа располаже сумом од 3000 круна”.

¹⁵ АЈ, 66, 730. Извештај од Јосифа Стојановића 24. марта 1919. године.

- 1) Јосиф Стојановић, професор Учитељске школе и заступник директора јагодинске гимназије, пошто је Богољуб Премовић, професор и заступник директора Јагодинске гимназије пензионисан;
- 2) Емило Цветић, професор Учитељске школе у Јагодини до 10. априла 1919. године када је отворена Учитељска школа;
- 3) Цветко Петковић, професор Приштивске гимназије до краја школске 1918-19. године;¹⁶
- 4) Милан Павловић, професор Богословије „Св. Сава“ до отварања исте богословије до 23. априла 1919. године;
- 5) Милан А. Тодоровић, професор Учитељске школе у Јагодини, који је касније постављен за директора гимназије;
- 6) Никола Поповић, суплент Учитељске школе до 10. априла 1919. године када су почела редовна предавања у Учитељској школи, и
- 7) Милена Ђедовић, наставница Друге женске гимназије у Београду до краја школске школске 1918-1919. године.

Наставници јагодинске гимназије који су били наставници 1913-1914. године, дошли су на дужност:

- 1) Милић Сретеновић, професор, у првој половини јуна 1919. године;
- 2) Димитрије Дончевић, професор, крајем децембра 1918. године;
- 3) Драгољуб Поповић, в. учитељ Учитељске школе, који је на раду у гимназији од 1913. године, ступио је на дужност почетком децембра 1918. године;
- 4) Војислав Стевановић, в. учитељ цртања, од почетка децембра 1918. године;¹⁷
- 5) Душан Поповић, привремени предметни учитељ, у почетку децембра 1918. године;
- 6) Милан Чолић, учитељ гимнастике, почетком јануара 1919. године;

¹⁶ Цветко Петковић разрешен је дужности у јагодинској гимназији 22. јуна 1919. године, и упућен поново у гимназију у Приштини. Упутио је молбу 8. јула да му се одобри да и даље ради у Јагодини. Његову молбу подржао је директор Милан Тодоровић, тврдећи „да је један од највреднијих и најистакнутијих наставника у школи“.

¹⁷ АЈ, 66, 730. Војислав Стевановић упутио је 23. августа 1919. године молбу Министру просвете да буде унапређен у звање професора са припадајућим додатком плате: „Свршио сам две стручне школе: учитељску школу у Србији и вишу уметничко-занатлијску школу у Минхену, где сам се спремао специјално за наставника цртања у сред. школама. Као наставник вештина провео сам више од 20 година, не рачунајући овде и сталне учитељске године службе у основној школи, које су ми признате у указне. Са службом сам највећи број година провео у Јагодини, где сам радио у два завода: у учитељској школи и гимназији (7 година без хонорара). Осим овога, као наставник, радио сам и на унапређењу наставе из цртања у основним и средњим школама-штампањем појединих чланака у Пр. Гласнику, и штампањем уџбеника, а у исто време сам радио и на унапређењу занатлијских вечерњих школа и на отварању стручних занат. школа-израдом стручних уџбеника, које је занатлијска комора с похвалом одобрила 5. јула 1914. године. За овакав мој рад, на предлог мин. просвете, одликован сам орденом Св. Саве 21. јануара 1910. године“.

Стевановићеву молбу подржао је и директор гимназије Милан Тодоровић. Нарочито је истакао његов рад око оснивања ђачке трпезе за ученике гимназије, где је и радио као надзорник. У овој школској години Стевановић је предавао математику, земљопис и јестаственицу у првом разреду и показао врло добар успех. Рад Војислава Стевановића похвалио је и Сретен Аџић, управитељ учитељске школе. Одобрена је молба за добијањем звања професора. Војислав Стевановић премештен је почетком новембра 1919. године.

- 7) Зорка Докчевић, учитељица женског ручног рада, почетком децембра 1918. године;
- 8) Младен Вукићевић, свештеник, у почетку предавања; и
- 9) Живојин Ристић, свештеник, у почетку школске године
- 10) Константин Дедо, суплент, почетком марта 1919. године.

Наставници који нису долазили на дужност:

- 1) Богуљуб Премовић, професор и заступник директора, пензионисан 1. јануара 1919. године;
- 2) Немања Томић, суплент, и
- 3) Михаило Ђукић, привремени предметни учитељ.

Сретен Николић, директор гимназије, погинуо је 1914. године у борби против Аустријанаца, као резервни официр.

Постављени нови наставници у 1918-1919. школској години:

- 1) Указом од 18. марта 1919. године постављен је за директора гимназије Милан А. Тодоровић, професор Учитељске школе у Јагодини;
- 2) Претписом од 15. априла 1919. године постављен је за суплента нишке гимназије Немања Томић, суплент Јагодинске гимназије, и
- 3) Претписом од 3. јуна 1919. године постављени за хонорарне наставнике Живко Анђелковић, Јован Милијевић и Василије Јовановић, учитељи основне школе у Јагодини.

Према броју наставника за девет одељења извршена је подела предмета 14. маја 1919. године: 1) Милан Тодоровић, директор, јестаственица, физика, 2) Цветко Петковић, професор, јестаственица, физика, хемија, математика, 3) Димитрије Дохчевић, професор, француски језик, латински језик, историја, 4) Константин Деда, суплент, српски језик, 5) Драгољуб Поповић виши учитељ Учитељске школе на раду у гимназији, српски језик, немачки језик, 6) Војислав Стефановић, виши учитељ, земљопис, јестаственица, математика, 7) Милена Ђедовић, пред. наставница Женске београдске гимназије на раду у Јагодинској гимназији до краја школске године, француски језик, 8) Душан Поповић, прив. пред. учитељ, српски језик, немачки језик, историја, 9) Драгољуб Јовановић, прев. пред. учитељ, хемија, математика, 10) Милан Чолић, учитељ гимнастике, гимнастика, лепо писање, наука хришћанска, 11) Зорка Дохчевић, учитељица женског ручног рада, 12) Живко Анђелковић, управитељ основне школе у Јагодини, српски језик, 13) Јован Милијевић, учитељ основне школе у Јагодини, земљопис, 14) Василије Јовановић, учитељ основне школе у Јагодини, земљопис, историја. Овом поделом предмета заступљени су сви часови осим певања и цртања. Часови цртања су изостављени у овој школској години, јер нису набављене скамије на којима би се могло цртати. Наука хришћанска није заступљена, јер је хонорарни наставник Живојин Ристић, премештен, као и нотно певање, јер није било наставника.¹⁸

¹⁸ АЈ, 66, 730. Хонорарни наставници: Цветко Поповић, Димитрије Докчевић, Душан Поповић, Војислав Стевановић и Милан Чолић постављени су 31. марта 1919. године. За Цветка Петковића и Милића Сретеновића написано је да су добри администратори, сталожени, тихи, правични и тачни на дужности. Сматрано је да могу обављати функцију директора гимназије.

Ученици IV разреда гимназије 1919. Године

Промене од 10. јула 1919. до 28. јуна 1920. године:

- 1) Милена Ђедовић, учитељица Друге женске гимназије у Београду, која је била на раду у јагодинској гимназији до 10. јула 1919. године, када је упућена на своју дужност 11. јула;
- 2) Актом мин. просвете од 15. јуна 1919. године постављене за хонорарне наставнике Младен Вукићевић и Нићифор Јовановић, свештеници;
- 3) Актом мин. просвете од 31. јула 1919. године постављена је за разредну учитељицу Зорка Јанковић, разредна учитељица Друге женске гимназије у Београду, и за учитељицу француског језика постављена је Милена Ђедовић, учитељица женске гимназије, и премештен је у кумановску гимназију Душан Поповић, привремени предметни учитељ;
- 4) Актом мин. просвете од 31. јула 1919. године постављена је за привремену предметну учитељицу Босиљка М. Јовановић, апсолвент, студент универзитета;
- 5) Одлуком мин. просвете од 14. августа 1919. године упућена је Босиљка М. Јовановић привремено на рад у ћупријску гимназију. Одговорено министру просвете актом од 14. децембра 1919. године да се Босиљка Јовановић није ни јављала на дужност у овој школи;
- 6) Одлуком мин. просвете од 17. августа 1919. године одлучено је, да Цветко Петковић, проф. приштевске гимназије остане и даље на раду у јагодинској гимназији до даљег наређења;
- 7) Актом мин. просвете од 27. августа 1919. године постављен је за школског лекара Михаило Димић, лекар среза беличког;

- 8) Претписом мин. просвете од 10. септембра 1919. године постављена је за хонорарну наставницу Вукосава Антић, студент философије;
- 9) Претписом мин. просвете од 10. септембра 1919. године постављен је за хонорарног наставника Милутин Антић, студент философије;
- 10) Претписом мин. просвете од 23. септембра 1919. године постављен за привременог предметног учитеља Димитрије Мишић, апсолвент философије;
- 11) Актом мин. просвете од 10. септембра 1919. године извештава се управа гимназије, да је Владислав Росић, професор разрешен од дужности у Просветном одељењу у Параћину 3. септембра 1919. године и упућен на рад у ову школу;
- 12) Претписом мин. просвете од 15. октобра 1919. године одређен је за рад у Уметничко-занатску школу Војислав Стевановић, в. учитељ ове школе;
- 13) Решењем мин. просвете од 10. октобра 1919. године уважена је оставка Нићифору Јанковићу, свештенику и хон. наставнику ове школе;
- 14) Указом од 14. октобра 1919. године постављен је за професора ове гимназије Цветко Петковић, професор приштевске гимназије;
- 15) Претписом мин. просвете од 26. октобра 1919. године уважена је оставка Драгољубу Јовановићу, привременом предметном учитељу ове гимназије;
- 16) Претписом мин. просвете од 24. октобра 1919. године постављен је Милан Чолић, учитељ ове школе са платом од 1.200 динара за учитеља исте школе са платом од 1.800 динара;
- 17) Указом од 28. септембра 1919. године постављен је Цветко Петковић, професор ове гимназије за директора и професора пријеполске гимназије;
- 18) Указом од 28. септембра 1919. године премештен је суплент гимназије Константин Деда за суплента лозничке гимназије по службеној потреби;
- 19) Претписом мин. просвете од 24. октобра 1919. године постављена је за учитељицу, са годишњом платом од 1.500 динара Зорка Докчевић, учитељица ове школе са платом од 1.200 динара;
- 20) Претписом мин. просвете од 29. октобра 1919. године постављен је за хонорарног наставника гимназије Петар Вучковић, свештеник у Јагодина;
- 21) Указом од 25. септембра 1919. године постављен је за професора Владислав Росић, професор Треће београдске гимназије;
- 22) Указом од 25. септембра 1919. године премештен је професор гимназије Милић Сретеновић за професора Треће београдске гимназије;
- 23) Актом од 3. новембра 1919. године одређена је Милена Чедовић, предметна наставница гимназије привремено на рад у Други женску гимназију;
- 24) Претписом мин. просвете од 6. новембра 1919. године постављен за хонорарног наставника Страхиња Дамњановић, студент философије;
- 25) Указом од 25. новембра 1919. године постављен је за професора са платом од 5250 динара у Јагодинској гимназији Драгољуб Поповић, в. учитељ Учитељске школе у Јагодина;
- 26) Претписом од 28. новембра 1919. године постављена је за учитељицу женског рада Драгиња Седлачкова, с тим да ради у Свилајнцу са годишњом платом од 1.200 динара;

- 27) Актом од 9. децембра 1919. године извештава мин. просвете да је одређен на рад у Београдску реалку Владислав Росић, професор Јагодинске гимназије;
- 28) Указом од 16. децембра 1919. године постављен је у Другој београдској гимназији за професора Војислав Стевановић, в. учитељ Јагодинске гимназије;
- 29) Одлуком мин. просвете од 19. јануара 1920. године отпуштен је Димитрије Мишић, прив. пред. учитељ Јагодинске гимназије;
- 30) Претписом мин. просвете од 7. фебруара 1920. године постављен је за привременог предметног учитеља Страхиња Дамњановић, хонорарни наставник Јагодинске гимназије;
- 31) Указом од 14. фебруара 1920. године постављен је у Панчевачкој гимназији за професора Владислав Росић, професор Јагодинске гимназије;
- 32) Претписом мин. просвете од 3. априла 1920. године постављен је за хонорарног наставника Бранко Ђорђевић, суплент Учитељске школе у Јагодини;
- 33) Претписом мин. просвете од 3. априла 1920. године постављен је за хонорарног наставника у Јагодинској гимназији Драгомир Грујић, свршени ђак Више пољопривредне школе у Гриљану у Француској;
- 34) Претписом мин. просвете од 1. марта 1920. године постављен је за привременог предметног учитеља Александар Живуловић, апсолвент философије;
- 35) Претписом мин. просвете од 1. маја 1920. године постављен је за хонорарног наставника Јагодинске гимназије Милисав Петровић, учитељ основне школе у Јагодини.

Ученици првог разреда гимназије 1919. године

**Бројни преглед
ученика и ученица по разредима Јагодинске гимназије¹⁹
Преглед броја ђака**

разред	1913/1914.		1918/1919.		1919/1920. прво полугође		1919/1920. друго полугође	
	ученици	ученице	ученици	ученице	ученици	ученице	ученици	ученице
I-а	30	16	27	20	-	-	30	25
I-б	27	16	18	25	-	-	40	24
II-а	35	9	33	16	24	14	9	5
II-б	26	14	29	32	20	17	-	-
III-а	24	11	26	14	27	15	22	17
III-б	29	7	22	22	28	24	19	18
IV-а	31	13	44	26	19	11	29	17
IV-б	-	-	-	-	24	15	26	22
V	41	7	23	10	22	13	29	12
VI	31	7	15	9	12	6	18	10

¹⁹ АЈ, 66, 730.

Бројно стање ђака марта 1919. године

разред	ученика	ученица	укупно
Iа	23	18	41
Iб	20	22	42
IIа	32	19	51
IIб	31	24	55
IIIа	27	13	40
IIIб	25	18	43
IV	49	25	74
V	33	18	51
Течај	25	15	40
Укупно	265	172	437

Према извештају затупника директора Јосифа Стојановића од 19. фебруара 1919. године, изнео је списак пријављених ђака: први разред 112 ђака у два одељења, други разред 88 ђака у два одељења, трећи разред 72 ђака у два одељења, четврти разред 60 ђака у једном одељењу, пети разред 58 ђака у једном одељењу (18-то месечни течај), шести разред 44 ђака у једном одељењу (12-то месечни течај), шести разред 44 ђака у једном одељењу (12-то месечни течај), шесто-месечни течај 31 ђак у једном одељењу. Укупно 499 ђака.

На седници Наставничког савета одржане 26. септембра 1919. године извршена је подела на одељења и подела предмета на наставнике. Први, други, трећи и четврти разред подељени су на по два одељења, док су пети и шести разред имали по једно одељење. Подела предмета на наставнике извршена је на овај начин: 1) Милан Тодоровић, директор, јестаственица, 2) Цветко Петковић, професор, јестаственица, математика, хемија, физика, 3) Милић Сретеновић, професор, математика, 4) Димитрије Дохчевић, професор, француски језик, латински језик, историја, 5) Константин Деда, суплент, српски језик, 6) Драгољуб Поповић, виши учитељ, српски језик, немачки језик, 7) Војислав Стевановић, виши учитељ, лепо писање, цртање, 8) Драгољуб Јовановић, прив. пред. учитељ, хемија, математика, 9) Димитрије Мишић, прив. пред. учитељ, француски језик, истор, земљопис, 10) Милан Чолић, учитељ гимнастике, гимнастика, 11) Зорка Дохчевић, учитељица женског ручног рада, ручни рад, 12) Милутин Антић, хонорарни наставник, српски језик, француски језик, историја, 13) Вукосава Антић, хонорарни наставник, француски језик, земљопис, 14) Живко Анђелковић, учитељ осн. школе, српски језик, 15) Велимир Димитријевић, учитељ осн. школе, српски језик, 16) Миленко Пауновић, учитељ Учитељске школе, нотна певање, 17) Младен Вукићевић, свештеник, наука хришћанска, 18) Нићифор Јанковић, свештеник, наука хришћанска.²⁰

Ученици школске 1918-1919. године²¹

(према уписницама)

Прво одељење првог разреда завршило је 26 ученика и 18 ученица: одлични 6 ученика и 9 ученица, вр. добри 12 ученика и 5 ученица, добри 3 ученика и 2 ученице.

Друго одељење првог разреда завршило је 18 ученика и 24 ученице: одлични 4 ученика и 9 ученица, вр. добри 6 ученика и 7 ученица, добри 1 ученик и 7 ученица.

Прво одељење другог разреда свршило је 32 ученика и 14 ученица: одлични 6 ученика и две ученице, вр. добри 12 ученика и једна ученица, добри 20 ученика и 11 ученица.

Друго одељење другог разреда свршило 57 ђака: одлични 1 ученик и 8 ученица, вр. добри 5 ученика и 10 ученица, добри 13 ученика и 9 ученица.

Прво одељење трећег разреда свршило 22 ученика и 13 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 2 ученика и две ученице, добри 8 ученика и 7 ученица. Разредни испит полагало 15 ђака.

Друго одељење трећег разреда завршили су сви уписани ђаци.

Четврти разред завршило је 33 ученика и 23 ученице: одлични 4 ученика, вр. добри 3 ученика и 9 ученица, добри 4 ученика и 7 ученица. Разред је поновило 9 ученика и две ученице.

²⁰ АЈ, 66, 730.

²¹ ИАЈ, Ф 143, књига 27.

Пети разред завршило је 20 ученика и 10 ученица: одличних није било, вр. добри 6 ученика и 6 ученица, добри 1 ученик. Разредни испит положило је 13 ученика и 4 ученице.

Шести разред завршило је 13 ученика и 7 ученица: одлични 1 ученик и две ученице, вр. добри 3 ученика, добри 2 ученика и једна ученица. Разредни испит положило је 9 ученика и две ученице.

Ученици школске 1919-1920. године²² (према уписницама)

Септембра 1919. године укупно је уписано 417 ђака: први разред 96, други разред 88, трећи разред 99, четврти разред 76, пети разред 38, шести разред 20. После разредних испита у основној школи очекивао се упис још око 30 до 40 ђака. Четврти разред је привремено имао само једно одељење, мада је било бројно. То је требало да траје до постављања наставника и док је трајало лепо време, па су прозори могли да се отварају. Већ 30. септембра и четврти разред био је подељен на два одељења.

Прво одељење првог разреда свршило је 40 ђака: одлични 2, вр. добри 17, добри 21, разредни испит полагало 12, понављали 2, напустили школу 4 и исписали се 4. Настава је текла уредно и без сметњи. Сви наставници су прешли предвиђени програм. Показани успех: наука хришћанска 3,33, српски језик 3,03, земљопис 3,24, јестаственица 3,24, математика 3,18, владање 4,53, вредноћа 3,31. Број слабих оцена из предмета: науке хришћанске 1, српског језика 12, земљописа 2, јестастенице 1, математике 7. Са ученицима су организовани излети до Арачлијског потока и Липара. Само 6 ченика је боловало.

Друго одељење првог разреда уписало је 66 ђака, на крају 63. Настава је текла уредно и без сметњи. Успех из предмета: наука хришћанска 3,49, српски језик 3,03, земљопис 3,30, јестаственица 3,30, математика 3,30, гимнастика 3,80, лепо писање 3,42, певање 4,12, ручни рад 4,20, владање 4,98, вредноћа 3,86. Слабе оцене: Наука хришћанска 6, српски језик 14, земљопис 7, јестаственица 1, математика 6, певање 6. Разредни старешина казнио је 12 ученика. По занимању родитеља: земљорадници 16, трговци 14, државни чиновници 2, наставници 5, занатлије 16, служитељи 6, надничари 1, кафеџије 3. Ученици рођени: у Јагодини 38, у Моравском округу 16, у другом округу 8, у Далмацији 1.

Прво одељење другог разреда свршило 36 ђака: одлични 8, вр. добри 15, добри 5.

Друго одељење другог разреда свршило 37 ђака: одлични 6, вр. добри 18, добри 4. Разредни испит положило 9 ђака.

Прво одељење трећег разреда свршио 41 ђак: одлични 2, вр. добри 10, добри 18. Разредни испит положило 11 ђака. Настава је текла уредно у свим предметима, осим у физике услед премештаја Јована Милојевића, учитеља основне школе, и постављања за хонорарног наставника Драгољуба Грујића, наставника Учитељске школе. Успех из предмета: наука хришћанска 3,5, српски језик 3,3, француски језик

²² ИАЈ, Ф 143, књига 28.

3,9, историја 3,7, земљопис 3,9, физика 4,0, математика 3,1, владање 4,9, вредноћа 3,8. Слабе оцене: наука хришћанска 2, српски језик 7, француски језик 2, историја 4, земљопис 2, математика 9. Кажњени разредним старешином: опоменом 2, укором 2, затвором 16.

Друго одељење трећег разреда свршило 48 ђака: одлични 6, вр. добри 13, добри 18. Разредни испит положило 14 ђака. Просечне оцене по предметима: веронаука 3,5, српски језик 2,65, француски језик 3,05, земљопис 3,57, историја 3,8, физика 3,45, математика 3, владање 5, вредноћа 3,2. Слабе оцене: веронаука 3, српски језик 12, француски језик 4, историја 1, земљопис 4, физика 6, математика 10. Родитељи ученика: свештеници 1, државни чиновници 8, лекари-апотекари 2, трговци 8, занатлије 12, земљорадници 5, служитељи 1, приватни чиновници 2. Рођени у Јагодини 17, у округу моравском 9, у другим окрузима 12, у Славонији 1.

Прво одељење четвртог разреда свршило 23 ђака: одлични 4, вр. добри 4, добри 4. Разредни испит положило 11 ђака. Ученички родитељи: државни чиновници 7, свештеници 1, адвокати 2, трговци 15, занатлије 8, кафеџије 2, земљорадници 10, служитељи 4. Ученици рођени: у Јагодини 27, у округу моравском 10, у другим окрузима 11, у Македонији 1. Просечне оцене по предметима: веронаука 3,88, српски језик 2,75, француски језик 2,93, историја 3,29, земљопис 3,31, хемија 3,44, математика 3,13, женски рад 4,73, гимнастика 3,77, владање 4,82, вредноћа 3,06.

Друго одељење четвртог разреда свршило 37 ђака: одлични 2, вр. добри 6, добри 12. Разредни испит положило 17 ђака. Просечне цене из предмета: науке хришћанске 4,2, српског језика 3,0, француског језика 3,6, земљописа 3,8, историје 3,3, хемије 3,8, математике 3,3, владања 4,9, вредноће 3,6. Слабе оцене: српски језик 15, француски језик 3, историја 3, земљопис 4, хемија 1, математика 3. Разредни старешина казнио је опоменом 6 ученика и затвором 3 ученика.

Пети разред уписало 48, а свршило 34 ђака: одлични 7, вр. добри 11, добри 13. Разредни испит положила 3 ђака, поновило разред 8 ученика, напустило школу 6 ђака. Од родитеља: свештеника 1, државних чиновника 14, општинских и приватних чиновника 2, наставника 4, лекара и апотекара 1, трговаца 15, занатлија 3, гостионичара и кафеџија 3, земљорадника 4, надничара 1. Ученици рођени: у Јагодини 17, у округу моравском 14, у другим окрузима 17. Просечне оцене из предмета: веронауке 3,79, српског језика 3, француског језика 2,93, немачког језика 2,92, латинског језика 3, историје 3,21, ботанике 3,67, математике 3,15, владања 4,95, вредноће 2,97.

Шести разред уписало 31, оставило школу 3, на крају године 28. Одлични 5, врло добри 8, добри 10, полажу разредни испит 4. Од родитеља: свештеника 2, државних чиновника 8, општинских и приватних чиновника 2, трговаца 6, занатлија 8, земљорадника 4, надничара 1. Рођени: у Јагодини 13, у Моравском округу 10, у другим окрузима 8. Просечна оцена по предметима: српски језик 3,42, француски језик 3,87, немачки језик 3,75, латински језик 3,67, историја 3,46, зоологија 4,71, математика 3,50, владање 4,92, вредноћа 3,75.²³

²³ АЈ, 66, 730.

Баџи петог разреда гимназије 1919. године

С обзиром на бројно стање ђака, броја наставника, као и броја учионица у два зградама, прва три разреда подељена су на по два одељења, а четврти, пети и шести разред остали су са по једним одељењем. Мада је четврти разред имао велики број ђака, није одмах подељен, јер је радио у пространој учионици, већ је то учињено крајем истог месеца. То је исто важило и за пети разред.²⁴

Према извештају директора гимназије од 16. септембра 1919. године укупно је било 417 ђака: први разред 96, други разред 88, трећи разред 99, четврти разред 76, пети разред 38, шести разред 20. Октобра месеца очекивао се упис још 30 до 40 ученика у први разред, по завршетку течаја у основној школи. Настава је отпочела 17. септембра, јер оправка зграде није могла бити раније завршена.²⁵

Владање ученика било је добро како у школи тако и ван школе. Само 2-3 случајева кажњавања због недисциплине, није било других казни.

Опште стање здравља је добро. Спољни изглед је повољан. Физичка развијеност нормална.

Болести: 1 случај шарлаха и 3 шуге. Наследних болести није било. Органских мана: 2 без по једног ока и 2 саката.

²⁴ АЈ, 66, 730.

²⁵ АЈ, 66, 730.

Статистика ученика школске 1919-1920. године²⁶

Свега уписано	I	II	III	IV	V	VI	Свега
	150	88	102	77	40	22	479
новака	147	83	98	71	40	22	461
Оставило школу	28	6	3	6	3	4	50
Ученички родитељи							
свештеници	3	5	1	5	1	-	15
држ. чинов.	17	14	12	10	3	5	61
адвокати, општински и градски чиновници	1	4	-	3	2	1	11
наставници	8	9	8	5	3	1	34
трговци	30	18	35	20	8	8	119
занатлије	26	16	17	9	7	1	76
земљорадници	44	13	15	14	10	2	98
служитељи	6	-	6	-	1	-	13
надничари	5	5	3	4	4	4	25
других занимања	3	2	4	6	2	-	17
Ученици по успеху							
одлични	7	18	8	8	7	1	49
вр. добри	30	36	26	11	11	8	122
добри	54	10	34	15	15	7	135
свршили разред	91	64	68	34	33	16	306
полажу раз. испит	25	17	30	33	3	2	110
понављају разред	6	1	1	4	1	-	13
кажњени од стране раз. старешине затвором	104	13	18	18	5	-	158
каж. од стране дитектора	3	-	-	-	-	1	4

²⁶ АЈ, 66, 730.

државни благодјејанци	14	14	9	11	-	6	54
--------------------------	----	----	---	----	---	---	----

На седници Наставничког већа од 22. марта 1920. године донета је одлука о подели предмета. Она је учињена после постављања неколико хонорарних наставника: Александра Живуловића, привременог предметног учитеља, Бранка Ђорђевића, суплента Учитељске школе у Јагодини и Драгомира Грујића, свршеног ђака Учитељске школе и свршног ђака Агрономије. Подела је извршена на следећи начин: 1. Милан Тодоровић, директор, математика у IV, V и VI разреду; 2. Драгутин Поповић, професор, немачки језик у V и VI разред и математика у II и III разреду; 3. Димитрије Дохчевић, професор, латински језик у V и VI, историја у IV, V, VI разред, земљопис IV-а; 4. Бранко Ђорђевић, суплент, ботаника у V раз., зоологија у VI раз. физика у III-б; 5. Страхиња Дамњановић, прив. пред, учитељ, српски језик у IV-а, V и VI раз., француски језик у V раз.; 6. Александар Живуловић, прив. пред. учитељ, француски језик у IV-а, историја у III-а, земљопис у III раз., српски језик у IV-б и I-б; 7. Милутин Антић, хонорарни наставник, српски језик у I-а, III-а, III-б, земљопис I-б, IV-б, III-а; 8. Вукосава Антић, хонорарни наставник, француски језик у III-а, IV-б, земљопис у II разреду; 9. Јован Милијевић, учитељ основне школе и хонорарни наставник, математика у I-а, I-б, физика у III-а; 10. Живко Анђелковић, учитељ основне школе и хонорарни наставник, српски језик у II раз., историја у III-б; 11. Велимир Димитријевић, учитељ основне школе и хонорарни наставник, јестаственица у I-а, I-б, II разред; 12. Младен Вукићевић, свештеник и хонорарни наставник, веронаука у IV-а, IV-б и V разреду; 13. Петар Вучковић, свештеник и хонорарни наставник, веронаука у I-а, I-б, II, III-а, III-б; 14. Милан Чолић, учитељ гимнастике, гимнастика у I-а, I-б, II, III-а, III-б, IV-а, IV-б, V и VI разред, лепо писање у I-а, I-б, II, земљопис у I-а; 15. Зорка Дохчевић, учитељица ручног женског рада, женски ручни рад у I-а, I-б, II, III-а, III-б, IV-а, IV-б; 16. Миленко Пауновић, учитељ музике у Учитељској школи, нотна певање у I-а, I-б; 17. Драгомир Грујић, свршени ученик Више Пољопривредне школе у Грињону у Француској и хонорарни наставник у Учитељској школи, хемија у IV-а, IV-б.²⁷

²⁷ АЈ, 66, 730. Михаило Ђукић, прив. пред. учитељ премештен је 8. јула 1920. године у Прокупље, Милена Грбић је разрешена дужности 29. јуна 1920. године, јер се није јавила на дужност 1. марта 1920. године.

ОТВАРАЊЕ VII и VIII РАЗРЕДА

Крајем јуна 1922. године Суд општине јагодинске упутио је допис директору Јагодинске гимназије са молбом да се покуша са отварањем седмог и осмог разреда:

„Наша варош Јагодина, својим положајем у окр. Моравском, била је увек његов културни центар. И ако је она једна од првих трговачких места и једина варош која има услова за културни живот, нема пуну гимназију, као што имају готово све веће вароши. Протекло је више од пола века како становници не могу у месту пуно школовати своју младеж. Оно је било принуђено да ђаке VII и VIII разреда школује на страни у другим местима. Ово општин. суд сматра да варош Јагодина има првенственог услова да се отвори VII и VIII разред и досадашња 6-то разредна Гимназија претвори у пуну Гимназију: а ево разлога за то:

I) Што варош Јагодина има већ Учитељску школу са извесним наставничким кадром те би се уштеда у наставничком особљу могла извести комбинацијом наставничког особља гимназијског и Учитељске школе.

II) Што је по готову нај много људнија варош у Моравском округу и преставља и трговачки и културни центар округа Моравског, и као таква располаже са довољним бројем станова, како за наставнике тако и за ђаке, ако би евентуално дошли са стране и

III) Што овај општ. суд чинећи овај предлог, управо молбу, већ има на располагању и учионице за VII и VIII разред које може одмах ставити на расположење Господину Директору.

Упућујући Вам овај акт Господине Директоре, суд сматра да не треба да Вам истакне колико је животну потребно за ову варош VIII разред Гимназије, он само хоће да Вам истакне, да варош која је дала прве људе на политичком и културном пољу као Стевча Михаиловић, Светозар Марковић и други, заслужује да му се са надлежног места ова молба уважи. Вас Господине Директоре суд моли да дате мишљење заслужује ли и има ли услова да се ова Гимназија отвори.

22. јуна 1920.
Јагодина

Врш. дуж. Пред. суда
члан К. Милосављевић

Чланови

Саво Пајовић, Ђ. Милојевић“

Суду општине града Јагодине

„На молбу општине града Јагодине, да Управа ове школе, да мишљење, да ли ова шесторазредна гимназија у овоме месту треба и има услова, да се претвори у вишу гимназију и да ли ово место то заслужује, част ми је поднети мишљење томе Суду, да се треба отворити осморазредна односно виша гимназија из ових разлога:

1) Што је Јагодина, у средини једног многољудног округа Моравског и што има у овом округу 4 вароши и што свака од ових вароши има шесторазредну гимназију, те би имала довољно ученика за 7. и 8. разред,

2) Што и ова шесторазредна гимназија има довољан број ученика за VII и VIII разред, што се лепо види из статистичких података од 1910 до 1920. године. Напр. у 1910/11 школској години било је у IV раз. 55 ученика, V 35 ученика и у VI разреду 27 ученика; у 1911/12 години, када је ова гимназија била само мушка, било је: I раз. 89 ученика и 26 ученица у ж. приватној гимназији, II раз. 52 ученика и ученица 18 у ж. гимназији, у III раз. 69 ученика и 18 ученица у ж. приватној, у IV раз. 51 ученик и 21 ученица у прив. ж. гимназији, у V раз. 33 ученика и у VI разреду 30 ученика; у 1912/13 школској години било је: у I раз. 122 ученика, у II раз. 90 ученика, у III раз. 55 ученика, у IV раз. 78 ученика, у V раз. 50 ученика, и у VI раз. 26 ученика; у 1913/14 школској години било је: V раз. 41 ученик и 7 ученица, у VI раз. 31 ученик и 7 ученица, а свега је 1913/14 године укупно било 274 ученика и 100 ученица = 374; у 1918/19 скраћеној школској години било је: у IV раз. 70 ученика, у V раз. 33 ученика, и у VI раз. 24 ученика, а укупно у сва шест разреда 411 ученика; у 1919/20 години било је: у IV раз. 72 ученика, у V раз. 35 ученика и у VI раз. 18 ученика, а укупан број у свих шест разреда 391 ученик; у 1920/21 години: у IV раз. 94 ученика, у V раз. 41 ученик и у VI раз. 28 ученика, а укупан број 372 ученика.

За отварање појединих разреда, при претварању шесторазредне у потпуну, потребно је да се за упис у разред који је на реду пријави бар две трећине максималног броја ученика за тај разред, па како је тај број 20 а ова школа има тај број, то сам мишљења да се може отворити VII разред не рачунајући, да ће нам из свилајначке, парафинске и ћупријске гимназије доћи ученици, пошто би за њих ова гимназија била школска област за вишу гимназију.

3) Што у школским зградама ове гимназије има 10 учионица од којих су за сада употребљене 9, а једна празна а ако устреба још које одељење, као што се види из овога акта, општински суд ставља још нове учионице преко пута школе, те према томе се и тај услов испуњава за отварање VII и VIII разреда, и

4) Што се тиче стављања питања заслужује ли грађанство ове вароши, да се отвори VII и VIII раз. гимназије, односно виша гимназија, мишљења сам, да то потпуно заслужује:

1. Што је још пре 50 година сама општина ове вароши подигла зграду за гимназију и што је доцније, када се указа потреба за још нове учионице, опет сама општина подигне нову зграду, не чекајући, да јој у томе помогне школска област, као што по Закону о сред. школама, треба да учини, па кад се поново указала потреба за већим двориштем и још једном учионицом купила и зграду и двориште;

2. Што је 1912 године општинска управа приступила изради планова за подизање нове зграде за гимназију, и основну школу и вероватно би то било готово, да нису наступили ратови за ослобођење наших суплеменика;

3. Што је при крају 1918 године, после ослобођења наше отаџбине, одмах општински суд приступио оправци зграде, коју је непријатељ за време окупације урнисао не чекајући помоћ од државе, већ је се обратила грађанству за помоћ, пошто и сама општинска управа није располагала новчаним средствима. Грађанство је на први позив одмах приложило 3500 круна, кад је вредност круни у народу била још равна динару, а занатлије (зидари, столари) са радницама ставили

су гимназији на расположење своју радну снагу бесплатно, те је извршена привремена оправка и гимназија могла да ради. Поједини грађани доносили су пећи и сулундаре из својих кућа, столове, столице и ставили их на расположење управи ове школе. Из ових поступака грађанства сматрам, да грађанство ове вароши заслужује, да им се отвори пуна гимназија, јер се надам, да ће грађанство са својом општинском управом, старати се, да помогне гимназију, кад се год управа њима за ма какву помоћ и добар предлог што се тиче унапређења школе и културних установа, као што је и до сада увек чинило.

22 јун 1920. године

Јагодина

Милан Годоровић

Директор Јагодинске Гимназије“

На основу молби, Министар просвете одредио је изасланика за преглед зграде, школског намештаја и учила Јагодинске гимназије. Изасланик је 17. јула 1920. године поднео извештај:

„Јагодинска гимназија смештена је у три зграде са истим двориштем. Зграде су општинска својина и то:

А) Стара гимназијска зграда, на углу Горње Главне и Школске улице. Зидана је 1868 године. Има 5 учионица (4 су с лица, а 1 из дворишта) и 2 мање собе и у једној од њих је наставничка канцеларија. У овим учионицама могу се сметити лепо: 30, 36, 40, 50 и 60 ученика (по потреби и више: 40, 42, 50, 60 и 68 ученика). Учионице су све видне и високе. Прозори су сада једнократни, а били су дупли. Ходник је широк 3 м и 1,70 м.

Б) Нова зграда, у школској улици, зидана 1904. године. Има 4 учионице (2 с лица и 2 из дворишта) и 1 канцеларију (директорова канцеларија довољно пространа). У учионицама могу се лепо сместити: 24, 24, 46 и 48 ученика (по потреби и више: 30, 32, 56, 60 ученика). Ходник је широк 2,50 м. Учионице су видне, високе с дуплим прозорима.

В) Зграда у Параћинској улици. Има 1 учионицу за 48 ученика и 2 мале собе, које се могу употребити за кабинет. Ходник је мали и излази се одмах у двориште.

Према томе, у свима трима зградама заједно има: 10 учионица од којих 1 служи за паралелне часове живих језика, 2 канцеларије и 3 собе (за књижницу и школ. збирке)

Двориште је прилично велико, насуто песком. У средини дворишта је стара зграда у коју се смештају дрва, а у једном делу је нужник за ученице. Ову зграду треба одмах порушити, а нужник за женску децу саградити уз крај. Нужници за ученике и наставнике већ су у једном делу дворишта.

У дворишту се налази стара кућица, у којој станује школски служитељ. Ова ће се кућица, већ склона паду, још овог лета порушити и подићи нова кућица за служитеља. Ово је унето у предрачун за овогодишње оправке.

Поменуте три зграде су довољне за шесторазредну гимназију. Преко пута од школског дворишта у Школској улици је 1 приватна зграда, коју ће општина узети под закуп, и у њој би се добило, по извршеним преправкама, 2 учионице и 1 соба за канцеларију или ћачку књижницу.

Школских клупа и катедри има довољно. Школске табле су врло мале и директор је предузео напоре, да се набаве веће табле. Треба набавити још орман.

Учила готово никаквих (само 2 глобуса, 5 географских карата и 8 зоолошких објеката)

Општина намерава да зида нову зграду за Гимназију на једном плацу, који је веома велики и погодан за школу“.

На основу овог извештаја Министар просвете је одобрио, да се за школску 1920/1921. годину отвори привремено VII и VIII разред гимназије.²⁸

²⁸ АЈ, 66, 730.

ШКОЛСКА 1920-1921. ГОДИНА

Школски летопис

„Упис ученика извршен је од 27. септембра до 10. октобра 1920. године. Школа је отпочела рад од 15. новембра а завршила 28. јуна 1921. године. Прекидан је рад школе због шарлаха у I, II, III, IV разреду од 15. октобра до 15. новембра 1920. године, и 15 дана фебруара 1920. године због недостатка огрева.

Свети Сава је прослављен свечано. После богослужења у цркви ученици са наставницама и гостима дошли су у гимназијску салу, која је била украшена. У школској сали вршено је сечење славског колача, који је спремила школска управа, а за идућу годину примио је колач овдашњи трговац Јездимир Станковић. За време сечења колача од стране свештеника ученички хор је дивно одговарао на јектаније. После сечења колача држао је пригодан говор о омладини и њеном раду у будућности г. Страхиња Дамњановић. Говор је с пажњом саслушан и био је поучан за омладину. После тога, ученици су декламовали и отпевали неколико лепих патриотских песама у хору. Ученике је спремио у хору г. Бранко Ђорђевић, професор Учитељске школе и хонорарни наставник ове гимназије, јер ова гимназија није имала раније наставника музике.

Ученици-це ове школске године су давали неколико јавних часова у Соколском друштву, како у Јагодини, тако и ван Јагодине. Суделовали су на забави фонда сиромашних ученика Јагодинских школа²⁹.

Списак наставника Јагодинске гимназије школске 1920-1921. године³⁰

Р.б.	Име и презиме	зање	Год. плата	Год. службе	Струка (главна и споредна)	Који би још предмет могао да предаје
1.	Милан Годоровић	директор	6000	20	биологија	-
2.	Димитрије Дохчевић	професор	4800	17	Историја са географијом, латинским са грчким језиком	Француски и немачки језик
3.	Драгољуб	професор	4800	28	Филозофска-	Математика

²⁹ АЈ, 66, 730.

³⁰ АЈ, 66, 730.

	Поповић				филолошка	у нижим разредима
4.	Милева Петковић	професор	3600	13	Психологија и педагогика	Српски језик, немачки језик и историја
5.	Божидар Бранковић	суплент	1800	7 3/4	Латински и грчки јез. Историја старог века, упоредна граматика старог словенског језика,	Српски језик у нижим разредима и историја српског народа
6.	Драгутин Павловић	суплент	1800	3 мес.	антропогеографија и физичка географија и етнологија	геологија
7.	Зорка Дохчевић	учитељица вештина	3000	15	Женски ручни рад	-
8.	Милан Чолић	учитељ вештина	2100	12	гимнастика	-
9.	Страхиња Дамњановић	прив. пред. учитељ	1500	19 ½	Француски језик, српска књижевност	-
10.	Александар Живуловић	прив. пред. учитељ	1500	16 мес.	Француски језик и српска књижевност	-
11.	Сретен Гајић	прив. пред. учитељ	1500	15 мес.	Немачки језик и српска књижевност техничар	-
12.	Иван Пулевић	прив. пред. учитељ	1500	10 мес.	Математика, физика и немачки језик	Немачки језик, математика и физика у нижим разредима
13.	Анђелија Перчевић	прив. пред. учитељица	1200	3 мес.	Упоредна и српска књижевност	-
14.	Алфред Рехак	стал. хон. наставник	1440	27	конзерваторијум	-
15.	Бранко Ђорђевић	хонорарни наставник од часа	3000	8	Биологија и геологија	-
16.	Др Михајло Димић	школски лекар	1200	2	хигијена	-
17.	Младен Вучковић	хонорарни наставник	1774	22	веронаука	-

		од часа				
18.	Младен Вукићевић	„	1446	19	веронаука	-
19.	Карло Долек	учитељ гимнастике хон. наст.	1500	10 мес.	гимнастика	-

*Зграда гимназице
(ул. Максима Горког)*

Наставници на крају школске 1920-1921. године:

1. Милан Тодоровић, директор и професор-физика, хемија, јестаственица;
2. Димитрије Докчевић, професор – латински језик, историја, француски језик, географија;
3. Драгољуб Поповић, професор – немачки језик, математика, филозофија;
4. Милева Петковић, професор - дошла на дужност 16. јуна 1921. године;
5. Божидар Бранковић, суплент - латински језик, историја, српски језик (дошао на дужност крајем новембра, мада је постављен још 30. септембра 1920. године);
6. Драгутин Павловић, суплент - географија (дошао на дужност 23. марта 1921. године).³¹

³¹ Драгутин Павловић је у једном писму потписаним псеудонимом, оптуживан да је ширио комунистичке идеје и говорио против првака Радикалне и Демократске странке док се налазо на

7. Страхиња Дамњановић, прив. пред. учитељ - српски језик, француски језик;
8. Александар Живуловић, прив. пред. учитељ – српски језик, француски језик;
9. Сретен Гајић, прив. пред. учитељ – немачки језик, српски језик;
10. Иван Пулевић, прив. пред. учитељ – математика, физика;
11. Анђелија Перчевић, прив. пред. учитељица – српски језик, јестаственица;
12. Бранко Ђорђевић, професор Учитељске школе – хигијена, јестатственица;
13. Милан Чолић, учитељ вештина – гимнастика, лепо писање, јестаственица;
14. Зорка Дахчевић, учитељица вештина – женски ручни рад;
15. Карел Далек, учитељ гимнастике – дошао на дужност 14. априла 1921. године;
16. Младен Вукићевић, свештеник – веронаука;
17. Петар Вучковић, свештеник – веронаука;
18. др Михаило Димић, срески лекар – хигијена;
19. Алфред Рехак – нотно певање (дошао на дужност крајем фебруара 1921. године);
20. Викентије Иванов – дошао на дужност 28. јуна 1921. године.

Статистика ученика школске 1920-1921. године³²

Бр. ученика	I			II		III	IV		V	VI	VII	VII	Све га
											I		
свега уписано	46	43	44	44	56	36	32	44	48	24	36	17	501
новака	45	42	43	46	57	30	33	38	44	25	41	24	468
поноваца	1	3	2	-	2	7	1	9	5	1	2	-	33
напустило школу	11	10	5	2	8	8	1	2	3	2	2	-	55
Ученички родитељи													
свештеници	2	1	3	2	2	3	1	1	1	2	2	2	22
државни чиновници	7	10	5	6	12	1	5	4	8	6	7	4	75
адвокати, општ. и градски чиновници	1	-	-	1	-	2	5	3	3	-	1	1	17
наставници	4	2	2	6	2	2	4	4	6	3	2	2	39
лекари и апотекари	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	3

семинару у Београду. Директор је негирао такве оптужбе, и навео је да се дружи са свима, а поготову не са најкварнијим и најзаведенијим типовима у Јагодини. Веровао је, да је то освета његове прве веренице или њене породице, јер се очекивало венчање Драгутина Павловића са другом особом.

³² АЈ, 66, 730.

трговци	8	6	9	8	9	3	5	7	14	5	12	4	90
гостионич. и кафеџије	1	1	2	1	-	2	1	1	6	-	2	4	21
занатлије	7	4	6	11	8	2	6	12	4	5	4	-	69
земљорад.	7	16	13	3	18	12	2	10	6	4	9	5	105
служитељи	1	3	1	2	-	2	-	1	1	-	-	-	11
надничари	5	1	2	3	4	2	2	4	-	-	4	2	29
других занимања	3	1	2	3	4	5	2	-	-	-	-	-	20
Ученици по успеху													
одлични	4	6	2	2	4	6	1	5	6	1	4	1	42
вр. добри	6	4	7	11	5	6	6	3	13	5	12	9	87
добри	10	14	8	13	14	4	15	16	8	6	8	14	130
полажу разредни испит	12	8	15	14	26	12	11	16	15	10	16	-	155
понављају разред	3	2	8	4	2	1	-	5	4	2	1	-	32
Ученичке кривице													
неуредно похађање школе и цркве	-	10	-	11	10	11	-	17	35	7	3	-	104
оправданих изостанака	290	226	388	455	235	296	167	418	1018	430	918	624	5465
неоправд.	-	80	-	25	31	21	-	59	165	21	14	-	416
Кажљених од:													
раз. стареш. опоменом и уколом	14	16	7	8	13	14	14	11	13	16	10	8	144
раз. стареш. затвором	17	9	3	-	1	9	6	21	19	11	10	-	106
разред. већа	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
директора	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	4
проф. савета	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
некажњав. ученика	16	18	36	36	37	22	21	17	17	7	30	16	270

средња оцена владања	4,95	4,94	5	5	4,94	5	4,93	4,84	4,70	4,75	4,85	4,85	
Благодејан ци и школарине													
државни благодејан.	4	6	1	5	7	5	5	3	4	2	5	-	47
ослобођени школарине	9	13	11	6	5	1	7	2	6	1	3	2	66
платили целу школарину	21	18	19	10	23	15	11	18	24	11	14	3	187
платили половину школарине	16	12	14	28	27	20	14	24	18	12	19	12	216
примљена школарина (динара)	580	480	520	480	730	500	360	600	1320	680	940	360	7550

Ученице другог разреда гимназије са професором Драгутином Павловићем
снимљени 23. јуна 1921. године

**Извештај изасланика Министра просвете Симе Цветковића,
професора четврте београдске гимназије
од 22. јуна 1921. године³³**

„У Јагодинској гимназији има 12 одељења: I разред 3, II разред 2, III разред 1, IV разред 2, V, VI, VII и VIII по једно одељење.

Бројно стање ученика по одељењима: I-а женско 46; I-б мушко 45; I-в мушко 45, II-а женско 45, II-б мушко 60, III – 22 ученика и 15 ученица, IV-а женско 34, IV-б мушко 47, V- 36 ученика и 13 ученица; VI- 19 ученика и 6 ученица, VII- 33 ученика и ⁴⁰ ученица, VIII- 18 ученика и 6 ученица. У свим одељењима има 325 ученика и 175 ученица = 500 ђака.

Виши течајни испит одржан је: писмени: 7. VI из српског језика, 8. VI из живог језика и 9. VI из математике. Усмени од 12. до 14. VI закључно.

Кандидата је било 24 редовних (18 мушких и 6 женских и 1 приватан). Сви су средњу школу завршили у истој гимназији.

Из живог језика полагало је: 19 из француског језика и 6 из немачког језика.

Тема из српског језика била је: „Тешко оном ко јаде не знаде, јер су пути што мудрости воде муке, патње, а не нове згоде“.

Може се рећи, да су готови сви кандидати, изузев двојице-тројице схватили тему; да су доста добро учинили распоред градива, које ова тема обухвата; да су доста добро излагали своје мисли и да су своја излагања поткрепљивали лепим примерима. Језик је доста правилан, са малим изузетком. Израда-обрада била би још темељнија, да је већа начитаност код ученика.

Из живих језика кандидати су задате текстове, разумели и доста добро превели; било их је који су буквално преводили и показали да се не баш добро служе страним језиком. Изгледа, да предметни наставник немачког језика није довољно оценио спремност кандидата, те им је дао текстове теже садржине.

Из математике требало је дати три задатка, који би обухватили све градиво из алгебре, планиметрије или стереометрије и из тригонометрије или аналитике. Трећи задатак из тригонометрије или аналитике није дат већ је замењен задатком из стереометрије, јер градиво из тригонометрије и аналитике ученици нису у току године прелазили. Математика у VIII разреду, у току целе године, предавана је само од 15. новембра до 3. фебруара, затим од 15. априла до 28. маја (овде треба урачунати и десетодневни одмор за ускршње празнике), а за остало време није било наставника.

Израда задатака доста је добро. За овај предмет наставник је млад, који још није завршио своје студије на Универзитету (техничар је); има добру стручну спрему; окретан је и располаже добром општом спремом. Жалити је што не мисли остати као наставник.

³³ АЈ, 66, 730.

Приликом израде писмених задатака кандидати нису излазили са испита (изузев три-четири случаја), а испити су текли у потпуном реду. Понашање кандидата заслужује свако признање и похвалу.

Од 25 кандидата, који су полагали Виши течајни ипит, после свршених писмених испита, одбијени су на годину дана два кандидата: један због недовољне спреме из српског и француског језика, а други из сва три предмета, из којих се раде писмени задаци.

На усмени испит пуштено је 23 кандидата, од којих је: 15 положило испит и призната им зрелост и спремност за факултет универзитета. Одбијено је 7 кандидата на три месеца и то: два из француског језика, један из народне историје с географијом домовине и математике, два из француског језика и математике, један из народне историје с географијом и један-приватан из немачког језика и народне историје с географијом. Један кандидат који је положио писмени испит из свих предмета није полагао усмени испит због слабости.

На усменом испиту од кандидата су се могли очекивати сигурнији и поузданији одговори из националне групе-нарочито из географије домовине и из граматичке анализе појединих места. За националну групу не треба кривити предметног наставника, јер је одличан радник, стари наставник, одличне спреме, већ треба приписати краткоћи времена за обраду ове групе. Рад-обрада почета је у месецу априлу.

У овој школској години била су два одељења IV разреда: а) IV-а – женско – 33 ученице. Пуштено на нижи течајни испит 22 ученице; полагају разредни испит 11; б) IV-б мушко – 45 ученика, пуштени на испит 25, поразредни испит 15, понављају разред 5. Из оба одељења, од 78 ђака, пуштено је на нижи течајни испит 47 ученика и ученица.

Нижи течајни писмени испит из српског језика одржан је 9. VI. Тема је била: „Захвално писмо родитељима на крају школске године“. Израда је добра, јер су ученици доста добро упућени од предметног наставника у изради задатака.

Утисци, које сам добио на овим испитима а у току прегледа рада, ови су: Да ће настава за кратко време дати добре резултате; да ће ученици имати солидну спремност за даље студије, само 1) ако се буде водило рачуна о распореду наставника; 2) да сви предмети буду заступљени у погледу радне снаге и стручне спреме; 3) да не буде ни у једној гимназији нагомилавање наставника једне струке и 4) да не буде премештања наставника у току школског рада, сем у случају врло велике потребе. – Све ово констатовано је на конференцији наставног особља.

Из ових разлога поједине предмете предавали су нестручни наставници; неки предмети нису били ни заступљени: цртање није предавано од априла 1921. године, јер је предметни наставник дао оставку, а на његово место није други постављен до краја школске године; географија (изузев два одељења) није предавана до априла месеца; краснопис у I и II разреду предаје учитељ гимнастике, а због недовољне радне снаге часови математике у неким разредима су редуцирани.

У овој гимназији за неки предмет (француски језик) има више наставника, а за биолошку групу нема стручних наставника (изузев једног хонорарног из

Учитељске школе), те јестаственицу у нижим разредима предаје наставник математике, који је свршио шест разреда гимназије са стручним испитом из гимнастике. – За математику би требала два наставника, један за разреде вишег и један за разреде нижег течаја, те не би у нижим разредима предавао овај предмет наставник, који је педагог и квалификован за немачки језик. Овај наставник постигао је, додуше, успех, благодарећи раду, преданости и вољи у раду, али би се тај наставник могао корисније употребити за предмете његове струке и за српски језик у нижим разредима. - Исто тако потребан је наставник за српски језик у вишим разредима, јер га засад предаје наставник, чија није струка (струка му је француски језик), а који још није завршио студије. Наставник показује врло велику вољу за рад, али због спремања за своје испите и спремања за предавања, а и због раније непређеног градива, из српског језика у VIII разреду није прешао сво градиво, завршио је са Вуковим радом. – У VI разреду из опште историје пређено је до оснивања римске републике (510 год. пре Христа), јер је наставник за овај предмет почео рад у другој половини месеца фебруара, а његов предходник није завршио градиво из ранијег разреда.

Целе школске године рад у школи текао је нередовно и често су вршене поделе предмета и грађени распореди часова. Због недовољног броја наставника и већег броја одељења (12) два наставника имала су по два старешинства. У школи поред директора има четири квалификована наставника (2 професора и 2 суплента), а остало особље чине 5 хонор. наставника, 2 учитеља вештина и 5 предметних наставника, апсолвенти или још студенти, који су истина предани послу, али су им потребне инструкције. – Због њих. недовољ. искуства у раду и неупућености послу, потребно би било, да инспектори за поједине групе предмета с времена на време обилазе рад ових младих наставника, како би их упутили, упозоривши их на ствари, које изискују корекцију. Директор гимназије не може да врши своју главну инструктивну задаћу због многих и разноврсних послова, а и због оскудице у наставном особљу принуђен је да прими часове и преко максимума.

Пре почетка рада на Виш. теч. испиту присуствовао сам испитивању ученика из појединих предмета у свима разредима. Успех би био бољи, да су прилике у школи биле повољније; да један предмет у једном разреду није предавало више наставника и да су на место премештених наставника на време постављени други наставници.

І Хигијена школских локала

Иако су све зграде старе, изузев једне, ипак већим делом учионице одговарају хигијенским захтевима, јер су довољно простране, високе и осветљене (изузев једне). Учионице су чисте и види се да се често крече. За време свог бављења уверих се, да се учионице проветравају. По учионицама и канцелаијама има пљуваонце; по ходница их нема.

Према бројном стању ученика (500 = 325 ученика и 175 ученица) недостаје овој школи још 30 клупа са по 2 седишта. Гимназија има 202 нове и 18 старих клупа са по 2 седишта. Клупе одговарају ученичком узрасту (сем за ученике VIII разреда) и израђене су, како захтевају хигијенски прописи. – Згодно је напоменути,

да су 10 табли, које је Министарство набавило, без рамова да су због несолидне израде (грађене од сировог дрвета) испуцале и извитопериле се. – Табле су згодно окачене по учионицама.

У школској згради налазе се три мање одаје за смештај кабинета. Оне за ово нису употребљене, јер школа од учила нема ништа, изузев 7 карата, глобуса и неколико справа физичких, које су послате од реалке Љубљанске и гимназије беловарске.

Изузев ове три собе (које су суве) нема других погодних просторија за смештај материјала, који ће се набавити.

Нема нарочитих одаја, где би ученици проводили одмор у случају рђавог времена. Проводе га у ходницима и у сали, намењеној гимнастици и после проветравања у учионицама.

За пиће је употребљавана вода из ... бунара, чија је дубина 17 метара. Бунар нема везе са теренском водом, нити се у његовој близини налазе нужници. Ученици пију воду непосредно са пумпе из судова, које од куће доносе. Школа има 15 чаша, из којих пију ученици, који не могу да набаве чаше.

Ђачке трпезе није било.-

Школа је (нижи течај) била распуштена од 15. октобра до 15. новембра због шарлаха, који је владао у вароши и околини. За ово распуштање школа има одобрење Министарства.

Школско двориште је пространо и удобно не само за међучасовни одмор, већ и за извођење наставе у гимнастици.

Телесна вежбања врше се, кад су лепа дани, у пространом дворишту, које је насуто шљунком, а за време зимских дана часови шведске гимнастике вршени су у пространој сали, која за време зиме, није употребљавана за учионицу. Зими су често, место вежбања, држана предавања о физичком развоју.

II Хигијенске прилике ученика

Спољни изглед ученика и њихова физичка развојеност одлична је са врло малим изизецима 3 до 5%. За ово има велику заслугу: 1) Соколско друштво и 2) Спортски клуб „Зора“, чији су чланови већином ученици свих разреда гимназије.- За гимнастику школа има веома спремног и агилног хонорарног наставника (поред учитеља вештина за овај предмет) г. Карла Долека, по народности Чеха, који заслужује препоруку.

Ученици су чистог лица, руку и одела. Свега видех неколико босоногих ученика; то су деца-ратне сирочади или деца родитеља слабијег материјалног стања.

У почетку и на крају школске године школски лекар вршио је мерење код ученика. Посебне листе о стању и здрављу за сваког ученика по разредима нису вођене, већ су подаци о здрављу унесени у један заједнички списак ученика свих разреда са овим рубликама: висина, обим, тежина и капацитет.- Приликом мерења на крају школске године лекар је запазио, да има разлике у мери обима и тежине код ученика I и II разреда. Код виших разреда запажено је опадање, што се тумачи интензивним ученичким радом.

Заразних болести код ученика није било сем три случаја шарлаха, један у мес. октобру пр. год. и два (учен. IV и VII раз.) у мес. мају ове године. – Венеричних болести није било сем код једног ученика, који је отпуштен из школе. – Било је два случаја scalies-а и један аpicitis-а. У току школске године јавило се за лекарску помоћ 93 ученика. Школски лекар указивао је помоћ болесним ученицима. Преглед ових вршио је у свом стану пре школских часова у 8 сати пре подне или у подне, а у потребним случајевима тежег обољења одлазио је у стан ученика. Већином су тражили лекарску помоћ ученици нижих разреда.

III Унутрашњи живот школе

Писмене школске задатке из свих предмета, из којих се раде, прегледао сам и нашао, да су на време рађени; да су већином рађени у посебним књижицама доста чисто и марљиво и да су поправљани од стране предметних наставника. Због оскуице у писаћем материјалу из неких предмета задаци су рађени на засебним листовима.

На вишем и нижем теч. испиту и приликом хоспитовања и испитивања ученика из појединих предмета, запазио сам да кандидати и ученици, у већини, на постављена питања, из пређеног градива, у излагању показују разумевање и доста лакоће у изражају.

За наставу употребљени су уџбеници прописани и одобрени од Главног Просветног Савета. Одступање је учињено само у употреби уџбеника за науку хришћанску од Јосифа Стојановића, чији уџбеник није одобрен.

Напоменуто је, иако је већина наставника млада, и ако их треба упућивати у рад, ипак се мора признати, да показују доста воље и преданости и да имају доста такта и лепог опхођења према ученицима, тако да ће, под добрим надзором, упућивањем, показати лепе успехе.

Ученици нису били оптерећивани брзим прелажењем градива, већ су из пређеног наставног градива опсежно пропитивани.

На конференцији наставничког особља евентулисано је више питања:

1) Већина наставног особља изразило се за коедукацију (и ако за њу има мишљења и „за“ и „против“) у свима разредима средње школе, јер се њоме код ученика-ца ствара јача утакмица у учењу; заједничким школовањем развија се другарство, те се осећају једни према другоме као брат сестра.- Одвајањем мушке од женске деце изазвало би радозналост и питање због чега се то чини.- Заједница отклања псовке и чини, да једно према другоме има лепо опхођење. Родитељи женске деце при заједничком школовању, лако могу контролисати њихово опхођење, чинити корекцију у понашању, а при одвојености нарочито кад су приморани, да их шаљу у друга места у друге школе, ту контролу не би могли вршити.- Ово гледиште треба заступати и са материјалне стране, нарочито за места, у којима нема женских школа.- Запажено је, да су женска одељења у средњим школама гора у погледу реда, да дају негативне резултате у погледу понашања, јер су ученице немирније и раскалашније, а у заједници узајамно васпитавају језик, те се мање чују псовке и погрдни изрази. Одржавањем честих годишњих састанака постигли би се добри резултати у васпитном погледу.

2) Према извештају наставнице женског рада, женски ручни рад у средњој школи треба да је заступљен само у нижем течају и треба женску децу обучити у плетењу чарапа, плетењу чипака, везу, шивењу рубља, а кројењу дати један час недељно у најстаријем IV разреду.- Жалосно је видети девојчицу, кад по свршетку IV разреда не зна ни најпотребније из женског ручног рада, те је приморана да иде кројачици да јој покаже или сашије најмању и најпотребнију ситницу.- Женски рад треба да женском делању буде вештина, уредност и потреба за доцнији живот.

Довољно су два часа недељно за сваки разред.

3) Преовлађује мишљење, да у гимназијама треба увести у VIII раз. као засебан предмет „Државно уређење земље“; да се упоредо са општом историјом, у најстаријим разредима вишег течаја (VII и VIII) предаје са једним часом, „Наука о уметности“; да се на Хигијену обраћа већа пажња и да буде заступљена у свима вишим разредима, а не само у IV и VII; да се музика, као и певање, спроведе кроз нижи течај.-

На физичко развиће ученичко обраћена је довољна пажња-Шведска гимнастика и телесно вежбање су по соколском систему: основни став, просте вежбе, вежбе на справама (провизорно направљенима од Соколског друштва), скакање и игре.

У овом месту, како је речено, постоји: 1) Соколско друштво, основано у месецу јануару ове године, чији су чланови већином ученици свих разреда гимназије и 2) Спортски клуб „Зора“, чији су чланови такође ученици гимназије. Соколске вежбе врше се у школском дворишту. Друштво приређује излете и јавне часове у месту и околним варошима (Ниш, Паланка, Крагујевац).- О Видовдану друштво ће учинити излет до Осека и приредиће јаван соколски час.

IV Спољашни односи школе

Између старешине завода и наставника постоји хармонија, а исто важи и према грађанству.- Родитељски састанци нису одржавани (жалити је), али је директор често призивао родитеље оних ученика, чије је владање и понашање некоректно, упозоравајући их, да обрате више пажње на своју децу.

Понашање ученика је за похвалу, јер су навикнути на ред, послушност, пристојност и лепо опхођење.

Раније напоменух, да школа нема никаквих учила, сем нешто карата и незнатан број физичких справа. Због оскудице у училима наставници предмета, за које су потребне демонстрације, у извођењу наставе имају велике тешкоће да постигну успех.

Школске баште ова школа нема.

Снабдевање школе било је рђаво. Због нередовног и на време неоствареног кредита за набавку дрва, школа је била распуштена 15 дана у месецу фебруару. О овоме је било извештено и Министарство.

Плате, додаци и хонорари издавани су на време.

Благодејање није на време издавано. Почетком јуна одобрен је кредит за благодејање ученицима за месеце јануар-закључно до маја и то редуциран, и плаћајући са 0,645 динара један динар.

Што пре треба извршити набавку учила, препарата, књига за школску књижницу, јер школа нема ни једне књиге-треба набавити 10 ормана за књижницу и смештај учила и материјала, што ће Министарство набавити; Затим извршити набавку 30 клупа са по два седишта, затим и две катедре.

Ормане, катедре и клупе управа гимназије тражила је од дирекције плена, али је та тражња била без успеха.- Од управе гимназије набавка свих ових ствари предвиђена је у овом буџету.

V Администрација

Административни посао вођен је према прописима. Главна уписница доста је немарно вођена од лица, коме је тај посао поверен.- Према мојим напоменама имају се исправити.

Дневници школског рада могли би се уредније водити. – Директор је водио евиденцију хонорарних часова, која му је потребна ради исплате.

Ђачке књижице попуњаване су и родитељи извештавани о успеху и владању ученика. О томе сам се уверио, тражећи књижице од ученика на часовима, на којима сам хоспитовао – књижице су од родитеља потписиване.

VI Школске зграде

Дванаест одељења и канцеларије смештене су у четири зграде:

1) У старој згради (у доста добром стању) има четири простране учионице и пространа одаја-сала; за тим две омање собе: у једној канцеларија професора, а друга се може употребити за кабинет. Ова зграда зидана је око 1868 год. и налази се с лица главне и споредне улице.

2) У новој згради (зидана 1905 год.) има две велике простране учионице, високе и потпуно одговарају хигиј. захтевима; пространа директорова канцеларија; две омање учионице, у које се могу сместити по 25 ученика. Ове две собе раније су служиле за кабинете. Зграда се налази с лица школске улице.

3) У старој згради у дворишту (звана читаоница) има једна пространа учионица (за 40 ученика); две собе, које се једва могу употребити за кабинете или за оставу карата.

Све три зграде својина су општине јагодинске и налазе се на једном пространом земишту; између зграда налази се двориште.

4) У приватној згради (у непосредној близини гимн. зграде) коју је општина за потребу гимназијску узела под закуп мес. од 250 динара, има две учионице, од којих је једна пространа (за 40 уче.), окренута истоку, а друга врло узана, без довољно светлости, окренута западу (за 35 учен.), за тим једна мала соба, која се може употребити за кабинет. – У дворишту има соба и кујна за послугу.

Према броју зграда и одаја, којима располаже гимназија, мада све одаје не одговарају хигијенским прописима и које нису све простране, ипак сам мишљења, да треба, с обзиром на потребу и велики број ученика VII раз. – 43 - ова гимназија, да остане са истим бројем разреда провизорно и за идућу школску годину, да буде провизорно пуна, јер су предузимани кораци за подизање нове школске зграде.

На заузимање управе гимназије, скупштина среза беличког уступила је (септ. пр. год.) гимназији купљено земљиште, веома пространо, веома подесно и

здрово у центруму вароши, за подизање нове гимн. зграде.- Овај поклон среза беличког одобрио је Мин. финансија и Држ. Савет.

Прилог копија ситуационог плана покљоњеног земљишта, који је бесплатно израдио инжињер г. Предраг Вуковић.

Према изјави директоровој г. Вуковић, у договору са њим, врши израду плана за нову гимн. зграду, која ће се подићи на том уступљеном земљишту, а по плану, кој ће одговорати свима школ. потребама и хигиј. захтевима.

Да би се остварило подизање ове зграде, директор је предузео кораке, образовао одбор од грађана и ступио у везу са општинским одбором, како би се што пре дошло до материјалне могућности за остварење овог подuzeћа.

За подизање зграде биће потребна велика сума. Према изјави директоровој, општина ће врло радо поднети своје издатке, који одговарају њеној материјалној снази, па чак и продати нешто од своје имовине и задужити се, само да би се остварило подизање гимназ. зграде. – Али и поред свих материјалних жртава, што ће општина поднети, ипак она неће моћи сама извести ову ствар без неке помоћи од стране државе.

Поводом овог питања директор ће ових дана сазвати конференцију грађана како би се што пре дошло до солуције и остварења ове потребе.

Мишљења сам, да треба држава изаћи у сусрет грађанима овом места, кад се буду обратили за помоћ-позајмицу, тим пре, што у целом округу нема ни у једном месту пуне гимназије, а у Јагодина за сада, једино, привремено постоји пуна гимназија. Ово захтева велики садашњи број ученика, нарочито VII разреда – 43 (од којег броја 2/3 чине ученици родом из Јагодина), којих би било још више, кад би било потпуна, те не би ученици из непотпуних гиназија морав. округа били принуђени да настављају школовање у гимназијама других округа. – Право би било да морав. округ има једну пуну гимназију.

Према изјавама грађана директор гимн. мисли, да би се ова зграда могла подићи за кратко време.

У овом су месту врло подесне прилике за живот наставника и ученика.

22. јуна 1921. год.
у Београду

Сима Цветковић
проф. IV београдске гимназије“

Школске 1920/21. године настава није текла уредно, због многобројних проблема. Смањен број радних дана условио је и неиспуњавање програма из појединих предмета:

1) Веронаука није пређена у целини и услед честих одсуства свештеника због обављања њихових обавеза. У првом разреду пређена је само историја Старог завета, у другом „Свештена историја Новог завета“, у трећем само наука о „Богослужењу“, у четвртом разреду пређено је градиво из трећег разреда „Православни хришћански катихизис“ и „Историја хришћанске цркве“ а из четвртог разреда до Светог Павла и из петог разреда само до дужности према православној цркви.

2) Градиво из српског језика је углавном у целини обрађено у првих пет разреда. У шестом разреду није пређено градиво у потпуности због доношења новог програма, јер се део градива предавао у петом разреду, а део је пребачен у програм за седми разред. У седмом разреду није пређен програм из историје књижевности пошто је то рађено у шестом разреду, па је предавано само до дубровачке књижевности. У осмом разреду обрађено је градиво до Вука Караџића и доба романтизма у 19 веку. Целина програма није обрађена и због рада наставника на писмености ученика.

3) Наставни програм из француског, немачког и латинског језика пређен је скоро у потпуности.

4) Географија. У другом разреду није пређен програм јер није било наставника за овај предмет од 1919. до 22. марта 1921. године, па су географију предавали нестручни наставници. Једна наставница није могла да пронађе на карти неке планине у ваљевском округу. У трећем, четвртном и петом разреду програм је углавном обрађен успешно, мада повремено и у овим разредима наставу су обављали нестручни наставници.

5) Историја. У трећем разреду дошло се само до Цара Душана, пошто је наставница Вукосава Антић премештена. У четвртном разреду радило се само до владавине кнеза Александра Карађорђевића. У петом разреду учило се до пунских ратова. У шестом разреду радио се програм из петог разреда, а само мањи део из програма за шести разред, пошто је историју предавао нестручни наставник. Такође ни програм из седмог разреда није завршен, пошто је наставник морао да понавља градиво из шестог разреда. Слично је обрађено и градиво из осмог разреда, које је такође обрађено делимично, јер се радио програм из седмог разреда.

6) Јестаственица. У првом разреду није пређен програм јер није било наставника у већем делу ове школске године. Одржано је само 27 часова током целе године. Ни у другом разреду није пређен наставни програм, јер је одржано само 29 часова. У петом разреду рађено је само до дела о ботаници, јер је предавања држао наставник Учитељске школе, који је често одсуствовао због болести. У шестом разреду само је рађена анатомија и физиологија човека. Само је у осмом разреду углавном обрађен цео наставни програм.

7) Физика. 1) у трећем разреду је у главном није пређен програм услед тога а) што је рад отпочео тек 15. новембра, б) што школа није радила услед недостатка огрева, и в) што је била редукација часова; 2) у седмом разреду није пређено градиво зато што је држано свега 27 часова услед тога, што није било наставника за физику. Пређено је градиво до простих машина, и 3) у осмом разреду није пређено цело градиво него се прешло до магнетизма из истог разлога као у седмом разреду.

8) Хемија са минералогijом. У четвртном разреду пређено је углавном скраћено градиво услед редукације часова.

9) Математика. Посебни проблеми јављали су се у предавању математике. Од 1918. године школа није имала ни једног наставника математике, а у школској 1920-1921. години наставник математике радио је само један месец и 30 дана, а од 10. априла заменио га је један техничар, који је такође остао само месец дана. У

првом разреду пређено је до именованих и неименованих бројева, 2) у другом разреду пређено је градиво у главном, 3) у трећем разреду скоро је пређен програм, 4) у 4 разреду није пређен програм, пошто је држано свега 32 часа за целу годину, 5) у петом разреду дошло се до степеновања и кореновања. Из геометрије тако није пређен цео програм, 6) у шестом разреду није пређено градиво по програму а) из алгебре се завршило са неразумљивим и уображеним кореновима, б) из геометрије је завршена сличност, 7) у седмом разреду није завршен програм, већ је само завршен програм шестог разреда, и 8) у осмом разреду завршен програм шестог разреда.

10) Филозофска пропедевтика 1) у осмом разреду пређено градиво.

11) Хигијена 1) у четвртном разреду није се могло прећи градиво, што је хонорари наставник лекар, па је често заузет око лечења пацијената и не долази уредно на часове.

12) Слободно цртање у певом, другом, трећем и четвртном разреду није пређено градиво услед тога што није било увек наставника и ако га је било радили су кратко време.

13) Лепо писање 1) у првом и другом разреду се радило такође кратко време, зато што није било увек наставника.

14) Певање 1) у првом и другом разреду радило се тек од марта месеца ове године, пошто раније није било наставника.

15) Гимнастика је у свим разредима рађена редовно и у довољном обиму.

16) Женски ручни рад у првом, другом, трећем и четвртном разреду предаван је редовно и у довољном обиму.

Успех у овој години био је лошији у односу на успех и владање у предходној 1919-1920. години. Узроци недовољног успеха били су: 1) што је школска година у вишим разредима отпочела 15. октобра, а у нижим разредима тек 15. новембра, због шарлаха, 2) што школа због недостатка огрева није радила 15 дана у фебруару 1921. године, 3) што није био довољан број наставника, а нарочито стручних и квалификованих, нпр. математика у вишим разредима скоро да није ни предавана, а такође и физика у седмом и осмом разреду, 4) што се наставно особље мењало, а друго није на време долазило, 5) поделе предмета мењала се шест пута, 6) математику, природне науке, географију и српски језик предавали су нестручни наставници, 7) што није било помоћних средстава: кабинета, књижница и т.д., 8) што је вршена редукација часова, а неки су предмети за извесно време били потпуно избачени из распореда, 9) што су три наставника имали по 15 дана одсуства ради полагања испита на универзитету.

Кретање наставника по чину³⁴

Година	Свега наставника		директора м	Директор м	професора	супленага	пред. учитеља	Прив. пред. учитеља	Учитеља вештина	Прив. уч. вештина	Стални хонор.	Наставници средњих	Учитељи основних	свештеници	лекари	Хонор. учитељи
	м	ж														
1919/20.	12	2	-	-	2	-	2		1	2	3	-	2	2	-	-
1920/21.	12	2	1	-	2	2	-	4	2	1	1	-	-	2	-	-
1921/22.	18	4	1	-	4	2	-	5	2	1	1	-	-	3	1	3
1922/23.	21	6	1	-	4	8	1	4	2	1	1	1	2	3	-	-
1923/24.	19	7	1	-	4	8	1	5	2	1	1	-	-	2	-	-
1924/25.	19	7	1	-	7	5	1	5	2	2	1	-	-	2	1	-
Свега	101	28	5	1	23	25	5	23	11	8	8	1	4	14	2	3

Ученици школске 1920-1921. године³⁵ (према уписницама)

Прво одељење првог разреда свршило 30 ђака: одлични 4, вр. добри 6, добри 10, положило разредни испит 10 ђака.

Друго одељење првог разреда свршило 30 ђака: одлични 2, вр. добри 7, добри 8, положило разредни испит 13 ђака.

Прво одељење другог разреда свршило 40 ђака: одлични 2, вр. добри 11, добри 13, положило разредни испит 14 ђака.

Друго одељење другог разреда свршило 45 ђака: одлични 4, вр. добри 5, добри 14, положило разредни испит 22 ђака.

Трећи разред свршило 14 ученика и 11 ученица: одлични 3 ученика и 3 ученице, вр. 5 ученика и једна ученица, добри 2 ученика и 3 ученице, разредни испит положило 5 ученика и 4 ученице.

Прво одељење четвртог разреда завршило 33 ученика: одлични 1, вр. добри 6, добри 15, разредни испит положило 11 ђака.

Друго одељење четвртог разреда положило 34 ђака: одлични 5, вр. добри 4, добри 16, положило разредни испит 9 ђака.

Пети разред свршило 30 ученика и 12 ученица: одлични 2 ученика и 4 ученице, вр. добри 9 ученика и 4 ученице, добри 5 ученика и 3 ученице, разредни испит положило 14 ученика и једна ученица.

³⁴ ЗМЈ, А ХХП, Ф 5, р 1/к 11.

³⁵ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 30. Према извештају директора почетком школске 1920-1921. године било је уписано 305 ученика и 170 ученица: I-а 45 ученица, I-б 43 ученика, I-в 44 ученика, II-а 43 ученица, II-б 57, III раз. 25 ученика и 15 ученица, IV-а 32 ученице, IV-б 46 ученика, V раз. 35 ученика и 13 ученица, VI раз. 18 ученика и 6 ученица, VII раз. 28 ученика и 10 ученица, VIII раз. 12 ученика и 6 ученица.

Шести разред звршило 16 ученика и 6 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 3 ученика и две ученице, добри 5 ученика и једна ученица, разредни испит положило 7 ученика и 3 ученице.

Седми разред свршило 30 ученика и 10 ученица: одлични 3 ученика и 1 ученица, вр. добри 7 ученика и 5 ученица, добри 7 ученика и једна ученица, разредни испит положило 13 ученика и 3 ученице.

Осми разред свршило 18 ученика и 6 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 6 ученика и 3 ученице, добри 11 ученика и 3 ученице.

Успех ученика у школској 1920-1921. години³⁶

предмети	I			II		III	IV		V	VI	VII	VIII
	а	б	в	а	б		а	б				
веронаука	3,47	4	3,52	3,84	3,65	3,60	4,03	3,78	3,98	-	-	-
српски ј.	3,14	3,42	2,90	3,30	3,23	3,55	3,33	3,11	3,60	3,25	3,17	3,12
немачки ј.	-	-	-	-	-	-	-	-	2,85	3,20	3,82	4,00
француски	-	-	-	3,30	3,03	3,32	3,03	3,18	3,21	3,22	3,63	3,11
латински ј.	-	-	-	-	-	-	-	-	3,23	4,17	3,20	3,15
земљопис	3,11	3,27	3,12	3,16	3,23	3,32	3,57	3,21	3,74	-	-	-
историја	-	-	-	-	-	3,65	3,33	3,20	3,35	3,58	3,36	3,10
јестаств.	3,52	3,42	3,20	3,77	3,41	-	-	-	3,75	3,17	3,95	-
хигијена	-	-	-	-	-	-	-	3,58	3,70	-	-	4,00
физика	-	-	-	-	-	3,45	-	-	-	-	3,74	3,16
хемија са минералог.	-	-	-	-	-	-	3,33	3,10	-	-	-	-
математика	3,06	3,27	2,70	2,84	2,66	3,14	3,21	3,16	3,33	2,83	3,22	3,13
филизофија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	--	-	3,10
цртање	3,23	3,42	3,50	3,00	3,00	3,40	4,40	3,21	-	-	-	-
писање	3,43	3,70	3,32	3,13	3,23	-	-	-	-	-	-	-
гимнастика	4,50	4,09	3,87	4,11	4,41	4,10	4,40	4,00	4,20	4,75	4,95	4,14
певање	3,42	3,30	3,45	3,43	4,41	-	-	-	-	-	-	-
женски руч. рад	4,40	-	-	4,50	-	4,10	4,20	-	-	-	-	-
владање	4,95	4,94	5	5	4,94	5	4,93	4,84	4,70	4,750	4,85	4,88
вредноћа	3,43	3,64	3,00	3,57	3,06	3,58	3,33	4,21	3,62	3,25	3,58	3,20

Стање здравља у току школске 1920-1921. године било је врло добро. Сви ученици-це прегледани су и премерени на почетку и на крају школске године. Резултати мерења били су задовољавајући, јер се показало да су се сви ученици у току године развили, што се приписује великој делатности Соколског друштва. Од акутних заразних болести боловало је 29 ученика, а од хроничних заразних болести два ученика. За лекарски преглед јавило се 92 ученика-це.

³⁶ АЈ, 66, 730.

ШКОЛСКА 1921-1922. ГОДИНА

Подела предмета почетком школске 1921-1922. године³⁷

1) Милан Тодоровић, директор - геологија; 2) Димитрије Дахчевић, професор – историја, географија, латински језик; 3) Драгољуб Поповић, професор – српски језик, немачки језик; 4) Милева Петковић, професор – јестаственица, немачки језик, српски језик, филозофија; 5) Божидар Бранковић, професор – историја, српски језик, латински језик; 6) Иван Драгићевић, суплент – математика, физика; 7) Драгутин Павловић, суплент – географија, историја; 8) Страхиња Дамњановић, пр. пред. учитељ – француски језик, српски језик; 9) Александар Живуловић, пословођа, пр. пред. учитељ – француски језик; 10) Анђелија Перчевић, пр. пред. учитељица – српски језик, јестаственица; 11) Милан Томић, пр. пред. учитељ – математика, физика; 12) Добрила Павловић, пр. пред. учитељица – српски језик, географија; 13) Алфред Рехак, пр. учитељ вештина – нотна певање; 14) Викентије Иванов, стални хон. наставник – цртање, лепо писање; 15) Зорка Дохчевић, учитељица вештина – женски ручни рад; 16) Милан Чолић, уч. вештина³⁸ – гимнастика, лепо писање; 17) Бранко Ђорђевић, професор Учитељске школе – јестаственица; 18) Младен Вукићевић, свештеник – веронаука; 19) Петар Вучковић, свештеник – веронаука; 20) Реља Јелић, ђакон – веронаука; 21) Никола Захаров, пр. пред. уч. Учитељске школе – математика; 22) др. Михајло Димић, срески лекар – хигијена; 23) Карло Долек, прив. пред. учитељ Учитељске школе – гимнастика.

Током школске године дошло је до постављења неколико наставника: 3. децембра 1921. године Александар Стојковић, суплент Реалке у Лесковцу, Јелена Франићевић, суплент, 10. 9. 1921. године, Мирко Сковран, студент филозофије, за сталног хонорарног наставника 12. новембра 1921. године, Далија Стојковић, прив. пред. учитељица Реалке у Лесковцу 14. децембра 1921. године. Остало је упражњено место Василију Антонову, супленту гимназије под уговором, пошто се није јавио на дужност, Реља Јелић 11. априла 1922. године, Милан Томић 6. марта 1922. године, Добрила Павловић 11. априла 1922. године, Иван Драгићевић, суплент из Суботице, 21. септембра 1921. године, Светолик Поповић, професор Зајечарске гимназије, 21. септембра 1921. године, који се до 15. октобра није јавио на дужност.

³⁷ АЈ, 66, 730.

³⁸ Милану Чолићу је одобрено да може да проведе време од 23. августа 1922. године до 15. септембра исте године у Чехословачкој рад учења чешког језика и личног усавршавања у гимнастици. Није остварио путовање због недостатка новца.

Премештени: Сретен Гајић 9. септембра 1921. године, Светолик Поповић 15. новембра 1921. године, Јелена Франичевић 3. децембра 1921. године, Далија Стојковић 14. марта 1922. године, Александар Стојковић 18. марта 1922. године, Иван Пулевић 23. априла 1922. године.

Школи су били потребни још: један стручни наставник за српски језик, један наставник за географију, два наставника за математику и физику, један природњак са хемијом.

Наставници на крају школске 1921-1922. године:

1. Милан Тодоровић, 2. Димитрије Дохчевић, 3. Драгољуб Поповић, 4. Милева Петковић, 5. Иван Драгићевић, 6. Драгутин Павловић, 7. Страхиња Дамњановић, 8. Александар Живуловић, 9. Иван Пулевић, 10. Анђелија Перчевић, 11. Милан Томић, 12. Алфред Рехак, 13. Викентије Иванов, 14. Зорка Дохчевић, 15. Милан Чолић, 16. Бранко Ђорђевић, 17. Младен Вукићевић, 18. Петар Вучковић, 19. Реља Јелић, 20. Др. Михајло Димић, 21. Никола Захаров, 22. Карло Долек, 23. Добрила Павловић.

Проблеми у настави јављали су се и школске 1921-1922. године. Услед нередовних прилика, које су настајале због честих прекида рада због недостатка дрва за огрев, због оправке школе и појава заразних болести, наставници су махом журили са предавањима, да би у целини прешли програм. Током децембра поправљани су прозори и подови у старој згради, па су нижи разреди имали предавања само 15 дана, а цела школа није радила током фебруара због грипа. Градиво није пређено у целини из готово свих предмета. Скоро из свих предмета успех је био недовољан, а нарочито слаб успех постигнут је из јестатсвенице, латинског језика, историје, физике и математике. Из јестаственице слаб успех је постигнут само у другом разреду због нестручности наставника, а из математике и физике због неумешности наставника. Према одговорима ученика објашњења наставника при предавањима нису била довољна. Ученици су се често збуњивали код општих питања. Наставници су се врло мало служили наставним средствима, па је очигледност у настави била недовољна. Испитивања су вршена искључиво ради оцењивања. Тим начином стварала се завист међу ученицима.

Наставници су махом предавали држећи се уџбеника, али са мало објашњавања. Ученици су се збуњивали и код обичних питања. Само је Драгутин Павловић диктирао, јер није било штампаних уџбеника.

О корелацији није довољно вођено рачуна због недовољног броја наставника. Наставници нису водели наставу споразумно. Сваки наставник радио је према свом нахођењу. Готово сваки наставник је, поред својих предмета, предавао и оне предмете за које није био стручан.

О концентрацији наставе још мање је вођено рачуна. Предмети су предавани без икаквог истицања по вредности. Контрола ученичког знања ради знања, као и тежња да се ученици навикну на саморадњу била је недовољна. Ученици су махом учили само лекције. Кажњавање ученика била је једина мера за поправку наставе и ученичког владања. Сваки наставник имао је у томе свој посебан приступ.

Већина наставника имала је нормално понашање према ученицима, како на испитима тако и на предавањима. Мање наставног такта показали су Иван Драгићевић, коме је школа средство а не циљ и Бранко Ђорђевић, који испитује ученике окренут леђима.

Писмени задаци су рађени али нередовно. Давани су без плана и већина наставника их је избегавала. Поправљани су површно и то само ради давања оцена. Поправке су вршене ван школе код кућа наставника. Корекције у разреду нису држане, да би се ученици упозорили на грешке.

Чести су настајали сукоби и тужакања између наставника и ученика, јер су ученици били сувише слободни. Ученици су писмима претили Дохчевићу и Страхињи Павловићу. Код ученика је владало неповерење према наставницима. И односи између наставника нису били добри. У школи међу наставницима није владала хармонија. Сви су били против сваког. Највише су лошим односима доприносили Иван Драгићевић, Божидар Бранковић, Анђелија Перчевић и Милева Петковић, мада су и сви остали били нетрпељиви и претенциозни. Ни мештани нису имали добро мишљење о наставницима. Наставници се нису ни трудили да то поправе.³⁹

Средства за септембар 1921. године⁴⁰

А. Лични расходи

	<i>а) на плату указног особља</i>	дин.	пара
1.	Милан Тодоровић, директор – плата додатак на њега и четири члана породице	500 1770	
2.	Димитрије Дохчевић, професор – плата додатак за њега и 3 члана породице	400 1425	
3.	Драгољуб Поповић, професор – плата додатак на скупоћу за њега	400 975	
4.	Милева Петковић, професор – плата додатак на скупоћу за њу	300 975	
5.	Божидар Бранковић, суплент – плата додатак на скупоћу за њега	150 897	
6.	Драгутин Павловић, суплент – плата додатак за њега	150 897	
7.	Зорка Дохчевић, учитељица вештина – плата додатан на скупоћу за њу	250 487	50
8.	Милан Ђолић, учитељ вештина – плата	175	

³⁹ АЈ, 66, 730. Према мишљењу инспектора покварени локални говор имао је јаког утицаја на говор ученика. Да би се све то поправило, требало би послати школи што више примерака разних песама и приповедака, којих школа нема и упућивати чешће стручне инструкторе за српски језик, који би са наставницима организовали рад око исправке говора и наставницима показати методе рада око овог посла.

⁴⁰ АЈ, 66, 2376.

	додатак на скупоћу за њега и пет чланова породице	1647	
	С в е г а	13398	50
	<i>б) на плату неуказног особља</i>		
1.	Страхиња Дамњановић, прив. пред. учитељ – плата додатак на скупоћу за њега и два члана породице	125 1197	
2.	Александар Живуловић, прив. пред. учитељ – плата додатак на скупоћу за њега и једног члана породице	125 1047	
3.	Сретен Гајић, прив. пред. учитељ – плата додатак на скупоћу за њега	125 897	
4.	Анђелија Перчевић, прив. пред. учитељица – плата додатак на скупоћу за њу	100 897	
5.	Алфред Рехак, стални хонорарни наставник – плата додатак на скупоћу за њега и једног члана породице	120 570	
6.	Иван Пулевић, прив. пред. учитељ – плата додатак на скупоћу за њега	125 897	
7.	Викентије Иванов, стални хонорарни наставник – плата додатак на скупоћу за њега	120 720	
	С в е г а	7065	
	<i>в) на плату служитеља</i>		
1.	Богомир Маринковић, служитељ – плата додатак на скупоћу за њега и три члана породице	75 870	
2.	Стојан Аћимовић, служитељ – плата додатак на скупоћу за њега и једног члана породице	75 570	
3.	Петрија Матејић, служитељ – плата додатак на скупоћу за њу и једног члана породице	75 570	
	С в е г а	2235	
	<i>г) на додатак школском лекару</i>		
1.	Др Михајло Димић	100	
	С в е г а	100	
	<i>д) додатак по чл. 71 и 77 зак. о средњим школама</i>		
1.	Милан Тодоровић, директор	50	
2.	Драгољуб Поповић, професор	37	50
	С в е г а	87	50
	<i>ђ) на хонораре одржаног часа и за виши течајни испит</i>		
1.	Димитрије Дохчевић, професор	640	
2.	Драгољуб Поповић, професор	640	
3.	Милан Чолић, учитељ вештина	320	
4.	Милева Петковић, професор	640	
5.	Бождар Бранковић, суплент	640	
6.	Драгутин Павловић, суплент	640	
7.	Страхиња Дамњановић, прив. пред. учитељ	448	
8.	Александар Живуловић, прив. пред. учитељ	448	
9.	Бранко Ђорђевић, професор	480	

10.	Младен Вукићевић, свештеник, хонорарни наставник	280	
11.	Петар Вучковић, свештеник, хонорарни наставник	784	
12.	Др. Михајло Димић, лекар, хонорарни наставник	240	
13.	Сретен Гајић, прив. пред. учитељ	468	
14.	Карел Долек, хонорарни наставник	320	
	С в е г а	6988	
	<i>ж) на прекомерни рад директора</i>		
1.	Милан Годоровић, директор	640	
	<i>з) на разредно старешинство</i>		
1.	Димитрије Дохчевић, професор	160	
2.	Драгољуб Поповић, професор	160	
3.	Милева Петковић, професор	160	
4.	Божидар Бранковић, суплент	160	
5.	Драгутин Павловић, суплент	160	
6.	Страхиња Дамњановић, прив. пред. учитељ	112	
7.	Александар Живуловић, прив. пред. учитељ	112	
8.	Сретен Гајић, прив. пред. учитељ	112	
9.	Анђелија Перчевић, прив. пред. учитељ	112	
10.	Милан Чолић, учитељ вештина	80	
11.	Н. Н., суплент	160	
12.	Н. Н., суплент	160	
	С в е г а	1684	

Б) Материјални расходи

1.	За набавку канцеларијског материјала	800	
2.	За слање званичних телеграма	20	
3.	За препоручене књиге и листове	300	

Ученици школске 1921-1922. године⁴¹
(према уписницама)

I-а: одлични 6 ученика и једна ученица, вр. добри 6 ученика и једна ученица, добри 4 ученика и две ученице разредни испит полагало 13 ученика и 6 ученица, поновило разред 4 ученика и једна ученица.

I-б: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри 7 ученика и 3 ученице, добри 11 ученика и 3 ученице, разредни испит полагало 16 ученика и две ученице, разред поновила 3 ученика.

I-в : одлични 4 ученика, вр. добри 9 ученика и 6 ученица, добри 8 ученика и 5 ученица, разредни испит полагало 8 ученика и 4 ученице, разред поновило 1 ученик и две ученице.

⁴¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 31.

IV–г: разреда свршило 28 ђака: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри 7 ученика и једна ученица, добри 11 ученика и 5 ученица, разредни испит полагало 8 ученика и 3 ученице.

II–а: прво одељење другог разреда свршило 29 ученика и 9 ученица: одлични 5 ученика, вр. добри 8 ученика и две ученице, добри 8 ученика и 3 ученице, разредни испит положило 8 ученика и 4 ученице.

II–б: друго одељење другог разреда: одлични 4 ученика и две ученице, вр. добри 6 ученика и 4 ученице, 13 ученика и 4 ученице, полагало разредни испит 12 ученика и 3 ученице, поновило разред 3 ученика и једна ученица.

III–а: одлични 2 ученика и једна ученица, вр. добри 4 ученика, добри 3 ученика и 6 ученица, полагало разредни испит 5 ученика и 3 ученице, поновило разред 7 ученика и две ученице.

III–б: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 5 ученика и 4 ученице, добри 4 ученика и 4 ученице, полагало разредни испит 3 ученика и 11 ученица, поновило разред 4 ученика и једна ученица.

IV разред: одлични 2 ученика и 3 ученице, вр. добри 1 ученик, добри 3 ученика и 3 ученице, полагало разредни испит 17 ученика и једна ученица, разред поновило 5 ученица.

V–а: одлични 2 ученика, вр. добри 3 ученика и 5 ученица, добри 5 ученика и једна ученица, полагало разредни испит 5 ученика и 3 ученице.

V–б: одлични 2 ученика, вр. добри 1 ученик и 3 ученице, добри 4 ученика и једна ученица, полагало разредни испит 7 ученика и две ученице, поновило разред 1 ученик и 4 ученице.

VI разред свршило 26 ученика и 11 ученица: одлични 1 ученик и две ученице, вр. добри 5 ученика и 4 ученице, добри 10 ученика и једна ученица, разредни испит положило 8 ученика и 4 ученице.

VII разред: одлични 1 ученик, вр. добри 6 ученика и 1 ученица, добри 9 ученика и 3 ученице, полагало разредни испит 1 ученик и две ученице, поновила разред једна ученица.

VIII–а свршило 16 ученика и 4 ученице: одлични 1 ученик, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 10 ученика, разредни испит положило 4 ученика и 3 ученице.

VIII–б: нема података.

Број ученика на крају првог тромесечија школске 1921-1922. године

Раз.	Број ученика по владању								По вредноћи					
	примерних		вр. добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	139	49	11	3	-	-	-	-	36	18	76	25	28	9
II	65	32	4	-	-	-	-	-	23	9	20	16	17	11
III	40	41	3	-	-	-	-	-	8	8	17	18	19	14
IV	25	12	1	-	-	-	-	-	4	3	4	4	18	5

V	27	24	1	-	3	-	-	-	8	5	5	3	1	16
VI	24	12	-	-	1	-	-	-	6	6	6	1	13	3
VII	16	6	1	-	-	-	-	-	6	11	7	2	4	3
VIII	29	8	4	1	1	-	-	-	9	4	14	1	10	4
свега	365	184	25	4	5	-	-	-	100	64	149	70	127	65

**Оцене из предмета на крају првог тромесечја
школске 1921-1922. године⁴²**

Разред	I					II					III					IV				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
Наука о вери	29	45	35	9	-	12	19	20	10	-	2	6	19	4	-	3	19	16	-	-
Српски језик	11	55	97	26	-	8	26	52	11	-	4	17	47	15	-	-	6	12	21	-
Француски језик						10	15	51	24	-	5	10	54	15	-	2	6	19	11	-
Историја											12	15	45	11	-	8	5	17	8	-
Земљопис	18	37	113	22	-	19	13	47	20	-	4	8	43	19	-	5	2	20	11	-
Јестаственица	39	40	75	30	-	15	33	40	48	-										
Физика											21	19	26	18	-					
Хемија																7	10	8	12	-
Математика	22	37	85	46	-	1	17	40	42	-	2	9	45	28	-	-	2	16	20	-
Цртање	9	36	117	23	2	4	28	60	5	-	6	28	44	5	-	12	20	6	-	-
Писање	17	59	80	35	-	15	28	43	18	-										
Певање	1	16	125	50	-	1	17	50	33	-										
Гимнастика	58	40	79	12	-	37	17	41	-	-	43	18	19	2	-	23	13	2	-	-
Женски рад	17	21	11	-	-	16	10	5	-	-	18	16	4	-	-	5	4	3	-	-

Разред	V					VI					VII					VIII				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
Српски језик	8	17	21	7	-	3	13	16	3	-	2	9	9	3	-	7	8	15	12	1
Француски језик	1	8	16	28	-	3	9	11	12	-	2	-	7	-	-	8	7	13	-	-
Други језик	4	11	24	17	-	2	7	17	11	-	2	5	4	3	-	4	3	5	-	-
Латински језик	8	12	7	29	-	6	8	9	12	-	1	3	12	7	-	5	8	12	17	-
Историја	12	5	31	7	-	5	12	18	-	-	1	5	10	7	-	3	12	26	-	-
Земљопис	3	12	33	6	-	3	11	22	-	-						3	15	18	6	-
јестаственица	13	11	24	7	-	5	12	12	6	-										
Физика											7	4	10	2	-	12	17	14	-	-
Математика	-	8	29	18	-	5	4	16	10	-	2	7	12	2	-	7	8	19	8	-
Филосовска пропедевтика																17	15	11	-	-
Гимнастика	26	15	14	-	-	15	13	7	-	-	11	9	3	-	-	22	16	8	-	-

⁴² АЈ, 66, 730.

Ученици гимназије са директором Миланом Тодоровићем

**Број ученика на крају другог тромесечија
школске 1921-1922. године⁴³**

Раз	П о в л а д а њ у								П о в р е д н о ћ и					
	примерних		вр. добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	137	40	-	-	1	1	-	-	31	1	63	30	29	8
II	66	32	1	-	-	-	-	-	19	4	32	14	16	12
III	39	41	2	-	-	-	-	-	11	5	9	20	20	15
IV	26	12	-	-	-	-	-	-	3	3	8	2	14	7
V	26	19	4	-	1	-	-	-	7	6	12	3	12	10
VI	22	10	3	2	-	-	-	-	7	6	8	4	10	2
VII	15	4	1	-	-	3	-	-	8	-	4	3	5	3
VIII	33	9	-	-	-	-	-	-	11	4	13	2	9	3
свега	364	173	11	2	2	4	-	-	97	39	149	78	115	60

⁴³ АЈ, 66, 730.

Оцене из предмета на крају другог тромесечја
школске 1921-1922. године⁴⁴

разред	I					II					III					IV				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
Наука о вери	45	67	36	9	-	9	33	35	-	-	5	18	34	-	-	6	14	16	-	-
Српски језик	12	39	87	40	-	9	21	58	6	-	5	9	37	29	-	-	3	14	20	-
Француски језик	-	-	-	-	-	14	20	42	20	-	9	11	31	30	-	4	7	14	12	-
Историја	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	3	-	9	3	11	5	-
Земљопис	24	16	46	35	-	15	11	48	18	-	4	10	37	29	-	4	4	14	14	-
Јестаственица	23	28	74	36	-	15	22	47	11	-										
Физика	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	21	32	4	-	-	-	-	-	-
Хемија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	13	11	-
Математика	10	29	82	58	-	5	11	33	46	-	1	9	47	24	-	3	4	18	13	-
Писање	25	51	105	3	-	15	23	61	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гимнастика	68	45	70	1	-	61	23	15	-	-	45	23	10	-	-	28	5	3	-	-
Женски рад	31	8	7	-	-	21	7	2	-	-	27	10	1	-	-	6	4	2	-	-
Цртање	21	48	96	22	-	18	33	37	6	-	12	27	37	4	-	12	15	8	-	-
Певање	3	15	127	38	-	2	16	59	18	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

разред	V					VI					VII					VIII				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
Наука о вери	15	13	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Српски језик	9	12	27	1	-	6	12	14	4	-	3	6	7	7	-	11	4	16	10	-
Француски језик	4	9	15	22	-	8	8	10	11	-	1	3	3	2	-	5	4	14	7	-
Историја	9	2	5	9	-	2	11	22	2	-	1	3	12	7	-	5	10	23	3	-
Земљопис	8	10	31	-	-	6	15	8	8	-	-	-	-	-	-	7	12	23	-	-
Јестаственица	8	14	22	5	-	9	12	13	3	-	1	9	13	-	-	-	-	-	-	-
Физика											8	3	10	2	-	22	10	9	-	-
Хемија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Математика	2	4	28	17	-	5	5	15	11	-	3	8	11	1	-	7	11	15	8	-
Писање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Гимнастика	29	16	7	-	-	16	16	2	-	-	14	9	-	-	-	25	16	-	-	-
Женски рад	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други живи језик	3	11	23	13	-	1	8	21	7	-	2	5	5	2	-	2	5	4	1	-
Латински језик	10	12	20	8	-	5	8	11	13	-	2	3	11	6	-	7	7	15	12	-

Стање здравља ђака у току школске 1921-1922. године било је врло добро. Сви ученици су прегледани у почетку и на крају школске године. Готово сви ученици су се у току године развили, чему је доприне соколско друштво и два лоптачка клуба. За лекарску помоћ јавило се 160 ученика, од којих од грипа 44, а сви остали од: паразита 6, болести крви 4, незнатних повреда 4, болести ока 9, болести уха 4, болести живаца 16, болести срца и крвних судова 2, болести органа за дисање 30, болести органа за варење 17, болести жлезда 4, болести коже 18, болести костију и мишића 16. Током школске године један ученик и једна ученица умрли су од туберкулозе. Хигијенске прилике у учионицама биле су врло добре. Нешто слабије биле су код ученика нижих разреда. Хигијена ученичких станова

⁴⁴ АЈ, 66, 730.

није била добра. Један ученик и једна ученица, током школске године умрли су од туберкулозе

Изложба цртежа организована је од 27 до 29. маја. Изложба женских радова није организована, јер наставница женског рада није показала довољно активности.

Четврти разред гимназије 1923. године

Статистика ученика школске 1921-1922. године⁴⁵

	Разреди																свега
	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
уписано	145	54	68	35	40	37	28	12	27	26	28	14	10	6	35	10	575
новака	138	48	67	32	41	39	18	12	28	29	30	14	22	8	36	10	572
поноваца	10	6	5	3	1	1	13	-	5	-	1	-	1	-	-	-	46
оставило школу	17	6	7	4	3	4	4	-	6	5	3	3	6	1	6	1	76
на крају шк. године остало	131	48	65	31	39	36	27	12	27	24	28	11	17	7	90	9	542
ученички родитељи																	
свештеници	2	-	3	2	1	2	1	2	1	2	2	-	2	-	3	-	23
државни чиновници	6	10	8	6	5	2	1	1	8	6	3	2	3	-	5	2	68
адвокати, општин. и приватни	5	1	1	2	1	-	3	1	1	3	-	1	1	-	-	2	22

⁴⁵ АЈ, 66, 730.

чиновници																	
наставници	1	2	4	4	3	5	1	1	4	2	6	1	1	2	4	-	41
лекари и апотекари	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	3
трговци	13	9	14	8	7	10	2	1	2	6	7	5	6	2	5	4	101
гостионичари и кафеције	3	1	4	1	-	-	-	1	2	-	3	1	-	-	1	-	17
занатлије	11	11	8	2	4	8	3	1	4	2	1	3	2	3	5	-	68
земљорад.	79	12	19	3	11	3	8	1	3	1	5	-	3	-	8	1	157
служитељи	4	-	4	1	3	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	16
надничари	4	-	1	2	2	4	1	1	1	1	-	-	-	-	1	-	18
друга занимања	20	8	6	4	5	5	10	1	6	4	4	1	4	1	4	1	84
укупно	148	54	72	35	42	40	31	12	33	29	31	14	23	8	36	10	618
Ученици по успеху																	
одлични	14	5	9	2	3	2	2	3	4	-	1	2	1	-	6	1	55
врло добри	29	11	14	6	11	8	1	-	4	8	5	4	6	1	6	3	117
добри	35	16	21	7	7	10	3	3	6	5	10	1	9	3	14	-	150
свега свршило разред	78	32	44	15	21	20	6	6	14	13	16	7	16	4	26	4	322
полажу разредни испит	45	13	17	11	8	13	17	1	11	7	10	4	1	2	6	3	169
понављају разред	7	3	4	4	10	3	-	5	2	4	2	-	-	1	-	-	45
губе право на школовање	1	-	-	1	-	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
укупно	131	48	65	31	39	36	27	12	27	24	28	11	17	7	32	7	542

Засебан извештај о гимназији у Јагодини од 26. јуна 1922. године

„А. Општи утисак

Гимназија у Јагодини није на достојној висини ни по облику ни по садржини. По облику зато, што је школа смештена у четири сићушне, неисправне зграде, од којих би две требало потпуно затворити а две из основа поправити. По садржини зато, што се у овим зградама, које представљају дом за васпитање средњошколске омладине, у коме се имају васпитавати ученици и интелектуално и морално, не ради како би требало, те је резултат рада не задовољавајући.

Овome има више узрока, а најглавнији је у склопу наставничког колегијума.

Б. Директор

Директор гимназије Милан Тодоровић је добар човек. Он је мештанин и добро ситуиран. Школа му лежи на срцу, али не улаже онолико енергије у руковању заводом, колико би могао и колико би требало. Занесен мислима око уређивања свога приватног имања и својих материјалних тековина Тодоровић посао директора само отаљава.

Третирајући школу као установу у којој не треба пазити на ситнице - а у васпитању нема ситница - Тодоровић је често сувише попустљив а често и претерано строг како према наставницима, тако и према ученицима.

Попустљивост његову искоришћавају и наставници и ученици а и грађани а тиме се већ ствара неред у заводу.

Подложен често утицају паланачког „рекла-казала”, Тодоровић је често пренагљен у доношењу одлука и суда о стварима и лицима а тиме се ствара дисхармонија а не намерно.

Па ипак са бољим склопом колегијума Тодоровић би био несумљиво добар старешина. Он има довољно енергије, али му је ова доста сломљена неискреним колегијумом, као и честим неодобравањем његових замисли и поступака.

Штета би било овог радника отпадати од школе а то ће бити, ако се његови оправдани захтеви као старешине не би испуњавали.⁴⁶

В. Наставници

Наставници Јагодинске гимназије су оличени материјалисти-већином бар. Све што раде, раде руковођени идејом материјалних награда. Иако су прилике за живот у истини тешке и несносне, ипак се наставник мора узвисити изнад материјалног света и носити вишим идејама, које ће пресађивати у душу васпитаника. Обузети мислима материјалних награда и упоређујући их са наградама других слободних професија наставници Јагодинске гимназије мало мисле о школи и њеним васпитаницима. Школа им је бар већини-средство а не циљ. Ако се томе дода, да има и таквих наставника, који тамо раде привремено онда ће суд бити готов, какве резултате овакви наставници могу да постигну.

Директор је немоћан, да овоме злу стане на пут. Шуровање наставника са ђацима и ђачким родитељима у овој школи обична је ствар. Последица тога је дисхармонија међу наставницима у заводу, која се тајним а шта више и јавно преноси на ученике и онда се може појмити, како овај завод изгледа. Нису ретке тужбе наставника противу ђака и обратно ђака противу наставника. Наставници добијају претећа шисма, као Дим. Дохчевића и Страхиња Дамњановић; наставници се свађају међу собом а за мало долази и до туче у канцеларији а те свађе не остану

⁴⁶ АЈ, 66, 730. Поједини мештани Јагодине упутили су 28. јула 1922. године допис Министру присвете у коме су тражили кажњавање директора и неких наставника. Као разлоге су навели: 1) „Тужимо га зато што је целе зиме на свом спахилуку секао своју шуму и продавао Јагодинцима за огрев...Он тргује са дрвима, а гимназија му зимус не ради због немања дрва?! После му гимназија није радила због епидемије месец, а затим због намештања модерних прозора и патоса у сред зиме. ... 2) Тужимо га и зато, што је пустио г. Дохчевића, једног човека, како чујемо, који мрзи нашу нацију, да он изводи „разне операције“ над ђачким родитељима, а за тим једне ђаке да преводи у старије разреде, а масу да обара и сатире. Јер, Господине Министре, тај Дохчевић сада зида кућу у Скопљу од 150.000 дин. док остали чиновници липсују... 3) Тужимо га и зато, што је допустио да жена г. Дохчевића, наставница женског рада није одржала ни 6 часова годишње у гимназији, а примала плате и додатке... 4) Тужимо га што има амбицију да иде у народне посланике, те свој положај хоће и ту да искористи. Другчије се понаша према родитељима и деци оних, који су уз њега, а другачије према деци оних људи, који су против њега. Онај чија банка даје сељаку новац по скуп интерес, не може бити проповедник науке и васпитања“. Допис су потписали Драгутин Јовановић у име занатлија Јагодине и Милета Тодоровић, школски надзорник, у име интелектуалаца.

канцеларијска тајна, већ се разгласе и по вароши и коментаришу на штету угледа школе.

Лично сам се уверио о свему овоме, јер и за време мога бављења на испитима у Учитељској школи било је ових испада.

Интригантних дошаптавања једног наставника против другог било је доста.

Из свега овога ја сам, за време свога кратког бављења у Јагодини, извео, да наставници Јагодинске гимназије нису на своме месту. Па ипак их могу поделити у две групе:

а) На исправне у раду као: Драгољуб Поповић, професор, Драгутин Павловић, суплент и Милан Чолић, учитељ гимнастике.

б) На исправне у раду али претеране материјалисте као Димитрије Дохчевић, професор и Страхиња Дамњановић, пр. учитељ и Алфред Рехак, учитељ свирања.

в) На претеране материјалисте и који својим понашањем уносе забуну у колегијум као Иван Драгићевић, суплент, Божидар Бранковић, професор, а у нетрпељивости овде бих убројао и Анђелију Перчевић.

г) На оне, који у овој школи раде привремено, те им је школа споредна ствар као Милан Томић, техничар и Добрила Павловић.

д) Најзад на оне који раде, тек да се ради и којима је свеједно као: Александар Живуловић и Руси.

Милева Петковић је озбиљна радница, али по уверењу директора, она је комуниста, и веле да шурује са ученицима. О овоме се лично нисам уверио, а ни директор нема доказа о томе, али му изгледа. Чини ми се, да је неоснована претпоставка директорова о Петковићки.

Ради угледа завода, по мишљењу Милана Тодоровића, директора, ваљало би уклонити из овог завода: Ивана Драгићевића, Божидара Бранковића, Милеву Петковић и Анђелију Перчевић.

Моје је мишљење, да би директору ваљало изаћи у сусрет за Ивана Драгићевића, за кога сам се лично уверио да му је школа средство а не циљ; и за Божидара Бранковића, који је својом нетрпељивошћу постао немогућ у овој школи. Њиховим уклањањем завод би се умирио и настава би текла уредније.

По себи се разуме, да би чести обиласци инспектора наставе много допринели како у побољшању наставе, тако и у подизању угледа школе и наставника.

Г. Редуцирање школе

Јагодина нема ни услова ни потребе ни колегијум, да јој се остави осморазредна гимназија.

Нема услова јер нема подесне зграде, а неће је, како изгледа, скоро ни имати; 2) јер нема довољан број ученика у вишим разредима.

Нема потребе, јер Јагодина има већ једну стручну школу-Учитељску школу.

Нема колегијума, јер колегијум овакав какав је није довољан, да би се осморазредна гимназија могла одржати.

Из ових разлога мишљења сам да би Јагодинску гимназију требало редуцирати на шесторазредну средњу школу.

Ако се узме још у обзир, да и Ћуприја тражи осморазредну гимназију-сада има већ седам разреда-како је Ћуприја обласно место а има и подесне зграде, ако је целу уступи гимназији, требало би Ћуприји дати пре него Јагодини осам разреда.

Ја инсистирам на томе, да према садашњим приликама не треба дати ни Ћуприји ни Јагодини више од шест разреда гимназије“.

ШКОЛСКА 1922-1923. ГОДИНА

На дан 22. септембра 1922. године у школи су радили:

Милан Годоровић, Димитрије Дохчевић, Драгољуб Поповић, Милева Петковић, Божидар Бранковић, Драгутин Павловић, Зорка Дохчевић, Милан Чолић, Страхиња Дамњановић, Александар Живуловић, Анђелија Перчевић, Милан Томић, Добрица Попадић, Алфред Рехак (свршио конзерваторијум и био је капелник руске војске), Викентије Иванов (по његовој изјави учио је две године сликарску академију, а иначе генерал у руској војсци), Надежда Симоновић (постављена 21. августа 1922. године, али пошто се није јављала на дужност, премештена је 23. септембра за Нови Сад), Светозар Војводић, Вукосава Максимовић, Никола Захаров, Младен Вукићевић, Петар Вучковић, Душан Јовановић, Милан Достанић, професор чачанске гимназије, јавио се на дужност у Јагодини 13. марта 1923. године. Сутрадан је постављен за председника бирачког одбора у Драгачеву. Тражио је боловање 23. марта, а 5. маја исте године поднео је оставку на државну службу

Подела предмета 30. априла 1923. године⁴⁷

1. Димитрије Докчевић, професор – француски језик, историја, 2. Драгољуб Поповић, професор – математика, 3. Милева Петковић, професор – српски језик, немачки језик, филозофија, 4. Милан Љиљак, пред. учитељ – српски језик, немачки језик, латински језик, 5. Драгутин Павловић, суплент – географија, математика, 6. Страхиња Дамњановић, суплент – француски језик, српски језик, 7. Светозар Војводић, суплент – јестаственица, физика, хигијена, 8. Вукосава Војводић, суплент – јестаственица, хигијена, хемија, географија, 9. Михаило Поповић, суплент – српски језик, географија, 10. Василије Ћатовић, суплент – историја, 11. Добрица Попадић, српски језик, 12. Анатолије Шестоपालов, суплент – математика, физика, 13. Анђелија Перчевић, прив. пред. учитељица – српски језик, немачки језик, 14. Драгојла Николић, прив. пред. учитељица – српски језик, географија, 15. Никола Захаров, пр. пред. уч. Учитељске школе – математика, физика, 16. Милан Чолић, учитељ вештина – гимнастика, 17. Зорка Докчевић, учитељица вештина – женски ручни рад, 18. Алфред Рехак, прив. уч. вештина – певање, 19. Викентије

⁴⁷ АЈ, 66, 730. Током школске 1922-1923. године године постављени су: Добрица Попадић 14. 7. 1922., Надежда Симоновић, 21. 8. 1922., Светозар Војводић 21. 9. 1922., Вукосава Максимовић 21. 9. 1922., Младен Марковић 6. 10. 1922. (није се јављао), Ружица Богдановић 6. 10. 1922. (није се јављала), Анатолије Шестоपालов 30. 10. 1922., Милан Љиљак 30. 10. 1922., Зорка Несторовић 30. 10. 1922. (није се јављала), Димитрије Дохчевић 8. 11. 1922., Зорка Дохчевић 8. 11. 1922., Михаило Поповић 8. 11. 1922. године. Исте школске године премештеи су: Иван Драгићевић 21. 8. 1822. године, Надежда Симоновић 27. 9. 1922. године, Божидар Бранковић 30. 10. 1922. године, Ружица Богдановић 8. 11. 1922. године, Димитрије Дохчевић 29. 9. 1922. године, Зорка Дохчевић 10. 11. 1922. године.

Иванов, стал. хон. наставник – цртање, 20. Младен Вукићевић, свештеник – наука хришћанска, 21. Петар Вучковић, свештеник – наука хришћанска, 22. Душан Јовановић, ђакон – наука хришћанска, 23. Влада Теодосић, учитељ у Учитељској школи – лепо писање, постављен 13. децембра 1922. године, 24. Тома Милојковић, учитељ у Учитељској школи – лепо писање, постављен 13. децембра 1922. године.⁴⁸

VIII разред гимназије 1923 године

Настава у првом тромесечју школске 1922-1923. године није текла уредно: а) у првом и трећем разреду није рађено од 17 до 22. новембра због оправке школе, б) што је Добрила Павловић напустила дужност и није долазила на предавања, в) што су одсуствовали наставници ради полагања дипломских испита: Страхиња Дамњановић, Светозар Војводић, Вукосава Војводић, Милан Томић и што су вршене редукције због недовољног броја наставника. Из ових разлога није пређен сразмерни део програма, а нарочито због тога, што је и прошле школске године било исто, па се није прешло сво градиво из предходне године.

Слични проблеми у настави јављали су се и током целе школске године. Није пређено сво градиво из веронауке у другом разреду, хемије услед болести наставника, јестатвенице у четвртном разреду услед обимног програма, историје у

⁴⁸ АЈ, 66, 730. У подели предмета из јануара 1923. године налази се и име Катарине Костић, привремене предметне учитељице, која је предавала физику, хемију и математику.

Група наставника је 21. маја 1923. године тражила да им се уваже оставке на државну службу због тешког материјалног стања: Драгутин Павловић, Добрица Поподић, Светозар Војводић, Вукосава Војводић, Василије Ћатовић, Милан Љиљак, Милан Чолић, Димитрије Дохчевић

осмом разреду јер није дуго било наставника и у четвртном разреду што у предходној години није пређено довољно градива.

Недовољан успех постигнут је из математике из разлога што је гимназија била стално без наставника математике, из француског језика у другом и трећем разреду, јер гимназија није имала квалификованог наставника за ниже разреде зато што је Александар Живуловић у ствари само матурант, и из физике јер није било стручног наставника нарочито за седми и осми разред.

Сви су наставници према својој личној способности и спреми објашњавали своје предмете. Једино је у другом полугођу са доста тешкоћа радио Михаило Поповић због младости и Анатолије Шестопаплов због сувише доброте, недовољног искуства са ученицима и нестручности, који је и тражио смену. Од свих наставника само је Драгутин Павловић диктирао своја предавања, јер није било уџбеника за географију. Он је извлачио своја предавања на преси и делио ученицима. Оцењен је као врло вредан, савестан и напредан наставник.

У целини настава се добро одвијала. Требало је поставити квалификованог наставника за хемију и физику, с тим да прими и збирке ових предмета, нарочито збирку за хемију, која није била уређена. Осим тога, требало је поставити стручног наставника за математику, јер је Анатоли Шестопаплов нестручан, и упропастио је наставу математике нарочито у вишим разредима, мада није одговарао ни за наставника у нижим разредима. Тврдио је да је студирао примењену хемију, па је препоручено да му се пронађе нека државна служба.

Наставници су држали предавања у сали општинског суда на позив Удружења младих умних радника.⁴⁹

Извештај инспектора о раду гимназије до краја другог тромесечја школске 1922/23. године.⁵⁰

1. зграда

„Гимназија је смештена у пет одвојених зграда, од којих су три у дворишту гимназијском, које је општинска својина, четврта у приватној кући у близини, а пети део смештен је у основној школи, удаљеној 2-3 минута од главне зграде.

На тај начин скрпљено је 16 учионица за 16 одељења, јер први разред има 6 одељења, други разред три, трећи два, остали по једно одељење.

Ни једна од зграда-изузев основне школе где су смештена 3 одељења-не одговара ни педагошким ни хигијенским потребама.

Спремљен је план за дизање нове зграде и налази се код министра грађевина на одобрење.

Сем учионица зграда располаже двома канцеларијама: за директора и пословођу и за професоре, која се састоји из два собичка.

Има и стан за послужитеља, који се налази у једној трошној згради у дворишту, али је та зграда склона паду.

Нужници су неупотребљиви.

⁴⁹ АЈ, 66, 730.

⁵⁰ ЗМЈ, XXII, Ф 2, р 2, к 11. Извештај је од 2. марта 1923. године.

Осветљење по учионицама у главном је добро.

*Ученици четвртог разреда гимназије са професором Добрицом Попадићем
око 1922-1923. године*

Чистоћа се одржава колико се може у овако раштрканим зградама са три служитеља.

Двориште је закрчено споредним зградама.

Воде има у главној згради: шмрк амерички.

Вежбалиште нема.

Трпеза не постоји.

2. намештај

школски је састављен из примитивних клупа и столица и није довољан. У основној школи одељења гимназијска служе се намештајем те школе и раде после одласка ученика основне школе.

У канцеларији директоровој заступљен је најпотребнији намештај.

У професорској канцеларији намештај је оскудан.

Ормана за смештај учила нема.

б. настава

је прекидана за први, други и трећи разред у месецу септембру три недеље, од четвртог до осмог разреда пет дана због оправке зграде.

Главне сметње наставе биле су:

а) честе поделе предмета и мењање наставника

б) оскудица стручних наставника за поједине предмете

в) распарчаност појединих предмета међу многе наставнике: српски језик је у рукама пет разних наставника; математику су поделили њих шест наставника; географију држе четири наставника и т.д.

г) Неподесан распоред снага.

7. хоспитовање

Инспектор је посетио часове свих наставника математике, и у свима разредима.

Главну групу држи Рус Анатолије Шестопанов, који и поред свих одличних својих страна-није наставник по позиву и непознат му је метод науке, коју предаје и то у свим вишим разредима (4-8) са још оба друга разреда. Кад се томе дода непознавање језика, наставност и парлог који је затекао, онда је јасно да је ниво математичке наставе врло низак у овом заводу и успех није никакав.

Други је Драгољуб Поповић, професор, педагог по струци, који лајички предаје математику и своди наставу на шаблон.

Остали наставници предају у по једном разреду: Драгутин Павловић у 1-6 одељењу, Добрица Попадић у 1-1, Катарина Костић у 1-4, Никола Захаров у 1-2.

Ови млади наставници и ако су нестручни и почетници, ипак својом интелигенцијом и вредноћом допуњују успех, који је похвалан.

Наставници не хоспитују један другоме на часовима; директор кад му допуште административни послови.

8. успех

Из осталих предмета на седници професорског савета покупио сам ове податке:

Из веронауке хонорарни наставник Ђакон Душан Јовановић уредно држи предавања и свршио је сразмерни део програма са добрим успехом. Свештеници Младен Вукићевић и Петар Вучковић који предају веронауку такође хонорарно нису свршили сразмерни део часова, јер не држе редовно часове због својих парохијских дужности.

Из српског језика:

Проф. Дим. Докчевић у трећем разреду није прешао сразмерни део програма због застоја, који је затекао; Милева Петковић примила је скоро III-2 разред и нада се да ће моћи свршити програм; Милан Љиљак задовољан је успехом у I-1 раз.; Страхиња Дамњановић примио је ученике у току другог тромесечја. Тужи се на упорни провинцијализам у говорном језику ученичком, који се мучно искорењава, на предходну рђаву спрему, на велики број ђака по разредима. Не гарантује да ће моћи свршити програм. Добрица Попадић и ако има застоја задовољан је успехом у вишим разредима (IV-VIII), нарочито са VII разредом. Литерарна дружина ђака „Омладинац“ ради успешно.

Из француског језика:

Успех у VII и VIII разреду добар. У VI је неуспех општи из свих предмета, јер је кадар ученички нерадан и немарљив. У IV и V почео је испочетка. Наставник Страхиња Дамњановић.

Из немачког језика:

Наставник Милан Љиљак задовољан је потпуно успехом у V разреду. У VIII је затекао застој, кад је 15. децембра пр. године примио овај предмет у томе разреду. Анђелија Перчевић са VII разредом је задовољна, али са VI није из наведених узрока.

Из латинског језика:

Милан Љиљак је задовољан успехом нарочито VII разреда, у VIII слабији. У V пак најбољи, јер су почетници и уводе се у посао.

Дим. Докчевић није задовољан успехом у VI разреду јер је-као што је раније речено-средина слаба.

Из историје народне:

Драгутин Павловић и Василије Татовић задовољни су успехом и надају се да ће моћи свршити програм. Нарочито се хвале успехом постигнутим са IV разредом.

Из историје опште:

Димитрије Докчевић констатује неуспех и изјављује да неће прећи програм из VIII разреда, јер је предходни наставник често боловао, те је отуд оставио велики застој за собом.

Василије Татовић је са V и VII разредом задовољан; у VI је застој, али ће углавном моћи да сврши програм.

Географија

Је у рукама 4 наставника. Туже се на тешкоће у I разреду, где су ученици недорасли за апстракције. У вишим разредима иде боље.

Јестаственицу држе два наставника, супленти Светозар Војводић задовољан је успехом само у II разреду и у VI где је обишао материјал а мало часова. Вукосава Војводић у I раз. прешла сразмерни део програма, у II раз. је застој због ботанике.

Физику предаје Катарина Костић. Неће моћи прећи програм, јер је доцкан почела (12. фебруара).

Хемија је у рукама исте наставнице и стање је као и у физици, само нешто лакше. Нада се да ће ту моћи прећи програм ако збије градиво.

Пропедевтику предаје Милева Петковић и константује стање редовно.

Цртање успева врло добро. Најбоље је у II раз. где је успех преко 4.

Писање предају учитељи основних школа и задовољни су успехом.

Женски рад тече нормално.

Из певања програм је теоријски пређен. Остају вежбања.

Образован је и хор, а и оркестар је у изгледу.

Наставници

Сем Димитрија Докчевића и Драг. Поповића сви су остали млади наставници, међу којима има и одличних радника. Хармонија је међу наставницима поправљена. Однос према грађанству сад је добар.

Ученици

владају се добро како у школи тако и ван ње. Сем 2-3 случаја недисциплине, није било других тежих казни.

Опште стање здравља код ученика

је добро. Спољни изглед је повољан. Физичка развијеност нормална.

Болести

Заразних: 1 случај шарлаха и 3 шуге. Наследних болести није било. Органским мана: 2 без по једног ока и 2 саката.

Мере за унапређење и поправку наставе и васпитања и школских прилика у опште

1. послати потребна учила - за јестаственицу микроскоп; за живе језике – збирку подесних књига за штиво; за историју – историјске карте и зидне слике.
2. постарати се да се добије нова зграда
3. поставити стручног наставника за математику и географију. Сем тога поставити и једног Француза за француску конверзацију.
4. васпоставити пријемни испит. Овај је предлог потекао из колегијума са 16 против једног гласа.

Закључак

Поратне прилике у овом заводу теште целу установу и негативно утичу на успех. Са мало брижљивијим распоредом снага могле би се лечити тешке ране које се налазе на организму ове школе.

Част ми је препоручити овај завод нарочитој пажњи, пошто је ово један јак привредни центар, који тражи већу негу“.

Кретање ученика за време од 1919/20. до 1922-23. године

На поч школ. године	1919-20		1920-21		1921-22		1922-23	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
придошло	8	2	22	4	25	12	41	9
искључено	4	-	-	-	5	-	4	-
исписано	37	8	27	9	40	35	33	16
умрло	1	-	-	-	2	1	1	1
На крају шк. год.	259	170	272	172	394	178	590	217

Број ученика по разредима на крају школске године

Раз.	Бр. од.	1919/20.		Бр. од.	1920/21.		Бр. од.	1921/22.		Бр. од.	1922/23.	
		м	ж		м	ж		м	ж		м	ж
I	2	100	33	3	88	45	3	120	50	6	239	83
II	2	37	39	2	35	45	2	87	30	3	134	35
III	2	52	49	1	22	14	2	37	30	2	83	27
IV	2	48	19	2	42	34	1	31	12	2	33	36
V	1	13	17	1	23	12	2	29	24	1	19	5
VI	1	9	13	1	14	6	1	31	14	1	29	14
VII	-	-	-	1	16	10	1	23	8	1	30	11

VIII	-	-	-	1	17	6	2	36	10	1	23	6
Свега	10	259	170	12	272	172	14	394	178	17	590	217

Ученици V разреда гимназије са професором Лепосавом Костић
1922. године

Ученици школске 1922-1923. године⁵¹
(према уписницама)

I-1: уписано 53, оставило школу 14, на крају године 39, одлични 1, вр. добри 10, добри 10, полагали разредни испит 15, понављали 2.

I-2: уписано 37 ученика и 17 ученица, оставило школу 5 ученика и 3 ученице, одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 13 ученика, добри 9 ученика и 8 ученица, полагали разредни испит 9 ученика и две ученице, понављала разред једна ученица.

I-3: свега уписано 56 ђака, оставило школу 10 ђака.

I-4: уписано 46 ученика и 9 ученица, оставило школу 9 ученика, свега свршило школу 30 ученика и 9 ученица: одлични 3 ученице, вр. добри 15 ученика и две ученице, добри 9 ученика и две ученице, полагали разредни испит 13 ученика и две ученице.

⁵¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 32. Прма извештају директора гимназије уписан је 761 ђак: I – 316, II – 157, III – 101, IV – 68, V – 20, VI – 39, VII – 38, VIII – 24.

I-5: свега уписано 35 ученика и 17 ученица, оставили школу 2 ученика и две ученице, свршило разред 25 ученика и 12 ученица: одлични 3 ученика, вр. добри 3 ученика и 3 ученице, добри 14 ученика и 8 ученица, разредни испит положило 5 ученика и једна ученица.

I-6: уписано 44 ученика и 9 ученица, оставило школу 7 ученика, свршило разред 32 ученика и 9 ученица: одлични 4 ученика и две ученице, вр. добри 14 ученика и 4 ученице, добри 7 ученика и једна ученица, положило разредни испит 7 ученика и две ученице.

II-1: свега уписано 59 ђака, оставило школу 9 ђака, одлични 2 ученика, вр. добри 7 ученика, добри 10 ученика и 3 ученице, полагали разредни испит 21 ученик и 4 ученице.

II-2: уписано 35 ученика и 23 ученица, оставило школу 3 ученика и једна ученица, свршило школу 31 ученик и 21 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 6 ученика и 4 ученице, добри 15 ученика и 9 ученица, разредни испит положило 10 ученика и 7 ученица.

II-3: уписано 60 ђака, оставило школу 12 ђака, одлични 3, вр. добри 7, добри 16, полагало разредни испит 23.

III-1: уписано 41 ученик и 14 ученица, оставило школу 4 ученика и две ученице, одлични 3 ученика, вр. добри 9 ученика и једна ученица, добри 16 ученика и 3 ученице, полагали разредни испит 8 ученика и 5 ученица, поновили разред 2 ученика и 3 ученице.

III-2: уписано 55 ђака, оставило школу 8 ђака, одлични 3, вр. добри 11, добри 11, полагали разредни испит 21, поновио разред 1 ђак.

IV-1: уписано 19 ученика и 16 ученица, оставили школу 2 ученика, одлични 2 ученика и једна ученица, вр. добри 6 ученика и 4 ученице, добри 5 ученика и 7 ученица, полагали разредни испит 2 ученика и 4 ученица, поновили разред 2 ученика.

IV-2: уписано 14 ученика и 20 ученица, одлични једна ученица, вр. добри 6 ученика и једна ученица, добри 4 ученика и 10 ученица, полагали разредни испит 3 ученика и 5 ученица, поновила разред једна ученица.

V разред: уписано 25 ђака, оставило школу 3 ђака, свршило разред 19 ђака: одлични 2, вр. добри 5, добри 7, положило разредни испит 5, поновило разред 3 ђака.

VI разред: уписано 43 ђака.

VII разред: уписан 41 ђак, оставило школу 3 ђака, одлични 2, вр. добри 14, добри 11, полагало разредни испит 6 ђака.

VIII разред: уписано 23 ученика и 6 ученица, одлични 1 ђак, вр. добри 6, добри 22 ђака.

Ученице V разреда гимназије 1922. године

Прво тромесечије школске
1922-1923. године⁵²

Број ученика														
Раз.	По владању								По вредноћи					
	примерних		вр. добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	222	73	4	2	1	1	-	-	56	29	115	31	57	15
II	112	43	12	5	-	-	-	-	19	7	53	19	59	15
III	46	39	16	-	-	-	-	-	14	2	27	10	35	13
IV	22	35	6	1	1	-	-	-	11	5	9	22	9	9
V	18	4	-	-	-	-	-	-	6	2	2	-	9	3
VI	19	14	5	-	1	-	-	-	4	5	7	6	14	3
VII	20	10	4	1	3	-	-	-	6	5	14	3	7	3
VIII	22	4	-	-	-	-	-	-	8	-	9	2	5	2
свега	481	222	47	9	6	1	-	-	124	55	236	93	195	63

⁵² АЈ, 66, 730.

Друго тромесечије школске
1922-1923. године⁵³

Раз.	Б р о ј у ч е н и к а													
	П о в л а д а њ у								П о в р е д н о ћ и					
	примерних		вр. добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	208	75	14	1	2	-	1	-	62	30	97	29	66	17
II	87	38	39	1	3	-	1	-	23	14	56	12	51	13
III	63	25	11	-	4	-	1	-	20	5	32	8	27	12
IV	23	32	8	3	-	-	-	-	10	9	15	21	6	5
V	16	5	1	-	-	-	-	-	7	2	9	2	1	1
VI	22	14	4	-	1	-	-	-	6	5	6	5	15	4
VII	21	10	3	1	-	-	1	-	10	7	12	1	3	3
VIII	22	4	-	-	-	-	-	-	8	1	14	3	-	-
свега	462	203	80	6	10	-	4	-	146	73	241	81	169	55

Током другог тромесечија отпуштено је ученика из школе: I разред 26, II разред 17, III разред 5, IV разред 2, VI разред 1.

Извештај гимназије од 10. јануара 1923. године⁵⁴

Раз.	Уписаних ђака		Из места у коме је школе		Из округа у коме је школа		Из других места		свега		Свега
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	Укуп.
I	241	84	75	48	156	31	10	5	241	84	325
II	133	43	64	30	61	11	8	2	133	43	176
III	83	26	51	22	27	2	5	2	83	26	109
IV	31	38	22	29	9	4	-	5	31	38	69
V	19	5	11	5	4	-	4	-	19	5	24
VI	27	14	20	14	6	-	1	-	27	14	41
VII	30	11	11	11	10	-	9	-	30	11	41
VIII	22	4	3	4	8	-	11	-	22	4	26
свега	586	225	257	163	281	48	48	14	586	225	811

⁵³ АЈ, 66, 730.

⁵⁴ АЈ, 66, 730.

Ученици V разреда гимназије 1922. године са професором Драгутином. Павловићем

**Родитељи ученика по занимању
на крају првог полугодишта школске 1922-1923. године⁵⁵**

разред	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	свега
државни чиновници	28	18	17	12	6	7	6	4	98
адвокати	1	-	-	-	-	-	1	-	2
општинки и прив. чиновници	-	2	3	4	1	-	1	1	12
наставници	8	3	4	6	2	7	4	2	36
лекари и апотекари	-	-	1	-	1	1	-	2	5
трговци	27	23	17	11	3	8	11	5	105
гостионичари и кафеџије	5	4	3	2	2	1	4	1	22
занатлије	31	19	12	4	1	4	3	2	76
служитељи	10	2	2	-	3	2	-	-	19

⁵⁵ АЈ, 66, 730.

надничари	12	4	3	6	-	-	-	-	25
Земљорадници	180	69	25	10	4	5	10	4	307
Друга занимања	23	32	22	14	1	6	1	5	104
свега	325	176	109	69	24	41	41	26	811

ШКОЛСКА 1923-1924 ГОДИНА

Подела предмета из новембра 1923. године:⁵⁶

1) Милева Петковић, професор, српски језик - немачки језик, филозофија, 2) Драгомир Симић, професор - француски језик, 3) Драгољуб Поповић, професор - српски језик, математика, 4) Десанка Симић, професор - српски језик, 5) Милан Љиљак, пред. учитељ - латински језик, немачки језик, 6) Драгутин Павловић, суплент - географија, математика, 7) Страхиња Дамњановић, суплент - француски језик, 8) Михаило Поповић, суплент - географија, 9) Ђорђе Лазаревић, суплент - историја, 10) Митар Павићевић, суплент - математика, физика, 11) Светозар Војводић, суплент - јестаственица, хигијена, 12) Вукосава Војводић, суплент - јестаственица, 13) Василије Ђатовић - суплент, историја, земљопис, 14) Анатолије Шестопалов - суплент, математика, 15) Анђелија Перчевић, прив. пред. уч. - српски језик, немачки језик, 16) Надежда Цвејић, прив. пред. уч. - математика, физика, 17) Милан Чолић, уч. вештина - гимнастика, 18) Алфред Рехак, прив. пред. уч. - певање, 19) Никола Захаров, прив. пред. уч. - математика (хонорарно), 20) Викентије Иванов, стални хон. наст.- цртање, 21) Петар Вучковић, свештеник - веронаука (хонорарно), 22) Душан Јовановић, ђакон - веронаука (хонорарно), 23) Влада Теодосић, учитељ - писање (хонорано), 24) Драгољуб Ракић, учитељ - писање (хонорарно), 25) Тома Милојевић - учитељ, писање (хонорарно), 26) Дивна Миладиновић, пред. уч.- женски рад.

Наставници на крају школске 1923-1924. године:⁵⁷

1) Милан Тодоровић, директор; 2) Драгомир Симић, професор - српски језик, француски језик; 3) Драгољуб Поповић, професор - немачки језик, српски језик; 4) Десанка Симић, професор - српски језик; 5) Драгутин Павловић, професор -

⁵⁶ АЈ, 66, 730.

⁵⁷ АЈ, 66, 730. Драгомир Симић, Десанка Симић, Митар Павићевић и Ђорђе Лазаревић постављени су 27. септембра 1923. године, Надежда Цвејић 15 септембра 1923. године, Дивна Миладиновић 18. октобра 1923. године, Косара Пешић 3. новембра 1923. године, Данило Михљевић 28. децембра 1923. године, Александар Живуловић 23. априла 1924. године.

Димитрије и Зорка Дохчевић премештени су 27. септембра 1923. године, Александар Живуловић отпуштен, Милева Петковић, пензионисана 30. јануара 1924. године, Добрица Попадићу уважена оставка 15. септембра 1923. године, а Драгојли Јаблан уважена оставка 22. октобра 1923. године. Директор је 14. јула 1923. године поднео предлог да се из школе премести Добрица Попадић. Као разлоге је навео: „1) Што није у почетку мање одржавао интимне везе са ученицима у школи и ван шкокле, јер је тим поступком изгубио ауторитет наставника, 2) Што је, изгубивши ауторитет код ученика ударио у другу крајност, гонећи ученике и испољавао мржњу против њих не бирајући средство да им се свети, тако је изазвао оправдани револт и ученика и ученичких родитеља. Услед тог његовог поступка у мало није дошло до штрајка ученика у вишим разредама, 3) Што се служио неистином, да би оптужио ученике“.

историја, географија; 6) Страхиња Дамњановић, суплент - француски језик; 7) Михаило Поповић, суплент - српски језик, земљопис; 8) Ђорђе Лазаревић, суплент - историја, земљопис; 9) Светозар Војводић, суплент - јестаственица, историја; 10) Вукосава Војводић, суплент - јестаственица; 11) Василије Ћатовић, суплент - латински језик, историја, земљопис; 12) Данило Михњевић. Суплент - математика; 13) Виталије Шестоपालов, суплент - математика; 14) Милан Љиљак, пред. учитељ - ; 15) Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика; 16) Дивна Миладиновић, уч. вештина - женски ручни рад, цртање, писање; 17) Александар Живуловић, пр. пред. учитељ - српски језик, писање; 18) Анђелија Перчевић, пр. пред. учитељ - српски језик; 19) Катарина Костић, пр. пред. учитељица - физика, хемија; 20) Косара Пешић, пр. пред. учитељица - српски језик, земљопис, писање; 21) Надежда Цвејић, пр. пред. учитељица - математика, физика; 22) Алфред Рехак, пр. учитељ вештина - певање; 23) Викентије Иванов, стал. хон. наставник - цртање; 24) Петар Вучковић, свештеник - веронаука; 25) Душан Јовановић, ђакон - веронаука; 26) Драгољуб Јефтић - филозофија; 27) Данило Фон, прив. учитељ вештина - гимнастика.

Група ученица првог разреда гимназије са својим наставницама школске 1923/24. године

Скоро из свих предмета и то у свим разредима није пређено градиво у потпуности. Најчешће је узрок томе неспособност и нестручност наставника, боловања. Нису наставници могли да изводе наставу споразумно. Сродни предмети нису се могли поверити истом наставнику, сем ретких случајева. Ово није могло да

се изведе у школи, где је наставник географије предавао српски језик, а наставник језика математику. Из физике и хемије наставници се нису служили наставним средствима, пошто нису имали спремност и способност да раде. Поред недостатка спреме, неки наставници нису имали ни довољно такта.

Директор је 4. јула 1924. године предложио наставнике, које је требало преместити: 1. Михаило Поповић, што је продавао скупље један атлас ученицима, него што је у књижарама, што се опија по бакалницама и кафанама најнижег реда, што кад пије ракију по дућанима седи у друштву са људима, који не доликују његовом наставничком положају, што ученицима и њиховим родитељима саопштава разговоре са испитног одбора, што ученицима говори оцене других наставника, што често изостаје после пића. 2. Анатолије Шестопалов, јер није способан за наставника и по спремности и по наставничкој способности, и зато што је лењ и нерадник је у свим пословима. Боље да не предаје математику у појединим одељењима, и да касније то надокнаде други наставници. 3. Александар Живуловић, кога је требало отпустити из наставничког разлога и неуредног живота. Није имао ни један положени испит на Универзитету. Склон је пићу, због чега нема ауторитета и по свом држању и понашању у школи и ван школе. Без икакве спреме је у својој струци. Тако предајући француски језик у другом, трећем и четвртном разреду није имао успеха, па су други наставници после њега морали у петом разреду почињати са азбуком и изговором појединих гласова, јер их је учио погрешном изговору. Александар Живуловић је редуциран по предлогу директора као неспреман и неспособан за школу. И сам наставник је говорио за себе да је умно и физички неспособан за рад у школи. Директору није било познато зашто је враћен у школу без икаквих потреба и захтева. Оцењен је као нерадник и неуредан наставник, и својим поступцима лоше је утицао на вредне и способне наставнике, јер од неких наставника имао је скоро за половину већу плату. 4. Анђелија Перчевић, која је још 1922. године по одлуци правног референта Министарства просвете требала бити премештена, али је то решење неко задржао. Она стално полаже дипломски испит и никако да га положи, услед чега губи ауторитет код ученика и грађана. Стално се дружи са Милевом Петковић, професором гимназије која је пензионисана као комуниста, и са бившим матурантима гимназије, који су комунисти као студенти. О њеној комунистичкој агитацији међу ученицима виших разреда, директора је обавестила и полиција. Директор је ипак изнео мишљење да она то ради несвесно, али да би премештај из ове средине могао позитивно да утиче на њен рад. 5. Милан Љиљак је по мишљењу директора био спреман наставник латинског језика, али је због болести изгубио вољу за рад. Циљ му је да само пређе градиво, без обзира да ли су ученици стекли знање. Није за предавача латинског језика у вишим разредима, јер никакав успех се не може постићи. 6. Катарину Костић треба преместити у школу где може остати без часова и примати плату а да не ради у школи пошто је болесна од туберкулозе у последњем стадијуму. Она ће живети још неколико месеци. У школи је опасна и за ученике и

за наставнике. 7. Косару Пешић треба преместити јер је сувишна за наставника географије. Ако буде премештен Михаило Поповић може се задржати.⁵⁸

За следећу школску 1924-1925. годину тражено је постављење три наставника за математику, два наставника за српски језик, и по једног наставника за француски језик, физику, цртање и гимнастику. Истовремено тражен је премештај за Драгојлу Николић, која није имала ни један испит на Филозовском факултету, а постављена је без захтева школе.

Ученици шестог разреда гимназије 1923. године

У свом извештају изасланик министра просвете је навео: 1) да треба преместити Анђелију Перчевић, Александра Живуловића, Михаила Поповића, Косару Пешић и Анатолија Шестопалова, 2) оставити рок општини да сагради зграду за потпуну гимназију до 1. септембра 1926. године, у противном свести је на четвороразредну, 3) за поправку рукописа повећати број часова из писања од 2 на 6 недељно кроз сва четири разреда нижег течаја.

⁵⁸ АЈ, 66, 730..

**Прво тромесечије школске
1923-1924. године⁵⁹**

Број ученика														
Раз.	По владању								По вредноћи					
	примерних		врло добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	151	63	28	3	4	-	3	-	36	21	66	25	85	19
II	165	48	19	5	7	3	5	-	23	11	85	29	86	18
III	91	40	21	2	9	2	1	-	25	3	34	12	63	29
IV	62	24	5	-	2	-	1	-	8	-	34	12	28	12
V	16	9	-	-	-	-	-	-	6	2	6	4	4	3
VI	14	4	-	1	1	-	-	-	6	-	2	2	7	3
VII	21	8	8	-	-	-	1	-	5	3	11	3	14	2
VIII	17	11	-	-	-	-	-	-	3	4	10	5	4	2
свега	537	207	81	11	23	5	11	-	112	44	248	92	291	88

**Друго тромесечије школске
1923-1924 године⁶⁰**

Број ученика														
Раз.	По владању								По вредноћи					
	пример.		врло добрих		добрих		лоших		похвалних		марљивих		немарљивих	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	152	58	6	-	13	-	3	-	24	10	70	37	76	15
II	161	55	19	-	5	-	3	-	10	7	63	23	114	26
III	94	33	13	1	10	-	-	-	18	3	38	11	61	20
IV	55	20	12	1	1	-	1	-	10	-	16	8	43	13
V	12	9	-	-	4	-	-	-	5	2	4	1	7	6
VI	12	6	-	-	1	-	-	-	4	2	4	-	5	4
VII	23	8	-	-	3	-	1	-	-	-	7	4	17	7
VIII	11	11	2	-	1	-	-	-	1	1	4	7	12	3
свега	523	200	52	2	3	-	8	-	72	25	206	91	335	94

⁵⁹ АЈ, 66, 730.

⁶⁰ АЈ, 66, 730.

Извештај изасланика према одлуци мин. просвете бр. 6338/1924.

Велика група мештана Јагодине и околних села упутила је жалбу Министру просвете због истеривања велике групе ђака марта 1924. године, због лоших оцена. За ово су у највећој мери оптужили наставнике гимназије, како су навели због недовољне спреме и научног образовања. Осим 3-4 наставника, остали су готово сви без положених испита. Сам директор није ништа радио нити је контролисао рад наставника. Руси и Немци наставници нису располагали потребним знањем, а нису ни говорили добро српски да би ђаци могли да их разуму. Наставници Василије Татовић, Надежда Цвејић, Косара Пешић, М. Поповић, Драгољуб Поповић, вршили су наставу само привидно задавајући ђацима лекције из уџбеника, и никад не одржавајући предавања. За Симића и Лазаревића тврђено је да су до краја арогантни и некоректни, због чега су и пребачени у Јагодинску гимназију по казни. Они су својим махинацијама успели да придобију још неколико наставника, па су удружени намерно обарали ђаке, да би смањили њихов број. На збору ђачких родитеља утврђено је да је кривица до наставника школе, и предложено је да се поништи решење професорског савета и да се деца поново врате у школу, и да се одреди стручна комисија која би испитала овај случај.⁶¹

Ученици првог разреда гимназије током школске 1922-1923. године

⁶¹ ЗМЈ, А XXII, Ф 3, р 1, к 11.

Извршена је инспекција рада разредних већа и професорског савета у примењивању чл. 42 на крају другог тромесечја школске 1923/24. године.⁶²

I

„Инспекцијом наставе и рада у овој школи уверио сам се да овај завод у опште не стоји на оној висини на којој би требало да је. Ова гимназија нема чак ни зграду каква треба јер је она смештена у четири зграде, од којих је једна чак и преко улице и прилично удаљена од дворишта, у коме су ове друге три. Све су зграде неподесне за школске циљеве, па и ако су поједине учионице прилично велике. Хемијски и физички кабинет налазе се врло далеко од школе, у приватној кући, и далеко су од тога да се могу назвати кабинетом; сем тога они су у садашњој згради тек од скоро, нису уређени и у току целе прошле и ове године нису ни употребљавани. Школа нема ни салу за гимнастику; певање се предаје у појединим учионицама. Двориште школско је врло жалосно, како у погледу грађевинском, тако и с обзиром на одржавање реда и чистоће. Приликом ове инспекције затекао сам у њему рушевине од једне старе зграде, које још нису биле изнете, и чишћење дворишта општина је предузела тек на дан мога доласка. Према већ одобреном плану има се у дворишту подићи у једном углу омањи стан за служитеља. Школска је зграда општинска својина. Патос је у учионици прост, дрвен, неки ходници постављени су циглама, а све то чини да су хигијенске прилике саме школе врло несрећне.

Наставно особље није данас онако, како је својим саставом било у почетку школске године. Осим директора и неколико наставника сви остали су постављени у току школске године. Међу наставницима је неколико њих, који су привремени предмети учитељи, односно учитељице, и који немају ни дипломски испит. Осим тога научне предмете предају два Руса (математику), од којих један раније и није био наставник. Физику у VII и VIII разреду предаје једна привремена предмета учитељица без дипломског испита, а до скоро је то био случај и с наставницом немачког језика у вишим разредима, која је недавно полагала дипломски испит и на њему пала. Распоред предмета на наставнике мењан је неколико пута и у многим разредима заводили су на крају другог тромесечја оцене као разредне старешије наставници, који су тек неколико дана пре тога у ту дужност били уведени или односне предмете почели предавати.

Број ученика у овој школи је врло велики-преко 900. Разреди I и II имају по пет одељења, III разред три одељења, IV раз. два одељења, а виши разреди по једно. Број учионица је недовољан и с тога неке учионице служе за часове по два разреда, који тако имају полудневну наставу с часовима краћим од времена прописаног за нормалне прилике. Неки разреди (нижи) почињу с тога часове тек у 9 или 9 ½ часова у учионицама, које пре тога служе за часове друих разреда. Услед отпуштања великог броја ученика на крају другог тромесечја број ученика по разредима сада није врло велики.

Здравствено стање ученика доста је добро. Школски лекар врши своју дужност онако како то чине сви хонорарни школски лекари, којима је ово споредан

⁶² ЗМЈ, А XXII, Ф 3, р 3, к 11.

посао. Приличан број ученика, нарочито у нижим разредима, станује код својих кућа у оближњим селима (на ½ до 1 час далеко од вароши) и живи животом сеоске деце; неки од њих иду и у подне кућама. Многи ђаци у нижим разредима носе сеоско одело и обућу и сиромашног су стања. Али има и имућне сеоске деце.⁶³

Методски рад наставника не одговара свакад и код свих педагошким и методским захтевима. То се нарочито опажа код млађих наставника-ица, који иначе показују и добру вољу за рад и пажњу према послу. С тим у вези стоји и чињеница да многи наставници нису свршили сразмерне делове програма и да је врло сумњиво да ће у заосталом кратком времену до краја школске године све градиво прећи. Нарочито је слабо заступљена очигледност у настави. То је случај код наставника природних и експерименталних наука, који су радили готово као и да не постоје збирке, кабинети и т.д. Поједини од њих објашњавали су ми да то долази отуда што нису стручни и т.д., а други су се правдали тиме што су своје предмете предузели тек пред крај другог тромесечја, па нису имали ни времена. Писмени задаци рађени су у главном на уобичајени начин, домаћи задаци из математике и других предмета раде се, али је њихово поправљање у школи још несавршено.

II

Рад разредних већа и професорског савета у примени чл. 42 зак. о средњим школама није био правилан. Прегледом успеха по појединим разредима нашао сам да су наставници били у оцењивању доста строги више него што се то обично практикује. Наставнички рад у опште даје утисак да је мање обраћана пажња на то да га ученици асимилију, и то на рационалан начин-извесно градиво, а више на то да буду пропитана и оцењена. Отуда је дошло да су разредна већа у примени отишла тако далеко да су по том члану искључени су: у I-1. разреду 4 ученика, у I-2 19, у I-3 12, у I-4 6, у I-5 7, у II-1 14, у II-2 14, у II-3 20, у II-4 5, у II-5 8, у III-1 21, у III-2 17, у III-3 10, у IV-1 11, у IV-2 12, у V 3, у VI 5, у VII 8, у VIII 8 ученика. Укупно је искључено 204 ученика. У записницима разредних већа и професорског савета не види се ближа мотивација оваквог поступка. Прегледом се увиђа да ни разредна већа ни професорски савет нису водили рачуна о распису како се примењује члан 42. Отуда је дошло да су у свима разредима отпуштени ученици, који имају за оба тромесечја потврђене слабе оцене из по 3-4 предмета, већ и они који имају само по једну или две слабе оцене из истих предмета, а из осталих тек само сумњив или неодређен резултат. Готово су сви ученици примерног или врло доброг владања за оба тромесечја. Требало би бар задржати у трећем тромесечју 81 ученика.

⁶³ ЗМЈ, А XXII, Ф 17, р 5/к 11. Глигорије Џамбазовић, директор гимназије, 25. октобра 1929. године предложио је Министарству просвете, да се у Јагодини отвори школска поликлиника при окружној болници, пошто у Јагодини постоје, поред гимназије, основна школа, учитељска школа, школа за децу оштећеног слуха, радничка школа и занатско-трговачка школа. Срески лекар примао је једном дневно ђаке у среској амбуланти. Сиромашни ученици нису добијали никакву помоћ за лекове. Срески лекар није имао довољно времена да посвети већу пажњу ученицима и да држи часове хигијене.

Додајем да се из записника разредних већа не види да су у току тромесечја предузимане нарочите мере за интензивнији рад ученика и поправку наставе. Формална страна у школском раду била је углавном сагласна уобичајеним практичним прописима.

III

Све ово изложено произвело је код мене утисак да у овој школи у опште много шта није на свом месту. Поред општих, спољашних узрока, које су и у овој школи утицале неповољно на рад, има овде крупних недостатака, које су последица рада самог наставног особља. На првом месту у управи ове школе не показује се ни довољно енергије ни довољно личног утицаја. Директор је походио часове наставника, али је то обично било по један пут за време тромесечја и не изгледа да је било од каквог утицаја на рад наставника и ученика. Исто тако ни рад неких наставника није био довољно методичан, стручан и интензиван. А. Перчевић није ни својим држањем могла уливати ученицима довољно респекта за рад и озбиљност, и требало је избећи да Н. Цвијић, апсолвирана ученица универзитета, предаје физику у највишим разредима. При том и њена је настава, као и г-ђе Војводић, била вербална, без експеримената. Исто вреди и за рад г-це Костић, Пешићеве, г. Михњевића, Дамњановића и других. Држање Рехака, учитеља певања не чини га много симпатичним према ученицима и школи. Све ово учинило је да је одлука професорског савета примљена врло неповољно у грађанству“.

Инспектор је предложио мере за поправку прилика у школи:

- 1) „Да се изврши промена старешине школе и доведе лице са довољном енергијом и умешношћу;
- 2) Да се професорском савету нареди да поново узме у претрес своју одлуку о искључењу ученика и да примене члан 42 нарочито на оне ученике, који имају за оба тромесечја из истих предмета више од три слабе оцене. Ученици са мањим бројем слабих оцена, а са примерним или врло добрим владањем, имају се одмах позвати у школу;
- 3) Наредити директору да локале за наставу природних и експерименталних наука удеси у самој школској згради и тако да настава буде очигледна;
- 4) Наредити да наставници математике и живих језика у највишим разредима по сваку цену сврше најглавнији део градива, потребног за виши течајни испит;
- 5) Наставно особље у почетку нове школске године допунити стручним и старијим наставницима, тако да привремени предметни наставници добију часове само у нижим разредима;
- 6) За изасланика на вишем течајном испиту одредити лице стручно у математици и живим језицима“.

Министар просвете је 15. априла 1924. године наложио да се донесе нова одлука о свим отпуштеним ученицима, како би се ученици са мањим бројем стално слабих оцена а примерног владања, поново вратили у школу до краја школске године.⁶⁴

⁶⁴ АЈ, 66, 730.

Директор гимназије је у свом извештају правдао ова искључења и навео је више узрока: 1) што нема пријемних испита за гимназију; 2) што по основним школама није довољан надзор, те је један велики број ученика који су донели своје сведочанство из основне школе са одличним оценама, имали су у првом и другом тромесечју све слабе оцене без и једне тројке; 3) што један велики број ученика из села иде кући после часова на преноћиште, а преко дана лута по улицама; 4) што изванредан број ученика из даљих села станују по 6-7 у малим и празним собицама, хранећи се сувом храном, коју им родитељи шаљу у 7-8 дана једанпут, или сами иду празником за храну и преобуку; 5) што многе ученике родитељи употребљавају по радњама, кафанама, а нарочито пазарним данима.

Из другог разреда отпуштен је 51 ученик, услед тога што је у прошлој години било уписано у први разред 326, а од њих понављало свега 22 ученика, те није пречишћено још у првом разреду. Узрок што са овим ученицима није пречишћено у прошлој години су сами наставници који су били неквалификовани: Драгојла Николић, Анђелија Перчевић, Александар Живуловић, Катарина Костић, која је за несрећу предавала и физику у седмом и осмом разреду. Ови су наставници били под утицајем Милеве Петковић, која је по својим комунистичким теоријама, сматрала за глупост оцењивање ученика, јер сматра да ће деца сазрети у петом, шестом, седмом и осмом разреду.

Из трећег разреда отпуштено је 48 ученика из истих разлога. Из четвртог разреда отпуштено је 23, из петог 3, шестог 5, седмог 8 и из осмог разреда 8 ученика. Узрок о отпуштању ових ученика исти су из ранијих година, што су имали два наставника Ивана Драгићевића и Божидара Бранковића, који су заједно са Петковићком давали добре оцене, да би на тај начин изазвали револт код грађана против наставника и успели у томе те су ученици Докчевићев стан засули камењем и умало му децу побили. За Бранковића је познато да је уцењивао, а Драгићевић је дао задатке на испиту зрелости који су рађени преко године. Било је ученика који су имали све слабе оцене, а од Бранковића и Драгићевића врло добре и одличне. Духовни творац овог болесног стања у школи била је Петковићка са појединим наставницима.⁶⁵

Министар просвете је поништио одлуку Професорског савета, која се односила на отпуштање ученика и наложио поновне испите за отпуштене ученике, под председништвом његовог изасланика.

*

Од 17. септембра до 6. октобра школа је била распуштена због епидемије шарлаха, која је владала у Јагодини и околини. Над ученицима гимназије тада је извршена први пут превентивна вакцинација. Због обуставе рада школе, тражено је продужење првог тромесечија до 25. децембра.

У старијим разредима ученици су добро изгледали, док у нижим разредима ретко ко је од ученика изгледао здраво и лепо обучено. Нарочито ученици са села

⁶⁵ АЈ, 66, 730.

су изгледали бледо, изнурено и лоше одевено. Школски лекар није обилазио школу нити је вршио прегледе ученика на почетку и на крају школске године.⁶⁶

Статистика ученика школске 1923-1924. године⁶⁷

	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		свега
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
уписано	204	69	205	61	123	49	77	24	22	10	17	6	33	10	20	12	942
новака	185	68	188	60	118	45	75	20	21	10	16	6	33	10	21	-	887
поноваца	19	1	17	1	5	4	2	4	1	-	1	-	-	-	-	-	55
свега оставило школу	62	21	75	19	45	28	27	9	6	3	8	1	18	2	12	3	339
на крају школске године остало	142	48	130	42	78	21	50	15	16	7	9	5	15	8	9	8	603
Ученички родитељи																	
свештеници	4	3	4	2	2	1	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	19
наставници	6	4	3	2	2	4	4	-	-	2	1	-	2	2	2	-	34
државни чиновници	9	3	10	4	4	3	5	4	5	-	-	2	2	2	4	3	60
лекари и апотекари	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
адвокати, општ. прив. чиновници	1	2	3	2	1	1	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-	12
трговци	7	6	8	4	9	1	12	10	4	3	3	-	3	3	2	4	79
гостионичари и кафеџије	7	2	4	4	1	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	20
занатлије	22	13	13	10	7	4	18	-	1	-	2	-	1	-	1	1	93
земљорадници	71	13	75	10	51	8	7	-	3	1	3	-	4	1	-	-	247
служитељи	4	2	4	1	-	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	16
надничари	5	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
других занимања	6	-	4	3	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	16
Ученици по успеху																	
одлични	8	7	2	1	2	1	5	-	2	-	1	-	-	-	2	-	31
врло добри	25	10	24	14	15	4	13	-	3	2	4	-	1	1	1	4	122
добри	57	18	56	14	28	10	15	8	4	3	2	3	5	1	6	3	233
свршавају разред	90	36	82	29	45	15	33	8	9	5	7	3	6	2	9	7	386
полажу раз. испит	40	9	42	11	31	5	11	6	5	1	1	2	5	5	-	-	74
понављају разред	12	3	6	2	2	1	6	-	2	1	1	-	4	1	-	1	42

⁶⁶ АЈ, 66, 730.

⁶⁷ АЈ, 66, 730. У успех нису унети ученици који су искључени по чл. 42.

Ученице седмог разреда гимназије 1923. године

Ученици школске 1923-1924. године⁶⁸

(према уписницама)

I-1: уписано 43 ученика и 18 ученица, оставило школу 9 ученика и 3 ученице, одлични две ученице, вр. добри 6 ученика и 3 ученице, добри 16 ученика и 4 ученице, положили разредни испит 6 ученика и 5 ученица, поновило разред 6 ученика и једна ученица.

I-2: уписано 50 ученика и 15 ученица, оставило школу 22 ученика и 6 ученица, одлични 4, вр. добри 7, добри 15, полагаали разредни испит 5, поновили разред 3.

I-3: уписано 44 ученика и 11 ученица, оставило школу 16 ученика и 6 ученица, свршили разред 24 ученика и 5 ученица: одлични 3 ученика, вр. добри 4 ученика, добри 10 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 9 ученика, разред поновило 1 ученик и две ученице.

I-4: уписано 30 ученика и 15 ученица, оставило школу 10 ученика и 3 ученице, одлични 2 ученика и једна ученица, вр. добри 4 ученика и 5 ученица, добри 7 ученика и 5 ученица, разредни испит положило 7 ученика и једна ученица.

I-5: уписано 37 ученика и 9 ученица, оставило школу 9 ученика и две ученице, свршили разред 20 ученика и 6 ученица: одлични 2 ученика и једна ученица, вр. добри 5 ученика и 3 ученице, добри 9 ученика и две ученице, положили разредни испит 4 ученика, поновило разред 8 ученика и једна ученица.

⁶⁸ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 34.

II-1: уписано 48 ученика и 11 ученица, оставило школу 14 ученика и 7 ученица, одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 3 ученика и једна ученица, добри 12 ученика и једна ученица, полагало разредни испит 12 ученика и две ученице.

II-2: уписано 38 ученика и 21 ученица, оставило школу 12 ученика и 8 ученица, свршило разред 22 ученика и 10 ученица: одлични нема, вр. добри 6 ученика и две ученице, добри 14 ученика и 6 ученица, положило разредни испит 2 ученика и две ученице, поновило разред 3 ученице.

II-3: уписано 54 ученика и 10 ученица, оставило школу 23 ученика и две ученице, свршило разред 30 ученика и 7 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 5 ученика и 4 ученице, добри 19 ученика и једна ученица, положило разредни испит 5 ученика и једна ученица, поновило разред 1 ученик и једна ученица.

II-4: уписано 28 ученика и 13 ученица, оставило школу 9 ученика и једна ученица, свршило разред 16 ученика и 11 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 3 ученика и 5 ученица, добри 8 ученика и 4 ученица, разред поновили 3 ученика и једна ученица.

II-5: уписано 37 ученика и 6 ученица, оставило школу 12 ученика и једна ученица, свршило разред 27 ђака: одлични 1, вр. добри 6, добри 5, разредни испит положило 15 ученика и једна ученица, разред поновила 2 ђака.

III-1: уписано 52 ученика и 10 ученица, оставило школу 19 ученика и 10 ученица, свршило разред 31 ђак: одлични 1, вр. добри 11, добри 9, разредни испит положило 10, разред поновила 2 ђака.

III-2: уписано 35 ученика и 26 ученица, оставило школу 12 ученика и 13 ученица, одлични 1 ученик, вр. добри 1 ученик и две ученице, добри 9 ученика и 9 ученица, разредни испит полагали 12 ученика и 1 ученица.

III-3: уписано 37 ученика и 13 ученица, оставило школу 14 ученика и 5 ученица, свршило разред 20 ученика и 7 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 3 ученика и две ученице, добри 10 ученика и једна ученица, разредни испит положило 7 ученика и 3 ученице, разред поновило 3 ученика и једна ученица.

IV-1: уписано 40 ученика и 5 ученица, оставило школу 11 ученика и две ученице, свршило разред 21 ученик и 3 ученице: одлични 3 ученика, вр. добри 6 ученика, добри 8 ученика и две ученице, положило разредни испит 4 ученика и једна ученица, поновило разред 8 ученика.

IV-2: уписано 37 ученика и 19 ученица, оставило школу 13 ученика и 7 ученица, свршило разред 18 ученика и 10 ученица: одлични 2 ученика вр. добри 7 ученика, добри 7 ученика и 6 ученица, положило разредни испит 2 ученика и 4 ученице, поновило разред 6 ученика и једна ученица.

V разред: уписано 22 ученика и 10 ученица, оставило школу 1 ученик и две ученице, одлични 2 ученика, вр. добри 3 ученика и две ученице, добри 4 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 3 ученика и једна ученица.

VI разред: уписано 17 ученика и 6 ученица, оставило школу 8 ученика и једна ученица, свршило разред 12 ђака: одлични 1 ученик, вр. добри 4 ученика,

добри 2 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 1 ученик и једна ученица, поновило разред 1 ученик и две ученице.

VII разред: уписано 33 ученика и 10 ученица, оставило школу 18 ученика и две ученице, свршило разред 10 ученика и 6 ученица: одлични нема, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 5 ученика и једна ученица, положило разредни испит 4 ученика и 4 ученице, поновило разред 4 ученика и две ученице.

VIII разред: уписано 20 ученика и 12 ученица, оставило школу 12 ученика и 3 ученице, свршило разред 10 ученика и 7 ученица: одлични 2 ученика, вр. добри 1 ученик и 4 ученица, добри 6 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 1 ученик, поновило разред 3 ученика.

Седми разред гимназије 1924. године

**Ученици по годинама старости
школске 1923-1924. године⁶⁹**

разред	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		
од 11 г.	21	15	4	2													42
од 12 г.	55	17	21	11	6	2											112
од 13 г.	44	11	31	14	15	7	3	1									126
од 14 г.	14	5	46	10	17	5	10	2	4	2							115
од 15 г.	8	-	15	4	20	5	10	9	3	1							75
од 16 г.	-	-	11	1	13	2	10	3	5	4	1	3					53
од 17 г.	-	-	2	-	5	-	8	-	4	-	-	1	1	4	-	-	25
од 18 г.	-	-	-	-	2	-	6	-	-	-	4	1	6	3	-	2	24

⁶⁹ АЈ, 66, 730.

од 19 г.	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	2	-	2	1	2	2	12
од 20 г.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	4	-	2	1	8
преко 20 г.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	5	3	11

Преглед ученика по добијеним оценама из појединих предмета

предмет	1919/20					1920/21					1921/22				
	одличан	В. добар	добар	довољан	слаб	одличан	В. добар	добар	довољан	слаб	одличан	в. добар	добар	довољан	слаб
веронаука	98	180	165	-	4	40	107	190	-	43	132	220	81	-	17
српски ј.	69	120	213	-	11	54	147	207	-	36	130	230	158	-	54
франц. ј.	79	59	118	-	10	23	102	147	-	39	63	105	199	-	35
немач. ј.	-	-	-	-	-	18	23	34	-	29	15	63	68	-	29
латин. ј.	8	16	27	-	1	15	27	37	-	25	21	42	73	-	39
земљопис	80	87	200	-	10	69	250	74	-	25	202	270	51	-	18
историја	18	50	150	-	2	33	40	116	-	27	99	65	84	-	27
математ.	37	99	270	-	14	35	102	290	-	17	157	205	175	-	35
јестаствен.	85	83	80	-	4	75	97	135	-	7	150	39	200	-	27
хемија	12	14	44	-	5	11	18	37	-	10	15	20	5	-	3
физика	12	24	62	-	3	3	18	35	-	6	20	29	45	-	4
филозоф.	-	-	-	-	-	6	13	4	-	-	2	18	26	-	-
хигијена	-	-	-	-	-	57	63	22	-	-	25	37	12	-	-
цртање	20	104	234	-	10	152	133	60	-	-	125	22	250	-	-
певање	35	33	41	-	24	113	67	180	-	-	150	156	81	-	-
гимнаст.	130	180	110	-	-	250	190	4	-	-	430	122	20	-	-

предмет	1922/23					1923/24				
	одличан	В. добар	добар	довољан	слаб	одличан	В. добар	добар	довољан	слаб
веронаука	190	339	225	-	35	200	302	283	-	4
српски ј.	125	360	353	-	30	233	260	340	-	45
франц. ј.	90	150	335	-	63	125	173	283	-	57
немач. ј.	18	35	49	-	25	27	30	50	-	20
латин. ј.	15	38	56	-	18	15	27	35	-	50
земљопис	290	335	210	-	10	272	325	220	-	30
историја	115	90	150	-	32	28	170	80	-	35
математ.	202	255	300	-	50	150	165	325	-	138

јестаствен.	185	205	150	-	59	125	80	202	-	65
хемија	18	29	38	-	2	15	35	39	-	8
физика	38	47	62	-	4	32	63	107	-	10

Ученици II разреда школске 1923-1924. године са наставницима: Миланом Чолићем (први с лева) и Светозаром Војводићем (први с десна)

ШКОЛСКА 1924-1925 ГОДИНА

Подела предмета на дан 8. септембра 1924. године⁷⁰

1. Драгомир Симић, професор - српски језик, француски језик, 2. Драгољуб Поповић, професор - српски језик, филозофија, немачки језик, 3. Методије Милосављевић - професор, веронаука, 4. Драгутин Павловић, професор - географија, 5. Страхиња Дамњановић, суплент - француски језик, 6. Михаило Поповић - суплент, географија, 7. Ђорђе Лазаревић, суплент - историја, 8. Светозар Војводић, суплент - јестаственица, 9. Вукосава Војводић, суплент - јестаственица, 10. Василије Ђатовић, суплент - историја, латински језик, 11. Данило Михњевић, суплент - математика, 12. Анатолије Шестаков, суплент - математика, 13. Александар Живуловић, прив.пред. учитељ - француски језик, српски језик, 14. Анђелија Перчевић, прив. пред. учитељица - српски језик, 15. Косара Пешић, прив. пред. учитељица - српски језик, 16. Надежда Цвејић, прив. пред. учитељица - математика, 17. Петар Вучковић, свештеник - веронаука, 18. Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика, 19. Дивна Миладиновић, учитељица вештина - женски ручнирад, 20. Викентије Иванов, стални хон. наставник - цртање, 21. Алфред Рехак, прив. учитељ вештина - певање.

Почетком школске 1924-1925. године, односно септембра 1924. године из школе су премештени: Драгомир Симић, Михаило Поповић, Анђелија Перчевић, Косара Пешић, Драгутин Павловић и Александар Живуловић, док је Ђорђе Лазаревић премештен 12. новембра, а Методије Милосављевић 13. децембра исте године. За Ђорђа Лазаревића је тражено да се не премешта у Учитељску школу, јер би гимназија остала без наставника српског језика. Истовремено извршено је постављење наставника: 1. Миленко Милић, суплент - немачки језик, француски језик, 10. октобра 1924. године, 2. Јелица Петровић, прив. пред. учитељица - историја, српски језик, 1. септембра 1924. године, 3. Милица Лазаревић, прив. пред. учитељица - зоологија, ботаника, 26. септембра 1924. године, 4. Радојка Тодоровић, прив. пред. учитељ - историја, географија, 25. октобра 1924. године, 5. Стеван Дзубај, професор - латински језик, 2. октобра 1924. године, 6. Андреја Милићевић, професор - француски језик, српски језик, латински језик, 25. октобра 1924. године, 7. Радмила Милићевић, професор - француски језик, немачки језик, латински језик, 25. октобра 1924. године, 8. Душан Поповић, директор, 11. новембра 1924. године, Тодор Ђорђевић, прив. пред. учитељ, 26. фебруара 1925. године.

Директор гимназије доставио је извештај о раду наставника Руса 26. септембра 1924. године: 1. Данила Михњевића је требало задржати у служби

⁷⁰ АЈ, 66, 730.

пошто је одличне спреме и способности за наставника. Српски језик је потпуно савладао, 2. Анатолија Шестакова не треба задржати у служби, пошто је без икакве спреме и способности за наставника. Предаје по несрећи математику и упропастио је неколико генерација. Свршио је технолошку школу у Русији, и ако је то тачно, могао би се употребити у некој фабрици. Уопште је за школу неупотребљив и штетан. Боље је да се математика не предаје, него да је предаје Шестаков. Српски језик није савладао добро, и деца га добро не разумеју. 3. Алфреда Реахака треба задржати у служби. Српски језик је добро савладао. 4. Викентије Иванов се може задржати у служби. Српски језик није добро савладао, али му је довољно знање за лепо писање и цртање.⁷¹

Група наставника 25. марта 1925. године, због неисплаћивања хонорара за новембар и децембар 1924. године и јануар и фебруар 1925. године одбили су да и даље држе хонорарне часове. Допис директору гимназије потписао је 15 наставника: Андрија Милићевић, Ђорђе Лазаревић, Стеван Дзубај, Вукосава Војводић, Радојка Тодоровић, Светозар Војводић, Владимир Соколов, Јелица Петровић, Страхиња Дамњановић, Милан Љиљак.⁷²

Ученици гимназије школске 1924-1925. године

⁷¹ АЈ, 66, 730.

⁷² АЈ, 66, 731. Хонорари су одобрени већ 6. априла 1925. године.

Ученици школске 1924-1925. године⁷³

Септембра 1924. године уписано је укупно у 18 одељења 549 ученика и 172 ученице: први разред – у три одељења 126 ученика и 36 ученица, други разред – у четири одељења 143 ученика и 45 ученица, трећи разред – у четири одељења 139 ученика и 47 ученица, четврти разред у три одељења 89 ученика и 24 ученице, пети разред – једно одељење 19 ученика и 5 ученица, шести разред – једно одељење 13 ученика и 5 ученица, седми разред – једно одељење 7 ученика и 4 ученице, осми разред – једно одељење 13 ученика и 6 ученица.⁷⁴

Према уписницама

I-1: уписано 41 ученик и 14 ученица, оставило школу 9 ученика и 3 ученице, свршило разред 30 ђака: одлични 3, вр. добри 10, добри 6, положило разредни испит 11, поновило разред 9 ђака.

I-2: уписано 42 ученика и 13 ученица, оставило школу 11 ученика и две ученице, свршило разред 19 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 7 ученика и две ученице, добри 5 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 6 ученика и две ученице, поновило разред 12 ученика и две ученице.

I-3: уписано 47 ученика и 9 ученица, оставило школу 7 ученика, свршило разред 29 ученика и 7 ученица: одлични нема, вр. добри 9 ученика и једна ученица, добри 7 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 13 ученика и две ученице, поновило разред 8 ученика и две ученице.

II-1: уписано 31 ученик и 18 ученица, оставило школу 3 ученика и две ученице, свршило разред 23 ученика и 15 ученица: одлични нема, вр. добри 1 ученик и 7 ученица, добри 12 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 10 ученика и 4 ученице, поновило разред 5 ученика и две ученице.

II-2: 41 ученик и 10 ученица, оставило школу 4 ученика и једна ученица, свршило разред 34 ђака: одлични 1, вр. добри 6, добри 19, положило разредни испит 8, поновило разред 11 ђака.

II-3: уписано 37 ученика и 12 ученица, оставило школу 3 ученика и 3 ученице, свршило разред 25 ученика и 8 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 4 ученика, добри 16 ученика и 7 ученица, положило разредни испит 4 ученика и једна ученица, поновило разред 8 ученика.

II-4: уписано 38 ученика и 11 ученица, оставило школу 7 ученика и једна ученица, свршило разред 25 ученика и 10 ученица: одлични 3 ученика, вр. добри 3 ученика и две ученице, добри 11 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 8 ученика и 3 ученице, поновило разред 5 ученика.

III-1: уписано 39 ученика и 9 ученица, оставило школу 2 ученика и 3 ученице, свршило разред 29 ученика и 4 ученице: одлични нема, вр. добри 5

⁷³ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 35.

⁷⁴ АЈ, 66, 730.

ученика, добри 12 ученика и једна ученица, положило разредни испит 12 ученика и 3 ученице, поновило разред 2 ученика и 8 ученица.

III–2: уписано 48 ђака, оставило школу 4 ђака, свршило разред 27 ђака: одлични нема, вр. добри 3, добри 13, положило разредни испит 11, поновило разред 13, изгубили право на редовно школовање 4 ђака.

III–3: уписано 36 ученика и 11 ученица, оставио школу 1 ученик, свршило разред 30 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 3 ученика и 5 ученица, добри 13 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 13 ученика, поновило разред 6 ученика и једна ученица.

III–4: уписано 29 ученика и 18 ученица, оставило школу 1 ученик и једна ученица, свршило разред 27 ђака: одлични 1, вр. добри 3, добри 14, положило разредни испит 9, поновило разред 17 ђака.

IV–1: уписано 39 ђака, свршило разред 36 ђака: одлични 1, вр. добри 11, добри 14, положило разредни испит 10, поновило разред 3 ђака.

IV–2: уписано 23 ученика и 14 ученица, оставило школу 4 ученика и једна ученица, свршило разред 27 ђака: одлични 2, вр. добри 5, добри 8, положило разредни испит 12, поновило разред 5 ђака.

IV–3: уписано 30 ученика и 10 ученица, оставило школу 8 ученика и 3 ученице, свршило разред 17 ученика и 7 ученица: одлични нема, вр. добри 5 ученика и две ученице, добри 6 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 6 ученика и једна ученица, поновило разред 4 ученика.

V разред: уписано 23 ученика и 6 ученица, оставило школу 3 ученика, свршило разред 19 ђака: одлични нема, вр. добри 10 ученика и једна ученица, добри 3 ученика, положило разредни испит 5 ђака, поновило разред 8 ђака, 1 ученик изгубио право на редовно школовање.

VI разред: уписано 15 ученика и 5 ученица, оставило школу 3 ученика и једна ученица, свршило разред 8 ученика и 3 ученице: одлични 2 ученика, вр. добри 2 ученика и једна ученица, добри 2 ученика и две ученице, положило разредни испит 2 ученика, поновило разред 4 ученика и једна ученица.

VII разред: уписано 13 ученика и 4 ученице, оставило школу 6 ученика, свршило разред 7 ученика и 4 ученице: одлични нема, вр. добри 4 ђака, добри 3 ђака.

VIII разред: уписано 12 ученика и 7 ученица, оставило школу 4 ученика и једна ученица, свршило разред 7 ученика и 5 ученица: одлични нема, вр. добри 4 ученика, добри 1 ученик и 3 ученице, положило разредни испит 2 ученика и две ученице, поновило разред 1 ученик и једна ученица.

Ученице гимназије 1924. године

Ученички родитељи
школска 1924-1925. година⁷⁵

Разред	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		укупно
	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	
свештеници	2	-	-	2	1	-	1	-	1	-	1	-	1	1	-	-	10
наставници	1	-	-	2	4	1	4	-	3	-	-	1	-	-	1	-	17
државни чиновници	13	9	22	3	19	8	11	9	6	2	5	-	2	1	2	2	114
лекари, апотекари	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
адвокати, опш. прив. чиновници	2	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	8
трговци	17	5	7	9	12	9	12	3	5	2	4	2	2	-	1	2	92
гостиничари и кафеџије	3	3	6	-	2	2	-	2	2	1	1	-	-	-	-	1	23
занатлије	10	4	11	10	12	8	7	4	1	1	-	-	-	-	2	-	70
земљорад.	52	6	73	16	89	7	39	2	2	-	-	1	2	-	2	-	291
служитељи	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5
надничари	2	2	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8

⁷⁵ АЈ, 66, 730.

друга занимања	1	1	7	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	13
-------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

**Ученици по годинама старости
школске 1924-1925. године⁷⁶**

Год.	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
11	11	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	2	9	7	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	40	12	45	10	12	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	8	2	39	17	26	10	5	2	-	-	-	-	-	-	-	-
15	2	-	20	9	31	13	13	8	4	2	1	-	-	-	-	-
16	-	-	12	2	44	8	23	8	10	2	2	2	-	-	-	-
17	-	-	7	-	27	3	22	2	2	2	4	1	1	2	-	-
18	-	-	-	-	2	1	7	-	4	-	4	1	-	1	1	3
19	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	-	1	-	2	2
20	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	3	-	1	-
Преко 20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	4	1

**Списак благодјејанаца за прво тромесечје
школске 1924-1925. године⁷⁷**

ученици	разред	Непосредна пореза	успех	Колико динара месечно
1. Драгослав Танасковић	I	4,50	одличан	60
2. Милорад Марковић	I	2,37	одличан	60
3. Станика Марковић	I	2,37	одличан	60
4. Тома Пиндовић	I	2,37	одличан	60
5. Живана Живановић	I	7,20	одличан	60
6. Ангелина Лазаревић	II	1,80	вр. добар	60
7. Наталија Костић	II	1,80	вр. добар	60
8. Добрила Поповић	II	1,80	вр. добар	60
9. Милена Вујичић	II	1	вр. добар	60
10. Јелисавета Милошевић	III	1	вр. добар	60

⁷⁶ АЈ, 66, 730.

⁷⁷ АЈ, 66, 730. У другом тромесечју школске 1924-1925. године благодјејање су примали по 60 динара месечно: 1. Драгослав Танасковић, 2. Тома Пиндовић, 3. Наталија Костић, 4. Добрила Поповић, 5. Василије Гардашевић, 6. Милена Вујичић, 7. Јелисавета Милошевић, 8. Надежда Марковић.

11. Надежда Марковић	IV	1	одличан	60
12. Милош Михаиловић	IV	9,65	одличан	60

Шести разред гимназије 1923. године

**Прво тромесечије
школске 1924-1925. године⁷⁸**

раз.	бр. одељ.	у почет. трмес.		принов.		отпуш.		испис.		напустили школу		на крају трмес.	
		м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	3	126	36	3	-	2	1	3	1	1	1	123	33
II	4	143	45	4	2	-	-	3	3	1	-	143	44
III	4	139	47	1	2	-	-	2	4	-	-	138	45
IV	3	89	24	1	-	-	2	5	1	1	-	84	21
V	1	19	5	4	1	-	-	1	-	-	-	22	6
VI	1	13	5	2	-	-	-	-	1	1	-	14	4
VII	1	7	4	8	-	-	-	7	-	-	-	8	4
VIII	1	13	6	-	-	-	-	1	-	-	-	12	6
свега	18	549	172	23	5	2	3	22	10	4	1	544	163

**Број кажњених ученика у првом тромесечију
школске 1924-1925. године⁷⁹**

⁷⁸ АЈ, 66, 730.

⁷⁹ АЈ, 66, 730.

раз.	одељ.	разред. старешином		разред. већем		директором		профес. саветом	
		м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	3	47	6	1	1	-	-	-	-
II	4	46	2	10	5	1	-	-	-
III	4	25	2	3	-	-	-	-	-
IV	3	10	4	4	-	-	-	1	-
V	1	22	6	-	-	-	-	-	-
VI	1	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	1	-	-	1	-	-	-	-	-
VIII	1	-	-	-	-	-	-	-	-
свега	18	150	2019	6	1	-	1	1	-

**Број ученика првог тромесечија
школске 1924-1925. године⁸⁰**

раз.	По владању								По вредноћи					
	прим.		вр. добрих		добрих		лоших		похвал.		марљив.		немар.	
I	97	32	16	-	9	1	1	-	12	5	61	20	50	8
II	117	42	22	1	4	1	-	-	20	10	72	28	51	6
III	123	43	15	-	-	-	-	-	15	8	83	21	40	16
IV	65	20	18	1	-	-	1	-	27	4	34	13	23	4
V	20	6	2	-	-	-	-	-	7	-	8	4	7	2
VI	14	4	-	-	-	-	-	-	3	1	3	3	6	-
VII	8	4	-	-	-	-	-	-	3	-	3	4	2	-
VIII	12	6	-	-	-	-	-	-	2	-	7	3	3	3
свега	456	159	73	2	13	2	2	-	89	28	273	96	182	39

**Број ученика другог тромесечија
школске 1924-1925. године⁸¹**

Раз.	По владању								По вредноћи					
	прим.		вр. добрих		добрих		лоших		похвал.		марљив.		немар.	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	108	29	7	3	-	-	-	-	18	8	77	20	20	4
II	123	41	11	-	6	-	-	-	25	9	85	31	30	1
III	125	46	8	-	2	1	-	-	18	70	94	34	23	6

⁸⁰ АЈ, 66, 730.

⁸¹ АЈ, 66, 731.

IV	79	20	-	-	3	-	-	-	29	4	42	14	11	2
V	22	6	-	-	-	-	-	-	10	-	5	2	7	4
VI	14	4	-	-	-	-	-	-	4	1	2	1	8	2
VII	7	4	-	-	-	-	-	-	4	-	3	4	-	-
VIII	10	6	-	-	-	-	-	-	3	-	6	6	1	-
свега	488	156	26	3	11	1	-	-	111	29	314	112	100	19

Ученици седмог разреда гимназије 1924. године

**На крају другог тромесечја
школске 1924-1925 године**

Раз.	Број ученика по владању								Број ученика по вредноћи					
	прим.		вр. добрих		добрих		лоших		похвал.		марљ.		немаљив.	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	108	29	7	3	-	-	-	-	18	8	77	20	20	4
II	123	41	11	-	6	-	-	-	25	9	85	31	30	1
III	125	46	8	-	2	1	-	-	18	7	94	34	23	6
IV	79	20	-	-	3	-	-	-	29	4	42	14	11	2
V	22	6	-	-	-	-	-	-	10	-	5	2	7	4

VI	14	4	-	-	-	-	-	-	4	1	2	1	8	2
VII	7	4	-	-	-	-	-	-	4	-	3	4	-	-
VIII	10	6	-	-	-	-	-	-	3	-	6	6	1	-
свега	488	156	26	3	11	1	-	-	111	29	314	112	100	19

Број ученика по успеху

крајем шк. год.	1919/20.		1920/21.		1921/22.		1922/23.		1923/24.		1924/25.		Свега	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
одлично способних	32	17	28	15	36	19	50	33	75	24	13	5	234	113
способних	156	101	82	125	200	34	292	108	349	116	243	83	1332	567
неспособних	61	52	162	32	158	125	248	76	237	77	246	63	1112	425
Свега	259	170	272	172	394	178	590	217	661	217	504	151	2678	1105

Четврти разред гимназије 1923. године

Према мишљењу изасланика из свих предмета успех је био довољан осим из математике и хемије, због нестручности наставника, и француског и латинског језика, због одсуствовања и болести.

Према његовом мишљењу гимназију у Јагодини је требало свести на четвороразрену. Разлози су ови: нема школске зграде, нема потребног броја ђака, близина осморазредних гимназија. Најјачи разлог је мали број ђака у вишим разредима: у петом 26, у шестом 16, у седмом 11 и у осмом 17 ученика, што је било укупно 67. У нижим разредима било је много ученика, али су их узимале Учитељска школа у Јагодини и Ратарска школа у Ћуприји.

Школске зграде никако нису одговарале потребама и треба из затворити, и школу премести на друго место, где би се подигла модерна хигијенска зграда, која би се морала подићи на спрат и тиме би се добила светлост. Кад би се приступило решавању овог питања Јагодинска општина би морала откупити суседне плацеве, проширити школско двориште и с улице уклонити своју пијацу.

Школа је без намештаја свих врста. Недостајале су столице, столови, ормани. Код наставника није било хармоније. Код њих је владала подвојеност, лична сујета и завист.⁸²

⁸² АЈ, 66, 730.

ШКОЛСКА 1925-1926 ГОДИНА

Подела предмета од 5. септембра 1925. године:

1) Страхуиња Дамњановић, професор - француски језик, српски језик, 2) Драгољуб Поповић, професор - српски језик, 3) Андреја Милићевић, професор - српски језик, француски језик, 4) Радмила Милићевић, професор - француски језик, 5) Ђорђе Лазаревић, професор - српски језик, историја, 6) Драгутин Павловић, професор - земљопис, 7) Светозар Војводић, суплент - јестаственица, француски језик, 8) Вукосава Војводић, суплент - јестаственица, хемија, 9) Миленко Милин, суплент - немачки језик, филозофија, 10) Данило Михњевић, суплент - математика, 11) Анатолије Шестаков, математика, 12) Надежда Цвејић, прив. пред. учитељица - математика, физика, 13) Радојка Тодоровић, прив. пред. учитељица - историја, земљопис, 14) Јелица Петровић, прив. пред. учитељица - историја, српски језик, 15) Милица Лазаревић, прив. пред. учитељица - немачки језик, српски језик, 16) Тодор Ђорђевић, прив. пред. учитељ - математика, физика, 17) Петар Вучковић, свештеник - веронаука, 18) Душан Јовановић, ђакон - веронаука, 19) др. Милан Динић - хигијена, 20) Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика, 21) Дивна Миладиновић - ручни рад, 22) Алфред Рехак - певање, 23) Викентије Иванов - цртање, 24) Милан Љиљак, пред. учитељ - латински језик, српски језик.⁸³

Директор је 7. септембра затражио постављање наставника за математику, српски језик и веронауку, а премештај Алфреда Рерика, који није могао да предаје певање, већ само музику, и Анатолија Шестакова, који је, према његовом тврђењу, студирао хемију а предавао је математику, јер је одбио предавање хемије. Поред тога, он је тужен од стране ђачких родитеља да их уцењује. Већ крајем септембра затражио је постављање још два наставника за француски језик, јер је остало непопуњено 46 часова.⁸⁴

⁸³ АЈ, 66, 731.

⁸⁴ АЈ, 66, 730. У писму од 27. августа 1925. године директору гимназије Милан Младеновић, рабација из Јагодине, тврдио је, да је његов син Манојло, ученик трећег тазреда, намерно добио слабу оцну, због чега је изгубио право на даље школовање. Пре испита Шестаков је од Милана тражио позамашну суму да би његовом сину дао прелазну оцену. Пошто Милан није имао тоики новац, понудио је мању суму, што је Шестаков одбио. На испиту је дао слабу оцену његовом сину. Шестаков је на оптужбу одговорио, да је Милан Младеновић долазио код њега и затражио да спрема његовог сина за испит. Шестаков је одбио. Манојло је полагао испит са осталим ученицима и у присуству разредног старешине.

Ученице трећег разреда гимназије 1924/25. године

Настава маја 1926. године⁸⁵

предмети	Укупан број часова у свим одељењима	Од укупног броја предавали су		Број хонорарних часова	Остало незаступљено
		стручни наставници	нестручни наставници		
веронаука	24	24	-	24	-
српски језик	57	31	26	16	-
француски језик	40	24	16	6	-
немачки језик	7	-	7	-	-
латин. језик	8	8	-	6	-
земљопис	37	22	15	13	-
историја	24	24	-	-	-
јестаственица	20	20	-	10	-
физика	12	-	12	6	-

⁸⁵ АЈ, 66, 731.

хемија	9	-	9	-	-
математика	52	52	-	16	-
хигијена	3	-	3	-	-
цртање	27	27	-	7	-
гимнастика	26	26	-	6	-
певање	10	10	-	-	-
женски рад	6	6	-	-	-

Статистика

Ученика-ца по разредима на крају школске године: 1923-24, 1924-25, 1925-26. године⁸⁶

Раз.	1923-1924.		укупно	1924-1925.		укупно	1925-1926.		укупно
I	145	48	193	103	31	134	82	36	118
II	135	42	177	130	44	174	82	28	110
III	79	21	100	132	46	178	116	48	164
IV	53	15	68	80	20	100	103	29	132
у нижим разредима	412	126	538	445	141	586	383	141	524
V	16	7	23	20	6	26	41	10	51
VI	9	5	14	12	4	16	17	4	21
VII	14	9	23	7	4	11	-	-	-
VIII	9	8	17	8	6	14	-	-	-
у вишим разредима	48	29	77	47	20	67	58	14	72

Уписано ученика почетком септембра 1925. године⁸⁷

Раз.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Свега
Мушки	96	96	126	112	42	16	5	6	499
Женски	40	25	50	29	11	4	2	5	166
Свега	136	121	176	141	53	20	7	11	665

⁸⁶ АЈ, 66, 730. Почетком септембра 1925. године било је уписано 665 ђака, и то 499 ученика и 166 ученица: I – 96 ученика и 40 ученица, II – 96 ученика и 25 ученица, III – 126 ученика и 50 ученица, IV – 112 ученика и 29 ученица, V 42 ученика и 11 ученица, VI - 16 ученика и 4 ученице, VII – 5 ученика и две ученице, VIII – 6 ученика и 5 ученица.

⁸⁷ АЈ, 66, 730.

Светосавски хор гимназије 27. фебруара 1921. године

По одлуци министра просвете 7. октобра 1925. године привремено су затворени седми и осми разред. Разреди су затворени због малог броја уписаних ученика. У седми разред уписано је 9, а у осми разред 12 ученика. Ако би се поново отворили разреди потребно је примити једног наставника за француски језик и једног наставника за математику. Осим пријема нових наставника, у случају отварања разреда, гимназија би имала 15 одељења и не би био довољан број учионица. У школској згради било је девет учионица и три учионице у приватној кући, која није удаљена од школске зграде. У социјалном и културном погледу Јагодина је имала услове да буде седиште пуне гимназије. Јагодина је гравитирао левачки срез са 30.000 становника, белички са 41.000 становника и трећина деспотовачког среза са 6.000 становника. Збирке, учила и књижнице су непотпуне.⁸⁸

Одлуком Министра просвете од 18. фебруара 1926. године дозвољено је поновно отварање седмог и осмог разреда почетком школске 1926-1927. године. Међутим, одлуком од 27. јула 1926. године није дозвољено отварање седмог и осмог разреда. Поводом те одлуке група грађана Јагодине упутила је молбу Министру просвете 29. августа 1926. године, у којој су затражили поновно отварање ових разреда.⁸⁹

⁸⁸ ЗМЈ, А XXII, Ф 4, р 1/к 11.

⁸⁹ АЈ, 66, 731. Молбу је потписало 39 грађана Јагодина, међу којима и: Јанићије Вељковић, пред. првостепеног суда, Живојин Павловић, судија, Мил. Братић, књијар, Јосиф Месић, директор кланице, Даница Тимић, Јеротије Станковић, свештеник, Јаков Ђуричић, судија, Александар Станковић, учитељ, Милева Ђорђевић, Младен Вукићевић, свештеник, Боривоје Ђорђевић, трговац,

Молбу грађана подржао је и директор гимназије Михајло Ђорђевић. Он је 30. августа обавестио министра да је 20 ученика писменим молбама изјавило жељу да уче седми разред, а 15 ученика осми разред. Од укупног броја пријављених ученика, њих 23 били су родом из Јагодине. У истој молби навео је да је довољан број наставника за седми и осми разред. Навео је, да би гимназији била потребна још четири наставника за научне предмете, али хонорарним радом постојећих наставника попуниле би се празнине, а тиме не би био оптерећен државни буџет. Истина да зграде нису одговарале законским условима, али је то важило за све разреде.⁹⁰ Због очекивања мањег броја уписа ученика млађих радника, биће довољан број постојећих учионица. Само два-три одељења одржавала би наставу неизменично после подне. На основу ове молбе, Министар просвете 2. септембра 1926. године дозволио је отварање седмог разреда за школску 1926-1927. годину. Осми разред отворен је следеће школске године. У молби за отварање разреда, директор је навео да је седми разред свршило 20 ученика, и да су сви желели да упишу осми разред. Са бројем ђака из осталих школа у школској области, број ђака би био већи од 25.⁹¹

Статистика ученика школске 1925-1926 године⁹²

Раз.	I		II		III		IV		V		VI		свега	прош. године
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж		
у почет. године	102	40	95	20	136	43	115	28	45	13	17	4	665	730
дошло из других школа	5	3	1	2	3	1	4	2	3	-	1	-	25	24
новака	94	43	77	20	113	35	105	30	42	13	1	-	601	
поноваца	13	-	19	2	26	9	12	-	6	-	18	4	89	
напустило школу	25	7	14	2	13	5	14	1	8	2	1	-	92	102

Јован Кинцел, Владимир Косовљанин, Драгутин Михаиловић, Петар Андрејић, трговац, Станоје Којадиновић, Милан Јоцић, Љубомир Марковић, трговац, Стеван Кузмановић, кафеција, Тома Милојковић, управ. Вежбаонице, Светислав Шохајевић. Светозар Николић, абација.

⁹⁰ АЈ, 66, 730. Школске 1927-1928. године гимназија је радила у четири зграде. Три зграде су биле општинска својина и налазиле су се у истом дворишту, а четврта је била издвојена и приватна. За њу се плаћала годишња кирија у висини од 12.000 динара. Једна зграда је имала стан за послужитеља, који је био и чувар зграде. Оправка зграда гимназије извршена је с јесени 1927. године и коштала је 15.000 динара.

⁹¹ ЗМЈ, А XXII, Ф 6, р 2/к 11. Укупно молбу је потписало 38 грађана Јагодине, скоро истих потписника као у предходној молби: Јанићије Вељковић, председник суда, Живојин Павловић, судија, Јосиф Месић, директор кланице, Јаков Ђуричић, судија, Алекса Станковић, учитељ, Младен Вукићевић, свештеник, Јован Кинцел, Владимир Косовљанин, Љубомир Марковић, трговац, Тома Милојковић, управитељ Вежбаонице, Светислав Шохајевић.

⁹² АЈ, 66, 731.

остало	82	36	82	29	126	39	113	29	40	11	17	4	598	652
Учени. по годинама														
11 година	14	12	1										27	
12 година	39	19	18	3									79	
13 година	17	5	3	18	14	5							81	
14 година	9	-	27	8	42	16	4	1					107	
15 година	5	-	6	8	32	9	22	10	4	2			96	
16 година					22	7	26	14	9	3	2	1	87	
17 година					8	2	31	8	3	2	4	2	67	
18 година					8	-	13	2	12	3	3	1	42	
19 година							5	1	5	1	4	-	16	
20 година							2	-	3	-	1	-	6	

Ученици трећег разреда гимназије са наставницом Милевом Петковић
1924. године

**Ученици по успеху школске
1925 – 1926 године⁹³**

разред	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
одлични	2	-	1	-	1		2	1	-	-	3	-				
вр. добри	8	6	4	1	8	2	3	-	2	1	3	-				
добри	25	12	16	8	24	1	48	20	20	8	10	4				
довољни	8	4	29	5	25	6	10	6	5	9	1	-				
полажу раз. испит	23	10	22	12	52	11	28	2	14	-	-	-				
понављају разред	13	4	9	3	15	5	6	-	2	1	-	-				
губе право на школо.	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-				

**Ученички родитељи
школска 1925-1926. година⁹⁴**

разред	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		свега
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
свештеници	1	-	1	-	-	3	2	2	3	-	2	-					14
наставници	-	3	2	-	8	4	2	1	-	1	2	-					23
држ. чинов.	5	7	5	1	9	8	5	4	9	4	4	1					62
лекари и апотекари	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-					2
адвокати и прив. чин.	2	2	-	10	3	4	3	-	-	-	1	-					25
трговци	9	5	8	2	4	5	8	5	5	-	2						55
гостион. и кафеџије	6	4	2	1	-	1	1	3	-	-	2	1					21
занатлије	26	10	12	2	10	3	7	6	2	-	3	-					81
земљорад.	25	2	47	9	84	5	75	6	20	3	3	-					279
служитељи	3	1	2	1	-	5	-	-	1	-	-	-					13
надничари	3	1	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-					7
друг. занимања	2	1	3	3	-	-	-	1	-	-	-	-					10

⁹³ АЈ, 66, 731.

⁹⁴ АЈ, 66, 731.

ШКОЛСКА 1926-1927 ГОДИНА

Наставничко особље у току школске 1926-27. године:⁹⁵

Постављени:

Душан Констандиновић, професор гимназије у Скопљу, 10. јула 1926. године; Косара Јосифовић, апсолвент студент филозофије, 27. јула 1926. године; Душан Поповић, суплент гимназије у Кавадару, 8. августа 1926. године; Миленко Стојановић 27. августа 1926. године; Драгић Јосифовић, апсолвент студент филозофије 7. септембра 1926. године; Јосиф Середа 13. септембра 1926. године; Вукосава Мијушковић прив. пред. учитељ гимназије у Требињу, 31. септембра 1926. године; Станимир Раковац, срески лекар, за школског лекара 4. новембра 1926. године; Радојка Тодоровић, прив. пред. уч. Јагодинске гимназије за суплента исте гимназије 23. новембра 1926. године; Душан Бабић, директор гимназије у Великој Кикинди, за директора гимназије у Јагодини 29. новембра 1926. године (ступио на дужност 27. децембра 1926. године); Данило Срећковић, лекар, за школског лекара 21. јануара 1927. године; Владимир Долков⁹⁶, из Лесковачке гимназије за контр. прив. пред. учитеља 21. фебруара 1927. године; Светомир Стефановић, ђакон, за хонорарног наставника 12. априла 1927. године; Лепосава Костић, апсплвент студент филозофије за хонорарног наставника 12. априла 1927. године.

Премештени:

Душан Констандиновић за професора гимназије у Чачку 26. јула 1926. године; Јелена Матијасић за привремену пред. учитељицу гимназије у Бихаћу 25. августа 1926. године; Милан Лиљак за пред. уч. гимназије у Ћуприји 21. септембра 1926. године; Милица Лазаревић за прив. пред. учитељицу гимназије у Лесковцу 2. новембра 1926. године; Катарина Пекић за суплента Женске учитељске школе у Београду 9. новембра 1926. године; Михаило Ђорђевић за директора гимназије у Великој Кикинди 29. новембра 1926. године; Драгутин Павловић за директора и професора гимназије у Великом Градишту 14. фебруара 1927. године; Петар Стојковић за прив. пред. учитеља гимназије у Лесковцу 19. фебруара 1927. године.

⁹⁵ ЗМЈ, А XXII, Ф 6, р 10/к 11.

⁹⁶ АЈ, 66, 731. Владимир Долков отпуштен је из службе 12. децембра 1928. године. Његовим одласком остали су незаступљени часови математике и физике у шестом, седмом и осмом разреду.

Ученице четвртог разреда гимназије 1926. године

Наставни план за реалке из 1927. године

предмети	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
наука о вери	2	2	2	2	2	2	1	1
народни језик	5	5	4	3	3	3	3	4
француски језик	4	4	4	3	3	3	3	3
други модерни језик	-	-	3	3	3	3	3	3
историја	-	2	3	3	3	3	3	3
географија	3	2	2	2	2	2	-	1
природопис	3	3	-	-	2	3	3	-
хемија	-	-	-	3	3	3	-	-
физика	-	-	3	2	-	-	4	5
математика	4	4	4	4	4	4	4	5
геометријско цртање	-	1	1	2	-	-	-	-
филозофска предеветика	-	-	-	-	-	-	2	2
хигијена	-	-	-	1	-	-	-	-

цртање	3	3	2	2	2	2	2	2
писање	1	-	-	-	-	-	-	-
певање	2	2	-	-	-	-	-	-
гимнастика	2	2	2	2	2	2	-	-
Свега часова	29	30	30	32	29	30	28	29

Наставници на крају школске 1926-1927. године:⁹⁷

1. Душан Бабић, директор - српски и латински језик; 2. Драгољуб Поповић, професор - српски и немачки језик⁹⁸; 3. Светозар Војводић, професор - зоологија-ботаника, геологија; 4. Вукосава Војводић, професор - зоологија-

⁹⁷ ЗМЈ, А XXII, Ф 15, р 7/1, к 11.

Душан Бабић оцењен сумарном годишњом оценом 5: стручна спрема одлична, дидактичко-методска способност одлична, педагошки поступак одличан, владање у служби и ван службе примерно.

Миленко Стојановић оцењен сумарном годишњом оценом 3: стручна спрема одлична, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Василије Качурин оцењен сумарном годишњом оценом 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Милан Чолић, оцењен сумарном годишњом оценом 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Вукосава Мијушковић, оцењена сумарном годишњом оценом 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Јелица Петровић, оцењена сумарном годишњом оценом 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Тодор Ђорђевић, оцењен сумарном годишњом оценом 5: стручна спрема одлична, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Косара Јосифовић, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак одличан, владање у служби и ван службе примерно.

Драгић Јосифовић, сумарна годишња оцена 5: стручна спрема одлична, дидактичко-методска способност одлична, педагошки поступак одличан, владање у служби и ван службе примерно.

Викентије Иванов, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност одлична, педагошки поступак одличан, владање у служби и ван службе примерно.

Владимир Долков, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе добро.

Лепосава Костић, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Јосиф Середа, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност одлична, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Радојка Тодоровић, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

Вукосава Војводић, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак одличан, владање у служби и ван службе примерно.

Душан Поповић, сумарна годишња оцена 3: стручна спрема добра, дидактичко-методска способност добра, педагошки поступак добар, владање у служби и ван службе примерно.

⁹⁸ АЈ, 66, 730. Директор гимназије Душан Бабић предложио је 4. августа 1928. године за пензиносаву професора Драгољуба Поповића, који је те године напунио 62 године живота и 37 година стажа.

ботаника, геологија; 5. Радојка Тодоровић, суплент - историја, географија, 6. Миленко Стојановић, суплент - француски језик, југословенска књижевност; 7. Душан Поповић, суплент - немачки и српски језик; 8. Василије Качурин, контрактуални суплент - француски и немачки језик; 9. Тодор Ђорђевић, прив. пред. учитељ - математика и физика; 10. Вукосава Мијушковић, прив. пред. учитељица - зоологија-ботаника, геологија; 11. Косара Јосифовић, прив. пред. учитељица - француски и латински језик; 12. Драгић Јосифовић, прив. пред. учитељ - математика и физика; 13. Владимир Долгов, конт. прив. пред. учитељ - математика и физика; 14. Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика; 15. Дивна Миладиновић, учитељица вештина - женски рад; 16. Викентије Иванов, конт. прив. учитељ вештина - цртање; 17. Јосиф Середа, конт. прив. учитељ вештина - певање; 18. Петар Вучковић, свештеник - теологија; 19. Светомир Стефановић, ђакон - теологија; 20. Лепосава Костић, хонорарни наставник - немачки и латински језик; 21. школски лекар Данило Срећковић.

Ученице четвртог разреда гимназије 1926. године

**Број ученика по разредима
у почетку школске 1926/27. године⁹⁹**

Разреди	Одељења	Ученици					Националност		Вера	
		ученици	ученице	свега	нови	поновци	Срби	Руси	Српска прав. вера	мојсијевци
I	1	45	14	59	47	12	59	-	59	-
I	2	42	16	58	54	4	58	-	58	-
II	1	34	16	50	47	3	50	-	50	-
II	2	33	13	46	40	6	46	-	45	1
III	1	37	18	55	44	11	55	-	55	-
III	2	45	9	54	50	4	54	-	53	1
IV	1	52	-	52	43	9	52	-	52	-
IV	2	48	-	48	46	2	48	-	48	-
IV	3	-	42	42	41	1	42	-	41	1
V	1	45	12	57	57	-	57	1	57	-
VI	-	34	12	46	46	-	46	-	46	-
VII	-	14	6	20	20	-	20	-	20	-
свега		469	168	637	581	56	636	1	634	3

Ученици школске 1926/27. године¹⁰⁰

Бр. ученика	Разред														свега
	I		II		III		IV		V		VI		VII		
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
у поч. шк. године	87	31	67	30	82	27	99	42	85	22	33	12	14	6	637
досељено	3	-	1	-	8	1	6	-	2	1	4	1	3	1	31
свега уписано	90	31	68	30	90	28	105	42	87	23	37	13	17	7	668
новака	73	26	62	27	75	23	94	41	82	23	37	13	17	7	600
поноваца	17	5	6	3	15	5	11	1	5	-	-	-	-	-	68
оставило школу због болести	-	-	1	-	1	1	1	-	-	-	1	-	1	1	7
умрли	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3
одсељени	-	1	4	-	-	-	3	2	-	-	-	-	1	-	11

⁹⁹ АЈ, 66, 730.

¹⁰⁰ ЗМ Ј, А XXII, Ф 6, р 10/к 11.

искључени	1	-	-	-	-	-	1	-	4	1	4	-	1	-	12
напустили школу	8	5	3	-	-	-	-	1	4	1	1	-	-	-	23
Свега оставило школу	11	6	8	-	1	1	5	3	10	2	6	-	3	1	57
На крају школске године остало	79	25	60	30	89	27	100	39	77	21	31	13	14	6	611
Ученици по успеху	I		II		III		IV		V		VI		VII		свега
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
одлични	4	3	1	1	1	1	4	1	1	-	-	-	-	-	17
вр. добри	12	3	3	1	7	1	10	4	4	4	6	-	4	1	60
добри	28	3	15	9	28	10	51	15	41	7	14	4	7	4	236
довољни	7	7	13	10	24	10	16	6	19	3	5	5	2	1	128
свршавају разред	51	16	32	21	60	22	81	26	65	14	25	9	13	6	441
полажу раз. испит	23	8	23	8	20	3	13	13	12	7	6	2	-	-	138
понављају	4	1	5	1	9	2	6	-	-	-	-	-	-	-	28
губе право на школовање	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Укупно	79	25	60	30	89	27	100	39	77	21	31	13	14	6	611

Ученици школске 1926-1927. године¹⁰¹
(према уписницама)

I-1: уписано 47 ученика и 14 ученица, оставило школу 6 ученика и 3 ученице, свршило разред 34 ученика и 12 ученица: одлични 2 ученика, вр. добри 7 ученика и две ученице, добри 1 ученик и 5 ученица, довољни 3 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 6 ученика и 5 ученица, поновило разред 3 ученика.

I-2: уписано 43 ученика и 16 ученица, оставило школу 2 ученика и 3 ученице, свршило разред 46 ученика: одлични 5, вр. добри 6, добри 15, довољни 5, положило разредни испит 15, поновило разред 8 ђака.

II-1: уписано 49 ђака. (оштећена уписница)

¹⁰¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 36. У ноћи између 28 и 29. јуна 1927. године избио је пожар у директоровој канцеларији. У пожару је оштећено:

од уписница – све уписнице од школске 1925-1926. године, од школске 1926-1927. године уписнице II-1, VI и VII разреда и све уписнице приватних ученика од почетка 1918. године; да је уписница II-2, оштећена тако да се не може свуда прочитати име родитеља; да је уписница III-1 сагорела тако да се не могу прочитати имена ученика и родитеља; да је уписница IV-2 сагорела тако да се не може прочитати редни број; да је уписница V-2 сагорела тако да се не може у више случајева прочитати име ученика, родитеља, редни број или програм рада;

дневници – да су дневници II-1, VI и VII разред нестали; Кривци нису пронађени.

II–2: уписано 34 ученика и 14 ученица, оставило школу 3 ученика, свршило разред 22 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри једна ученица, добри 8 ученика и 7 ученица, положило разредни испит 5 ученика и једна ученица, поновило разред 9 ученика и једна ученица.

III–1: уписано 42 ученика и 19 ученица, оставила школу једна ученица, свршило разред 39 ученика и 15 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 4 ученика и једна ученица, добри 15 ученика и 5 ученица, довољни 10 ученика и 6 ученица, положило разредни испит 10 ученика и две ученице, поновило разред 3 ученика и 3 ученице.

III–2: уписано 57 ђака, оставио школу 1 ђак, свршило разред 39 ђака: одлични 1, вр. добри 3, добри 17, довољни 13, положило разредни испит 5, поновило разред 9 ђака.

IV–1: уписано 53 ђака, оставило школу 5, свршило разред 43 ђака: одлични 2, вр. добри 4, добри 16, довољни 15, положили разредни испит 6, поновило разред 5 ђака.

IV–2: уписано 52 ђака, свршило разред 50 ђака: одлични 2, вр. добри 6, добри 35, довољни 1, положило разредни испит 3, поновило разред 2 ђака.

IV–3: уписано 42 ђака, оставило школу 3, свршило разред 38 ђака: одлични 1, вр. добри 4, добри 15, довољни 6, положило разредни испит 12, поновио разред 1 ђак.

V–1: уписано 46 ученика и 12 ученица, оставило школу 2 ученика и две ученице, свршило разред 43 ученика и 10 ученица: одлични нема, вр. добри 3 ученика и 3 ученице, добри 25 ученика и 3 ученице, довољни 15 ученика и две ученице, положили разредни испит две ученице, поновио разред 1 ученик.

V–2: уписано 41 ученик и 11 ученица, оставило школу 8 ученика, свршило разред 33 ученика и 11 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 20 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 11 ученика и 5 ученица.

VI разред: нема података.

Прво тромесечије школске 1926-1927. године¹⁰²

Раз.	Број кажњених ученика								Ученици по владању									
	раз. стареш.		раз. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добрих		добрих		прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	42	2	5	-	15	1	-	-	36	15	20	9	17	5	11	-	-	-
II	25	2	-	-	-	1	-	-	42	28	20	1	-	1	-	-	-	-
III	26	8	2	-	4	1	-	-	50	18	24	8	4	1	3	-	-	-
IV	15	17	-	-	1	-	1	-	78	24	14	14	5	3	-	-	-	-
V	34	5	4	-	7	-	1	-	59	21	13	-	7	-	2	-	1	-
VI	9	-	2	-	5	-	3	-	20	13	6	-	3	-	2	-	3	-
VII	15	4	-	-	1	-	-	-	12	4	2	-	1	-	-	-	-	-
VIII																		

¹⁰² АЈ, 66, 731.

свега	166	38	13	-	33	3	5	-	297	123	99	32	37	10	18	-	4	-
-------	-----	----	----	---	----	---	---	---	-----	-----	----	----	----	----	----	---	---	---

Ученице ниже гимназије са професором Драгићем Јосифовићем 1926. године
(прва година службовања)

Друго тромесечије школске 1926-1927. године¹⁰³

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању									
	раз. стареш.		раз. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добрих		добрих		Прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	6	-	1	-	-	-	-	-	71	25	7	1	1	-	1	-	-	-
II	5	4	13	-	2	-	-	-	31	27	14	3	1	-	14	-	-	-
III	18	5	2	-	1	-	1	-	70	24	13	3	2	-	2	-	1	-
IV	5	-	-	1	1	-	-	-	93	32	6	6	1	1	-	-	-	-
V	18	1	9	-	8	-	8	-	56	19	7	1	8	-	4	-	6	-
VI	1	-	3	-	-	-	2	-	24	10	5	1	1	-	3	-	-	-
VII	2	-	1	-	1	-	2	-	10	6	2	-	-	-	2	-	1	-
VIII																		
свега	55	10	29	1	13	-	12	-	355	143	54	15	14	1	26	-	8	-

¹⁰³ АЈ, 66, 731.

ШКОЛСКА 1927-1928 ГОДИНЕ

Подела предмета од 24. августа 1927. године:¹⁰⁴

1. Душан Бабић, директор - латински језик¹⁰⁵; 2. Драгољуб Поповић, професор - српски и немачки језик; 3. Светозар Војводић, професор - природопис, земљопис, физика; 4. Вукосаа Војводић, професор - природопис, хемија, српски језик; 5. Душан Поповић, суплент - српски и немачки језик; 6. Радојка Тодоровић, суплент - историја, земљопис; 7. Миленко Стојановић, суплент - француски и српски језик; 8. Василије Качурин, конт. суплент - француски језик; 9. Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика, пословодство хонорарно; 10. Дивна Миладиновић, учитељица вештина - женски ручни рад, лепо писање; 11. Вукосава Мијушковић, прив. пред. учитељица - природопис, земљопис; 12. Јелица Петровић, прив. пред. учитељица - историја, земљопис, српски језик; 13. Тодор Ђорђевић, прив. пред. учитељ - математика, физика, српски језик; 14. Косара Јосифовић, прив. пред. учитељица - француски и латински језик; 15. Драгић Јосифовић, прив. пред. учитељ - математика; 16. Владимир Долков, конт. прив. пред. учитељ - математика; 17. Викентије Иванов, конт. прив. учитељ вештина - цртање, гимнастика; 18. Јосиф Середа, конт. прив. учитељ вештина - певање, хорско певање, инструментална музика; 19. Лазар Вучковић, свештеник - веронаука; 20. Светомир Стојановић, ђакон - веронаука. Према подели предмета од 7. септембра, Лепосава Костић, хонорарна наставница од часа, предавала је латински и немачки језик.

Према подели предмета нису унети предмети за осми разред, зато што их није било могуће поделити према тадашњем броју наставника. Било је потребно поставити још три наставика, и то: једног наставника за географију, јер је тај предмет предавао нестручни наставник, једног наставника за латински језик и једног наставника за српски језик.

Почетком другог полугодишта школске 1927-1928. године у школи су радили: 1) Душан Бабић, директор, 2) Драгољуб Поповић, 3) Светозар Војводић, 4) Вукосава Војводић, 5) Душан Поповић, 6) Живота Филиповић, 7) Радојка Тодоровић, 8) Бора Димитријевић, 9) Милан Чолић, 10) Милка Наслас, 11) Вукосава Мијушковић, 12) Јелица Петровић, 13) Тодор Ђорђевић, 14) Косара Јосифовић, 15) Драгић Јосифовић, 16) Даница Велимировић, 17) Лепосава Костић, Петар Вучковић, 18) Светозар Стевановић и четворица Руса: 1) Василије Качурин,

¹⁰⁴ АЈ, 66, 731.

¹⁰⁵ Душан Бабић рођен је у Грачацу у Лици. Учествовао је у првом светском рату од 26. јуна 1914. па све до 3. новембра 1918. године. До 3. октобра 1915. године налазио се у аустријској војсци, а од тада до краја рата у српској војсци. Одликован је двома златниом медаљама за храброст, и орденом Св. Саве IV степена. Од стране просветног инспектора, октобра 1927. године оцењен је одличном оценом за: стручну спрему, дидактичко-методичку способност, педагошки поступак. Владање у служби и ван службе оцењено је као примерно.

конт. суплент, предавао француски и немачки језик, 2) Владимир Долков¹⁰⁶, контр. прив. пред, учитељ, предавао математику; 3) Викентије Иванов, контр. прив. учитељ вештина, предавао цртање и гимнастику; 4) Јосиф Середа, контр. прив. учитељ вештина, предавао музику.¹⁰⁷

*Нижи разред гимназије 1931. године
са учитељицом Косаром Јосифовић*

¹⁰⁶ АЈ, 66, 731. Владимиру Долкову истицао је уговор фебруара 1929. године. Поводом тога упутио је 3. јула 1928. године молбу министарству просвете ради продужење уговора:

„Пре извесног времена препоручено ми је било, да се постарам да себи нађем неко друго занимање, пошто нема изгледа да би у идућој школској години могло наћи неко наставничко место. Ја сам се својски трудио дасеби нађем какво друго занимање, али тешко ми је као руском избеглици наћи такву скужбу у данашњој великој незапослености, а нарочито због тога, што ми је већ преко 50 година, од којих сам 12 година провео као наставник у Михајловској артилеријској академији у Петрограду, а 7 година као предметни наставник у гимназијама у СХС. Од тих 7 година, које сам провео као наставник у гимназијама, ја сам за првих 6 година са стране мојих старешина и инспектора тог Министарства увек добијао признање и похвалу за мој рад, једино у последњој години имам сећај, да је данашњи господин директор, по мом дубоком уверењу без неког стварног разлога, некако нерасположен према мени.

Волим школу и наставнички позив, те се надам, да ћу у томе и својој новој отаџбини бити од користи. Уписан сам и на филозофском факултету београдског универзитета, и то сада у 8. семестру. Дају себи труда, да што пре са најбољим успехом положим и дипломски испит, како би на тај начин стекао и прописане квалификације за средње школског наставника.

Као удовац пре кратког времена оженио сам се по други пут, а имам и посинка, који је положио матуру у реалци. У случају непродужења мог уговора ја и моја породица нашли би се у најтежој ситуацији. Стога ми је част замолити то Министарство, да и изволи продужити мој уговор и за будуће, а ја ћу се трудити да оправдам ово поверење и доброту, која ми се указује“.

¹⁰⁷ АЈ, 66, 731.

**Преглед седмичних часова
школске 1927-1928. године¹⁰⁸**

Број наставника и звање	Колико часова у недељи предаје редовно	Колико часова у недељи предаје хонорарно	Колико је хонорар по часу	Колики је седмични хонорар	примедбе
директор	5	8	14	112	Одузима се 30% на рачун поплавлених крајева
1 пословођа	22	10	14	140	Одузима се 30% за рачун поплавлених крајева
3 професора	54	15	20	300	-
4 суплента	72	16	20	320	-
1 учитељ вештина	22		14	112	-
6 привремених предметних учитеља	132	18	14	252	-
15 разредних старешина	-	30	20	600	-
4 хонорарна наставника од часа	-	22	14	388	-

Током школске године пређен је сразмерни део програма из свих предмета, осим из гимнастике, јер школа није располагала са гимнастичким справама. У ван-наставним активностима професори нису често учествовали. Ове године предавања на Народном универзитету у Јагодини углавном су држали предавачи који су долазили са стране.

Директор Душан Бабић је 29. јула 1928. године поднео молбу да буде постављен за директора гимназије у Великој Кикинди. Као разлоге је навео: „1) Од 23 године моје професије и од тога 8 година директорске службе, провео сам као директор гимназије у Вел Кикинди 4 и ½ године. Да сам добро управљао том гимназијом, нека послужи као доказ то, што сам баш као директор Великокикиндске гимназије за успешан рад одликован орденом Св. Саве IV степена и што

¹⁰⁸ АЈ, 66, 730.

сам као директор исте гимназије унапређен у III групу I категорије. Из гимназије у Вел. Кикинди премештен сам у Јагодинску гимназију указом од 29. новембра 1926. године по потреби службе. 2) Једино дете, које имам побољева непрестано, откако смо у Јагодини. Узрок је томе побољевању по мишљењу лекара овдашња клима, јер се то дете родило и провело 7 година у Банату“. Душан Бабић је премештен новембра 1928. године. Предао је дужност Драгољубу Поповићу 14. новембра 1928. године, а 16. новембра за директора Јагодинске гимназије је постављен Глигорије Џамбазовић.¹⁰⁹

Да би се могла успешно припремити прослава Светог Саве, 9. децембра 1928. године упућена је молба за постављење Евгенија Тимонова, привременог учитеља у Учитељској школи, за хонорарног наставника певања у гимназији. Министар је 12. децембра 1928. године донео одлуку о постављењу. Хонорар је износио 10 динара од одржаног часа.¹¹⁰

Ружица Богојевић, је, на основу захтева друштва пријатеља Француске у Јагодини, упутила молбу Министру просвете 1. октобра 1933. године, да јој се дозволи да предаје француски језик у два одељења основне школе са по три часа недељно. По препоруци директора гимназије Министар просвете је 17. октобра одобрио да предаје на курсу које је организовало друштво пријатеља Француске.¹¹¹

*Хор гимназије школске 1927-1928. године са професором
Сергијем Уљановим*

¹⁰⁹ АЈ, 66, 730.

¹¹⁰ АЈ, 66, 731.

¹¹¹ АЈ, 66, 730.

**Статистика
1927-1928. године¹¹²**

Разред	Одељења	Ученици	Ученице	Укупно	Скупа у разреду
I	1	20	20	40	80
	2	40	-	40	
II	1	39	12	51	101
	2	36	14	50	
III	1	22	17	39	77
	2	28	10	38	
IV	1	40	12	52	104
	2	40	12	52	
V	1	47	11	58	117
	2	41	18	59	
VI	1	38	9	47	93
	2	36	10	46	
VII	1	26	12	38	38
VIII	1	11	6	17	17
Укупно		464	163	627	627

Ученици школске 1927-1928. године¹¹³
(према уписницама)

I-1: уписано 23 ученика и 24 ученица, оставило школу 23 ученика и 24 ученица, свршило разред 12 ученика и 17 ученица: одлични-две ученице, вр. добри 4 ученице, добри 7 ученика и 4 ученице, довољни 3 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 2 ученика и две ученице, поновило разред 4 ученика и 3 ученице.

I-2: уписано 48 ученика, оставило школу 5, свршило разред 39: одлични 2, вр. добри 6, добри 9, довољни 10, положило разредни испит 7, поновило разред 9 ученика.

II-1: уписано 41 ученик и 12 ученица, оставило школу 6 ученика и једна ученица, свршило разред 31 ученик и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 3 ученика, добри 9 ученика и једна ученица, довољни 7 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 11 ученика и 5 ученица, поновило разред 4 ученика и две ученице.

II-2: уписано 50 ђака, оставило школу 3 ђака, свршило разред 37 ђака: одлични 3, вр. добри 5, добри 9, довољни 13, положило разредни испит 7, поновило разред 9 ђака.

III-1: уписано 23 ученика и 17 ученица, оставило школу 2 ученика и једна ученица, свршило школу 20 ученика и 16 ученица: одлични-нема, вр. добри 1

¹¹² АЈ, 66, 730.

¹¹³ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 37.

ученик и једна ученица, добри 10 ученика и једна ученица, довољни 4 ученика и 6 ученица, положило разредни испит 5 ученика и 7 ученица, поновио разред 1 ученик.

III–2: уписано 29 ученика и 10 ученица, оставило школу 4 ученика, свршило разред 23 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 2 ученика и две ученице, добри 3 ученика и 4 ученице, довољни 4 ученика и две ученице, положило разредни испит 13 ученика и једна ученица, поновило разред 3 ученика и једна ученица.

IV–1: уписано 42 ученика и 13 ученица, оставило школу 6 ученика и једна ученица, свршило разред 31 ученик и 12 ученица: одлични- нема, вр. добри 3 ученика и једна ученица, добри 12 ученика и 4 ученице, довољни 10 ученика и две ученице, положило разредни испит 6 ученика и 5 ученица, поновило разред 5 ученика.

IV–2: уписано 42 ученика и 12 ученица, оставиле школу две ученице, свршило разред 39 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 2 ученика, 1 ученик и 8 ученица, довољни 15 ђака, положило разредни испит 11 ученика и једна ученица, поновио разред 1 ученик.

V–1: уписано 40 ученика и 9 ученица, оставило школу 6 ученика и једна ученица, свршило разред 24 ученика и 4 ученице: одлични 1 ученик, вр. добри-нема, добри 6 ученика и једна ученица, довољни 8 ученика и једна ученица, положило разредни испит 8 ученика и две ученице, поновило разред 7 ученика и 4 ученице.

V–2: уписано 50 ученика и 20 ученица, оставило школу 23 ученика и 8 ученица, свршило разред 35 ученика и 6 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 2 ученика, добри 9 ученика и 3 ученице, довољни 1 ученик, разредни испит положило 13 ученика и 5 ученица, поновило разред 1 ученик и 5 ученица.

V–3: уписано 36 ученика и 8 ученица, свршило разред 30 ученика и 7 ученица: одлични- 1 ученик, вр. добри 1 ученик, добри 3 ученика и једна ученица, положило разредни испит 14 ученика и 6 ученица, поновило разред 6 ученица, 1 ученик изгубио право на даље школовање.

VI–1: уписано 41 ученик и 8 ученица, оставило школу 6 ученика, свршило разред 30 ученика и 8 ученица: одлични -нема, вр. добри једна ученица, добри 8 ученица и 3 ученице, довољни 12 ученика и две ученице, положило завршни испит 10 ученика и две ученице, поновило разред 5 ученика, 4 ученика изгубило право на редовно школовање.

VI–2: уписано 38 ученика и 10 ученица, оставило школу 4 ученика, свршило разред 31 ученик и 7 ученица: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри једна ученица, добри 13 ученика и једна ученица, довољни 9 ученика, положило разредни испит 9 ученика и 3 ученице, поновило разред 3 ученика и 3 ученице.

VII разред: уписано 36 ученика и 12 ученица, оставило школу 11 ученика и 3 ученице, свршило разред 23 ученика и 9 ученица: одлични- нема, вр. добри 4 ученика, добри 7 ученика и једна ученица, довољни 4 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 8 ученика и 4 ученице, поновило разред 2 ученика.

VIII разред: уписано 12 ученика и 6 ученица, свршило разред 15 ђака.

Почетком октобра 1927. године, због већег броја уписаних ђака, тражено је отварање још једног одељења петог разреда. С тим се морала извршити нова подела предмета. Наведен је недовољан број наставника за српски језик, јер су тај предмет, у нижим разредима, предавали нестручни наставници, а у вишим разредима, наставници којима је српски језик споредан предмет. Затим је тражено постављење наставника за латински језик, јер су тај предмет предавали наставници којима је латински језик по „ц“. Поред отварања још једног одељења петог разреда, тражено је постављање два наставника за српски језик и једног наставника за латински језик. Министар је одобрио захтеве гимназије 10. децембра исте године.¹¹⁴

*Ученице IV-3 разреда гимназије на часу женског ручног рада
1927. године*

¹¹⁴ АЈ, 66, 731.

**Прво тромесечије школске
1927-1928. године¹¹⁵**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању									
	раз. стар.		раз. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добрих		добрих		прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	37	-	6	-	-	-	1	-	38	22	17	-	3	-	3	-	1	-
II	32	9	8	1	-	-	2	1	36	16	26	8	5	1	2	-	2	1
III	41	6	7	-	-	-	--1	-	28	20	19	7	3	-	1	-	1	-
IV	41	4	14	-	-	-	5	-	38	20	25	4	12	-	1	-	4	-
V	16	9	11	4	-	-	2	-	47	14	28	14	7	2	2	-	2	-
VI	30	1	10	-	1	-	7	-	35	17	21	1	8	-	-	-	8	-
VII	1	2	11	-	-	-	3	-	11	5	7	5	4	-	-	-	3	-
VIII	1	-	-	-	-	-	1	-	7	6	2	-	-	-	-	-	1	-
свега	199	31	67	5	1	-	22	1	240	120	145	39	42	3	9	-	22	1

**Друго тромесечије школске
1927-1928. године¹¹⁶**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању									
	раз. стар.		раз. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добрих		добрих		прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	27	1	3	-	-	-	-	-	39	20	19	1	2	-	-	-	-	-
II	23	8	7	1	1	-	1	-	35	15	25	9	7	1	3	1	-	-
III	6	3	7	4	-	-	2	-	25	20	21	4	-	2	-	-	2	-
IV	39	1	17	1	2	-	-	-	35	18	25	3	15	1	4	-	-	-
V	23	5	18	6	3	1	6	2	42	13	32	12	10	2	-	-	5	2
VI	25	11	13	-	3	-	4	-	34	12	13	5	18	-	3	-	5	-
VII	4	-	1	-	-	-	-	-	13	9	6	-	2	-	-	-	2	-
VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	8	6	1	-	-	-	-	-	-	-
свега	147	29	66	12	9	1	13	2	231	113	142	34	54	6	10	1	14	2

Општински и школски лекар гимназије Милан Стевановић распустио је школу у времену од 23. априла до 2. маја 1928. године, због епидемије шараха и малих богиња. За то време извршена је дезинфекција и кречење учионица. Током школске године, осим Светосавске прославе, организована су и три приредбе и пет матинеа. У свим прославама учествовали су ђаци школе певањем, свирањем, декламовањем и предавањима.¹¹⁷

¹¹⁵ АЈ, 66, 731.

¹¹⁶ АЈ, 66, 731.

¹¹⁷ АЈ, 66, 730.

ШКОЛСКА 1928-1929 ГОДИНА

Школске 1928-1929. године у школи су предавали¹¹⁸:

1) Душан Бабић, директор - латински језик; 2) Драгољуб Поповић, професор - навршио је 36 године службе, и према мишљењу директора, за рад је био неспособан; 3) Светозар Војводић¹¹⁹, професор - природопис, физика, хигијена; 4) Вукосава Војводић, професор - природопис, хемија; 5) Душан Поповић, суплент - немачки језик; 6) Радојка Тодоровић, суплент - историја, земљопис; 7) Бора Димитријевић - суплент, земљопис; 8) Живота Филиповић, суплент - српски језик, философија; 9) Василије Качурин, конт. суплент - француски језик; 10) Милан Чолић, учитељ вештина - гимнастика; 11) Милка Наслас - учитељица вештина, женски ручни рад; 12) Вукосава Мијушковић, прив. пред. учитељица - природопис, земљопис; 13) Јелица Тодоровић, прив. пред. учитељица - историја, српски језик; 14) Тодор Ђорђевић¹²⁰, прив. пред. учитељ - математика, физика; 15) Косара Јосифовић, прив. пред. учитељица - француски језик, латински језик; 16) Драгић Јосифовић, прив. пред. учитељ - математика, физика; 17) Лепосава Костић, прив. пред. учитељица - латински језик, немачки језик; 18) Даница Велимировић, прив. пред. учитељица - српски језик; 19) Косара Мијушковић, прив. пред. учитељица - историја, земљопис; 20) Живка Спасојевић, прив. пред. учитељица - француски језик, српски језик;¹²¹ 21) Владимир Долков, прив. пред. учитељ - математика; 22) Викентије Иванов, конт. дневничар - цртање, гимнастика; 23) Јосиф Середа, конт. пр. уч. вештина - певање, хорско певање; 24) Петар Вучковић - веронаука; 25) Светозар Стевановић - веронаука.¹²²

¹¹⁸ АЈ, 66, 730.

¹¹⁹ АЈ, 66, 731. Октобра 1928. године, због изјава неких ученика да их је професор Светозар Војводић саветовао да подносе тужбе против својих наставника, директор гимназије Душан Бабић, предложио је Министру просвете да се Светозар Војводић премести из школе „како би између наставника завладала слога и хармонија, а међу ученицима ред и дисциплина“.

¹²⁰ АЈ, 66, 731. Одлуком Министра просвете од 9. октобра 1928. године Тодор Ђорђевић је удаљен из службе. Он је оптужен од појединих ђачких родитеља да је примао мито да би њиховој деци давао добре оцене из математике на крају године или на матури. Ово је чинио преко разносача поште Божидара Здравковића, а од неких родитеља и сам је узимао новац. Осим узимања мита, Тодор Ђорђевић је оптужен да је у свом стану покушао да силује ученицу петог разреда Злату Грачанин. Поново је 9. новембра 1928. године затражено удаљење Тодора Ђорђевића из службе, који је у међувремену наставио рад у ћупријској гимназији.

¹²¹ Живки Спасојевић је 8. јуна 1928. године одобрен одлазак у Француску преко летњег распуста, ради утврђивања француског језика.

¹²² АЈ, 66, 731. Директор је предложио за пензионисање Драгољуба Поповића због старости, а за Владимира Долкова је тражио да се разреши дужности, јер није био способан и није имао никаквих квалификација за наставнички позив. Није имао исправна документа да је био у Русији официр и наставник. У почетку школске године он је у петом и шестом разреду пуна два месеца радио само

Настава, нарочито у првом тромесечију, није текла уредно. Разлог томе је распуст услед појаве шарлаха, честе поделе предмета на наставнике и непостојања стручних наставника за поједине предмете. Да би се у гимназији настава нормално одвијала, било је потребно поставити једног стручног наставника за математику, пошто школа није имала ни једног, и по једног стручног наставника за хорско и нотно певање и за гимнастику.¹²³

Душан Бабић, директор гимназије, оптужен је од стране појединих наставника да је злоупотребио своју службену дужност. Комисија одређена од стране Министра просвете 10. октобра 1928. године поднела је извештај о повреди дужности:

„1. што је на све начине вршио малтретирање наставника, тражећи од њих свакодневно изјашњавање за најмање ситнице, те је тиме стварао злу крв између себе и наставника...

2. што је према ученицима употребљавао законом забрањену телесну казну...

3. утицао је на поједине наставнике приликом изрицања казне над ученицима...

4. употребљавао је школског послужитеља и његову кћер у свим пословима и према њима немилосрдно поступао.

5. бесправно је дао метар дрва школском послужитељу Живојину Павловићу, који га је послуживао код његове куће.

6. огрешо се о Правила о одређивању разредних старешина у средњим школама, те је за разредне старешине одређивао привремене предметне учитеље и контрактуалне наставнике који су били њему привржени, а обишао је квалификоване професоре и супленте.

7. у наставничкој канцеларији употребљавао је веома слободан тон у разговору, обраћајући се неким наставницама овим речима: „Па шта би било да Вас ја сад пољубим“, или тражио је објашњење од једне наставнице због чега он нема мушке деце него има само женско дете.

8. сумња се да је пристрасно водио истрагу против Тодора Ђорђевића за примање мита и покушај насиља над једном ученицом петог разреда, што је навело поједине наставнике да посумњају у његову исправност“.¹²⁴

алгебру. Тек када му је запређено да ће са његовим радом да буде упознато министарство просвете, почео је да предаје и геометрију. Није исправљао писмене задатке, а оцењивао их је некаквим знацима. И поред упозорења директора да оцене бележи бројевима од 1 до 5, он је и даље користио своје ознаке, које ни он сам није по некад разумео. Често је уносио раздор међу наставнике. На предлог директора гимназије Долков је 12. децембра 1928. године разрешен наставничке дужности, а после његов молбе, продужен му је рад до краја школске године.

На молбу директора гимназије Глигорија Цамбазовића постављен је 25. децембра 1928. године за хонорарног наставника певања Евгеније Тимонов, наставник Учитељске школе, ради припреме прославе Светог Саве и забаве у корист фонда сиромашних ученика.

¹²³ АЈ, 66, 751.

¹²⁴ АЈ, 66, 731. Тужбе су поднели: Драгомир Поповић, Бора Димитријевић, Владимир Долков, Лепосава Костић, Радојка Тодоровић, Светозар Војводић, Вукосава Војводић, Марија Вучић.

Према подели предмета од 4. децембра 1928. године, у школи су радили: Глигорије Цамбазовић, директор, Драгољуб Поповић, Светозар Војводић, Вукосава Војводић, Радојка Тодоровић, Душан Поповић, Марија Вучић, Бора Димитријевић, Радмило Вучић, Миодраг Недић, Даница Велимировић, Васиљлије Качурин, Јелица Петровић, Косара Јосифовић, Лепосава Костић, Косара Мијушковић, Живка Спасојевић, Владимир Долков, Викентије Иванов, Милка Замечник, Светозар Стефановић

Ученици седмог разреда гимназије 1929. године

**Статистика
Ученика-ца уписаних школске 1928-29. године¹²⁵**

Раз.	По вери						По народности			Укупно	
	Православни		Католици		Мојсијевци		Срби, Хрвати, Словенци		Руси		
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	ж	м	ж
I	65	20	-	1	-	-	65	21	-	65	21

Душан Бабић је решењем Државног савета од 7. новембра 1928. године, за део оптужујућих дела стављен под дисциплински поступак.

¹²⁵ АЈ, 66, 730. На дан 1. октобра у школи је било 600 ученика и ученица: Ia-44, Ib-43, IIa-34, IIb-37, IIIa-37, IIIb-42, IVa-41, IVb-37, Va-40, Vb-45, VIa-57, VIb-51, VIIa-30, VIIb-30, VIII-32.

II	50	19	2	-	-	-	52	19	-	52	19
III	58	19	1	-	1	-	60	19	-	60	19
IV	52	25	-	-	1	-	53	25	-	53	25
V	63	18	1	-	-	-	64	18	-	64	18
VI	86	16	1	-	-	-	87	16	-	87	16
VII	41	13	-	-	-	-	41	12	1	41	13
VIII	21	10	-	-	-	-	21	10	-	21	10
укупно	436	140	5	1	2	-	443	140	1	443	141

На захтев среског санитетског референта за срез белички др. Станимира Раковца школа је била распуштена од 17. септембра 1928. године до 6. октобра исте године, због епидемије шарлаха. Због поновне појаве шарлаха код неколико ученика, на предлог среског санитетског референта, школа није радила и од 2. до 17. децембра исте године. Због епидемија, прво тромесечије је продужено до 25. децембра.¹²⁶

Фебруара 1929. године двојица ученика гимназије ухваћени су у обијању једне виле на Ђурђевој брду. Наставнички савет казнио је Миодрага Вукићевића, ученика шестог разреда изгнањем из свих средњих и стручних школа у Краљевини, а Светомира Глишића изгнањем из свих истоврсних школа у Краљевини. Светозар Глишић добио је нешто блажу казну јер је био добар ученик и примерног владања. Миодраг Вукићевић ухваћен је и у крађи јабука у парку Учитељске школе.¹²⁷

Ученици школске 1928-1929. године¹²⁸ (према уписницама)

I-1: уписано 44 ђака, свршило разред 24: одлични 1, вр. добри 4, добри 7, довољни 1, положило разредни испит 2, поновило разред 7 ђака.

I-2: уписано 26 ученика и 21 ученица, оставило школу 5 ученика и 8 ученица, свршило разред 11 ученика и 10 ученица: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 5 ученика, довољни 3 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 1 ученик и 4 ученице, поновило разред 6 ученика и 5 ученица.

II-1: уписано 17 ученика и 19 ученица, оставило школу 3 ученика и једна ученица, свршило разред 10 ученика и 14 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 2 ученика и две ученице, добри 2 ученика и 4 ученице, довољни 3 ученика и једна ученица, положило разредни испит 1 ученик и 8 ученица, поновило разред 3 ученика и 3 ученице.

II-2: уписано 38 ђака, оставило школу 2, свршило разред 28 ђака: одлични-нема, вр. добри 3, добри 11, положило разредни испит 10 ђака, поновило разред 5 ђака.

III-1: уписано 29 ученика и 9 ученица, оставило школу 4 ученика и 3 ученице, свршило разред 23 ученика и 3 ученице: одлични 1 ученик, вр. добри 2

¹²⁶ АЈ, 66, 731.

¹²⁷ АЈ, 66, 731.

¹²⁸ ИАЈ, Ф 143, бр. књиге 38.

ученика, добри 6 ученика, довољни 6 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 8 ученика, разред поновило 2 ученика и 4 ученице.

III–2: уписано 42 ђака, оставило школу 6 ђака, свршило разред 30 ђака: одлични 2, вр. добри 2, добри- 5, довољни 6, положило разредни испит 10 ученика и 5 ученице, поновило разред 4 ученика и једна ученица.

IV–1: уписано 27 ученика и 15 ученица, оставило школу 3 ученика, свршило разред 18 ученика и 12 ученица: одлични -нема, вр. добри 4 ученика и две ученице, добри 8 ученика и две ученице, положило разредни испит 6 ученика и 5 ученица, поновило разред 2 ученика и 3 ученице.

IV–2: уписано 27 ученика и 11 ученица, оставио школу 1 ученик, свршило разред 23 ученика и 11 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 1 ученик, добри 6 ученика, довољни 8 ученика и 4 ученице, положило разредни испит 7 ученика и једна ученица, поновили разред 3 ученика.

V–1: уписано 33 ученика и 11 ученица, оставило школу 4 ученика и две ученице, свршило разред 29 ученика и 8 ученица: одлични -нема, вр. добри 3 ученика, добри 7 ученика и 3 ученице, довољни 6 ученика и две ученице положило разредни испит 13 ученика и 3 ученице, поновила разред једна ученица.

V-2: уписано 48 ђака, оставило школу 4, свршило разред 36 ђака: одлични 1, вр. добри 4, добри 15, довољни 7, положило разредни испит 7, поновило разред 5 ђака.

VI–1: уписано 61 ђак, оставило школу 12, свршило разред 46: одлични 2, вр. добри 1, добри 15, довољни 13, положило разредни испит 15, поновило разред 3 ђака.

VI–2: уписано 49 ученика и 10 ученица, оставило школу 7 ученика, свршило разред 39 ученика и 10 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 2 ученика и једна ученица, добри 19 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 9 ученика, поновило разред 2 ученика и једна ученица.

VII–2: уписано 26 ученика и 7 ученица, оставило школу 4 ученика, свршило разред 20 ученика и 6 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 2 ученика, добри 8 ученика и 5 ученица, довољни 5 ученика, положило разредни испит 4 ученика, поновило разред 1 ученик и једна ученица.

VII–2: уписано 28 ученика и 9 ученица, оставило школу 4 ученика, свршило разред 23 ученика и 7 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри једна ученица, добри 9 ученика и две ученице, довољни 6 ученика и две ученице, положило разредни испит 7 ученика и једна ученица, поновило разред 1 ученик и две ученице.

VIII разред: уписано 38 ђака, оставило школу 9, свршило разред 28 ђака: одлични 1, вр. добри 2, добри 10, довољни 9, положило разредни испит 6, поновио разред 1 ђак.

Због великог броја ученика шестог разреда, јер је уписано 115 ђака, 30. октобра 1928. године тражено је формирање трећег одељења шестог разреда.

Поново је 1. децембра 1928. године, тражено формирање трећег одељења истог разреда. Министар просвете није дао одобрење.¹²⁹

Прво тромесечије школске 1928-1929 године

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању									
	раз. стар.		раз. већем		дирек.		настав. саветом		примерн.		вр. добрих		добрих		прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	13	-	4	-	-	-	2	-	41	21	15	1	5	-	-	-	1	-
II	7	1	-	-	-	-	1	-	43	18	10	-	-	-	-	-	1	-
III	17	2	4	-	-	-	-	-	39	19	14	2	6	-	-	-	-	-
IV	11	2	6	-	-	-	1	-	36	24	9	1	6	-	-	-	1	1
V	13	1	2	-	-	-	1	-	50	17	11	2	3	-	-	-	1	-
VI	11	-	6	-	-	-	-	-	57	14	30	1	5	-	1	-	1	-
VII	1	-	-	-	-	-	3	-	39	14	6	2	-	-	-	-	3	-
VIII	-	-	-	-	-	-	-	-	21	9	1	-	-	-	-	-	-	-
свега	73	6	20	-	-	-	8	-	326	136	96	9	25	-	1	-	8	1

У првом тромесечију настава није текла уредно, зато што је школа била распуштена три недеље због појаве шарлаха и малих богиња, због честе поделе предмета на наставнике и због недостатка стручних наставника за поједине предмете. Да би гимназија постигла добре резултате, тражено је постављење стручног наставника за математику, једног наставника за нотну и хорско певање и једног наставника за гимнастику.¹³⁰

Друго тромесечије школске 1928-1929 године

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању									
	раз. стар.		раз. већем		дирек.		настав. саветом		примерн.		вр. добрих		добрих		прилич.		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	7	7	6	1	-	-	2	-	42	9	7	7	5	3	-	-	2	-
II	17	3	5	-	-	-	1	1	31	15	13	4	5	-	-	-	1	1
III	15	10	8	3	-	-	1	-	29	10	19	8	8	3	-	-	1	-
IV	12	4	8	3	-	-	2	-	28	16	14	6	6	4	1	-	2	-
V	8	4	5	-	-	-	1	-	43	11	14	5	7	-	-	-	1	-
VI	1	1	3	-	-	-	4	1	52	14	28	1	3	-	-	-	2	-
VII	5	1	1	-	-	-	1	-	35	15	8	1	2	-	-	-	1	-
VIII	2	-	-	-	-	-	2	-	14	9	4	-	-	-	-	-	2	1
свега	84	30	36	7	-	-	14	2	274	99	107	32	39	10	1	-	12	2

¹²⁹ АЈ, 66, 730.

¹³⁰ АЈ, 66, 731.

Успех у другом тромесечију био је задовољавајући, а могао је да буде и бољи, да је гимназија располагала довољним бројем учионица, и поред приватне зграде, која је налазила ван школског дворишта. Од 15 одељења седам су радила само пре подне, а осам одељења радила су неизенично, која су по једном имала по осам часова.

На крају овог тромесечија из школе је искључено 34 ученика као неспремни, неуредни и немарљиви, који су у првом и друго тромесечију имали најмање 4, 5 и више слабих оцена. Из првог разреда искључено је 10 ученика и једна ученица, из другог разреда два ученика и три ученице, из трећег разреда пет ученика и шест ученица, из четвртог разреда три ученика и из петог разреда пет ученика. Из шестог, седмог и осмог разреда ни један ученик није искључен.¹³¹

¹³¹ АЈ, 66, 731.

ШКОЛСКА 1929-1930. ГОДИНА

Школски летопис¹³²

24. августа 1929. године одржана седница наставничког савета на којој је изабран за секретара гимназије за школску 1929-1930 годину Војводић Светозар, професор.

Уписивање ученика извршено је од 11 до 13. септембра.

На седници наставничког савета од 14. септембра извршена је подела предмета на наставнике.

16. септембра ученици су распоређени по учионицама, а затим са својим наставницима ишли у цркву и извршено призивање Св. Духа.

19. септембра отпочела су редовна предавања.

8. новембра извршена је поновна подела предмета на наставнике, због деобе шестог и осмог разреда на по три одељења.

11. новембра поводом прославе „Дана мира“ сви су наставници одржали у својим разредима предавање о значају мира и Друштва народа.

30. новембра завршено је прво тромесечије.

1. децембра прослављен је државни празник „Дан народног и државног уједињења“. Сви наставници и ученици ишли у цркву на благодарење.

3. децембра ученици су се причестили.

17. децембра на дан рођења Краља Александра I сви наставници са ученицима ишли су у цркву на свечано благодарење.

Божићни распуст трајао је од 5 до 15. јануара 1930. године.

9. јануара на дан рођења Краљице Марије присуствовали су наставници са директором свечаном благодарењу у цркви.

27. јануара свечано је прослављен дан Св. Саве, а увече је одржан концерт у корист фонда сиромашних ученика.

4. фебруара одржао је предавање ученицима „О животу и раду Ј. Ј. Штросмајера“ Петронијевић Драгомир, професор.

28. фебруара завршено је друго тромесечје.

7. марта прослављена осамдесетогодишњица председника Чешко-Словачке републике Томе Масарика. „О животу и раду Масарика“ говорио је ученицима Вучућ Радмило, професор.

8. марта ученици су се причестили.

На седници наставничког савета од 16. марта додељена је помоћ од 5.000 динара из „фонда сиромашних ученика“, којом је сумом комисија набавила одело и обућу сиромашним ученицима.

¹³² Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1929-1930. годину, Јагодина 1930.

10. априла на дан сахране Патријарха Српског Димитрија, сви наставници и ученици виших разреда присуствовали су упокојеној служби у новој цркви.

14. априла прослављен је „Француски дан“. Купљени су прилози за пострадале од поплава у Француској. Петронијевић Драгомир, професор, одржао је ученицима говор „О Француској према нашим избеглицама и ђацима за време светског рата“.

Ускршњи распуст трајао је од 17 до 28. априла.

На дан 30. априла наставници су говорили ученицима о Зрињском и Франкопану.

Од 5 до 8. маја ученици осмог разреда били су на екскурзији: Рековац - манастир Каленић - манастир Љубостиња - Трстеник - Врњачка Бања.

10. маја ученици свих разреда били су на једнодневном излету у околини.

6. јуна 170 ученика-ца ишло је са својим наставницима у Београд ради учешћа на слетским данима, свесоколског слета сокола Краљевине Југославије.

Предавања су завршена 7. јуна.

Здравље ученика и наставника било је повољно.

28. јуна после свечане службе раздвојене су награде одличним и врло добрим ученицима, сведочанства и годишњи извештај.

Хор Више гимназије са професором Сергијем Уљановим 1929-1930. године

Школске 1929/30. године постављени су:¹³³

1) Калман Стеван, професор, 1. октобра 1929. године; 2) Добрица Попадић, професор, 1. октобра 1929. године; 3) Славко Нетковић, суплент, 1. октобра 1929. године; 4) Милица Миловановић, суплент, 1. октобра 1929. године; 5) Јованка Хаџи Видојковић, пред. учитељица, 1. октобра 1929. године; 6) Лепосава Нешић, суплент, 1. октобра 1929. године; 7) Јосиф Тајбел, професор, 16. октобра 1929. године; 8) Драгомир Петронијевић, професор, 16. октобра 1929. године; 9) Угљеша Смиљанић, учитељ, за суплента музике, с тим да ради и у учитељској школи, 31. октобра 1929. године; 10) Божидар Бранковић, професор, 24 новембра 1929. године; 11) Евгеније Тимонов, конт. уч. вештина, с тим да ради и у учитељској школи, 4. јануара 1930. године; 12) Станислава Трифуновић, суплент, 21. јануара 1930. године; 13) Надежда Стојановић, пред. учитељица, 4. фебруара 1930. године.

Током школске 1929/30. године премештени су:

1) Миодраг Нешић, премештен у Суботицу 1. октобра 1929. године; 2) Стеван Калман, професор, премештен у Београд 7. новембра 1929. године; 3) Лепосава Нешић, суплент, премештена у Земун 7. новембра 1929. године; 4) Бранко Шимоњи, пр. пред. учитељ, премештен у Госпић 1. јануара 1930. године; 5) Гвозденија Марковић, суплент, премештена у Крагујевац 1. јануара 1930. године; 6) Јосиф Тајбел, професор, премештен у Београд 8. априла 1930. године.

Вукосава Мијушковић, пр. пред. учитељица, отпуштена 19. новембра 1929. године. Лепосави Костић, пр. пред. учитељици, уважена оставка 15. јануара 1930. године. Продужени су уговори Викентију Иванову, Василију Качурину и Борису Тисенгаузену.

Наставничко особље на крају школске 1929/30. године:

1) Џамбазовић Глигорије, директор - математика; 2) Поповић Драгољуб, професор - српски језик, немачки језик; 3) Бранковић Божидар, професор - латински језик; 4) Петронијевић Драгомир, професор - историја, француски језик; 5) Вучић Др Марија, професор - немачки језик; 6) Војводић Светозар, професор - природопис, физика; 7) Попадић Добрица, професор - српски језик; 8) Војводић Вукосава, професор - природопис, хемија, српски језик; 9) Вучић Радмило, професор - философија, математика; 10) Тодоровић Радојка, професор - историја; 11) Димитријевић Бора, професор - географија; 12) Нетковић Славко, професор - природопис, физика; 13) Смиљанић Угљеша, суплент, на раду у Учитељској школи у Јагодинама; 14) Велимировић Даница, суплент - српски језик; 15) Спасојевић Живка, суплент - француски језик; 16) Јовановић Јелица, суплент - историја; 17) Миловановић Милица, суплент - природопис, земљопис, хигијена; 18) Трифуновић Станислава, суплент - на расположењу Министарству просвете; 19) Качурин Василије, контр. Суплент - француски језик; 20) Тисенгаузен Борис, контр. Суплент - математика, физика; 21) Поповић Душан, пред. учитељ - српски језик, немачки језик; 22) Хаџи Видојковић Јованка, пред. учитељица - математика; 23) Стојановић Надежда, пред. учитељица, на раду у Министарству просвете; 24) Лазић Бранко, прив. уч. вештина - гимнастика; 25) Јосифовић Драгић, прив. пред.

¹³³ Реална мешовита гимназија у Јагодинама, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

учитељ, на боловању од 14. марта 1930. године; 26) Јосифовић Косара, прев. пред. учитељица - латински језик, француски језик; 27) Мијушковић Косара, прив. пред. учитељица - историја, земљопис; 28) Иванов Викентије, конт. прив. уч. вештина - цртање; 29) Замечник Милка, учитељица вештина - писање, женски рад; 30) Стефановић Светомир, ђакон - веронаука; 31) Димић др Мика - школски лекар; 32) Тимонов Евгеније, конт. прив. уч. вештина - нотно певање, хорско певање.¹³⁴

**Статистика ученика
школске 1929-1930. године¹³⁵**

	Р а з р е д и																Свега	
	I		II		III		IV		V		VI		VII		VIII		м	ж
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж		
у почетку године	68	27	40	14	46	22	56	15	64	25	83	15	92	18	55	16	513	152
досељено	-	1	4	1	2	1	4	1	5	1	12	-	16	2	9	2	52	9
свега уписано	68	28	44	15	48	23	60	16	69	26	95	15	108	20	74	18	566	161
Од уписаних																		
новака	59	24	37	13	40	17	52	13	35	25	80	14	99	16	67	18	499	140
поноваца	9	-	7	2	8	6	8	3	4	1	15	1	9	4	7	-	67	21
оставило школу	7	4	7	1	-	3	8	1	12	3	11	-	12	4	13	2	70	18
на крају шк. год.	61	24	37	14	48	20	52	15	57	23	34	15	96	16	61	16	496	143
Ученици по успеху																		
одлични	1	2	1	1	4	-	3	2	1	1	1	1	1	-	1	-		
в. добри	5	7	6	2	8	4	5	-	4	7	13	5	8	4	2	4		
добри	20	7	10	4	14	5	19	6	19	8	19	3	38	3	29	6		
свршавају разред	26	16	17	7	26	9	27	8	24	16	33	9	40	7	32	10		
полажу разред	16	6	10	3	6	11	6	11	5	13	5	35	3	3	15	2		
понављају	18	1	9	4	7	3	13	2	18	2	12	3	17	4	14	3		
неиспитани	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1		
губе право	1	1	1	-	3	2	1	-	2	-	4	-	2	1	-	-		
Укупно	61	24	37	14	48	20	52	15	57	23	84	15	96	16	61	16		

Због уписаног великог броја ђака у шестом и осмом разреду тражена је подела ових разреда на по три одељења. Шести разред имао је 96 ученика, а осми 71. До краја септембра 1929. године повећан је број ђака, тако да је у шестом разреду било 98, а у осмом 79 ђака. Министар просвете је дозволио поделу ових разреда на по три одељења.

¹³⁴ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

¹³⁵ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

Друго тромесечије школске
1929-1930. године¹³⁶

Раз	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	разред. стареш.		разред. већем		директ.		наставн. саветом		примерни		вр. добри		добри		лоши	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	9	2	4	-	-	-	1	-	41	21	12	4	4	-	1	-
II	13	2	-	-	-	-	-	-	25	13	14	2	-	-	-	-
III	8	7	-	2	-	-	-	-	44	12	1	7	-	2	-	-
IV	11	1	6	1	-	-	-	-	32	12	13	3	7	-	-	-
V	8	-	3	-	-	-	-	-	42	21	14	2	3	-	-	-
VI	12	2	6	-	-	-	-	-	70	12	6	3	8	-	-	-
VII	11	1	2	-	-	-	1	-	69	16	23	3	3	-	2	-
VIII	2	2	3	-	-	-	-	-	54	13	7	3	3	-	-	-
свега	74	17	24	3	-	-	2	-	377	120	90	27	28	2	3	-

¹³⁶ АЈ, 66, 731.

ШКОЛСКА 1930-1931. ГОДИНА

Летопис за школску 1930-1931. годину¹³⁷

1. септембра 1930. године одржана седница Наставничког савета, на којој је за секретара гимназије изабран Војводић Светозар, професор.

Уписивање ученика извршено је од 11 до 13. септембра 1930. године.

На седници Наставничког савета од 14. септембра извршена је подела предмета на наставнике

15. септембра ученици су са својим наставницима ишли у цркву и извршено је призивање Св. Духа.

16. септембра ученици-це распоређени су по одељењима и прочитана су им дисциплинска правила

17. септембра отпочела су редовна предавања.

9. октобра извршена је нова подела предмета на наставнике, због доласка ново постављених наставника.

11. новембра одржано је предавање у свим разредима о захвалности Француској.

30. новембра завршено прво тромесечје.

1. децембра прослављен је државни празник „Дан народног уједињења“. Сви наставници и ученици ишли су у цркву на благодарење.

2. децембра одржана седница Наставничког савета, на којој су прочитани извештаји разредних старешина о успеху и владању ученика за прво тромесечје.

3. децембра ученици су се причестили.

17. децембра на дан рођења Краља Александра I сви наставници са ученицима ишли су у цркву на свечано благодарење.

Божихни распуст трајао од 24. децембра 1930. до 15. јануара 1931. године.

9. јануара на дан Краљице Марије присуствовали су наставници свечаном благодарењу у цркви.

27. јануара прослављен дан Св. Саве, а увече је организован концерт у корист фонда сиромашних ученика.

4. фебруара одржао је предавање ученицима „О животу и раду Ј. Ј. Штросмајера“ Попадић Добрица, професор.

28. фебруара завршено је друго тромесечје.

3. марта одржана седница Наставничког савета, на којој су прочитани извештаји разредних старешина о успеху и владању ученика за друго тромесечје и извршена је нова подела предмета на наставнике због премештаја извесног броја наставника.

¹³⁷ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931. годину, Јагодина 1931.

5. марта одржано предавање у свим разредима о Војводи Мишићу и сакупљан је прилог од ученика за подизање споменика.

15. марта одржана је седница Наставничког савета, на којој је извршена нова подела предмета на наставнике због враћања извесних наставника у ову гимназију и одласка других.

16. маја ученици свих разреда били су на једнодневном излету у околини – Липару.

30. маја 1931. године одржана је седница Наставничког савета, на којој је изабран одбор за полагање нижег течајног испита и утврђен распоред испита.

8. јуна одржана су предавања у свим разредима о значају Црвеног крста у миру и рату.

10. јуна завршена су предавања у четвртном разреду, а 15. јуна завршена су предавања у свим разредима.

Нижи течајни испит одржан је од 14 до 24. јуна.

Здравље ученика и наставника било је повољно.

28. јуна после свечане службе раздељене су награде одличним и врло добрим ученицима, сведочанства и годишњи извештаји.

Самоуправна градска гимназија

Државна потпуна гимназија претворена је 27. новембра 1930. године у непотпуну реалну гимназију. Тада је то 277 ђака петог, шестог, седмог и осмог разреда довело у тежак положај средином школске године. Општински суд је, на основу одборске одлуке од 14. децембра 1930. године, упутио молбу Министру просвете да дозволи отварање Самоуправне Градске гимназије, коју ће општина издржавати. У истој молби затражено је да се одобри наставницима ниже државне гимназије да могу хонорарно да предају у вишим разредима, и да Глигорије Џамбазовић, директор државне гимназије остане хонорарни директор општинске више гимназије.

На основу молби Јагодинске општине од 14. септембра 1930. године Министар просвете је 1. јануара 1931. године одлучио да суд општине Јагодине прими ученике виших разреда на издржавање, према обавезама датим у одборској одлуци од 14. децембра 1930. године, и то: да све ученике виших разреда упише у градску вишу гимназију, да пошаље предлог за избор наставника више градске гимназије у Јагодини и да се виши течајни испит обавља са истим наставницима, а под председништвом Министарског изасланика. Виша градска гимназија радиће до краја школске 1930-1931. године.

За хонорарног вршиоца дужности директора постављен је Глигорије Џамбазовић, директор државне гимназије, а за хонорарне наставнике: Душан Вукићевић, суплент, за историју, српски и немачки језик, Уљенов Сербоја, суплент, за математику, Михајло Крапчевић, за зоологију, ботанику и геологију и Глеб Јуницкије, суплент, за латински језик и историју, Косара Мијушковић за пословођу, Станислав Ђокић за српски језик, Момчило Милетић за француски и

српски језик, Василије Качурин за француски и немачки језик, Антоније Синковић за веронауку, Димитрије Станковић за филозофску препедептику и немачки језик, Радмило Вучић за филозофску препедептику и немачки језик, др Марија Вучић за филозофску препедептику и немачки језик, Славко Нетковић за физику, Драг. Поповић за немачки језик, Косара Јосифовић за француски језик, Сава Тохол за српски и немачки језик, Младен Вукићевић, прота, за веронауку, Бранко Лазич за гимнастику и Викентије Б. Иванов за цртање. Упис ученика извршен је 19. и 20. јануара, а рад је отпочет 21. јануара 1931. године. Предавања у осмом разреду завршена су 30. маја, а у петом, шестом и седмом разреду 10. јуна.¹³⁸ За министарског изасланика Министарство просвете је на вишем течајном испиту одредило др. Антона Примочића, просветног инспектора у пензији.¹³⁹

Да би издатак за издржавање Самоуправне Градске гимназије могао да се покрије приходом, одређена је месечна школарина, према имовном стању родитеља чији су ђаци похађали школу:

За ученике петог разреда

1. Вучковић Драгољуб за ученицу Добрилу Аранђеловић 100 динара,
2. Вељковић Љубомир за Вељковић Драгољуба 300 динара,
3. Вукићевић Младен за Вукићевић Мирослава 300 динара,
4. Димитријевић Риста за Милорада 100 динара,
5. Ђуричић Јаков за Милеву 250 динара,
6. Браћа Манић за Саву Манића 200 динара,
7. Др Света Шохајевић за Бранислава Маринковића,
8. Николић Милош за сина Николу 50 динара,
9. Петровић удова Николе за сина Ивана 300 динара,
10. Ракић Драгољуб, учитељ за сина Јована 300 динара,
11. Ристић Ђура за сина Радојка 100 динара,
12. Спасић Богосав за сина Хранислава 300 динара,
13. Станојевић Тихомир за кћер Даницу 1.000 динара,
- Гојаковића Милоја удова за Веру 100 динара.

За ученике шестог разреда

1. Алексић Никола за Даринку 300 динара,
2. Вучковић Драги за Надежду Аранђеловић 100 динара,
3. Андоновић Алекса за Милицу Бошковић 500 динара,
4. Величковић Јосиф за Анку 300 динара,
5. Ђурђевић Ђурђе за Живојина 300 динара,
6. Ђурђевић Ђурђе за кћер Славку 300 динара,
7. Милојковић Тома, учитељ за Љубинку,
8. Недељковић Живојин, трговац, за Љубицу 200 динара,
9. Петровић Косте удова за Загорку 200 динара,
10. Ристић Ђура за сина Радомира 100 динара,
11. Станковић Димитрије, професор, за кћер Мирославу 500 динара,
12. Аћимовић Радован, трговац, за Драгољуба 500 динара,
13. Живковић Живојин, свештеник, за Мирослава 200 динара,
14. Теодосић Владе удова за Александра 300 динара,
15. Џуфић Димитрије, пекар, за Николу 100 динара.

За ученике седмог разреда

¹³⁸ Виша градска гимназија-Извештај о раду гимназије у другом полугодишту школске 1930/31. године. На основу одлуке Министра просвете о испису ђака виших разреда до 20. јануара 1931. године, директор гимназије је наредио да се испишу сви ђаци виших разреда. Пошто је 15. јануара општина донела одлуку о отварању Самоуправне Градске гимназије затражена је одлука Министра просвете о заустављању исписа и дозвола за отварањем Самоуправне Градске гимназије. Министар просвете је одлучио да општина прихвати издржавање виших разреда и да се изврши упис ђака.

¹³⁹ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931. годину, Јагодина 1931.

1. Димитрије Ђорђе за Божану 100 динара, 2. Жиких Љубомир, званичник, за сина Новицу 50 динара, 3. Марковић Драгомир за Наталију 300 динара, 4. Џуфић Димитрије, пекар, за Петра 100 динара, 5. Митровић Илија за сина Бранка 1.000 динара, 6. Николић Љубе удова за Александра 100 динара, 7. Николић Љубе удова за Анку 100 динара, 8. Павловић Владимир, судија, за Ђурђину 200 динара, 9. Стојановић Златоје за Живку 200 динара, 10. Таушановић Живојин за Петра 1.500 динара, 11. Томић Ташко за Јелену 100 динара, 12. Марјановић Драг. удова за Живојина 100 динара, 13. Николић Светозар, абација, за Миодрага 300 динара, 14. Трифуновић Вукашин за Животија 100 динара.

За ученике осмог разреда

1. Бркић Смиља за Ружицу 300 динара, 2. Вучић Милан за Веру 300 динара, 3. Ђуричић Јаков за Бошка 250 динара, 4. Илића Илије удова за Миодрага 300 динара, 5. Вукићевић Младен за Надежду 300 динара, 6. Марковић Светислав за Радулку 300 динара, 7. Милорадовић Предраг за себе 200 динара, 8. Поповић Драгутин за Олгу 50 динара, 9. Димитријевић Милорад за Стаменка 100 динара, 10. Димитријевић Димитрије, пензионер, за Даринку 300 динара.¹⁴⁰

Школске 1930-1931. године постављени су¹⁴¹:

1) Хенрик Шуман, професор, 10. септембра 1930. године, а премештен за Ћуприју 26. марта 1931. године; 2) Гаврило Вушовић, суплент, постављен 10. септембра 1930. године, а премештен у Врање 4. марта 1931. године; 3) Вера Вукићевић, суплент, постављена 23. септембра 1930. године; 4) Мирослав Адлешић, суплент, постављен 23. септембра 1930. године; 5) Станимир Илић, суплент, постављен 17. октобра 1930. године, а 20. октобра додељен на рад Учитељској школи у Јагодина; 6) Косара Мијушковић, прив. пред. учитељица, постављена за секретара 20. септембра 1930. године; 7) Антон Сенкијевић, јеромонах, постављен за хонорарног наставника 6. фебруара 1931. године.

Током школске године премештени су из Јагодинске гимназије:

1) Божидар Бранковић, професор, премештен у Суботицу 26. марта 1931. године; 2) Драгомир Петронијевић, професор, премештен у Суботицу 26. марта 1931. године; 3) Душан Поповић, пред. учитељ, премештен у Чачак 26. марта 1931. године; 4) Даница Велимировић, суплент, премештена у Нови Сад 4. марта 1931. године; 5) Мирослав Адлешић, суплент, премештен у Цеље 4. марта 1931. године; 6) Радојка Тодоровић, професор, премештена у Ћуприју 4. марта 1931. године; 7) Станислава Трифуновић, суплент, премештена у Ћуприју 4. марта 1931. године; 8) Јованка Хаџи Видојковић, пред. учитељица, премештена у Ћуприју 12. марта 1931. године;

¹⁴⁰ ЗМЈ, А XXII, Ф 10, р 2/ к 11. Одлуку о висини школарине донео је општински одбор: Трифун Ђурић, председник, Радош Павловић, деловођа, одборници: Лаз. Настасијевић, Живојин Миловановић, Драг. Крстић, Јосиф Месић, Илија Цветковић, Жив. Никодијевић, Миле Милојковић, Живадин Томић, Милорад Цветковић, Драг. Милојковић, Драг. Урошевић, Тих. Станојевић, Љуб. Младеновић, Радосав Момировић, Милан Миленковић, Душ. Таврић, Љуба Ђорић, Љубомир Младеновић, Вес. Вукићевић и Радисав Матејић.

¹⁴¹ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

9) Живка Спасојевић, суплент, премештена у Алексинац 4. марта 1931. године; 10) Живојин Павловић, служитељ, премештен у Ћуприју 4. марта 1931. године.

Драгићу Јосифовићу, прив. пред. учитељу, уважена оставка 20. фебруара 1931. године.

Викентију Иванову продужен уговор 31. децембра 1930. године, а Василију Качурину 28. јануара 1931. године.

Наставничко особље на крају школске 1930-1931. године¹⁴²:

1) Џамбазовић Глигорије - директор; 2) Поповић Драгољуб, професор - српски и немачки; 3) Др Вучић Марија, професор - на боловању од 9. маја 1931. године; 4) Војводић Светозар, професор - природопис, српски језик, математика; 5) Војводић Вукосава, професор - природопис, хигијена, хемија; 6) Попадић Добрица, професор - српски језик; 7) Вучић Радмило, професор - математика и немачки језик; 8) Димитријевић Бора, професор - земљопис и математика; 9) Нетковић Славко, професор - физика и математика; 10) Илић Станимир, професор - на раду у Учитељској школи од 27. октобра 1930. године; 11) Смиљанић Угљеша, суплент - на раду у Учитељској школи од 31. октобра 1929. године; 12) Миловановић Милица, суплент - на раду у Учитељској школи од 6. марта 1931. године; 13) Јосифовић Косара, суплент - француски језик, српски језик и историја; 14) Вукићевић Вера, суплент - историја и земљопис у четвртном разреду; 15) Качурин Василије, конт. суплент - француски језик; 16) Стојановић Надежда, пред. учитељица - на раду у Мин. просвете; 17) Лазић Бранко, учитељ вештина - гимнастика; 18) Замечник Милка, учитељица вештина - ручни рад, лепо писање; 19) Иванов Викентије, конт. прв. учитељ вештина, 20) Тимонов Евгеније, конт. прив. уч. вештина - нотна певање; 21) Сенкијевић Антоније, хонорарни наставник - веронаука.

Наставно особље Више градске гимназије на крају школске 1930-1931. године:

1) Џамбазовић Глигорије - директор, 2) Поповић Драгољуб, професор немачки језик, 3) Станковић Димитрије - професор, преполефтика, 4) Нетковић Славко - професор, физика, 5) Вучић Радмило, професор - немачки језик, преполефтика, 6) Милетић Момчило, наставник - српски језик, француски језик, 7) Ђокић Станимир - наставник, српски језик, 8) Качурин Василије, суплент - француски језик, 9) Јосифовић Косара, суплент - француски језик, 10) Тохол Сава, суплент - српски језик, немачки језик, 11) Вукићевић Душан, суплент - историја, српски језик, 12) Јуницки Глеб, суплент - латински језик, 13) Уљанов Сергије (Сербоја), суплент - математика, 14) Крапчевић Михаило, суплент, 15) Вукићевић Младен, протојереј -

¹⁴² Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931. Почетком школске године предавали су још: Божић Бранковић, латински језик, Драгомир Петровић, историја, Радојка Тодоровић, историја, Јелица Стојановић, историја, земљопис, Даница Велимировић, српски језик, Живка Спасојевић, француски језик, Станислава Трифуновић, српски језик, Душан Поповић, немачки језик, Хаџи Видојковић Јованка, математика, Косара Мијушковић, земљопис, српски језик.

веронаука, 16) Сенкијевић Антоније, јеромон - веронаука, 17) Др Стевановић Милан, лекар - хигијена, 18) Лазић Бранко, учитељ вештина - гимнастика, 19) Иванов Викентије, прив. учитељ вештина - цртање.¹⁴³

Оцене директора и наставника од стране изасланика Министра просвете

Директорски лист

- 1) Администрација: Школска администрација се води уредно и правилно у довољној мери; у том погледу директор је искусан у довољној мери и савесно се труди да му сви послови теку уредно и правилно; познаје добро све прописе и школску администрацију и зато као да има и нарочите склоности и подобности. Школска је архива правилно уређена, али је рђаво смештена јер је школа веома оскудна у подесном намештају.
- 2) Новчане књиге: Све се ове књиге, које школа има, воде уредно и правилно.
- 3) Инвентари: Школа има све прописане инвентаре и воде се уредно и правилно.
- 4) Хоспитовање: Из „Дневника рада“ видео сам да је директор врло често походио предавања и то скоро свих наставника.
- 5) Јавне приредбе: Директор је по својој природи тих и миран човек; на први поглед даје утисак неспретна човека, али у ствари он је врло радљив и има довољно вештина и подобности да рукује школом; понашање му је одмерено, готово доброћудно, али и прилично чврсто и одлучно. У интимним разговорима сам видео да има духа, да о многим стварима мисли врло правилно и трезвено.
- 6) Шта је чинио на побољшању наставе: у овом погледу нисам могао уочити да су предузимане неке нарочите мере; обраћана је пажња углавном да настава тече уредно у погледу наставничког уредног долажења на дужност и у погледу прелажења прописаног програма.
- 7) Однос према наставницима и старешински такт: Директор је доброћудан и приступачан човек; његови су односи према наставницима прилично интимни и он успева не само да са њима има добре и правилне везе, већ и да такве везе утврди и између самих наставника.
- 8) Екскурзије: Гимназија је приређивала ретко екскурзије, већ поглавито излете у околину, обично на пола дана.
- 9) Евентуалије: Има много потешкоћа; сами наставници нису сви какви би се пожелели, али највеће тешкоће задаје околина, и то грађаство које има накарадне појмове о школи и реду у њој. У савлађивању тих тешкоћа он има довољно вештина, има и такта, али бих рекао да по неки пут нема довољно храбрости у тој „борби“. Уопште, као старешина школе, он заслужује пажњу и препоруку, јер несумњиво долази у ред добрих и способних директора.

Драгољуб Поповић

¹⁴³ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931. годину, Јагодина 1931.

Имам утисак да је према ученицима прилично равнодушан; старији је човек па му је рад у школи отежан; иначе је добре нарави и код ученика ужива симпатије; рутиниран је наставник, доследан и постојан; предавања су му јасна.

Ученичке радове прегледа и поправља врло савесно и пажљиво, пази на чистоту и ред; по неки пут је нервозан и љутит кад исправља грешке.

Ученички успех оцењује врло савесно, правилно и тачно, пошто се стара да ученици знају предмет; ученици верују у тачност и праведност његових оцена.

Старији је човек; на свом стручном и општем усавршавању као да је мало радио; све време досадашње службе провео је у паланци, а највише је био у Јагодини; интелигенцијом је свеж и у школи радњив, те доста и добро зна; одебљао је и отежао, те му рад у школи нема потребне свежине и живости; познат је као кафански чоек, премда није алкохоличар; пошто иначе одавно служи, требало би га пензионисати, премда би могао послужити још коју годину, нарочито кад се упореди са неким млађим наставником чији рад и по јачини и количини заостаје иза његовог.

Радојка Тодоровић

Имам утисак да је према ученицима равнодушна у приличној мери, готово неприступачна; строга је и веселе нарави; кад ученицима излаже лекције, излаже врло јасно, али даје често крупна и неодређена питања; успех осредњи.

Ученике цени умерено строго, али прилично правилно.

Имам утисак да је добре стручне спреме, али само у обиму који је као ђак савладала, на свом стручном усавршавању слабо ради; јаке је интелигенције и здрава је; ведра је и окретна; не могу речи да јој је наставнички посао лак, јер су јој нерви прилично осетљиви; у паланци јој је сасвим неугодно и кад би била премештена у које веће место и када би више радила на свом усавршавању, по свом здрављу и интелигенцији, дошла би у ред врло добрих наставника.

Драгомир Петронијевић

По нарави је тих и благ; наклоњен је ученицима и своје послу у приличној мери; у држању је често хладан и неодлучан те му предавања немају живота и топлине колико би требало; стручно је солидно спреман; у предавању и испитивању је нешто спор, али је доста прецизан и јасан; има доста успеха.

Писмене задатке прегледа и исправља доста савесно и уредно. Ученички успех оцењује умерено благо, али ипак правично и тачно. У свим разредима прешао је сразмерни део програма.

По стручној спреми, по духовним и интелектуалним особинама долази у ред бољих средњошколских наставника. По нарави је благ, неодлучан, те даје утисак наставника који се лако збуњује и много размишља пре него ће нешто учинити; савестан је у послу и у разговорима најчешће разговара о својим предметима које

предаје и о раду у школи и са ученицима; уопште је наставник који заслужује пажњу и препоруку.

Др Марија Вучић

Према ученицима је прилично пажљива и приступачна, премда се осећа мало хладноће у том погледу; предаје немачки језик уобичајеном методом: читање и превођење текстова са граматском анализом, ређе конверзација.

За ученичке задатке даје махом превод с немачког на српски, а по неки пут реченице за превод на немачки; прегледа и поправља пажљиво и оцењује доста правилно и тачно.

Ученички успех оцењује умерено благо, али ипак доста тачно и правично; према ученицима који добро уче њен предмет има нарочите симпатије.

Прешла је сразмерни део програма у свим одељењима. Долази у ред трезвенијих женских наставника; свој наставнички рад узима прилично озбиљно и стара се да га ради што боље; мисли и радо разговара о својој струци; стара се да буде широкогруда, али јој то ипак тешко полази за руком; хоће да се ватрено заузме за своје мишљење и не преза ни од сукоба. Уопште употребљива је за рад у средњој школи тим пре што интелектуално стоји врло високо и у погледу научне спреме и у погледу разумевања односа међу људима и у животу.

Божидар Бранковић

Здраве је и ведре нарави; према ученицима се држи на одстојању, али је ипак прилично приступачан и пријатељски према њима расположен; предаје латински језик уобичајеном методом: читање и превођење са граматичком анализом. У предавању и испитивању јасан.

Ученичке задатке, махом превод с латинског на српски, исправља врло савесно, оцењује правилно и тачно. Ученички успех оцењује потпуно тачно и правилно и успео је код ученика да створи уверење у своју непристрасност. Прешао је прописан део градива у свим разредима у којима предаје.

Здраве је и ведре нарави, премда на први поглед има утисак мирног, повученог и ћутљивог човека; као наставник је одмерен, савестан и воли свој позив у приличној мери; стручна спрема му је доста поуздана, али као да је престао да ради на своме усавршавању; у погледу свог рада као да се већ усталио и ради једнолично; тема рад-као и многим наставницима који су престали да раде на свом усавршавању-тече једнолично. Долази у ред несумњиво врло добрих наставника, али ипак изгледа да ће наставнички посао претворити у обичну наставничку дужност, те ће постати један од оних професора које ученици запамте само по оценама које су добили. А он сада има све душевне и интелектуалне особине по којима може имати јачи и дубљи утицај на своје ученике, само кад би имао воље и одлучности за такав рад; ипак заслужује шажњу и препоруку.

Добрица Попадић

Врло је одлучан у држању према ученицима готово претерано оштар и од њих тражи све: у предавању и испитивању је јасан, довољно конкретан и разноврстан и у погледу методе и у погледу материјала; његови часови су пуни рада и разговора.

Ученичке радове исправља врло савесно и врло брижљиво; оцењује врло оштро, често и претерано оштро.

Ученички успех оцењује врло оштро, оштрије него што је потребно; у то оноси и своју личност, те ученици имају уверење да је пристрасан и да намерно хоће да их гони и сатире и због тога има међу ученицима много отворених непријатеља, па и међу ученичким родитељима, који су у овом месту и нарочито кивни на наставнике.

У свим разредима прешао је одређен део програма.

Млад је и амбициозан човек; на свом стручном усавршавању ради живо и стручно; стручна му је спрема врло добра и поуздана; да није овако преке и оштре природе, био би један од најбољих средњошколских наставника, а овако имаће доста муке, и од школских управа. Свако би требало на њега утицати да се умири, јер ако овако продужи мораће се премештати сваке године.

Светозар Војводић

Тихе је и добре нарави, ученицима наклоњен и према њима се понаша одмерено и пријатељски; слабије је одлучности, те нема неки јачи утицај на ученике; лекције објашњава савесно и јасно; пропитује такође јасно и због тога добива врло јасне одговоре од ученика; разуме посао и има доста успеха.

Ученике оцењује умерено благо, али ипак довољно савесно и тачно, јер у том погледу има одређене критеријуме. Због тога код највећег дела ученика уверење да је непристрасан и правичан наставник.

У свим разредима прешао је сразмерни део програма.

Тихе је и добре нарави, увек је добро расположен и радљив. У раду је истрајан, савестан и пажљив, има о свему трезвене и јасне погледе; у његовом говору и понашању има нечег благог и добродушног. Стручне је спреме доста поуздане, али бих рекао да не ради много на свом усавршавању. Ако би наставио да прати своју науку, он би несумњиво био један од врло способних средњошколских наставника, тим пре што му је природа за то врло подесна. Заслужује пажњу и препоруку.

Вукосава Војводић

Тихе је и добре нарави, према ученицима има разумевања, мада је у тренуцима оштра и осора; има утицаја код ученика и добро их држи у руци. Предмет је савладала доста добро и лако њиме рукује; поставља врло јасна и разумљива питања; објашњава лако и разумљиво; успех добар.

Прешла је одређени део програма у свим разредима и одељењима.

Савесна је наставница и дужност врло озбиљно схвата; стручне је спрема добре и поуздане, али нешто уже него што би требало; на своме стручном усавршавању по својој прилици не ради, а прилично је добро утврдила оно што је научила као ђак. За наставу у нижим разредима може послужити врло добро, а теже у вишим. Удата је и има децу (супруга је професора Светозара Војводића) и има све добре особине добре мајке и домаћице, те верујем да ће наставнички посао и своје стручно усавршавање све више занемаривати, те ће ући у ред оних наставника који служе само да се попуни празно место у школи. За сада је као наставница заиста врло добра и заслужује пажњу и препоруку.

Радмило Вучић

Добре је и мирне нарави. Према ученицима је пажљив и приступачан и ужива њихово поверење у приличној мери – ради врло добро и правилно, врло вешто остварује сарадњу самих ученика и у предмету (математика) који му није струка.

Ученичке задатке прегледа врло пажљиво и до ситница; допуњује их правилно и тачно.

Ученичко знање оцењује сасвим тачно и правилно и већ је достигао једно добро и стално мерило у том погледу.

У свим одељењима прешао је одређен део програма.

Млад је наставник; тихе је природе; на први поглед даје утисак повученог и равнодушног човека, и такав је и у приличној мери. Рекао бих да стално ради на свом стручном усавршавању; чини ми се да није много дружељубив, јер сам га виђао само са женом; здрав је и интелигентан; сада долази већ у ред бољих наставника; а има вероватноће да ће се развити у одличног наставника. Сем тога нисам могао утврдити колико воли наставнички посао, јер је у понашању и покретима, тако равнодушан, ради тихо и ћутећи и као да избегава разговоре и дискусије. Ипак несумњиво заслужује пажњу и препоруку.

Бора Димитријевић

Он спада у ред људи чије је особине тешко брзо одредити; као тачно може се рећи да је благе природе, управо добричина, помало и детињаст, простодушан, прилагодљив; такав је и према ученицима; - у раду показује прилично активности, јасан је, ученици га лако схватају и радо га слушају, јер у њему виде добра човека и пријатеља.

Ученички успех оцењује благо, али ипак правилно, тачно и непристрасно.

У свим разредима прешао је одређен део градива.

Као што рекох, он спада у ред људи чије је особине тешко одредити; несумњиво је добар човек, прилагодљив, али има у њему нешто што се неда тако лако видети, као код већине људи из нових крајева. Стручне је спреме врло добре и поуздане, али општа му је спрема нешто уска, јер се јамачно није уредно школовао

(због рата). Врло је радан и даје утисак да воли наставнички рад. На свом стручном и општем усавршавању као да мало ради, као готово и сви други наставници по паланкама. Интелигентан је, интересују га и стручна питања из његове струке. Несумњиво долази у ред добрих средњошколских наставника и заслужује пажњу и препоруку.

Славко Нетковић

Врло је живахан и окретан, ведре и отворене нарави; има јаког утицаја на ученике и држи их доста добро у руци; - присуствовао сам пропитивању ученика: питања поставља јасна и одређена, ученици му одговарају доста добро; успех му је добар.

Ученичко знање оцењује тачно и правилно, али нешто строже; има одређено стално начело за оцењивање; код ученика ужива глас правичног и непристрасног наставника.

У свим разредима прешао је одређен део програма.

Наставнички рад му је лак, јер га лепо савлађује, али неке нарочите симпатије и склоности нема, јер је сувише веселе природе. Имам утисак да је врло отворена карактера, не мари за сукобе и расправљања, сви су му другови, а тако и ученике подједнако види, и у исто време према свима је подједнако равнодушан. Живот је схватио с веселе стране и тако га посматра. Спада у ред бољих наставника и заслужује пажњу и препоруку.

Даница Велимировић

По својој природи је мирна и прибрана, у тренуцима мало нервозна и пргава. Са ученицима је пажљива, али не много приступачна. – У предавањима је јасна, појашњава и поставља питања прибрано и правилно, мало оштрије него што би требало, жели да јој ученици одговарају тачно у погледу суштине, али ипак не увек довољно за једног ученика.

Писмене задатке прегледа и проверава врло савесно и пажљиво.

Ученички успех, нарочито у писменим задацима, цени неједнако, по неки пут благо, по неки пут оштро, али у главном непристрасно и довољно тачно; на усменим одговорима је прибрана; цени скоро сасвим правично.

У свим разредима прешла је сразмерни део програма.

Врло је интелигентна и врло солидне стручне спреме и стално ради на своме усавршавању; у разговору о школским и стручним питањима је трезвена и одлучна и има врло правилне погледе; у свом карактеру има нечег чистог и отвореног; нарави је врло благе, у тренуцима је јако нервозна, по неки пут лична и осорна, готово пргава; јасно се види да воли науку и научни рад, па и рад у школи чини се да јој није тежак. Имам уверења да ће бити једна од најбољих наставница, чак једна од оних које могу успешно радити и у вишим разредима. Заслужује пажњу и препоруку.

Живка Спасојевић

О њеним педагошким особинама и поступцима тешко је рећи нешто одређено и тачно, јер ми је у том погледу остала нејасна. Јасно ми је да је по души добра, да воли децу, али ипак има оштрине и тврдоће; - метод рада је обично читање и превод без покушаја конverzације; успех средњи.

Писмене задатке прегледа прилично савесно и пажљиво, углавном правично и тачно, премда неки пут и умерено строго.

Ученичко знање цени доста правилно, тачно и правично, али и прилично строго. Рекао бих да ни она још није утврдила њена стална мерила у том погледу, јер има извесних недоследности. Код ученика ужива глас прилично строге али не и неправичне наставнице.

У свим разредима прешла је одређен део програма.

По свом карактеру је мешавина доброте, отворености, пргавости и приличне наивности. Радна је и савесна, али јој стручност као да још није утврђена довољно; у основним стварима изгледа да је просто самоук, и то је последица врло неуредног и неорганизованог рада на Универзитету од стране професора који држе катедре њене струке. Имам уверење да она може са успехом радити у нижим разредима, премда ми је јасно да је трудољубива. Не знам да ли што ради на своме усавршавању, али иако је интелигентна у довољној мери, кад би на том пољу озбиљније радила и имала методу рада, верујем да би била једна од добрих средњошколских наставника. У сваком случају требало би је преместити у чисто женску гимназију, јер ми се чини да није у стању да се носи са ученицима у вишим разредима, а нарочито у паланци где ови ученици заиста имају често врло незгодне појмове о школској дисциплини.

Милица Миловановић

Ведре је природе, према ученицима је наклоњена и приступачна и ужива код ученика леп углед; - присуствовао сам часовима кад је испитивала: питања поставља доста јасно, заокружено, имам утисак да је добро савладала предмет; ученике је прилично заинтересовала за свој предмет, нарочито у петом разреду.

Ученичко знање оцењује скоро сасвим правилно и тачно и као да има већ утврђено мерило у том погледу.

У свим разредима прешла је одређен део програма.

Стекао сам утисак да је ова наставница ведре и отворене природе; у везама са осталим наставницима као да нема ни најмање ускогрудости и оштрине. Стручне је спреме прилично поуздане; савладала је оно што је учила на Универзитету, али у том погледу има код ње и једна претераност: она хоће да јој деца знају све што и она зна; усталом на то је наводи и сам програм и уџбеници. Не знам да ли шта ради на свом усавршавању, а усталом то је у паланци из њене струке могуће само у ужем обиму (прикупљање биља и животиња у околини). Рад

у школи схвата као прилично лак, није јој неугодан. Спада у ред бољих наставника и заслужује пажњу и препоруку.

Јелица Јовановић

У погледу педагошког поука она долази у ред наставника који по својој природи нема неких нарочитих педагошких особина; према ученицима је, рекао бих, равнодушна; она предаје и испитује, а ученици нека уче како знају; нема потребне живости; даје обична округла питања („Причај ми о Петру Великом“).

Ученичке радове цени неодређено, али углавном умерено оштро; у појединим случајевима је недоследна и оштра, па и лична, љути се што ученик не зна.

Прешла је одређен део програма у свим разредима.

Њене карактерне и душевне особине нисам могао јасно и тачно уочити. Рекао бих да је она једна од оних личности о којима човек увек може да се огреши кад им цени карактер и интелектуалне особине. Има у њој нешто добро, готово нежно, али има и неке оштрине и одбојности. Њена стручна спрема није особита; у предавању се држи углавном уџбеника, своје не даје скоро ништа. Рекао бих да иначе није поузданог здравља. Пошто се скоро удала, требало би је ослободити терета у школи, јер она то ни по свом здрављу то не може издржати. Сем тога мора се, нарочито мешовита школа, лишавати удатих наставница – оне су врло неподесне и у погледу редовне и правилне наставе, а и у погледу нарочитих утицаја на децу.

Василије Качурин

Озбиљан, тих, често суморан и тужан човек; према ученицима је привидно хладан и равнодушан, а у ствари им је наклоњен и приступачан; метод рада обичан: читање, превод, нешто граматике; конверзације доста, управо много, али углавном он говори, ученици по нешто, стара се да све објасни, и на то троши много времена.

Писмене задатке прегледа савесно и брижљиво. Ученичко знање цени прилично благо, јер је наклоњен ученицима и има сажаљења према њиховим тешкоћама.

Прешао је одређен део програма у свим разредима.

У својој струци врло поуздан, интелигентан је и радљив и савестан, премда тешко говори, ипак се јасно види да је српски језик врло добро савладао и ушао дубоко у дух језика; - успеха у раду нема много поглавито због своје природе; и сувише је тих и суморан а добра срца, па то ученици искоришћавају. Живи у великој муци и оскудици, и несрећан је у породици. По својој души, по својој спремности и интелигенцији долази у врло спремне наставнике, само да живи у бољој средини и у бољим приликама. Заслужује пажњу и препоруку.

Борис Тисенгаузен

Врло је озбиљан, готово крут човек, има у свом држању нешто достојанствено; према ученицима је готово хладан, рекао бих тешко приступачан; - у раду је спор, одмерен, као да оклева, објашњава кратко, одсечно, па стога је многим ученицима чисто нејасно; успех осредњи.

Ученичке задатке поправља врло савесно и пажљиво; махом бира zgodне и просте задатке; цени сасвим правилно и тачно.

Ученички успех цени сасвим правилно и тачно, и у овом погледу има поуздано мерило од кога не одступа; ученици га не воле много, али га ипак сматрају за непристрасна и правична наставника; грађани га, нарочито чија су деца слаба, не воле га много, тобож што је Рус, а у ствари што је хладан и неприступачан

У свим разредима прешао је одређен део програма.

Ово је један од оних људи које није лако брзо и тачно оценити. У првом сусрету он је хладан, уздржљив, неповерљив, али се после поступно отвара и показује своје истинске особине. Spreма му је, нарочито у математици и у обиму грађе за средње школе, врло поуздана; рекао бих да је у физици нешто слабији; физику предаје више популарно него на научној основи, а то је можда због тога што ова школа нема скоро ништа за научно обрађивање овог предмета. Ради врло савесно, али бих рекао без много воље и одушевљења; и он живи у тешким материјалним приликама, а био је некад велики господин (како сам чуо био је „барон“). У души је то један добар и племенит човек. Интелигентан је и културан и има широк видокруг. Због тога што живи углавном усамљен, не дружи се готово ни ским; још није баш сасвим савладао српски језик, па још итекако и са терминологијом у својој струци. По њему судећи, и ја бих дао мишљење да што пре треба уредити положај наставника – Руса, јер је тешко овим људима у оваквим бедним приликама да буду оно што могу.

Душан Поповић

Чини утисак недовољно сређеног човека, то се и на часу јасно види; брзоплет је и променљив, час је благ, час се ушепртљи и учини се смешним, тако да о његовом педагошком утицају на ученике тешко да може бити говора. Предаје по већ познатом методу: читање, превод (с немачког)...

Писмене задатке прегледа прилично савесно и пажљиво, цени углавном прописно.

У свим разредима прешао је одређен део програма.

За њега бих могао рећи кратко: по својим особинама, он није за школу. Он је један од оних људи који су се некако изгубили, попустили или у свом интелектуалном развоју заостали, незрели. Некако је наиван, безазлен и лако се да преварити, те с њиме наставници збијају по неки пут баш неумесну и грубу шалу. С друге стране он се осећа рањен и верује да му не признају његово право и његове заслуге, да је неправедно запостављен. То још више збуњује његову памет,

те је још пометанији. Али како сам обавештен, он за чисто материјалне ствари има инстинктивно здраву памет. Најзад он је телесно начет човек: има сакате руке, па то је и њему незгодно, а и код ученика изазива непријатно осећање. Он може донекле послужити само у нижим разредима, али мора бити стално под оком директора. Каква му је стручна спрема, нисам могао поуздано утврдити: све ми се чини да је у том погледу заостао и да не ради скоро ништа на стручном усавршавању.

Јованка Хаџи Видојковић

На часовима је озбиљна, према ученицима је строга, али ипак приступачна и ученицима наклоњена; - како предаје и објашњава лекције, нисам могао видети, али питања поставља јасно и промишљено, према ученичком раду и одговарању држи се пасивно и чека да ученик покаже шта зна; успех тешко постиже.

Ученичке задатке прегледа и исправља врло пажљиво и савесно; цени умерено строго.

Ученичко знање цени углавном строго, али ипак скоро правилно и тачно.

У свим разредима је прешла одређен део програма.

Прво што се има рећи о овој наставници јесте: она је са много више мушких особина („мушкобањаста), отвореног је и слободног карактера, врло трезвена и одлучна; њен живот и рад тече по једној утврђеној и правој линији; приличан је особењак и живи за свој рачун, слабо се меша са другима; иначе је жива и весела, у души је добра; а према ученицима је прилично хладна и тврда. Ипак, верујем да је тачан, утисак да она хоће да јој ученик зна и неће да зна ни за какве релативности. Кад испитује ученика, она заузима став контроле, те га не упућује, не подсећа га, него га углавном само посматра; - стручне је спреме у обиму грађе која се прелази у средњој школи, поуздано и у том обиму она савесно одржава свој предмет. Кад би у свој рад у школи унела мало више ведрине и живости, кад не би била хладна и готово мрачна на часу, како предмет врло добро зна, постизала би бољи успех. Овако прилично плаши ученике. – Долази у ред добрих наставника, и то у ред оних који могу радити и у вишим разредима. Заслужује пажњу и препоруку.

Косара Мијушковић

На часу је неодлучна, готово бојажљива; према ученицима је врло осетљива и готово нежна, зато је слаба и без довољно ауторитета; - нова је и још неодређена наставница; на часу прича и пропитује у обиму уџбеника; у погледу методе још нема ничега свога и нарочитог.

Ученичко знање цени доста благо. У овом погледу као да још нема утврђеног мерила. Углавном она верује да ученик свакако више и боље зна него што на hospitовању прикаже.

У свим разредима прешла је одређен део програма.

Млада је наставница и још није сасвим добро савладала наставнички рад. По природи је врло добродушна и осетљива према ђачким невољама (плакала је што је један сиромашан ђак понављао). Стручне је спреме још недовољно

поуздане, и требаће јој да на томе ради још, да ради стално. Иначе је прилично интеллигентна, али слабије одлучности, још је незрела и има у себи доста детињастог. Ако би своју спрему допунила, била би – по својим умним и душевним особинама – добра средњошколска наставница, за ниже разреде сасвим добра.

Милка Замечник

Прилично је озбиљна, али по природи добра и према деци врло наклоњена – савесна и трудољубива, деца пишу по прегледници, али она им у том погледу мало помаже својим упутствима, јер јој писање није струка; - у женском ручном раду је окретнија и заузимљивија; има леп успех.

Ученички успех цени углавном правилно и тачно.

У свим разредима прешла је сразмерни део програма.

По својој природи спада у ред добродушних наставница; свој посао озбиљно схвата и савесно ради; стручне је спреме, у обиму наставне потребе, солидна и поуздана. За ручни рад је врло корисна и способна. Заслужује пажњу и препоруку.

Бранко Лазић

Окретан је, живахан и радљив; према ученицима је врло приступачан и код њих ужива доста симпатија; - у раду држи се обичног метода за овај предмет, деца га радо слушају и с вољом раде, мада је дисциплина прилично лабава.

У погледу оцењивања нисам могао ништа утврдити, јер су ученици предамном радили у групама, и тако им се појединачно дају оцене. Углавном се на њега ученици не жале, а и иначе им је оцена из гимнастике прилично равнодушна, пошто од ње нема озбиљних последица.

Прешао је одређен део програма.

Његове личне особине тешко је оценити, јер сам са њиме био у слабом личном додиру. Часовима гимнастике присуствовао сам узгред, а главну пажњу сам обратио наставницима научних предмета. Ипак бих могао рећи да он долази у ред одушевљених прегаоца, да свој посао озбиљно схвата и да га с вољом ради. Заслужује пажњу и препоруку.

Викентије Иванов

Старији је човек, али врло живахан и ведар, увек добро расположен, према ученицима наклоњен и приступачан; - у рад уноси доста воље, ученици махом цртају, али им довољно помаже теоријским и практичким упутствима; успех углавном добар.

Ученички успех цени умерено благо, али ипак прилично и тачно.

Прешао је одређен део програма у свима разредима.

Бивши руски официр, врло веселе и ведре нарави, помирио се са свом судбином, и сада ради свој посао са особитом вољом; јасно се опажа како ужива

кад му ученик нешто добро изради. Цртање му је, наравно, споредна струка, али он има за тај посао довољно воље, јер и сам као да воли ту вештину. Оскудицу стручне и методске наставничке спреме он надокнађује с особитим одушевљењем за тај рад. Заслужује пажњу и препоруку.

Светомир Стефановић

Прилично је озбиљан и хладан пред ученицима (можда због мог присуства); нисам уочио нарочите везе с ученицима, као да је овај посао схватио чиновнички и као узгредан; - у предавању држи се уобичајеног метода за овај предмет, оног метода кога се држе они којима наставнички рад није позив и струка.

Ученичко знање цени умерено благо, али и прилично тачно; против његовог оцењивања ученици се не жале. То је уосталом главно, јер им ни иначе неће остати ништа што су из овог предмета у школи научили.

По свом позиву није се спремао за наставника и рекао бих да нема неког особитог одушевљења за тај посао (можда, како му се плаћа тако и ради). Рекао бих да свој посао схвата више чиновнички (бирократски). У предавању и он, као уосталом и већина оних који предају овај предмет прилично је хладан и сувопаран, и он није још спреман, да zgodним примерима и упоређењима учини овај предмет савременим. Иначе је трезвен и интелигентан свештеник. Кад би дуже остао на раду у школи, могао бити и врло добар наставник. Гледајући њега у школи и његов рад, још сам се више уверио да се програму и настави овог предмета мора обратити нарочита пажња и постарати се да се доведе у склад са осталом наставом. Овако мала је корист од учења овог предмета.

Евгеније Томонов

О овоме наставнику и његовом раду у школи не могу ништа рећи, јер нисам присуствовао ни једном његовом часу. Обратио сам главну пажњу на наставнике и наставу за научне предмете, а и распоред часова био је неподесан.

Ученици VII разреда гимназије 1929. године

**Статистика ученика
школске 1930-1931. године¹⁴⁴**

1. Број ученика	Р а з р е д и								Свега	
	I		II		III		IV		M	Ж
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж		
у почетку школске године	99	43	35	21	31	12	53	13	222	79
досељено из других школа	5	2	1	-	1	-	5	1	12	3
свега уписано	104	45	40	21	32	12	58	14	234	92
2. Остав. школу										
ради болести	1	-	2	-	-	-	-	-	3	-
одсељени у другу	6	2	1	-	1	1	1	-	9	3

¹⁴⁴ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

школу										
удаљени	4	-	1	-	-	-	-	-	5	-
отпуштени	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-
напустили школу	2	-	-	-	-	-	2	-	4	-
свега оставило школу	13	2	4	-	3	1	3	-	23	3
на крају године остало	91	43	36	21	29	11	55	14	211	89
3. По успеху										
одлични	7	3	1	2	1	1	3	1	12	7
вр. добри	15	7	5	5	6	1	11	3	37	16
добри	24	13	3	7	6	2	21	3	54	25
свега свршава разред	46	23	9	14	13	4	35	7	103	48
полажу разредни испит	22	13	14	5	8	7	15	7	59	32
понављају разред	23	7	13	2	8	-	3	-	47	9
губе право на редовно школовање	-	-	-	-	-	-	2	-	2	-

**Прво тромесечије школске
1930-1931. године**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	разред. стар.		разред. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добри		добри		лоши	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	18	2	-	-	-	-	1	-	76	42	21	2	3	-	1	-
II	3	-	-	-	-	-	-	-	35	21	3	-	1	-	-	-
III	5	3	-	-	28	11	-	-	1	1	2	-	28	11	-	-
IV	8	3	-	-	2	-	1	-	39	9	12	4	2	-	1	-
V	7	1	4	-	-	-	-	-	19	11	9	1	4	-	1	-
VI	13	2	4	-	3	-	-	-	27	17	17	1	7	1	3	1
VII	6	-	3	-	2	-	-	-	47	14	12	-	5	-	1	-
VIII	5	1	1	-	-	-	-	-	61	13	12	1	1	-	-	-

свега	65	11	13	-	35	11	2	-	305	128	88	9	51	29	7	-
-------	----	----	----	---	----	----	---	---	-----	-----	----	---	----	----	---	---

Успех у овом тромесечију био је добар. Због лошег успеха и владања искључено је 12 ученика. Веронаука није предавана од 17. октобра, јер је изабрани наставник добио парохију, и хигијена, зато што је срески лекар био сувише заузет лечењем становништва среза.¹⁴⁵

**Друго тромесечије школске
1930-1931. године**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	разред. стар.		разред. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добри		добри		лоши	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	12	8	5	-	-	-	-	-	66	43	23	-	7	-	-	-
II	2	-	-	-	-	-	-	-	35	21	2	-	-	-	-	-
III	1	-	-	-	-	-	-	-	20	18	8	1	-	-	2	-
IV	8	1	-	-	-	-	1	-	48	47	12	10	21	-	1	-

Поред малог броја радних дана, свега 47, и очекиваних премештаја појединох наставника, постигнут је ипак добар успех. Ученици нису оцењени из веронауке и у овом тромесечју, јер је новопостављени хонорарни наставник ступио на дужност крајем тромесечија. Током тромесечија искључена су само два ученика, и то један из трећег и један из четвртог разреда.¹⁴⁶

**Друго тромесечије школске
1930-1931. године
(виша градска гимназија)**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	разред. стар.		разред. већем		директ.		настав. саветом		пример.		вр. добри		добри		лоши	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
V	2	-	2	-	-	-	-	-	20	11	2	-	2	-	-	-
VI	1	-	-	-	-	-	-	-	7	19	-	-	-	-	-	-
VI	-	-	-	-	-	-	-	-	22	1	-	1	-	-	-	-
VII	1	1	-	-	-	-	-	-	28	5	2	1	-	-	-	-
VII	1	-	-	-	-	-	-	-	24	8	2	-	-	-	-	-
VIII	1	-	-	-	-	-	-	-	17	7	4	-	-	-	-	-
VIII	2	-	-	-	-	-	-	-	19	6	1	-	-	-	-	-

¹⁴⁵ АЈ, 66, 731.

¹⁴⁶ АЈ, 66, 731.

Виша градска гимназија почела је с радом 18. јануара 1931 године. Успех на крају тромесечија је добар, мада је било поремећаја. Нека одељења су редуцирана - од 9 остало 7 одељења. Веронаука у другом тромесечију није предавана, па су ученици остали неоцењени.

*Са Светосавске прославе 27. јануара 1931. године
стоје с лева: Славко Петковић, Марија Вучић, Радмило Вучић...
седе с лева: Дража Поповић, књижар, Јованка Хаџивидојковић, ?, Софија
Ђурђевић, Ђурђе Ђурђевић, домаћин славе, отац Славке Ђурђевић*

**Виша градска гимназија
школска 1930-1931 година¹⁴⁷
(према уписницама)**

V разред: уписано 39 ђака, оставио школу 1, свршило разред 34 ђака: одлични 4, вр. добри 1, добри 11, положило разредни испит 18, поновило разред 4 ђака.

VI-1: уписано 26 ђака, свршило разред 23 ђака, поновило разред 3 ђака.

¹⁴⁷ ИАЈ, Фонд 143, књига бр. 39.

VI–2: уписано 27 ђака, оставило школу 5, свршило разред 18: одлични-нема, вр. добри 2, добри 8, положило разредни испит 8, поновило разред 4 ђака.

VII–1: уписано 30 ученика и 6 ученица, оставио школу 1 ученик, свршило разред 34 ђака: одлични једна ученица, вр. добри 3 ученика, добри 9 ученика и 3 ученице, положило разредни испит 15 ученика и једна ученица, поновило разред 2 ученика.

VII–2: уписано 27 ученика и 8 ученица, оставило школу 3 ученика, свршило разред 31 ђак: одлични -нема, вр. добри 4 ученика и једна ученица, добри 10 ученика и две ученице, положило разредни испит 9 ученика и 5 ученица, изгубио право на редовно школовање 1 ученик.

VIII–1: уписано 24 ученика и 7 ученица, оставило школу 3 ученика, свршило разред 25 ђака: одлични -1 ученик, вр. добри -2 ученика и једна ученица, добри -7 ученика и 4 ученица, положило разредни испит -10 ђака, поновило разред-2 ученика.

VIII – 2: уписано 26 ученика и 6 ученица, оставило школу 4 ученика и једна ученица, свршило разред 17 ученика и 4 ученице: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 12 ученика и једна ученица, положило разредни испит 3 ученика и једна ученица, поновило разред 5 ученика и једна ученица.

Статистика ученика Више градске гимназије¹⁴⁸

Број ученика	Р а з р е д								С в е г а	
	V		VI		VII		VIII			
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
и почетку шк. године	27	11	34	19	54	14	45	13	160	57
досељено из других школа	1	-	-	-	3	1	5	-	9	1
Свега уписано	28	11	34	19	57	15	50	13	169	58
оставило школу										
ради болести	-	-	-	-	1	1	-	-	1	1
умрли	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
одсељени у другу школу	-	-	5	-	-	-	7	-	12	-
удаљени	-	-	-	-	3	-	-	-	3	-
напустили школу	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1

¹⁴⁸ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931. године, Јагодина 1931.

свега оставило школу	1	-	5	-	4	1	7	1	17	2
на крају шк. године остало	27	11	29	19	53	14	43	12	152	56
Ученици по успеху										
одлични	2	2	-	2	-	1	2	1	4	6
вр. добри	-	1	3	7	7	1	3	2	13	11
добри	8	3	10	2	19	5	19	5	56	15
свега свршавају разред	10	6	13	11	26	7	24	8	73	32
полажу разредни испит	13	5	13	8	26	6	13	4	65	23
понављају разред	4	-	3	-	-	-	5	-	12	-
неиспитани	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
губе право на редовно школовање	-	-	-	-	1	-	-	-	1	-

ШКОЛСКА 1931-1932. ГОДИНА

Летопис за школску 1931-1932 годину¹⁴⁹

Пријемни испити одржни су од 28. августа до 1. септембра 1931. године.

Уписивање ученика извршено 10, 11 и 12. септембра.

На седници Наставничког савета од 4. септембра изабрани уџбеници за школску 1931-1932. годину.

На седници Наставничког савета од 28. септембра извршена је подела предмета на наставнике.

1. октобра извршено призивање св. Духа.

Редовна предавања отпочела су 2. октобра 1931. године, а не 15. септембра с тога што је одређена комисија од стране Кр. Банске управе у Нишу за преглед привремене гимназијске зграде утврдила да је влажна и да се може употребити за школу тек од 1. октобра.

На седници Наставничког савета од 15. новембра извршена је нова подела предмета на наставнике.

1. децембра прослављен је државни празник „Дан народног уједињења“. Сви наставници и ученици ишли су у цркву на благодарење.

3. децембра ученици су се причестили.

17. децембра на дан рођења Краља Александра I сви наставници са ученицима ишли су у цркву на благодарење.

22. децембра одржана је седница Наставничког савета на којој су прочитани извештаји разредних старешина о успеху и владању ученика за прво полугође.

Божићни распуст трајао је од 24. децембра 1931. до 11. јануара 1932. године.

27. јануара 1932. године свечано је прослављен дан св. Саве.

4. фебруара одржала је Годоровић Драгиња, суплент, предавање ученицима „О животу и раду Ј. Ј. Штросмајера“.

15. фебруара одржана је седница Наставничког савета на којој је извршена нова подела предмета на наставнике због премештаја.

18. фебруара одржано је предавање о Вуку Караџићу у свим разредима.

8 и 9. марта инспекцију рада гимназије извршио је Ива Димитријевић, инспектор Министарства просвете.

19. марта ученици су се причестили.

¹⁴⁹ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1931-1932. годину, Јагодина 1932. Са седнице одбора општине града Јагодине, одржане 24. августа 1931. године затражено је отварање Више градске четвороразредне гимназије за школску 1931-1932. годину о трошку општине. Министар просвете није дозволио отварање више гимназије.

24 и 25. марта инспекцију рада гимназије извршио је Јосип Крајшчан, просветни начелник Моравске бановине у Нишу.

3. априла одржана је седница Наставничког савета на којој је решено: да се из прихода фонда сиромашних ученика изда 4584 динара ради помоћи у оделу и ципелама 24 сиромашних ученика. У фонду је остало још 45992,25 динара.

Ускршњи распуст трајао је од 27. априла до 4. маја 1932. године.

4. маја одржано предавање у свим разредима о Зринском и Франкопану.

15. маја завршена су предавања у четвртом разреду, а 15. јуна завршена су предавања у свим разредима.

28. јуна после свечане службе раздељене су награде одличним ученицима, сведочанства и годишњи извештаји.

Школски догађаји школске 1931-1932 године

1. О Св. Сави увече ученици гимназије приредили су концерт у сали „Хотела Симић“ у корист фонда сиромашних ученика. Концерт је добро посећен и потпуно успео како у материјалном тако и у моралном погледу.

2. Према распису Министарства просвете ученици гимназије заједно са ученицима овд. учитељске школе одржали су заједнички концерт 15. маја 1932. године у сали биоскопа „Вучић“. Концерту су присуствовали сви ученици гимназије са својим наставницима и велики број ђачких родитеља.

3. Према распису од 5. јуна 1932. године на игралишту спорт клуба „Даца“ ученици гимназије са ученицима овд. учитељске школе одржали су гимнастичке вежбе. Говор Министра просвете примљен је преко радио апарата, али се чуо само у најближој околини, јер је апарат слаб, а већи апарати у Јагодини су са прикључком на електричну струју, те се нису могли користити, јер електрична централа у Јагодини почиње да ради у 19 часова. Гимназија сама не располаже са радиоапаратом. Ученици су вежбали по команди Бранка Лазића, наставника гимназије. Посета је била доста велика.

4. Ученици гимназије са својим наставницима извели су две једнодневне екскурзије у околини Јагодине до села Мајура.

Наставници септембра 1931. године:

1. Глигорије Џамбазовић, 2. Драгољуб Поповић, 3. Др Марија Вучић, стављена на расположење, 4. Светозар Војводић, 5. Вукосава Војводић, 6. Добрица Попадић, 7. Бора Димитријевић, 8. Славко Нетковић, 9. Радмило Вучић, стављен на расположење, 10. Станмир Илић, 11. Угљеша Смиљанић, 12. Милица Миловановић, 13. Вера Вукићевић, 14. Косара Јосифовић, 15. Надежда Стојановић, 16. Бранко Лазић, 17. Милка Замечник, 18. Василије Качурин, 19. Василије Иванов, 20. Антоније Сенкијевић, 21. Евгеније Тимонов.

Школске 1931/32. године постављени су:

1) Драгиња Тодоровић, за суплента 13. октобра 1931. године; 2) Афродита Стамболић, за прив. учитељицу вештина 26. децембра 1931. године; 3) Драгић

Јосифовић, за суплента 4. фебруара 1932. године; 4) Косара Мијушковић, за суплента 31. фебруара 1932. године.

Током школске 1931/32. године премештени су из гимназије:

1) Марија Вучић, професор, у Београд 14. октобра 1931. године; 2) Радмило Вучић, професор, у Београд 14. октобра 1931. године; 3) Надежда Стојановић, предметна учитељица, у Земун 15. октобра 1931. године; 4) Милка Замечник, учитељица вештина, у Бања Луку, 15. октобра 1931. године; 5) Бора Димитријевић, професор, у Свилајнац 25. фебруара 1932. године; 6) Василије Качурин, суплент, у Прокупље 2. јануара 1932. године.

Продужен је уговор Викентију Иванову 22. јануара 1932. године.

Ученици гимназије око 1930. године

Наставничко особље на крају школске 1931/32. године:

1) Џамбазовић Глигорије¹⁵⁰, директор - земљопис; 2) Поповић Драгољуб, професорж - српски и немачки језик; 3) Војводић Светозар, професор - математика, природопис; 4) Војводић Вукосава, професор - природопис, земљопис; 5) Попадић Добрица, професор - српски језик; 6) Нетковић Славко, професор - физика, хемија, хигијена и математика; 7) Илић Станимир, професор - додељен Учитељској школи у Јагодини; 8) Смиљанић Угљеша, суплент - додељен Учитељској школи у

¹⁵⁰ Џамбазовић Глигорије пензионисан је 13. септембра 1933. године.

Јагодини; 9) Годоровић Драгиња, суплент - српски језик, француски језик, национална историја; 10) Миловановић Милица, суплент - на раду у гимназији у Ћуприји; 11) Јосифовић Косара, суплент - француски језик; 12) Јосифовић Драгић, суплент - математика; 13) Вукићевић Вера, суплент - земљопис, историја; 14) Мијушковић Косара, суплент, -; 15) Лазих Бранко, учитељ вештина - гимнастика; 16) Стамболић Афродита, прив. уч. вештина - на боловању; 17) Иванов Викентије, конт. уч. вештина - нотна певање, писање, хор у другом разреду, додељен на рад Учитељској школи у Јагодини; 18) Сенкијевић Антоније - веронаука.¹⁵¹

**Бројно стање ученика
школске 1931-1932. године¹⁵²**

Раз.	Уписаних у почетку године				Накнадно уписани		Укупно		Престали бити ђаци		Остало	
	новоуписани		поновци									
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	73	27	12	8	3	1	88	36	9	4	79	32
II	63	30	13	3	2	-	78	33	10	4	68	29
III	17	16	4	1	1	1	22	18	6	1	16	17
IV	17	10	4	1	2	-	23	11	3	-	20	11
свега	170	83	33	13	8	2	211	98	28	9	183	89

**Статистика ученика по успеху
школске 1931-1932. године¹⁵³**

Разреди	I			II			III			IV			свега	%
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
Одељења	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	3	2	1	2	1	2	2	-	-	2	-	-	15	5,52
вр. добри	8	9	6	5	9	1	9	-	-	6	-	-	53	19,48
добри	14	7	13	9	10	3	9	-	-	13	-	-	78	28,67
свршавају разред	25	18	20	16	20	6	20	-	-	21	-	-	146	53,67
полажу поправни	10	17	14	11	10	14	9	-	-	-	-	-	85	31,25
понављају разред	1	1	2	4	5	9	3	-	-	9	-	-	34	12,13
губе право на	-	1	2	1	-	1	1	-	-	1	-	-	7	2,95

¹⁵¹ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1931-1932. годину, Јагодина 1932.

¹⁵² Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1931-1932. годину, Јагодина 1932.

¹⁵³ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1931-1932. годину, Јагодина 1932.

школовање														
Свега	36	37	38	32	35	30	33	-	-	31	-	-	272	

На крају првог полугодишта из школе је искључено 20 ученика због више од половине слабих оцена из научних предмета..

Школске 1931-1932. године здравље ученика било је доста добро. Врло мали број ученика је боловао, и то само од лакших болести. Од оснивања фонда за здравствену заштиту па до краја ове школске године школа је уплатила код Хипотекарне банке 43.020 динара. Од отворених кредита школа није ништа користила, јер није имала школску поликлинику, а у здравственом погледу искоришћени су кредити, које је отвара Краљевска банка управа у Нишу.¹⁵⁴

Извештај изасланика Министра просвете о раду Јагодинске реалне гимназије за школску 1931-1932. годину

1. „Јагодинска гимназија стара је по постанку, једна међу најстаријим србијанским гимназијама. Због подизања нове школске зграде за осморазредну гимназију стара исслужена и недовољно пространа гимназијска зграда срушена је прошле године у лето и нова зграда са спратом подигнута и за месец дана биће дефинитивно завршена са свима модерним инсталацијама. Предвиђено је 16 учионица, сала, локали за све кабинете итд. Зграда је огромна по пространству: има два лица. Општина је докупила околна имања ради подизања овакве велике зграде и ради великог дворишта. Да у Јагодини треба отворити потпуну средњу школу, поднео сам поверљив изештај 11. овог месеца. Тамо сам навео разлоге да треба у Ћуприји свести на четири разреда, а у Јагодини отворити 8 разреда, те немам потребе да овде понављам.

2. У школи су наставници показали труда и успеха. Али су ми изјавили да је данашњи наставни програм тежак, тврдећи да је редак ученик који може успевати без ... код куће, па ма колико се трудили наставници да раде педагошки. Стога је потребно унеколико ублажити тежину програма.

3. На нижем течајном испиту било је 24 кандидата, од којих су 16 положили на чисто. Остали су одбијени на 3 месеца. Кандидати су показали лепу спремину за даље напредовање кроз више разреде и за рад у средњим стручним школама.

4. Било је 7 приватних ученика, од којих су 5 ученика на чисто положили, 1 остављен са полаже разредни испит и 1 остао да понавља IV разред. Сем тога пало је 5 приватних ученика на пријемном испиту; сви су имали намеру са полажу приватно I разред гимназије.

5. Г. Добрицу Попадића, професора, треба преместити на рад у Просветно одељење Краљевске банске управе, јер као болестан није за рад у учионици. Он оцењује ученике према расположењу, што могу доказати ученичким свескама које сам понео. Директор и наставници знају да је он ћудљив и пазе на њега много да не

¹⁵⁴ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1931-1932 годину, Јагодина 1931.

упропасти ученике. Ја сам га ухватио на оцењивању писмених радњи приватних ученика да је необјективан и онда сам темељно прегледао све његове прегледане писмене радњи из српско-хрватског језика. Затим сам издао наређење директору да његове оцене са разредним већима детаљно преконтролише, пошто сам био заузет радом у Учитељској школи. Ово је тачно извршено, а и он је сам брзо извршио коректуру свих оцена кад је чуо моје мишљење. Ја сам га озбиљно укорио.

24. јуна 1932. године

У Београду

Драгољуб Бранковић

инспектор Министарства просвете¹⁵⁵

¹⁵⁵ АЈ, 66, 73

ШКОЛСКА 1932-1933 ГОДИНА

Наставници на почетку школске 1932-1933. године:

1. Џамбазовић Глигорије, директор, 2. Војводић Светозар, 3. Војводић Вукосава, 4. Попадић Добрица, 5. Нетковић Славко, 6. Илић Станимир, додељен на рад Учитељској школи у Јагодини, 7. Смиљанић Угљеша, додељен на рад Учитељској школи у Јагодини, 8. Тодоровић Драгиња, 9. Јосифовић Косара, 10. Миловановић Милица, 11. Богојевић Ружица, француски и српски језик, 12. Аврамовић Стојан, додељен на рад Другој мушкој гимназији у Београду, 13. Вукићевић Вера, 14. Јосифовић Драгић, 15. Мијушковић Косара, 16. Милутиновић Милица, немачки и српски језик, додељена на рад ђупријској гимназији, 17. Лазић Бранко, 18. Иванов Викентије, 19. Тимонов Евгеније, 20. Антоније Сенкијевић.¹⁵⁶

*Центар Јагодине са зградом гимназије
1935-1938 године*

¹⁵⁶ АЈ, 66, 732. Већ октобра месеца Илић Станимир, Смиљанић Угљеша, Миловановић Милица и Аврамовић Стојан премештени су у друге школе.

Ученици школска 1932-1933. године¹⁵⁷
(према уписницама)

I-1: уписано 29 ученика и 17 ученица, свршило разред 21 ученик и 14 ученица: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри 4 ученика и две ученице, добри 6 ученика и 7 ученица, положило разредни испит 9 ученика и 3 ученице, поновило разред 5 ученика и 3 ученице.

I-2: уписано 29 ученика и 17 ученица, оставило школу 3 ученика и једна ученица, свршило разред 22 ученика и 14 ученица: одлични 1 ученик и 3 ученице, вр. добри 8 ученика и једна ученица, добри 8 ученика и 7 ученица, положило разредни испит 5 ученика и 3 ученице, поновило разред 3 ученика и две ученице.

I-3: уписано 33 ученика и 15 ученица, оставило школи 6 ученика, свршило разред 36 ђака, разред поновило 6 ђака.

II-1: уписано 28 ученика и 11 ученица, оставио школу 1 ученик, свршило разред 24 ученика и 10 ученица: одлични две ученице, вр. добри 4 ученика и 3 ученице, добри 11 ученика и две ученице, положило поправни испит 9 ученика и 3 ученице, поновило разред 3 ученика и једна ученица.

II-2: уписано 26 ученика и 13 ученица, оставило школу 1 ученик и једна ученица, свршило разред 23 ученика и 12 ученица: одлични 2 ученика, вр. добри 8 ученика и две ученице, добри 8 ученика и две ученице, положило поправни испит 5 ученика и 8 ученица, поновило разред 2 ученика.

II-3: уписано 28 ученика и 13 ученица, оставило школу 5 ученика, свршило разред 17 ученика и 9 ученица: одлични 3 ученика, вр. добри једна ученица, добри 7 ученика и 5 ученица, положило поправни испит 7 ученика и 3 ученице, поновило разред 6 ученика и две ученице.

III-1: уписано 22 ученика и 13 ученица, оставило школу 2 ученика, свршило разред 14 ученика и 13 ученица: одлични 2 ученика и једна ученица, вр. добри 4 ученика и једна ученица, добри 2 ученика и две ученице, положило поправни испит 6 ученика и 9 ученица, поновило разред 3 ученика и 3 ученице.

III-2: уписано 23 ученика и 13 ученица, оставило школу једна ученик и две ученице, свршило разред 14 ученика и 8 ученица: одлични 1 ученик, вр. добри 5 ученика и две ученице, добри 1 ученик и две ученице, положило поправни испит 7 ученика и 4 ученице, поновило разред 8 ученика и 3 ученице.

IV разред: уписано 34 ђака, оставило школу 6 ђака, свршило разред, 23 ђака, поновило разред 5 ђака.

¹⁵⁷ ИАЈ, ф 143, књига бр. 41.

Ученици ниже гимназије са професором Косачом Јосифовић
1933. године

Прво полугодиште школске 1932-1933. године¹⁵⁸

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	раз. стреш.		раз. већем		директ.		наставн. саветом		примерних		вр. добрих		добрих		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	13	4	3	-	-	-	-	-	72	43	10	3	4	-	-	-
II	28	8	3	-	-	-	-	-	48	3	28	2	2	-	-	-
III	12	5	2	-	-	1	1	-	30	18	14	5	1	-	-	1
IV	3	2	-	-	-	-	-	-	11	9	4	8	-	1	-	1
свега	56	19	8	-	-	1	1	-	161	103	56	18	7	1	2	2

Током првог полугодишта настава је текла уредно без сметњи. У трећем и четвртог разреда није пређен сразмерни део програма из немачког језика, јер није било наставника. Наставник за немачки језик постављен је 28. новембра.

Због лошег успеха на крају полугодишта искључено је из школе 16 ученика, и то: из првог разреда 6, из другог 2, из трећег 2 и из четвртог разреда 6 ученика.

¹⁵⁸ АЈ, 66, 731.

У другом полугодишту школске 1932-1933. године сви потребни наставници били су на броју, а према стручности били су потребни: наставник за српски језик, наставник за математику и наставник за немачки језик

ШКОЛСКА 1933-1934. ГОДИНА

Школски летопис школске 1933 – 1934. године¹⁵⁹

Школска година отпочела је седницом наставничког савета 24. августа 1933. године на којој је утврђен распоред поправног испита.

6. септембра одржана седница наставничког савета, на којој је извршен распоред ученика по одељењима, спроведена подела предмета на наставнике, одређени чувари кабинета, књижничар професорске књижнице и надзорни наставник ђачке књижнице.

11. септембра сви наставници и ученици присуствовали су призивању Св. Духа у новој цркви.

12. септембра саопштен је ученицима распоред часова.

24. новембра одржана је седница наставничког савета, на којој је због болести професора Добрице Попадића, постављања за директора Ђурђић Властимира и премештаја Мишић Димитрија, професора, извршена нова подела предмета на наставнике.

1. децембра на дан Уједињења сви наставници са ученицима присуствовали су благодарењу у цркви.

2. децембра извршено је причешће ученика.

5. децембра одржана је седница наставничког савета, на којој је утврђен програм светосавске забаве.

22. децембра одржана је седница наставничког савета, на којој је утврђен успех ученика за прво полугође.

Од 23. децембра 1933. до 10. јануара 1934. године школа није радила због божићних празника.

27. јануара 1934. године прослављен је дан Св. Саве и извршено водоосвећење и резање колача, после чега је директор школе одржао предавања о односу родитеља према школи, а ученици извели свој концертни део.

3. фебруара одржана је светосавска забава у корист фонда сиромашних ученика.

15. фебруара одржано је предавање ученицима о значају Првог српског устанка.

19. фебруара одржана седница наставничког савета, на којој су разматране кривице ученика и доношења одлука о казни.

¹⁵⁹ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за школску 1933 – 1934 годину, Јагодина 1934.

1. марта одржана седница наставничког савета, на којој је расправљано о заједничком мерилу при оцењивању ученика и извођењу једне екскурзије.

13. марта одржана седница наставничког савета, на којој је учињена измена у подели предмета због повратка са боловања професора Добрице Попадића и одласка у Француску, на одсуство, професора Шоптрајановића Ђорђа. На тој седници донета је одлука о помоћи сиромашним ученицима ове школе, на терет фонда одређеног у ту сврху.

27. марта одржана седница наставничког савета због доношења одлуке о кривицама извесних ученика.

22. априла одржана је седница наставничког савета ради подношења извештаја од стране комисије, која је извршила набавку одела и обуће за сиромашне ученике.

30. априла одржано предавање ученицима о Зрињском и Франкопану.

5. маја одржано предавање о заштити деце.

12. маја одржано предавање о мајци.

18. маја одржано предавање о туберкулози.

21. маја одржана седница наставничког савета због доношења одлуке по кривицама ученика.

26. маја одржано предавање о народном здрављу.

3. јуна одржана је заједнички концерт ученика гимназије и Учитељске школе у Јагодини.

8. јуна одржана седница наставничког савета, на којој је одређена комисија за приватне и пријемне испите.

Постављени наставници током школске 1933-1934. године:

1) Властимир Ђурђић, професор Учитељске школе у Вршцу, постављен за директора гимназије 20. октобра 1933. године; 2) Миодраг Петровић, постављен за суплента 30. новембра 1933. године; 3) Живојин Атанацковић, ђакон, постављен за хонорарног наставника 16. новембра 1933. године; 4) Ђорђе Шоптрајановић, суплент, постављен за професора 9. фебруара 1934. године.

Премештаји у ову школу: 1) Добрица Попадић, професор Реалне гимназије у Горњем Милановцу, 3. августа 1933. године; 2) Димитрије Мишић, професор Реалне гимназије у Крушевцу, 7. новембра 1933. године; 3) Јелена Петровић, професор Женске гимназије у Нишу, 18. фебруара 1934. године; 4) Миодраг Тодоровић, професор Учитељске школе у Јагодини, 31. јула 1933. године; 5) Богдан Миковић, професор Реалне гимназије у Новој Вароши, 31. августа 1933. године; 6) Ђорђе Шоптрајановић, суплент Реалне гимназије у Плевљу, 25. августа 1933. године; 7) Радмила Марковић, суплент Реалне гимназије у Вировитици, 4. октобра 1933. године.

Наставници на крају школске 1933-1934. године:

1) Ђурђић Властимир, директор - немачки језик; 2) Мишић Димитрије, професор - историја, српски језик; 3) Стојановић Светислав, професор - математика; 4) Војводић Светозар, професор - математика; 5) Војводић Вукосава, професор -

природопис; 6) Попадић Добрица, професор - српски језик, француски језик; 7) Петровић Јелена, професор - земљопис, српски језик; 8) Нетковић Славко, професор - физика, хемија; 9) Миковић Богдан, професор - српски језик, немачки језик; 10) Аврамовић Стојан, професор - додељен на рад II мушкој гимназији у Београду 4. августа 1933. године; 11) Смиљанић Угљеша, професор - додељен на рад Учитељској школи у Јагодини; 12) Шоптрајановић Ђорђе, професор; 13) Богојевић Ружица, професор - француски језик¹⁶⁰; 14) Коцевић Пандора, учитељица вештина - писање, женски ручни рад; 15) Лазић Бранко, учитељ вештина - гимнастика; 16) Теодосић Вера, суплент - српски језик, географија; 17) Мијушковић Косара, суплент - историја, српски језик; 18) Марковић Радмила, суплент - историја, хигијена, француски језик; 19) Петровић Миодраг, суплент - математика; 20) Иванов Викентије, контр. пр. уч. Вештина - цртање; 21) Тимонов Евгеније, контр. пр. уч. Вештина - писање, певање, хорско певање; 22) Атанацковић Живојин, хонорарни наставник - веронаука.¹⁶¹

**Бројно стање ученика
школске 1933-1934. године¹⁶²**

	Разреди								Свега		
	I		II		III		IV		м	ж	Св.
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж			
уписаних у почетку ш. године	83	50	68	40	74	34	29	25	254	149	403
иписани у току године	1	-	-	2	1	-	2	-	4	2	6
свега уписано	84	50	68	42	75	34	31	25	258	151	409
новака	74	46	64	38	64	29	27	16	229	129	358
поноваца	9	4	4	2	11	5	2	9	26	20	46
свега отпало	5	1	5	2	7	5	2	1	19	9	28
на крају остало	79	49	63	40	68	29	29	24	236	142	381

¹⁶⁰ АЈ, 66, 730. У другом полугодишту школске 1932-1933. године Ружица Богојевић водила је курс француског језика за ученике основне школе у Јагодини у оквиру Друштва пријатеља Француске. Решењем од 3. марта 1933. године могла је да држи само до шест часова.

¹⁶¹ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодини, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

¹⁶² Државна реална гимназија „Престолонаследника Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

Ученици III и IV. разреда гимназије 1934/35. године са професорима: 7. Миодраг Петровић, 8. Драгић Јосифовић, 9. Јелена Петровић, 10. Страхинја Дамњановић, 11. Косара Јосифовић, 12. Светозар Војводић, 13. Ђура Мрваљевић, 14. Иванов Викентије

**Прво полугодиште школске
1933-1934. године¹⁶³**

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	раз. стареш.		раз. већем		директ.		настав. саветом		одличних		вр. добрих		добрих		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	14	-	1	-	-	-	-	-	70	46	14	2	1	-	-	-
II	9	4	2	1	-	-	-	-	49	36	15	5	1	-	-	-
III	13	7	1	-	1	-	-	-	56	25	15	7	1	1	1	-
IV	6	6	7	1	1	-	-	-	18	16	5	4	6	1	1	-
свега	42	17	11	2	2	-	-	-	193	123	49	18	9	2	2	-

¹⁶³ АЈ, 66, 732. Маја 1934. године ученик трећег разреда Тихомир Лукић избачен је из свих средњих школа у Краљевини с правом полагања приватног испита, зато што је у времену од 13 до 15. маја исте године носио пиштољ и доносио га у школу, што је напуштао своју кућу и часове и наговарао другове да и они то исто учине; што је претио да ће убити једног наставника и стварао заверу међу ученицима да и они туку остале наставнике.

**Ученици по успеху
школске 1933-1934. године¹⁶⁴**

	Разреди								Свега		
	I		II		III		IV				
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	св.
одлични	2	1	3	3	1	1	1	-	7	5	12
в. добри	19	9	6	7	9	3	3	3	37	22	59
добри	24	21	24	16	10	7	19	12	77	56	133
свршавају разред	45	31	33	26	20	11	23	15	121	83	204
полажу поправни	24	17	16	11	33	14	-	-	73	42	115
понављају	8	1	13	3	14	4	5	6	40	14	54
губе право на ред. школовање	1	-	1	-	1	-	-	2	3	2	5
укупно	79	49	63	40	68	29	29	24	239	142	381

На крају школске 1933-1934. године организована је изложба ученичких радова. Изложба је трајала од 11. до 28 јуна 1934. године. Изложени радови били су подељени у две групе: 1) Цртежи ученика, хербаријум, збирке инсеката, 2) Женски ручни радови. Излагање цртежа изведено је по разредима. Поред успешних ученичких радова, изложени су и радови са карактеристичним грешкама у настави цртања, што је показало да школа није имала довољно средстава за наставу овог предмета. Велики број цртежа је рађен на основу три модела, нарочито у зимским месецима. Када су то временске прилике дозвољавале, настава се одвијала у углавном на израду пејзажа у природи. Кроз наставу цртања спроведен је практични приступ, што се видело из великог броја посуђа од глине украшеног народним шарама.

Према наређењу Министра просвете, 3. јуна 1934. године одржан је заједнички музички концерт са ученицима Учитељске школе. У првом делу концерта наступили су ученици гимназије, а у другом делу ученици учитељске школе у Јагодини. Извођене су вокалне и инструменталне композиције домаћих и страних композитора.¹⁶⁵

У току школске 1933-1934. године здравствено стање ученика било је без тежих случајева болести или заразних обољења, мада нису сви ученици имали

¹⁶⁴ Државна реална гимназија „Престолонаследника Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934. Остали су неоцењени један ученик првог и две ученице четвртог разреда.

¹⁶⁵ Државна реална гимназија „Престолонаследника Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1933-1934. годину, Јагодина 1934.

повољне услове за живот. То се нарочито односило на ученике са села, јер је већина живела у лошим становима и врло оскудно се хранила. Наставници гимназије су покушавали да утичу на родитеље и на саме ђаке да промене такве услове, али због тешких материјалних прилика није се успело у томе. Од оснивања фонда за здравствену заштиту ученика до краја школске 1933-1934. године, гимназија је прикупила 46.500 динара. У току ове школске године утрошено је 300 динара за поправку хигијенских услова у гимназији.¹⁶⁶

Према извештају изасланика Министра просвете знатно би се помогла и олакшала настава, кад би се збирке могле попунити училима, јер су јако оскудне. Исто тако и школске клупе биле су старе, недовољне и нису одговарале узрасту ученика. Велика је незгода што и бановина није имала довољно средстава да задовољи потребе школе. У колегијуму је било пет наставника чија је струка историја, па они не предају своје предмете. Школа није имала стручног наставника за немачки језик, а био је потребан и један наставник за српскохрватски језик.

*Ученици првог разреда гимназије с професором Славком Нетковићем
јуна 1935. године*

¹⁶⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1934.

Изградњом нове школске зграде и стварањем бољих услова за рад школе, Јагодинска општина је затражила оснивање виших разреда. Нова молба Министру просвете за отварање потпуне осморазредне гимназије упућена је 15. јуна 1934. Године:

„На предлог Министра просвете Указом од 27. новембра 1930. године Државна потпуна осморазредна реална гимназија у Јагодини сведена је ИЗУЗЕТНО у Државну непотпуну четвороразредну реалну гимназију.

Разлози за ово свођење пуне осморазредне гимназије у непотпуну гимназију били су у главном ПОЛИТИЧКЕ ПРИРОДЕ, а то нарочито с обзиром на чињеницу што се хтело изаћи у сусрет захтеву вароши Ћуприје, управо што се хтело дати сатисфакција Ћуприји за укинути Првостепени суд формирањем Окружног суда у Јагодини са територијалном надлежношћу за шест, односно доцније за седам срезова. Других стварних разлога није било.

Међутим, од дана свођења потпуне осморазредне реалне гимназије на четвороразредну до данас, наступиле су такве чињенице, да више не постоји ни један разлог да у Јагодини остане и даље непотпуна реална гимназија.

Свакако је познато Министру просвете и целој Краљевској влади да је општина града Јагодине по одобрењу Министарства просвете од 30. јула 1931. године сазидала велелепну зграду за пуну осморазредну гимназију, у којој има довољан број хигијенских учионица, довољан број сала и кабинета за хемију, физику, гимнастику, ђачку амбуланту, купатила и друго, тако да се са правом може рећи, да је зграда за гимназију у Јагодини најудобнија, најсавременија и најлепша на целој територији Моравске бановине. Ни једна једина гимназијска зграда не може се упоредити са модерно подигнутом гимназијском зградом у Јагодини, која одговара свима педагошким и хигијенским условима данашњице.

У циљу подизања зграде за гимназију Град Јагодина задужио се са одобрењем надлежних код Државне Хипотекарне банке у Београди зајмом од 3.000.000 динара, зграду подигла и ставила је на расположење БЕСПЛАТНО држави, односно бановини и ако јој је познато, да је по закону бановина била дужна зграду подићи и ставити је на расположење надлежнима...

Осим горе наведених чињеница, које очито говоре, да Јагодина заслужује пуну ОСМОРАЗРЕДНУ РЕАЛНУ ГИМНАЗИЈУ, Господину Министру и целој Краљевској Влади познато је такође, да је Јагодина једина градска општина у бившој области Моравској, и да има такав географски положај са границом срезова: Левачког, Темнићског, Раваничког, Деспотовачког, доминирајући над срезом Ресавским тако, да је она добила доминантан положај према свима варошима и местима у бившој Моравској области, те цео економски живот ових гравитира готово само и искључиво Јагодини.

Поред горе поменутих чињеница мора се нарочито истаћи то, да је Јагодина нарочито просветни центар бивше области Моравске, да је она то не само у садашњости, него да је увек и од вајкада била у прошлости и да су у њој поникле прве просветне установе, пре него на пример у Ћуприји, што је и са самом гимназијом.

Гимназија у Јагодини постоји још од 1869. године, дакле од пре 65 година. У 1904. години по доласку на престо поч. Краља Петра јагодинска гимназија претворена је у шесторазредну, да би одмах после рата у 1920/21. г. постала пуна осморазредна гимназија. Међутим то није случај са Тупријом која је тек 1919/20. године добила први пут државну нижу гимназију а вишу у 1922/23. години, дакле после Јагодине. Када је под режимом пок. Владана Ђорђевића у 1898. години укинута гимназија у Јагодини и у Параћину, онда је иницијативом Јагодинских грађана отворена приватна гимназија у Јагодини, која је окупила ђаке и из околних места: Параћина, Туприје, Свилајнца, Варварина, Рековца и Деспотовца, да би одмах после пада Владана Ђорђевића добила опет Државну гимназију...

Износећи у најкраћим потезима чињенице и разлоге које оправдавају захтев целокупног грађанства града Јагодине за пуном осморазредном гимназијом са називом: Гимназија наследника престола Петра, суд и одбор општине града Јагодине у име својих грађана и у своје име, најучтивije моли г. Министра просвете да се садашња државна непотпуна четвороразредна реална гимназија у Јагодини претвори у ДРЖАВНУ ПУНУ ОСМОРАЗРЕДНУ РЕАЛНУ ГИМНАЗИЈУ НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА ПЕТРА“.¹⁶⁷

¹⁶⁷ АЈ, 66, 732.

ШКОЛСКА 1934-1935. ГОДИНА

Школски летопис школске 1934-1935 године¹⁶⁸

Школска година отпочела је седницом наставничког савета 24. августа. Утврђен је: распоред поправног разредног и нижег течајног, накнадног пријемног испита и списак уџбеника за школску 1934-1935. годину.

Од 1 – 5. септембра извршен је упис ученика.

6. септембра седница наставног савета. Подељени су ученици на одељења и предмети на наставнике; наименован секретар и књижничар наставничке књижнице.

На седници савета од 11. септембра израђен предлог за отварање трећег одељења четвртог разреда.

10. септембра извршено призивање Св. Духа.

11. септембра: подела ученика на одељења, саопштен распоред часова и уџбеника и коментарисана Правила о владању ученика.

12. септембра отпочела су редовна предавања.

19. септембра на седници савета утврђене су: општа директива за рад у школској 1934-1935 години и екскурзије а извршен је и накнадни упис ученика.

1. октобра одржане седнице разредних већа и наставничког савета, а претресане су и мере за побољшање владања ученика.

8. октобра одржана је седница наставничког савета ради нове поделе предмета због премештаја наставника и отварања трећег одељења четвртог разреда.

Од 10. до 13. октобра школа није радила због смрти Краља Александра I. Миковић Богдан, професор, одржао је 12. октобра ученицима предавање о животу и раду Краља Александра I.

13. октобра одржано је предавање о ступању на престо Краља Петра II.

15. октобра Мрваљевић, професор, одржао предавање ученицима о Краљу Александру I, као заштитнику омладине.

16. октобра школа није радила због сахране Краља Александра I.

28. октобра Миковић Богдан, професор, одржао је предавање о Чехословачкој Републици.

30. октобра одржана је прва стручна конференција наставника српског језика и живих језика.

¹⁶⁸ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

31. октобра Марковић Радмила, суплент, одржала је предавање о Јадранском мору.

1. новембра одржана редовна седница разредних већа и седница наставничког савета. Претресана су текућа школска питања.

11. новембра Мрваљевић Ђура, професор, одржао је ученицима предавање о Друштву народа и дану мира, пропраћено са два минута ћутања.

13. новембра одржана седница наставног савета због кажњавања ученика.

17. новембра ученици и наставници присуствовали четрдесето-дневном помену Краља Александра.

30. новембра одржана седница разредних већа четвртог разреда, а расправљано о успеху ученика.

1. децембра на дан уједињења, ученици четвртог разреда и наставници присуствовали благодарењу у цркви.

3. децембра одржане редовне седнице разредних већа I, II и III разреда, и седница наставничког савета. Претресан је успех и владање ученика – дата упутства за даљи и успешан рад.

4. децембра одржан родитељски састанак с родитељима ученика четвртог разреда по питању успеха њихове деце.

17. децембра ученици и наставници присуствовали помену Краљу Александру I.

Од 23. децембра 1934. до 11. јануара 1935. године трајао божићни распуст.

10. јануара 1935. године новопостављени директор Страхиња Дамњановић примио је дужност.

12. јануара одржана седница наставничког савета. Одлучено о увођењу целодневне наставе почетком другог полугођа.

За Св. Саву оденуто 25 сиромашних ученика из прихода Подмлатка Црвеног крста.

24. јануара одржана седница наставничког савета ради нове поделе предмета на наставнике због премештаја више наставника.

27. јануара прослављен је, у сали гимназије, скромно и без концертног дела (због смрти Краља Александра I) Св. Сава с овим програмом: 1) Водоосвећење и сечење колача; 2) Химна Св. сави, певао хор ученика гимназије; 3) реч директора и евоцирање успомена на Краља Александра I; 4) предавање Спасића Атанасија, суплента, о животу, раду и значају Св. Саве; 5) извештај о фонду сиромашних ученика; 6) Државна химна.

Хором је управљао Тимонов Евгеније, наставник музике.

Домаћин славе био је Гвозден Целатовић, адвокат.

1. фебруара завршена предавања за прво полугође. Седнице разредних већа и наставничког савета одржане истог дана. На седницама већа утврђене су оцене успеха и владања ученика, а на седници савета прочитани и примљени извештаји разредних старешина о раду и успеху у првом полугођу и удаљени ученици по чл. 54 Закона о средњим школама. Говорило се о поправци наставе и успеха, а претресана и наређења Министра просвете о настави. Говорило се о култивисању ученика.

4. фебруара Штросмајеров дан. Ученицима о њему говорио Мрваљевић Ђура, професор.

5. фебруара почео је рад с целодневном наставом.

1. марта одржане су седнице већа и наставничког савета. Поред текућих питања директор је давао упуства о настави, администрацији и раду у школи, о прелажењу програма и распореду градива. Говорио је и о предузетим мерама да сиромашни ученици дођу до књига путем поклона њихових другова. Претресане мере које се односе на владање, кретање и понашање ученика, нарочито за њихово култивисање.

5. марта одржан први састанак са родитељима другог разреда другог одељења.

6. марта школски лекар Др. Мих. Ст. Димић, одржао је ученицима предавање о грипу, његовом сузбијању и чувању од њега.

9. марта одржан први састанак са родитељима III разреда првог одељења.

13. марта одржан први састанак са родитељима другог разреда, првог и трећег одељења и са родитељима трећег разреда другог и трећег одељења.

14. марта одржана друга стручна конференција наставника за српски језик и живе језике.

16. марта извршено причешћивање ученика.

Од 18 до 24. марта школа није радила због грипа.

27. марта прва стручна конференција наставника веронауке и историје.

29. марта прва стручна конференција наставника за физику и хемију.

1. априла прва редовна седница разредних већа. Претресана и питања успеха и рада ученика у прошлом и наредном месецу.

2. априла засађено је у школском дворишту прво дрво – јабука, као претеча будућег школског парка.

3. априла одржан други састанак са родитељима ученика четвртог разреда.

7. априла у сали гимназије свечана академија у спомен 100-годишњице Илирског покрета, са следећим програмом: 1) предавање Мрваљевић Ђуре, професора, о Илирском покрету; 2) државна химна, хор ученика-ца; 3) „Зора пуцабиће дана“, од П. Прерадовића, рецитовао ученик; 4) „Хеј, нек бруји“, од Јенка, хор ученика-ца; 5) „Кћерима Илирије“, од грофа Јанка Драшковића, читала ученица; 6) „Вила Велебита“, од Др. Илића, хор ученика-ца; 7) „Јутро“, од Ст. Враза, рецитовала ученица; 8) „Ноћник“, одломак од Ив. Мажуранића, читала ученица; 9) Символична вежба – „Буђење“, изводили ученици.

Хором дириговао Тимонов Евгеније, наставник музике.

18. априла 120 ученика, директор и 10 наставника, извршили су ходочашће на Оплепац и поклонили се гробу блаженопочившег Краља Александра I. На гробу су ученици и наставници упали воштаницу од 2 кгр. украшену државном тробојком и црним флором. Директор Страхинја Дамњановић, кратким говором евоцирао је успомену на краља и његова дела и заветовао своју младеж да иде стопама великог покојника.

Ученици су поред дивљења задужбином, дивили се и уређеном имању и вили почившег краља.

28. априла довршено паркирање школског дворишта. Засађено је: 9 воћки, 15 других украсних и сеновитих дрвета, засејани травњаци и засађене руже и цвеће. Паркирање извршено о трошку Поглаварства града Јагодине и утрошено 1135 динара. Паркирање бесплатно уредио, цвеће поклонио, а неком скупом дрвећу рачунао цену обичног дрвета Петљански Радован, економ из Јагодине, ради успомене на себе и своју децу Браниславе и Душана, ученика ове школе.

11. маја био мајчин дан. Војводић Вукосава, професор, одржала деци предавање о мајци.

11. маја одржане редовне месечне седнице већа, а одржана и седница наставничког савета. На овој седници примљени на знање и усмени извештаји разредних старешина о успеху и владању.

16. маја одржани састанци са родитељима свих ученика.

Од 17-18. маја предавано ученицима о улози Русије у ослобађању Јужних Словена.

20. маја одржана прва стручна конференција наставника математике.

22. маја одржана прва стручна конференција наставника географије.

29. маја прослављена недеља здравља. Војводић Светозар, професор, одржао ученицима предавање о здрављу и туберкулози.

30. маја одржана је последња седница већа четвртог разреда: утврђене оцене успеха и владања ученика на крају школске године и одлучено о превођењу ученика.

7. јуна Јосифовић Косара, суплент, држала је предавање ученицима о Виктору Игу.

8. јуна Министар просвете одобрио је да гимназија носи наслов Реална гимназија „Наследника Престола Петра“.

13. јуна приређен парастос умрлим члановима, добротворима и утемељачима фонда сиромашних ученика.

15. јуна завршена су предавања за школску 1934-1935. годину.

16. јуна свечано је отворена изложба радова ученика из цртања, писања, ручног женског рада, геометријског, географског и приреловног цртања, затим хербаријума и збирки инсеката и геометријских тела.

18 и 19. јуна одржане су седнице разредних већа.

24, 25 и 26. јуна одржани су пријемни испити.

26. јуна завршена је седница наставничког савета. Примљени су извештаји разредних већа о годишњем успеху ученика и награђени су ученици.

28. јуна 1935. године прослављен Видов дан у сали гимназије и као крај школске године и као празник народног просвећивања.

Програм прославе: 1) Државна химна, хор ученика-ца; 2) реч директора школе; 3) „Косовка девојка“, Др. Филиповић, рецитовала ученица; 4) „Отаџбини“, Др. Илић, хор ученика-ца; 5) „Бока“, А. Шантић, рецитовао ученик; 6) „Народне мелодије“, А Шпер, оркестар ученика-ца; 7) „Мајка Југовића“, Др. Филиповић, рецитовала ученица; 8) Симболичке вежбе, извели ученици; 9) Извештај о успеху и награђивање ученика.

Хором и оркестром дириговао Тимонов Евгеније.

Оркестар први пут иступао јавно.
Затварање изложбе.

Постављени наставници школске 1934-1935. године:

1) за директора Дамњановић Страхиња 15. децембра 1934. године; 2) за професора Косара Јосифовић, суплент, 10. јуна 1935. године; 3) за професора Драгић Јосифовић, суплент, 13. јуна 1935. године; 4) за професора Вера Теодосић, суплент, 15. јуна 1935. године; 5) за суплента Вулкан Љубица 20. августа 1934. године; 6) за суплента Олга Ратковић 9. маја 1935. године.

Премештени у гимназију: 1) Мрваљевић Ђуро, професор Учитељске школе у Неготину, 18. августа 1934. године; 2) Јосифовић Косара, суплент Реалне гимназије у Неготину, 20. августа 1934. године; 3) Јосифовић Драгић, суплент Ралне гимназије у Неготину, 20. августа 1934. године; 4) Мирослава Милошевић, професор Реалне гимназије у Врању, 15. септембра 1934. године; 5) Атанасије Спасић, суплент Богословије у Сремским Карловцима, 20. октобра 1934. године.

Премештени из гимназије: 1) Ђурђић Властимир, директор, за професора V мушке Реалне гимназије у Београду 18. августа 1934. године; 2) Марковић Радмила, за суплента Реалне гимназије у Панчеву 14. новембра 1934. године; 3) Аврамовић Стојан, за професора II Реалне гимназије у Београду 24. децембра 1934. године; 4) Поподић Добрица, за професора Реалне гимназије у Смедереву 15. фебруара 1935. године.

Додељени на рад у другу школу: 1) Богојевић Ружица, суплент, у Реалну гимназију у Земуну 29. септембра 1934. године; 2) Мишић Димитрије, професор, у Мушку учитељску школу у Јагодини 4. јануара 1935. године; 3) Миковић Богдан, професор, у Мушку учитељску школу у Јагодини 4. јануара 1935. године.

Додељени на рад у гимназији: 1) Станковић Радомир, професор Мушке учитељске школе у Јагодини 4. јануара 1935. године; 2) Лазаревић Ружица, суплент Реалне гимназије у Смедереву 10. јануара 1935. године.

Допуњује часове у гимназији Станковић Димитрије, професор Мушке учитељске школе у Јагодини од 4. априла 1935. године.

Обновљен уговор Викентију Иванову, контрактуалном привременом учитељу вештина, 17. јануара 1935. године.

Наставно особље на крају школске 1934-1935. године:

1) Дамњановић Страхиња - директор¹⁶⁹; 2) Станковић Димитрије, професор - француски језик; 3) Мишић Димитрије, професор - додељен на рад Учитељској школи у Јагодини 4. јануара 1935. године; 4) Станковић Радомир, професор - био на боловању; 5) Војводић Светозар, професор - природопис, хигијена; 6) Војводић Вукосава - професор, природопис, хигијена; 7) Петровић Јелена - професор,

¹⁶⁹ Директору Страхињи Дамњановићу је јануара 1935. године дозвољено да се усели у школску зграду, у којој је за стан користио четири просторије.

географија; 8) Мрваљевић Ђура, професор - српски језик; 9) Нетковић Славко¹⁷⁰, професор - хемија, физика, природопис, хигијена; 10) Миковић Богдан, професор - додељен на рад Учитељској школи у Јагодина 4. јануара 1935. године; 11) Милошевић Мирослава, професор - историја, српски језик; 12) Смиљанић Угљеша, професор - додељен на рад Учитељској школи у Јагодина; 13) Коцевић Пандора, учитељица вештина - женски ручни рад; 14) Шоптројановић Ђорђе, професор - на одсуству у Француској ради усавршавања од 25. марта 1935. године; 15) Спасић Ружица, професор - додељена на рад Државној Реалној гимназији у Земуну 29. септембра 1934. године; 16) Лазић Бранко, учитељ вештина - гимнастика; 17) Јосифовић Косара, професор - француски језик; 18) Јосифовић Драгић, професор - математика, физика; 19) Теодосић Вера, професор - географија, српски језик; 20) Спасић Атанасије, суплент; 21) Мијушковић Косара, суплент - историја, географија у другом, српски језик у трећем разреду; 22) Петровић Миодраг, суплент - физика, математика; 23) Вулкан Љубица, суплент - немачки језик; 24) Лазаревић Ружица, суплент - историја, српски језик, писање; 25) Ратковић Олга, суплент - француски језик; 26) Иванов Викентије, конт. пр. учитељ вештина - цртање; 27) Тимонов Евгеније, конт. пр. учитељ вештина - певање.¹⁷¹

**Бројно стање ученика
школске 1934-1935. године¹⁷²**

Разред	Уписани у почетку године				накнадно уписани		укупно		престали бити ђаци		остало	
	новоуписани		поновци									
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	50	42	18	4	4	1	68	46	5	3	67	44
II	57	42	11	3	-	2	68	47	2	-	66	47
III	47	34	15	3	-	-	62	39	1	1	61	38
IV	44	20	7	6	1	1	52	27	4	2	48	25
Свега	198	138	51	18	5	4	254	160	12	6	242	154

На крају првог полугодишта школске 1934-1935. године, од 401 ученика-ца, било је 8 одличних, 52 врло добрих, 98 добрих, и 224 са једном или више слабих

¹⁷⁰ Нетковић Славко премештен је у Алексинац почетком школске 1935-1936. године. Молбу да се поништи његов премештај упутили су 2. новембра 1935. године челници певачког друштва „Слога“ у Јагодина, за кога су истакли: „да је предан послу хороваће, који је ту дужност вршио савесно и бесплатно, руководећи се високим принципима културног и несебичног радника“. Молбу Министру просвете потписало је више десетина мештана Јагодина и околних села.

¹⁷¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935. Према извештају директора школе од 7. јула 1935. године, наставници који су као сувишни, или из других разлога, стављени на расположење Министру просвете: Станковић Радоица, Мрваљевић Ђура, Мијушковић Косара, Петковић Славко, Шоптрајановић Ђорђе, Лазић Бранко и Тимонов Евгеније.

¹⁷² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

оцена. Од 224 ученика-ца са slabим оценама, 19 ученика-ца је имало слабе оцене из већине научних предмета и удаљени су из школе. Према директору, разлог овако великом броју ученика са slabим оценама су, поред слабијег рада или способности ученика, још и: „а) приличан број сиромашних родитеља, који нису имали довољно надзора и бриге о својој деци, и који често нису разумели школу, рад у њој и потребу за учењем њихове деце; б) слаба и недовољна исхрана великог броја деце, нарочито сиромашне деце са села, којих у школи има у приличном броју; в) што сиромашна деца нису имала све потребне књиге. Школа је обезбедила неке књиге, али ипак није било књига за све ђаке; г) честе промене наставника за поједине предмете у једном одељењу; д) нецелисходна подела наставника по струкама. Тако ова школа није имала ни једног стручног наставника за српски језик, наставника коме је математика главни предмет, имала је пет наставника историје, а био би довољан само један, имала је три наставника природњака-биолога, а довољна су два; што је неједнака спрема појединих наставника доводила до тога да су наставу обављали са мање интереса, што су многи наставници велики индивидуалци, те су нерадо примали туђе идеје и савете; равнодушност већег броја наставника за јавне послове, полет љубав и одушевљење за рад доста су били ретки; зато што школа није имала свих средстава потребних за извођење очигледне наставе“.¹⁷³

**Статистика ученика по успеху
школске 1934-1935. године¹⁷⁴**

Разред	I			II			III			IV			свега	%
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одељења	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	3	2	-	1	-	1	-	-	1	1	1	-	10	2,53
вр. добри	7	8	6	8	8	5	4	4	5	4	3	7	69	17,42
свршавају разред	24	25	20	22	22	20	13	16	15	10	11	11	209	52,78
полажу поправни испит	7	5	12	13	12	8	11	11	13	8	7	7	114	28,78
понављају разреде	6	7	3	3	3	9	7	5	5	7	5	5	65	16,41
губе право на редовно школовање	-	1	-	-	-	1	1	1	-	1	1	-	6	1,52
Свега	37	38	36	38	37	38	32	33	34	26	24	23	396	100

¹⁷³ АЈ, 66, 732.

¹⁷⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

Сви одлични и врло добри ученици награђени су књигама: одлични са три, врло добри без тројке са две, врло добри са тројком са једном књигом. Књигама су награђени и ученици који су се одликовали у вештинама. Укупно је награђено 88 ученика. Награђивање је извршено из прилога грађана Јагодине.¹⁷⁵

Стање здравља ђака у току школске 1934-1935. године било је добро. За лекарску помоћ јавило се 138 ђака. Од овог броја боловало је: од ангине 24 од грипа 25, од заушки 20 ђака. Остали су боловали од незнатних повреда.

Због грипа школа није радила 8 дана током марта 1935. године. За здравствену заштиту ученика уплаћено је 7.860 динара, што је са уплатама из ранијих година чинило укупно 54.360 динара. Од ове суме утрошено је 10.000 динара за набавку материјала за постављање хигијенских клозета у школи, 500 динара за кречење учионица.¹⁷⁶

¹⁷⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

¹⁷⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1934-1935 годину.

ШКОЛСКА 1935-1936 ГОДИНА

Школски летопис

Школска година отпочела је седницом Наставничког савета од 24. августа. На њој је утврђен распоред поправних, разредних, поправног нижег течаја и накнадних пријемних испита, као и списак уџбеника за школску 1935/36. годину.

Накнадни пријемни испит одржан је 26 августа.

Од 1-5. септембра извршен је упис ученика. Уписаних ученика било је: I раз. – 136, у II – 111, у III – 109 и у IV – 88. Мушких 280, женских 164, свега 444.

Школарине је наплаћено 33.795 динара.

7. септембра седница наставничког савета. Подељени су ученици на одељења: I раз.- на 4, II на 3, III на 3, IV на 3, свега 13 одељења. Извршена подела предмета на наставнике. Прописане кецеље и капе ученика-ца. Наименован је секретар школе и пословођа наставничког савета.

15. септембра призивање Св. Духа и седница наставничког савета за накнадни упис ученика и утрошак кредита из школског фонда за намештај школе, учествовање у поворци Друштва црвеног крста и др.

16. септембра почела редовна предавања. На седници наставничког савета именовани надзорни наставници ученичких удружења и књижничари наставничке, ученичке и уџбеничке ученичке књижнице; претресена питања реда и рада у школи, наставе и васпитања ученика и сва наређења Министарства и Краљевске банске управе односећа се на истакнута питања или у вези с њима.

19. септембра седница савета за накнадни упис ученика.

27. септембра седница савета ради изрицања казни ученицима.¹⁷⁷

6. октобра ученици и наставници учествовали на аеромитингу.

9. октобра ученици и наставници учествовали на парастосу Блаженопочившем Краљу Александру I Ујединитељу.

10, 11 и 12. октобра ученици III раз. су извели екскурзију: Јагодина-Крагујевац-Краљево-манастир Жича-Врњачка бања-Крушевац-Јагодина. Карактер екскурзије научно забавно васпитни. Вођ г. Спасић Атанасије, професор, а учесници г-це Вулкан Љубица, Ратковић Олга, г. Петровић Миодраг, супленти и 84 ученика-ца.

11 и 12. октобра ученици IV разреда извели екскурзију: Јагодина-Београд-Смедерево-Јагодина. Карактер научно забавно васпитни. Вођ г. Шоптројановић

¹⁷⁷ На тој седници искључена је на годину дана из свих средњих школа у месту Бранка Вучковић, јер је својој другарици, ученици Реалне гимназије у Скопљу, навела у дописној карти за једног наставника да се само дере, за другог да је блесав, и да је срећна што не учи гимназију у Јагодини.

Ђорђе, професор, а учесници г-це Милошевић Мирослава, професор, и Лазаревић Ружица, суплент.

14. октобра прва редовна месечна седница разредних већа. На седници савета настављено претресање упустава и наређења о раду и настави и утврђивање закључака и једнообразних и целисходних поступака у раду. Закључено о набавци најпотребнијих наставних средстава, приходу Подмлатка црвеног крста, набавци књига за ђачку књижницу, повећању прихода екскурзионог фонда и екскурзијама.

14. октобра народни гуслар Вучић Танасије гуслао за ученике-це.

19. октобра ученици-це I и II разреда извели једнодневну екскурзију до Смедеревске Паланке и Паланачког кисељака. Вођ директор гимназије г. Страхинија М. Дамњановић, а учесници све разредне старешине и око 200 ученика.

31. октобра и 1, 2 и 4. новембра школа није радила због увођења електричне инсталације. Пре овога ученици I и II разреда, у два маха, пуштани су, наизменично, по половину или по цео дан, са предавања са истог разлога.

Од 4 – 10. новембра ученицима држана предавања о значају Јадранског мора и о Филипу Вишњићу.

5. новембра редовна месечна седница разредних већа: претресан успех ученика и донети потребни закључци за његову поправку.

11. новембра ученицима држана предавања о Друштву народа и дану мира.

15. новембра седница наставничког савета: нова подела предмета и увођење полудневне наставе с редуцијом часова на 18 недељно, у свима разредима, због кречења и чишћења зграде после увођења електричне инсталације. Седам одељења радило пре, а 6 по подне.

16. новембра приказан за ученике, од гостујуће групе, комад: „На западу ништа ново“ а 24. новембра „Ђидо“.

30. новембра одржана редовна седница већа.

3. децембра причешћивање ученика.

5. децембра редовна месечна седница већа: претресан и успех ученика а донети и потребни закључци.

Од 8 – 15. децембра одржано ученицима предавање о нашим исељеницима.

7. децембра седница наставничког савета: утврђена нова подела предмета, одлучена куповина књига за ђачку књижницу, дискутовано о организацији и раду Подмлатка Друштва црвеног крста, читани расписи, донети закључци о вођењу школског дневника, поправци писмених задатака, помоћи сиромашним ученицима.

9. децембра ученицима приказан филм „Живот у мору“ с објашњењима.

13. децембра враћена целодневна настава с новим распоредом, према новој подели предмета на наставнике.

Од 21. децембра 1935. до 10. јануара 1936. године Божићни распуст.

22. децембра пуштена у рад стална електрична инсталација, али с привременим висећим и светлећим материјалом.

1. јануара завршено кречење зграде, фарбање прозора споља и други радови у згради после увођења електричне инсталације.

13. јануара промењен распоред часова. На седници савета: реферисано о купљеним књигама за ђачку књижницу, утврђен начин оцењивања ученика и обавештења родитеља о успеху њихове деце, утврђен прорам прославе Св. Саве.

15. јануара осушена дрвета у школском дворишту замењена новим и засађено нових 5 дрвета.

16. јануара школа није радила због сахране директора Учитељске школе у Јагодини. На погребу узели учешћа сви наставници и ученици.

27. јануара Св. Сава прослављен је свечано у нарочито декорисаној сали гимназије, пуној гостију.

Програм: 1) водоосвећење и сечење колача, 2) Државна химна – хор ученика-ца; 3) Породично васпитање и припрема младежи за живот – говор директора г. Дамњановића М. Страхиње; 4) Д. Илић: Земаљски рај – хор ученика-ца; 5) А. Шантић: Мајка – рецитовала ученица III разреда, Вера Момировић; 6) Рубинштајн: Melodie – соло на виолини ученик III разреда, Стојановић Миодраг; 7) Tastu: La maman – рецитовала на француском језику ученица II разреда Вера Целатовић; 8) Маринковић: Домовина – хор ученика-ца; 9) Goethe: Gefunden – рецитовао на немачком језику ученик IV разреда Лазић Радомир; 10) Бетховен: Menuette – изводио оркестар ученика-ца, уз пратњу хармонија; 11) В. Илић: Два песника, рецитовао ученик IV разреда, Милошевић Милорад; 12) Химна Св. Сави – хор ученика-ца. По подне приређена игранка за ученике.

Хором и оркестром управљао г. Тимонов Евгеније, наставник музике.

Домаћина славе школа није имала. Прослава изведена прилозима ученика и наставника. За време прославе приређена изложба и продаја радова ученичких цртежа, маланих предмета, дрвореза и др. у корист школске кухиње. Изложба и продаја успела.

1. и 3. фебруара школа није радила због свођења оцена за I полугође.

Седнице већа и савета одржане истога дана. На седницама већа утврђене су оцене успеха и владања ученика, а на седници савета прочитани и примљени извештаји разредних старешина о раду и успеху у I полугођу и удаљени ученици по члану 51 Закона о средњим школама. Говорено и о поправци успеха а претресена и наређења Министарства просвете о настави и раду. Говорено, исто тако, и о владању и култивисању ученика.¹⁷⁸

Овог дана отпочела је рад школска кухиња коју је организовао и одржавао све до краја школске године Подмладак Друштва црвеног крста. Кухиња је отворена освећењем просторија и пригодном беседом свештеника и директора, у присуству свих наставника и 30 ученика, одабраних да се у њој хране.

4. фебруара Штросмајеров дан: ученицима одржано предавање а школа није радила.

8. фебруара приређена велика забава (уместо о Св. Сави) у корист Фонда сиромашних ученика. У корист школске кухиње приређена је, пригодном забаве,

¹⁷⁸ На седници су искључени из школе на годину дана, ученици III разреда Милојевић Војислав и Стаматовић Милутин, због вређања чуварке напуштене циглане код железничке станице и недисциплине на часовима, изговарања непристојних речи другарицама, док је седам ученика истог разреда кажњено укором наставничког савета.

лутрија поклона грађана и радова ученика: цртежа, маланих предмета на дрвету, грнчарији, плетених и др. Забава врло успела и морално и материјално.

Програм забаве био је: 1) Југославенска химна – хор ученика-ца; 2) Чајковски П.: А Релге – хор ученица и оркестар, уз пратњу 2 хармонија за којима су Мијушковић Надежда, IV р. и Лукићева Надежда, III разред; 3) Васиљев Душан: Песма о мојој души – рецитовала ученица III разреда, Момировић Вера; 4) Адамић: Звонови – хор ученика-ца; 5) Илић В. Млађи: Насмејани инвалид – рецитовао ученик IV раз., Милошевић Милорад; 6) Лисински: Путник – соло певала ученица IV разреда Мијушковић Надежда, на хармонијуму пратила ученица III раз., Лукићева Надежда; 7) Шантић: Селанка – рецитовала ученица II разреда, Дамњановић Даросава; 8) Signalee: Fantaisie pastorale – соло на виолини ученица IV разреда Лукић Драгица; 9) Скупине – изводили ученици; 10) Зајц М.: За Краља и дом – хор ученика-ца; 11) Кирија, шала у I чину од Б. Нушића, - извели ученици-це: Милановић Бранка, IV раз., Павловић Исидор, IV раз., Поповић Војислав, III раз., Бојовић Миодраг, III раз., Милојевић Војислав, III раз., Поповић Бранислава, I раз., Станојевић Драгољуб, I раз., Горбунова Ана, I раз.

16. фебруара одржано успело матине за ученике и њихове родитеље, са истим програмом, у корист екскурзија.

20. фебруара обављено причешћивање ученика.

2. марта редовна месечна седница већа: прегледан успех у фебруару.

Истог дана седница савета: решавано о казнама ученика.

3. марта стручна конференција наставника математике.

4. марта стручна конференција наставника историје и веронауке.

7. марта отворена, под покровитељством наставничког колегијума изложба радова и цртежа г. Иванова Викентија, наставника цртања, поводом његове 15-то годишњице рада у овој гимназији. Колегијум је г Иванову поклатио, за успомену, табакеру с посветом. Изложба је успела потпуно, иако новина за Јагодину. Посетилаца преко 300. Приход од улазница, у суми од 621 динар, г. Иванов је поклатио школској кухињи Подмлатка Друштва црвеног крста.

9. марта стручна конференција наставника географије и наставника природописа и хигијене.

10. марта стручна конференција наставника српскохрватског и страних језика.

11. марта стручна конференција наставника физике и хемије.

11. марта седница наставничког савета: одласком г. Станковића Радомира, проф., на боловање, изазвана нова подела предмета на наставнике.

16. марта уведен нов распоред.

21. марта директор и наставници посетили Огледну школу Министарства просвете у Београду, те школа није радила тога дана.

25. марта предате употреби нове табле од линолеума, сточићи и столице за ученике уместо клупа у првом одељењу, нове катедре, чивилуци за ученике, сто у професорској канцеларији, ормани за архиву и наставничку књижницу, подиуми испод табли и др.

25. марта седница савета ради кажњавања ученика.

3. априла редовна месечна седница већа: претресана сва питања наставе, успеха и владања ученика.

6. априла састанак родитеља. Присутно око 150 родитеља ученика, дириктор и сви наставници.

По изјави директора, састанци раније нису одржавани због великих радова у згради: увођење електричног осветљења, фарбање зграде, столарски радови, оправка крова и други. Родитељима изнет сумаран извештај о успеху и владању ученика. Констатовано да су деца ове године знатно немирнија. Тражена сарадња родитеља за сузбијање ове појаве. Упознати родитељи с наредбама школске власти. Третирана и друга питања односећа се на родитеље и ученике. Дата родитељима сва обавештења о раду њихове деце.

На предлог директора скуп се претворио у скупштину за стварање Заједнице дома и школе у овој гимназији. Предлог усвојен и изабран одбор за израду правила и да их достави Министарству просвете на одобрење.

Правила су израђена и одобрена од Министарства 16. маја 1936. године.

6. марта ученици-це IV раз. правили полудневну екскурзију до фабрике стакла у Параћину. Вођ г-ђа Петровић Јелена, професор, а учесници г-це Милошевић Мирослава, професор, Ратковић Олга, суплент и г. Петровић Миодраг, суплент.

Од 9 – 19. априла ускршњи распуст.

Крајем марта и почетком априла разредне старешине обишле и прегледале станове ученика самаца и проучили прилике под којима ови живе. Према њиховим извештајима предузимани су кораци код родитеља да се животне прилике њихове деце поправе. Акција завршена с много успеха.

Крајем априла основана Подружнина феријалног савеза.

1. маја предавано ученицима о Зрињском и Франкопану.

4. маја редовна месечна седница већа. Одржана и седница савета. Утврђене и нове мере за поправку успеха и владања ученика.

9. маја г. Др. Јустин Поповић, доцент Теолошког факултета у Београду, извршио преглед религијске наставе у школи, по одлуци Министарства просвете.

11. маја одржано предавање ученицима о мајци.

16. маја увече одржан концерт ученика-ца гимназије.

Програм концерта: 1) Државна химна – хор ученика-ца; 2) Ведрал В.: На води – хор ученика-ца; 3) Тони Б.: Чете Црвеног крста – рецитовао ученик I раз. Антић М.; 4) Lemaire G.: Vous dansez, marquise, - балет, изводиле: Милановић Христина, Васић Надежда, Љубомировић Милева, Милосављевић Милева, Милосављевић Даринка, Поповић Бранислава, Милосављевић Росанда – ученице I раз., Стојановић Душица и Димић Љиљана, - ученице II раз. Пратиле на клавиру Горбунова Ана и Ђокић Надежда, - ученице I разреда; 5) Маринковић Ј.; Из гнезда соколова – изводио оркестар ученика-ца; 6) Народне мелодије – соло певала Дамњановић С. Душица, ученица V разреда; 7) Словенски Ј.: Љуљашка – хор ученица-ца; 8) Илић В.: Дете и рањеник – рецитовала Момировић Вера, уч. III раз.; 9) Илић Д.: Наша отаџбина – хор ученика-ца; 10) Крилов И.: Квартет – инсценирана басна – изводили: Горбуновић Ана, уч. I р., Војводић Миленко, уч. II

р., Бекерус Милош, Манојловић Вера и Поповић Војислав, ученици III р., и Милошевић Милорад, уч. IV разреда.

Концерт врло успео и морално и материјално. Приход намењен екскурзијама и школској кухињи.

15. маја престала предавања за ученике IV разреда.

18. маја саопштен резултат успеха ученицима IV разреда.

18. маја уведен нов распоред с гимнастиком која дотле није била заступљена.

21. маја приређен за ученике концерат с истим програмом као и концерат од 16. маја. После концерта игранка.

Од 17 – 30. маја у сали гимназије приређена хигијенска изложба и течај за неговање деце, приређен од „Српске мајке“ из Јагодине.

25. маја одржан парастос утемељачима и добротворима Фонда сиромашних ученика.

27, 28 и 29. маја фотографисани су сви ученици по одељењима, с разредним старешинама, успомене ради.

27. маја послат прилог наставника и ученика за споменик изгинулих на Куманову, у суми од дин. 334. Раније послат обилат прилог за храм Св. Саве. Сакупљено и за споменик Његошу око 370 динара.

28. маја г. Петровић Миодраг, суплент, говорио о животу и раду Николе Тесле.

4, 5, 6 и 7. јуна приватни испити ученика I – IV раз. који су желели полагати и нижи течајни испит.

Од 8 – 14. јуна одржано предавање ученицима о Јанку Веселиновићу.

12. јуна почео нижи течајни испит писменим испитом из српскохрватског језика.

13. јуна приватни пријемни испит.

14. јуна дошао изасланик г. Министра просвете, г. Драгомир Ђорђевић, начелник Просветног одељења Краљ. Бан. управе у Нишу.

14 и 15. јуна приватни испити из I раз.

15. јуна престала предавања код свих ученика.

15 и 16. јуна на седницама већа вршено превођење ученика.

16 и 17. јуна усмени н. т. испит из српскохрватског језика.

18 и 19. јуна усмени н. т. испит из француског језика.

20. јуна завршна седница наставничког савета.

21. јуна отворена изложба радова и збирки ученика-ца.

23, 24 и 25. јуна одржани пријемни испити.

24 и 25. јуна усмени н. т. испит из математике.

27. јуна, на Видов дан, саопштен успех ученицима и издата им сведочанства.

Саопштавање пропраћено свечаношћу с овим програмом:

1) Југословенска химна – хор ученика-ца; 2) Леклер Ж.: Сарабанда – соло на виолини Стојановић Миодраг, уч. III раз.; 3) Војислав Ј. Илић: Обућар и његов син – рецитује Лукић Вера, уч. I раз.; 4) Новак Е.: Легенда – оркестар ученика-ца; 5)

Штер А.: Бедно срце – пева Дамњановић Даросава, уч. II раз.; 6) Д. Филиповић: Југовићи – рецитује Станојевић Драгољуб, уч. I раз.; 7) Мокрњац С.: II руковет – на клавиру Лукић Надежда, уч. III раз.; 8) Зајц И.: За Краља и Дом – хор ученика-ца. Затварање изложбе.

II-б разред гимназије јуна 1935 године

Подела предмета од септембра 1935. године:

Дамњановић Страхиња, директор, 1. Војводић Светозар, професор - природопис, математика; 2. Војводић Вукосава, професор - природопис, хигијена; 3. Петровић Јелена - професор, земљопис; 4. Милошевић Мирослава, професор - историја; 5. Јосифовић Косара, професор - француски језик; 6. Драгић Јосифовић, професор - математика, физика; 7. Теодосић Вера, професор - земљопис, српски језик; 8. Спасић Атанасије, веронаука - остављен 24. јуна 1935. године; 9. Петровић Миодраг, суплент - физика, хемија; 10. Вулкан Љубица, суплент - немачки језик; 11. Лазаревић Ружица, суплент - историја, српски језик; 12. Рајковић Олга, суплент - српски језик; 13. Коцевић Пандора, учитељица вештина - женски ручни рад; 14. Иванов Викентије - цртање.

На расположење стављени су, као сувишни: 1. Станковић Радомир, 2. Мрваљевић Ђура, 3. Мијушковић Косара, и из других разлога: 1. Шоптројановић Ђорђе, 2. Лазић Бранко, 3. Тимонов Евгеније.¹⁷⁹

Наставници на крају школске 1935-1936. године:

1) Дамњановић Страхиња, директор - француски језик; 2) Мишић Димитрије, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодина; 3) Војводић Вукосава - професор, природопис; 4) Петровић Јелена, професор - земљопис, хемија; 5) Мрваљевић Ђура, професор - на раду у Реалној гимназији у Винковцима; 6) Миковић Богдан, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодина; 7) Милошевић Миросава, професор - историја, писање, хигијена; 8) Смиљањић Угљеша, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодина; 9) Коцевић Пандора - учитељица вештина, женски ручни рад; 10) Спасић Ружица, професор - на раду у Реалној гимназији у Земуну; 11) Јосифовић Косара, професор - француски језик; 12) Јосифовић Драгић, професор - математика; 13) Теодосић Вера, професор - српскохрватски језик, земљопис; 14) Спасић Атанасије, професор - веронаука; 15) Мијушковић Косара, суплент - историја, земљопис, српскохрватски језик, писање; 16) Лозић Поповић Добрила, суплент - српскохрватски језик, премештена из Реалне гимназије у Велесу 16. октобра 1935. године; 17) Петровић Миодраг, суплент - математика, физика; 18) Вулкан Љубица, суплент - немачки језик; 19) Лазаревић Ружица, суплент - историја, српскохрватски језик, премештена из реалне гимназије у Смедереву 16. октобра 1935. године; 20) Ратковић Олга, суплент - српскохрватски језик, француски језик; 21) Зоговић Цена, суплент - ступила на дужност 18. маја 1936. године; 22) Иванов Викентије, конт. пр. учитељ вештина - цртање; 23) др. Димић Михаило, школски лекар - чувар лекарија и инструмената шк. амбуланте, дужност школског лекара врши бесплатно.

Додељени на рад у гимназији:

24) Станковић Радомир, професор, на боловању; 25) Војводић Светозар, професор, математика, физика; 26) Чолић Петар, учитељ вештина, гимнастика, из Грађанске школе у Мостару; 27) Тимонов Евгеније, конт. пр. учитељ вештина, певање, хор, оркестар.

Хонорарно:

28) др. Велимировић Милутин, управник болнице, хигијена; 29) Винодолац Иван, жупник, католичка веронаука.¹⁸⁰

¹⁷⁹ Марта 1936. године предавали су: 1. Дамњановић Страхиња, директор, француски језик; 2. Војводић Светозар, професор, математика, физика; 3. Војводић Вукосава, професор, природопис; 4. Петровић Јелена, професор, земљопис; 5. Милошевић Мирослава, професор, историја; 6. Јосифовић Косара, професор, француски језик; 7. Јосифовић Драгић, професор, математика; 8. Теодосић Вера, професор, земљопис, српски језик; 9. Коцевић Пандора, учитељица вештина, женски ручни рад; 10. Спасић Атанасије, веронаука; 11. Мијушковић Косара, суплент, историја, српски језик; 12. Поповић Добрила, суплент, српски језик; 13. Петровић Миодраг, суплент, математика; 14. Вулкан Љубица, суплент, немачки језик; 15. Лазаревић Ружица, суплент, историја, српски језик; 16. Ратковић Олга, суплент, српски језик, француски језик; 17. Иванов Викентије, цртање; 18. Тимонов Евгеније, певање; 19. Велимировић Милутин, лекар, хигијена; 20. Радимир Станковић, географија, на боловању

*Ученици ниже гимназије са професором Драгићем Јосифовићем
око 1936. године*

Ученици школске 1935-1936. године¹⁸¹
(према уписницама)

I-1: уписано 22 ученика и 12 ученица, оставило школу две ученице, свршило разред 14 ученика и 7 ученица: одлични две ученице, вр. добри 4 ученика и две ученице, добри 4 ученика и 3 ученице, положило поправни испит 6 ученика, поновило разред 8 ученика и 3 ученице.

I-2: уписано 22 ученика и 13 ученица, свршило разред 17 ученика и 11 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 2 ученика и 3 ученице, добри 9 ученика и 6 ученица, положило поправни испит 5 ученика и једна ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 2 ученика и 3 ученице, добри 9 ученика и 6 ученица, положило поправни испит 5 ученика и једна ученица, поновило разред 5 ученика и две ученице.

I-3: уписано 23 ученика и 11 ученица, свршило разред 17 ученика и 8 ученица: одлични 2 ученика и две ученице, вр. добри 4 ученика и једна ученица, добри 11 ученика и 5 ученица, положило поправни испит 4 ученика, поновило разред 6 ученика и 3 ученице.

¹⁸⁰ Државна реална гимназија, „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1935-1936. годину, Јагодина 1936.

¹⁸¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 44.

I-4: уписано 25 ученика и 12 ученица, оставило школу 2 ученика и две ученице, свршило разред 20 ученика и 10 ученица: одлични једна ученица, вр. добри 2 ученика и две ученице, добри 10 ученика и две ученице, положило поправни испит 8 ученика и 5 ученица, поновило разред 3 ученика.

II-1: уписано 36 ученика и 14 ученица, оставило школу 2 ученика, свршило разред 21 ученик и 12 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри 2 ученика и две ученице, добри 10 ученика и 6 ученица, положило поправни испит 8 ученика и 3 ученице, поновило разред 4 ученика и једна ученица.

II-2: уписано 26 ученика и 13 ученица, оставио школу 1 ученик, свршило разред 20 ученика и 9 ученица: одлични 1 ученик и једна ученица, вр. добри, добри 16 ученика и 6 ученица, положило поправни испит 10 ученика и једна ученица, поновило разред 5 ученика и 3 ученице.

II-3: уписано 26 ученика и 14 ученица, оставило школу 2 ученика и две ученице, свршило разред 19 ученика и 12 ученица: одлични нема, вр. добри 5 ученика и 4 ученице, добри 7 ученика и две ученице, положило поправни испит 7 ученика и 6 ученица, поновило разред 6 ученика.

III-1: уписано 23 ученика и 14 ученица, оставила школу једна ученица, свршило разред 16 ученика и 9 ученица: одлични нема, вр. добри 3 ученика и две ученице, добри 5 ученика и 4 ученице, положило поправни испит 8 ученика и 3 ученице, поновило разред 7 ученика и 4 ученице.

III-2: уписано 22 ученика и 16 ученица, оставило школу 3 ученика и две ученице, свршило разред 13 ученика и 12 ученица: одлични нема, вр. добри 4 ученика, добри 3 ученика и 5 ученица, положило разредни испит 6 ученика и 7 ученица, поновило разред 6 ученика и две ученице.

III-3: уписано 25 ученика и 15 ученица, оставило школу 2 ученика и 3 ученице, свршило разред 18 ученика и 11 ученица: одлични 2 ученика, вр. добри 2 ученика и једна ученица, добри 4 ученика и једна ученица, положило поправни испит 10 ученика и 9 ученица, поновило разред 5 ученика и једна ученица.

IV-1: уписано 18 ученика и 12 ученица, оставило школу две ученице, свршило разред 15 ученика и 6 ученица: одлични нема, вр. добри 1 ученик и две ученице, добри 9 ученика и 3 ученице, положило поправни испит 5 ученика и једна ученица, поновило разред 3 ученика и 4 ученице.

IV-2: уписано 18 ученика и 12 ученица, оставило школу 1 ученик и две ученице, свршило разред 16 ученика и 10 ученица: одлични нема, вр. добри 1 ученик и једна ученица, добри 8 ученика и 6 ученица, положило разредни испит 7 ученика и 3 ученице, поновио разред 1 ученик.

На крају првог полугодишта, због слабог успеха искључено је 9 ученика првог и другог разреда. Наставнички савет је упутио молбу Министру просвете да се ученици не искључују већ да и даље остану у школи. Као разлог је наведено:

1) „Што је настава у првом полугодишту била прилично нередовна и доста ремећена: а) увођењем инсталације за електрично осветљење, које је, у почетку изискивало честе обуставе рада, б) кречењем и чишћењем целе зграде после увођења инсталације осветљења, које је изазвало и полудневну и скраћену наставу у времену од 20. новембра до 12. децембра 1935. године. Ово скраћивање наставе

постигнуто је редуцирањем часова из појединих предмета или укупном редукијом од укупног броја од 29 и 30 часова недељно на свега 18 недељно.

Ремећење наставе због поменуте инсталације и кречења и чишћења зграде трајало је два и по месеца:

а) другом редукијом часова код неких предмета због немања довољно стручних наставника (веронаука, француски језик, математика, физика),

б) каснијим издвајањем 4-ог одељења првог разреда из осталих одељења првог разреда због заузетости учионице од стране француског клуба у Јагодини,

г) тежњом да се, и поред ремећења наставе, пређе сразмерни део програма.

2) што одељења, по броју ученика, нису тако велика, те останак ових ученика-ца у својим одељењима не би ни уколико отежавао и успоравало наставу у другом полугодишту,

3) што су сви ти ученици деца из врло сиромашних породица, те им беда није дозвољавала ни бољи успех,

4) што су сви ти ученици у врло тешком социјалном положају, било због тога што су или без матера, или без родитеља или што им сви старији наднице те су остављени без надзора и контроле,

5) што, услед њихових социјалних и економских прилика, нема изгледа да ће моћи доћи на разредне испите у јуну месецу, а ни на занат не могу ићи пре навршене 14-те године, те постоји врло велика вероватноћа, да та деца, без надзора и бедна, постану деца улице, што би, свакако, по својим последицама било врло тешко¹⁸².

Бројно стање ученика школске 1935-1936 године

Раз	Уписаних у почетку школске године								престали бити ђаци		остало је на крају шк. године		
	ново уписани		поновци		накнад. уписани		укупно		м	ж	м	ж	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж					
I	79	43	10	4	3	1	92	48	2	4	90	44	134
II	57	36	13	5	8	-	78	41	4	4	74	37	111
III	53	38	13	5	4	2	70	45	5	6	65	39	104
IV	44	29	12	3	-	1	56	33	1	1	55	28	83
свега	233	146	48	17	15	4	56	33	12	19	284	148	432

Статистика ученика по успеху школске 1935-1936 године¹⁸³

¹⁸² АЈ, 66, 732.

¹⁸³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1935-1936. годину, Јагодина 1936.

Раз.	I				II			III			IV			свега	%
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одељења	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	2	2	4	1	2	2	-	-	-	2	-	-	-	15	3,48
вр. добри	6	5	5	4	4	5	9	5	4	3	3	2	5	60	13,88
добри	7	15	12	12	16	11	9	9	8	5	12	14	10	140	32,41
сврш. разред	15	22	21	17	22	18	18	14	12	10	15	16	15	215	49,77
полажу поправи испит	9	7	4	12	11	11	13	14	15	19	6	10	10	141	32,63
полажу разредни испит	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	0,47
понављају разред	8	6	8	3	4	8	6	8	6	6	7	1	3	74	17,13
свега	32	35	34	33	37	37	37	36	33	35	28	27	28	432	100

Од укупно 432 ђака, свега свршило разред 215 или 49,77 % : одлични 15 или 3,48 %, врло добри 60 или 13,88 %, добри 140 или 32,41 %..Полажу поправни испит 141 или 32,63 %. Полажу разредни испит 2 или 0,47 %. Понављају разред 74 или 17,13 %.¹⁸⁴

Школска 1935-1936. година¹⁸⁵

Раз.	Број кажњених ученика								Број ученика по владању							
	раз. стареш.		раз. већем		директ.		настав. саветом		одличних		вр. добрих		добрих		лоших	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	7	1	1	1	-	-	-	-	80	43	9	1	1	1	-	-
II	3	2	-	-	1	-	-	-	60	36	11	4	-	-	1	-
III	16	2	2	-	1	-	-	-	49	39	14	2	3	-	1	-
IV	5	-	1	-	3	-	-	-	45	29	6	-	1	-	3	-
свега	31	5	4	1	5	-	-	-	234	147	40	7	5	1	5	-

¹⁸⁴ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 6.

¹⁸⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1935-1936. годину, Јагодина 1936.

**Успех ученика
школске 1935-1936. године¹⁸⁶**

разред	Средња оцена из научних предмета %	Средња оцена из вештина %	Општа %	Свршили разред %	Полаже поправни испит %	Понавља %
I – 1	3,15	3,54	3,34	46,88	28,12	2,5
I – 2	3,24	3,85	3,54	62,86	20,00	17,14
I – 3	3,29	3,82	3,55	63,64	12,12	24,24
I – 4	3,11	3,58	3,34	53,13	37,50	9,57
II – 1	3,17	3,60	3,38	59,45	29,73	10,82
II – 2	3,11	3,86	3,48	48,65	29,73	21,62
II – 3	3,18	3,75	3,46	48,65	35,13	16,21
III – 1	3,05	3,90	3,47	38,89	38,89	22,22
III – 2	3,07	3,70	3,38	36,37	45,45	18,18
III – 3	3,03	4,02	3,52	28,57	54,29	17,14
IV – 1	3,12	3,53	3,32	53,57	21,43	25,00
IV – 2	3,16	3,49	3,32	59,26	37,04	3,70
IV – 3	3,15	3,28	3,21	53,86	35,70	10,74

У овој школској години управа школе није имала довољно средстава да награди све одличне и врло добре ученике. Награђено је само 15 одличних ученика. Најбољи ученик са врло добрим успехом Душан Ж. Таушановић, награђен је наградом директора.

Стање здравља код ученика у школској 1935-1936. године било је добро. Епидемија није било. Од инфективних болести било је појава ангине и грипа, и то у слабијој форми. За лекарску помоћ јавило се 62 ученика. Од тога боловало је: од органа за дисање 3, органа за варење 9, од кожних болести 8, мишића 2, нерава 3, очију 1, ушију 2, инфективних болести 22, повреда 3.

Повољно стање здравља није значило да су се прилике, под којима су ученици-це живели и радили побољшане. У школи је био највећи број ученика са села и ученика сиромашних родитеља. Највећи део ових ученика живео је у тешким приликама. Храна је била оскудна, а станови бедни, често влажни, са лошим намештајем и често неподесни за рад. Управа школе је предузимала мере код родитеља да се ове прилике побољшају. Храњењем сиромашних ученика у кухињи знатно је допринело побољшању здравља ученика.

За здравствену заштиту ученика уплаћено је школске 1935-1936. године 8.860 динара. Са уплатама из ранијих година укупно је било 63.220 динара. Од ове суме утрошено је 10.000 динара за набавку материјала за постављање хигијенских клозета у школи, 500 динара за кречење учионица, 4.650 динара за школску

¹⁸⁶ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 6.

апотеку, за телесно јачање ученика, за отплату инсталације осветљења, за летовање и опоравак ученика-ца.¹⁸⁷

Деца имућних родитеља била су доброг изгледа, али је било и доста сиромашних и бледуњавих, за које је управа школе доста учинила оснивањем школске кухиње. Заузимањем директора и наставника већи број сиромашних ученика добио је одећа од стране разних установа.

Ове школске године много је учињено на унапређењу рада школе. Уведена је електрична инсталација, али без светлећег и висећег материјала. Извршена је оправка крова и многе веће и ситније поправке и утрошено је око 30.000 динара. Набављен је и део намештаја: 15 табли са линијама, 13 чивилука за ученике, два велика ормана за архиву и наставничку књижницу, 15 стололова и 30 столица за учионице, 3 катедре и више мањих комада намештаја.

У погледу наставе чињени су велики напори, да она постане општа својина свих учесника. Строго је спровођен рад са целим разредом, спајањем наставника са ученицима. Овакав рад је показао добре резултате. Сви који су стално учествовали у раду на часу успели су да утврде градиво, док у томе нису успели нерадници и неспособни. Промењено је и оцењивање ученика, које је вршено сваког месеца.¹⁸⁸

¹⁸⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1935-1936 годину, Јагодина 1936.

¹⁸⁸ АС, 66, 732.

ШКОЛСКА 1936-1937. ГОДИНА

Школски летопис¹⁸⁹

Школска година отпочела је седницом наставничког савета од 24. августа на којој је утврђен распоред поправних испита и накнадног пријемног испита као и списак уџбеника за школску 1936-1937. годину.

Накнадни пријемни испит одржан је 27. августа.

24. августа почело тромесечно боловање Ћолићу Петру, учитељу вештина, а 28. августа тромесечно боловање Вулкан Љубици, супленту.

Од 1-5. септембра извршен је упис ученика. Уписаних у почетку било је: у I раз. 141, у II раз. 113, у III раз. 107, у IV раз. 85. Мушких 305, женских 141, свега 446.

Школарине је наплаћено 32.600 динара.

7. септембра седница наставничког савета: деоба ученика на одељења: I раз. на 4, II раз. на 3, III раз. на 3, IV раз. на 3, свега 13 одељења и извршена подела предмета на наставнике.

9. септембра упућен на рад, као додељен, у Мушку учитељску школу у Јагодина Спасић Атанасије, професор.

11. септембра извршено призивање Св. Духа на ученике.

12. септембра распоређени су ученици по одељењима, саопштени уџбеници и распоред часова а објашњавана и правила о владању ученика.

14. септембра почела редовна предавања.

14. септембра разрешен дужности Смиљанић Угљеша, професор, због премештаја у Прокупље.

18. септембра изведена целодневна забавно-васпитна екскурзија свих ученика и наставника до Липара уз пратњу музике.

19. септембра није било предавања због умора деце од екскурзије.

У току лета преправљен кров гимназијске зграде која је јако прокишњавао. Преправка стајала око 20.000 динара.

23. септембра седница наставничког савета. Донети закључци: о накнадном упису ученика, о кретању и понашању ученика, о настави, оцењивању и др., о угледним предавањима и стручним конференцијама, о распореду градива, о екскурзијама, о школској кухињи, о одевању сиромашних ученика, о организацији Подмлатка Црвеног крста и др.

26. септембра отишла на 30-то дневно боловање Миковић Косара, суплент.

¹⁸⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

27, 28 и 29. септембра ученици-це трећег и четвртог разреда са директором Страхињом Дамњановићем и наставницима: В. Војводићком, Ј. Петровићком, Д. Јосифовићем и М. Петковићем, направили су научно-васпитну екскурзију: Јагодина-Параћин-Зајечар-Неготин-Ђердап-Смедерево-Јагодина. Екскурзија се задржала у Неготину 27. септембра по подне, одмарајући се и разгледајући варош и споменике, а 28 увече преноћила у Смедереву и разгледала велику воћарску изложбу. Сва деца враћена су здрава.

28 и 29. септембра ученици трећег и четвртог разреда нису имали предавања због екскурзије.

9. октобра наставници и ученици присуствовали помену Краљу Александру I. Пре помена Рад. Станковић, професор, одржао ученицима предавање о Краљу.

10. октобра седница наставничког савета ради нове поделе предмета на наставнике због разрешења премештених наставника и других школских послова.

12. октобра јавила се на дужност Алферјева Нина, суплент, премештена из гимназије у Колашину.

13. октобра због великог броја наставника на боловању уведена је привремена полудневна и редуцирана настава.

13. октобра разрешене дужности Мирослава Милошевић и Ружица Лазаревић због премештаја у Пожаревац и Шабац.

14. октобра разрешена Олга Ратковић због премештаја у Крушевац.

19. октобра седница наставничког савета: редуцирано четврто одељење првог разреда и извршена нова подела предмета; решавано и о одевању сиромашних ученика и почетку рада школске кухиње.

29. октобра одржано ученицима предавање о ослобађању и уједињењу Југословена 1918 године.

31. октобра одржано ученицима предавање о значају Јадранског мора и нашој морнарици, као и о штедњи.

3. новембра одржане су редовне месечне седнице разредних већа, а после и седница наставничког савета на којој се бавило питањима рада у школи и рада деце и утврђиване мере за поправку успеха и владања ученика и сузбијања заразе шарлаха код ученика, а давана су и упутства наставницима за рад.

Од 20. октобра до 5. новембра извршен је лекарски преглед ученика-ца, по формулару школске поликлинике.

8. новембра родитељски састанак. Присуствовало око 180 родитеља. Поред разговора о приликама у школи, поремећеној настави због болести четири наставника, састанак се, на предлог директора, претворио у оснивачку скупштину Заједнице дома и школе. По упознавању присутних родитеља са правилима Заједнице, изабран је управни и надзорни одбор Заједнице и утврђена висина чланских улога на 1-4 динара месечно, према висини пореза.

9. новембра школски и градски лекари обуставили су предавања, због ширења шарлаха у II-2 и III-1 на три дана. За то време извршена је дезинфекција учионица.

11. новембра директор школе говорио ученицима о дану примирја 1918. године и Друштву народа.

16. новембра враћена, новим распоредом, целодневна настава, али без немачког језика и гимнастике, пошто су наставници ових предмета и даље на боловању.

19. новембра јавила се на дужност Димитријевић Ратомирка, суплент.

21. новембра на дан Св. Архангела Михаила није било предавања због славе шест наставника.

25. новембра седница наставничког савета ради нове поделе предмета на наставнике и општи школски послови.

27. новембра седница наставничког савета ради изрицања казни ученицима¹⁹⁰, читање расписа и претреса питања домаћих и школских писмених задатака, наставних и васпитних проблема и поступака; утврђен је дан почетка рада школске кухиње и извршен избор 42 сиромашна ученика који ће се хранити у кухињи, а решено је и питање расходовања неких књига у ђачкој књијници и изабран одбор за припремање програма прославе Св. Саве и школске забаве.

2. децембра раздато је сиромашним ученицима: 23 пара мушког одела, 2 пара чакширица, 4 зимска женска капута, 15 пари ципела, 7 пари опанака, 3 женске хаљинице и једна кецеља. Одећу и обућу дали су: Фонд сиромашних ученика (5.000 дин.) и Подмладак Црвеног крста (1.020 дин.). Истог дана апеловано, преко ученика, на имућније родитеље да помогну сиромашне ученике оделом, обућом, вешом а школску кухињу намирницама или новцем.

2. децембра на конференцији савета, поднет је реферат да су за ђачку књијницу купљене 273 књиге, да је укоричено 73 старих књига и да је набављен нов орман за књиге. При куповини добило се 1.099 динара попушта те су и за ту суму набављене књиге. Укупно је издато за књијницу 6.200 динара: за књиге 5.216 динара, за корицење 584 динара и за орман 400 динара.

2. децембра одржана је и прва стручна конференција свих наставника ради претреса и општег дела – увођења Методских упутстава Министарства просвете.

7. децембра отпочела рад школска кухиња Подмлатка Црвеног крста, а одржана је и редовна месечна седница већа а после ње седница савета ради кажњавања ученика. Рад. Станковић, професор, одржао ученицима предавање о исељеницима.

11 и 16. јануара одржане друга и трећа стручна конференција свих наставника за претрес општег дела Методских упустава Министарства просвете.

21. децембра одржан родитељски састанак.

22. децембра почео Божићни распуст.

3. јануара 1937. године на дан Очева, одржан, под окриљем Заједнице дома и школе, концертни матине за ученике и њихове родитеље.

11. јануара завршен Божићни распуст и одржана редовна месечна седница већа.

¹⁹⁰ ИАЈ, Ф 143, књига 6. Одлуком наставничког савета из школе су искључени ученици III разреда: Алексић Живка на три школске године, Којадиновић Драгиша на две школске године и Ђорђевић Милан на једну школску годину, због изговарања безобразних и простачких речи са оригиналним изразима, и вршења полних односа.

25. јануара угледна предавања Цене Зоговић и Ратомирке Димитријевић, суплената.

*Колектив ниже гимназије 1935. године: седе с лева: Косара Јософовић, Светозар Војводић, Јелена Петровић, Страхиња Дамњановић, директор, Вера Теодосић, Иваном Викентије, Вукосава Војводић
Други ред, с лева: Љубица Вулкан, Добрила Поповић, Цена Зоговић-Фишер, Пандора Коцевић
Трећи ред с лева: Драгић Јосифовић*

27. јануара Св. Сава прослављен је свечано у нарочито лепо декорисаној сали гимназије, пуној гостију. Програм: 1) Водоосвећење и резање колача; 2) Државна химна – хор ученика-ца; 3) Живот преисторијског човека – говор Светозара Војводића, професора; 4) М. Регер: „Wiegenlied“ – на виолини Милосав Николић, ученик II-2 разреда; 5) Извештај о Фонду сиромашних ученика; 6) Берса: „Баркарола“ – ђачки оркестар; 7) С. Крањчевић: „Поздрав домовини“ – рецитовао М. Митровић, ученик I-2 разреда; 8) Адамић: „Наше море“ – хор ученика-ца; 9) Филиповић: „Срђа Злопоглеђа“ – рецитовао М. Динић, ученик IV-3 разреда; 10) Химна Св. Саве – хор ученика-ца.

По подне игранка за ученике. Хором и оркестром управљао Тимонов Евгеније, наставник музике.

Домаћин славе био Радомир Николић, трговац из Јагодине, који је богато опремио материјалну страну славе.

31. јануара одржане седнице већа и савета. На седницама утврђене су оцене успеха и владање ученика за прво полугође, а на седници савета прочитани су и примљени извештаји разредних старешина о раду и успеху у првом полугодишту и удаљени ученици по чл. 54 Закона о средњим школама; изречене су казне, и говорено и о даљем раду¹⁹¹.

4. фебруара Штросмајеров дан: ученицима одржано предавање а школа није радила.

6. фебруара јавила се на дужност Дабетић Радмила.

6. фебруара приређена забава школе са лутријом у корист фонда сиромашних ученика. Предмети за лутрију мањим делом купљени а већим добивени од ђачких родитеља. Забава врло успела и морално и материјално. Чист приход изнео 4276,85 динара.

Програм забаве: 1) Државна химна – хор ученика-ца; 2) Шуберт: „Марш“ – извели на клавиру Ана Горбунова и Д. Станојевић, ученици другог разреда; 3) В. Илић: „Зимска идила“ – рецитовала В. Миливојевић, ученица четвртог разреда; 4) Лисински: „Хор из опере Порин“ – хор ученика-ца уз пратњу клавира Н. Лукић, ученика четвртог разреда; 5) Сиривано: „Далматинска серенада“ – на виолини М. Стојановић, ученик четвртог разреда; 6) Шантић: „Куманово“ – рецитовао П. Јеринић, ученик четвртог разреда; 7) Дијабели: „Соната рондо бр. 33“ – на клавиру Н. Ћосићева и Д. Станојевић, ученици другог разреда; 8) Станковић: „Српске народне песме“ – оркестар ученика-ца гимназије; 9) П. Падеревски: „Молитва“ – на клавиру Н. Лукић, ученица четвртог разреда; 10) Хавалс: „Зора млада“ – хор ученика-ца; 11) Ламер: „Менует“ – игра 18. века, извели ученице-це; 12) Адамић: „Наше море“ – хор ученика-ца; 13) Радоњић: Скупине – извели ученици; 14) Шантић: „Вече на шкољу“ – ритмичка алегорија – извели ученици; 15) Игранка.

12. фебруара ученици посетили изложбу националног храма Рад. Вукчевића.

17. фебруара Рад. Станковић, професор Учитељске школе, разрешен дужности.

21. фебруара приређен матине за ученике са програмом. Чист приход од забаве 505 динара.

27. фебруара седница савета ради поделе предмета на наставнике због боловања Добриле Поповић и Косаре Миковић; извршен избор новог секретара школе.

Крајем фебруара и током марта вршено обилажење станова ученика чији родитељи не живе у Јагодини. Резултати прегледа искоришћени су да се позову родитељи оних ученика чији станови, исхрана или околина у којој живе нису били прикладни и да се умоле да нађу деци боље станове или да им побољшају храну. Позиву се одазвали сви позвани родитељи и сви су, радо прихватајући иницијативу

¹⁹¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр 6. Ученица I разреда Милица Радосављевић искључена је из школе на две школске године, због покушаја крађе два сата Јосифу Величковићу, часовничару у Јагодини.

школе, поправили животне прилике своје деце. Добре последице се осетиле одмах на успеху и здрављу ученика.

3. марта редовна месечна седница већа а после ње седница савета са дневним редом: оцењивање, успех и владање ученика, рад у школи, култивирање ученика, казне.

Овог дана директор дао ученицима опширна упутства за чување од комунизма.

12. марта родитељски састанак под окриљем Заједнице дома и школе.

10, 12 и 15. марта стручна конференција наставника српског језика.

16, 17 и 18. марта стручна конференција наставника живих језика.

17 и 19. марта стручна конференција наставника историје.

24. марта стручна конференција наставника физике.

26, 27 и 29. марта стручна конференција наставника математике.

29. марта стручна конференција наставника земљописа.

30. марта стручна конференција наставника хемије, природописа, хигијене и цртања.

5. априла стручна конференција наставника женског ручног рада.

3. априла редовна месечна седница већа и извршена међу ученицима анкета о трезвености, по тражењу школе Здравља из Загреба.

8. априла угледно предавање Светозара Војводића, професора, у II-1.

12. априла угледно предавање Радмиле Дабетић, професора, у III-3.

13. априла угледно предавање Љубице Вулкан, суплента, у III-1.

14. априла угледно предавање Нине Алферјеве, суплента, у II-1.

21. априла угледно предавање Цене Зоговић, суплента, у I-2.

22. априла украшени су зидови ходника са 40 урамљених историјских и географских слика и са 40 полица цвећа. Новац за рамове и полице, у 500 динара, даровала је, на предлог директора, Управа Заједнице дома и школе, а цвеће набављено из баштенског фонда. Заједница је обдарила и ђачку књижницу са 500 динара за набавку књига.

Ових дана школу су посетили Илија Маричић, начелник Одељења за осн. наставу Министарства просвете и Драгутин Павловић, начелник Просветног одељења Моравске бановине.

23. априла угледно предавање Ратомирке Димитријевић, суплента, у II-1.

26. априла угледно предавање Миодрaга Петровића, суплента, у IV-3.

29. априла почео Ускршњи распуст и трајао до 4. маја.

6. маја обуставила рад школска кухиња.

7. маја угледно предавање Вукосаве Војводић, професора, у I-2, и Јелене Петровић, професора, у II-2.

10. маја угледно предавање Драгића Јосифовића, професора, у III-1.

11. маја угледно предавање Добриле Поповић, суплента, у III-3.

15. маја престала предавања у четвртом разреду.

16. маја јавна телесна вежба и музички концерт ученика у заједници са ученицима Учитељске школе. Вежби је предходила врло лепа поворка свих ученика-ца, у једнообразном оделу (ученици у белим мајцама, с капом на глави, с

кратким сатинским панталонама а ученице у црним кецељама с белим крагницама, шареном машном и белим чарапама). Вежбе ученика-ца су имале изванредан успех и добиле општу похвалу. Вежбало се на игралишту Јагод. спорт. клуба. Концерт успео, исто тако, потпуно. Укупан чист приход који је припао Гимназији је 1050 динара.

18. маја школу посетила екскурзија ученика IV разреда гимназије у Лесковцу.

22. маја угледно предавање Вере Теодосић, професора, у II-1.

На дужност се јавио новопостављени суплент за веронауку Радисав Живковић.

26. маја угледно предавање Пандоре Коцовић, учит. вештина у II-1.

У јуну и мају фотографисали се сви ученици по одељењима с разредним старешинама, успомене ради.

7. јуна седница савета ради кажњавања ученика и избора сиромашних ученика за летовање у Куршумлијкој бањи о трошку подмлатка Црвеног крста и Заједнице дома и школе.

9. јуна ученице-це III разреда направили су једнодневну екскурзију до Ниша и Нишке бање под вођством Драгића Јосифовића, Косаре Јосифовић и Миодрага Петровића. Сви остали ученици гимназије били су, под вођством директора и осталих наставника, на цео дан у манастир Јошаницу.

11. јуна предати употреби, у згради Гимназије, ново израђени водовод, канализација и купатило за ученике. Вредност објеката и радова 60.000 динара. Сви објекти израђени су једино благодарећи крајњим напорима директора Страхиње Дамњановића и чланова режијског одбора Светозара Војводића, Драгића Јосифовића и Миодрага Петровића.

15. јуна престала предавања у школи. Од 10 до 28. јуна трајала изложба ученичких радова.

28. јуна на Видов дан, саопштен успех ученицима и издата им сведочанства. Саопштавање пропраћено свечаношћу с овим програмом: 1) Државна химна – хор ученика-ца; 2) Филиповић: „Мртви Југовићи“ – рецитовао Сл. Пантић, ученик III разреда; 3) Синдинг: „Прелуд“ на виолини М. Николић, ученик III разреда; 4) В. Илић Млађи: „Мати и син“ – рецитовала Даросава Дамњановић, ученица III разреда; 5) Бошњаковић: „Из Преспе и Охрида“ – хор ученика-ца; 6) Бошњаковић: „Вардар“ – хор ученика-ца.

Наставници школске 1936-1937. године

Постављени:

1) Ратомирка Димитријевић за суплента 7. новембра 1936. године; 2) Радисав Живковић за суплента 28. априла 1937. године; 3) Радмила Добетић, професор Женске учитељске школе у Београду 14. јануара 1937. године.

Премештени у ову школу: 1) Нина Алферјева, суплент Реалне гимназије у Колашину.

Премештени из ове школе:

1) Ђура Мрваљевић за професора Реалне гимназије у Винковцима 18. септембра 1936. године; 2) Мирослава Милошевић за професора Реалне гимназије у Пожаревцу 11. септембра 1936. године; 3) Угљеша Смиљанић за професора Реалне гимназије у Прокупљу 20. августа 1936. године; 4) Ружица Лазаревић за суплента Реалне гимназије у Шапцу 9. септембра 1936. године; 5) Олга Ратковић за суплента Реалне гимназије у Крушевцу 9. септембра 1936. године; 6) Атанасије Спасић, професор, у Учитељску школу у Јагодини 24. августа 1936. године; 7) Радомир Станковић, професор, враћен у Мушку учитељску школу у Јагодини 11. фебруара 1937. године.

Косара Јосифовић са ученицима око 1933. године

Наставни план за реалке из 1936. године

предмети	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
веронаука	2	2	2	2	2	2	2	2
српски језик	5	5	4	4	3	3	3	3
француски језик	3	3	3	3	3	3	3	3
немачки	-	-	3	3	3	3	3	3

језик								
историја	-	2	3	3	2	2	3	3
земљопис	2	2	2	2	2	2	1	2
природопис	3	3	-	-	2	3	3	-
физика	-	-	2	2	-	-	4	4
хемија	-	-	-	3	3	2	2	-
хигијена	-	-	1	1	-	1	-	1
математика	4	4	4	3	4	4	4	5
нацртна геометрија	-	-	-	-	2	2	2	2
уметност	-	-	-	-	-	-	-	2
цртање	2	2	2	2	2	2	1	1
писање	2	1	-	-	-	-	-	-
певање	2	2	-	-	-	-	-	-
гимнастика	2	2	2	2	2	2	-	-
ручни рад	2	2	2	-	-	-	-	-
Свега часова	29	30	30	30	30	30	31	31

Наставници на крају школске 1936-1937. године:

1) Дамњановић Страхиња - директор; 2) Мишић Димитрије, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодини; 3) Војводић Вукосава, професор - природопис, хигијена; 4) Петровић Јелена, професор - земљопис, хемија; 5) Миковић Богдан, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодини; 6) Коцевић Пандора, учитељица вештина - женски ручни рад, лепо писање; 7) Спасић Ружица, професор - на раду у Реалној гимназији у Земуну; 8) Јосифовић Косара, професор - француски језик; 9) Јосифовић Драгић, професор - математика; 10) Теодосић Вера, професор - земљопис, српски језик и лепо писање; 11) Миковић Косара, суплент - на боловању од 31. марта 1937. године; 12) Поповић Добрила, професор - српски језик; 13) Петровић Миодраг, суплент - физика, математика; 14) Вулкан Љубица, суплент - немачки језик; 15) Алферјева Нина, суплент, - француски језик, историја; 16) Зоговић Цена, суплент - српски језик; 17) Димитријевић Ратомирка, суплент - српски језик; 18) Живковић Радисав - веронаука; 19) Иванов Викентије, конт. прив. уч. вештина - цртање; 20) Др Михајло Димић - школски лекар; 21) Дабетић Радмила - професор, историја; 22) Војводић Светозар, професор - физика, математика, хигијена; 23) Чолић Патар, учитељ вештина - гимнастика; 24) Тимонов Евгеније, конт. прив. уч. вештина - певање, хор, оркестар; 25) Винодолац Иван, жупник - католичка веронаука, хонорарно.¹⁹²

¹⁹² Државна рална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

**Бројно стање ученика
школске 1936-1937. године¹⁹³**

разред	уписани у почетку године				накнадно уписани		престали бити ученици		од укупног броја остало је		свега
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
	I	92	27	17	5	3	2	4	2	108	
II	66	35	7	5	2	1	6	2	69	39	108
III	56	34	13	4	3	-	8	5	64	33	97
IV	45	29	9	2	1	1	2	2	53	30	83
Свега	259	125	46	16	9	4	20	11	294	134	428

Ученици другог разреда гимназије снимљени 14. јуна 1936. године

¹⁹³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937-

Статистика ученика по успеху
школске 1936-1937. године¹⁹⁴

Разред	I			II			III			IV			Свега ученика	% укупног броја
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одељења	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	4	2	3	5	2	4	2	3	1	1	-	1	28	6,54
в. добри	5	11	10	2	77	9	6	4	3	6	3	3	69	16,12
добри	14	7	17	12	12	7	14	8	4	7	9	3	114	26,63
свршавају разред	23	20	30	19	21	20	22	15	8	12	12	7	211	49,29
полажу поправни испит	15	18	10	14	10	8	8	14	12	10	9	10	138	32,24
понављају разред	5	7	7	3	5	6	4	6	9	5	5	11	73	17,07
губе право на редовно школовање	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,93
Свега	46	46	48	36	36	35	34	35	29	29	26	28	48	100

Ове школске 1936-1937. године награђено је пуно ученика, мада наставнички савет није располагао средствима за награђивање ученика. Захваљујући поклону у књигама: Професорске Задруге, Издавачког предузећа Геца Кона, књижаре Аце Поповића из Београда, Миленка Миљковића, генерала у пензији, друштва Књегиња Зорка-пододбор у Јагодина, наставнички савет наградио је књигама 28 одличних ученика, док су врло добри похваљени читањем њихових имена пред осталим ученицима. Поред њих награђено је више ученика који су се одликовали у вештинама. Поклоном Рад. Станковића, краљевог намесника, награђено је 10 најбољих ученика четвртог разреда. Влада Немачког рајха наградила је једну ученицу с најбољим успехом из немачког језика.¹⁹⁵

¹⁹⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

¹⁹⁵ Државна реална гимназија “Наследника престола Петра”, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

Ученици гимназије 1925-1930. године

**Успех изражен у процентима
школске 1936-1937 године¹⁹⁶**

одељења	Средња оцена			свршавају разред	% полагају испит	% понављају
	из научних предмета	из вештина				
Ia	3,18	3,77	3,47	50,-	34,78	15,22
Iб	3,24	3,74	3,49	43,48	39,13	17,39
Iв	3,31	3,71	3,51	62,50	20,83	16,67
IIa	3,27	3,70	3,48	52,77	38,88	8,35
IIб	3,16	3,37	3,26	58,33	27,78	13,89
IIв	3,39	3,60	3,49	57,14	22,86	20,00
IIIa	3,36	3,94	3,65	64,7	23,53	11,77
IIIб	3,17	4,03	3,60	42,86	40,-	17,14
IIIв	3,07	4,06	3,56	27,58	41,38	31,04
IVa	3,25	4,03	3,64	48,27	34,49	17,24
IVб	3,10	3,88	3,49	46,15	34,62	19,23
IVв	2,99	3,83	3,41	25,-	35,71	39,29

¹⁹⁶ Државна реална гимназија “Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

Од укупно 428 ђака свршило је разред 211 ђака, и то: одличним успехом 28 или 6,54 %, вр. добрим 69 или 16,12 %, добрим 114 или 26,63 %.

Полагало поправни испит 138 или 32,24 %

Полагало разредни испит 2 или 0,47 %.

Понављали разред 73 или 17,07 %.

Изгубили право на редовно школовање 4 или 0,93 %.¹⁹⁷

Извештај директора о раду школе током школске 1936-1937. године

„Настава у првом полугодишту била је доста ремећена, док у другом полугодишту било је мањих проблема.¹⁹⁸ У другом полугодишту било је проблема у настави веронауке, немачког и српског језика, због болести наставника. Сав прописани програм је пређен, осим веронауке и немачког језика. У погледу наставе чињени су напори, не само да се одржи већ да постане општа и стална својина ученика. Успех је углавном задовољавајући, ипак не одговара учињеном великом труду групе наставника и директора. На часу, при обради неког градива, успех је несумљив, а већ сутрадан градиво се забољавља. Разлози овоме: а) преобимност програма, б) мања надареност и одсутност амбиције и такмичења код деце у Моравском крају, в) општа тежња да се олако прође у животу, г) недовољна радиност и трудељубивост деце овог красја, д) слабе економске прилике, нарочито деце са села, која су у знатном броју, љ) слаба контрола родитеља над радом њихове деце (највећи број родитеља препушта децу школи и самој себи), е) што у Јагодини не постоји ни једна нижа стручна школа, те сва деца из Јагодине и околине долазе у гимназију (на пријемном испиту било је много више деце из села и малих варошица, него из Јагодине), к) што директор и наставници сматрају да је боље децу држати у школи, макар и на штету бољег успеха, него да се препусте улици, или да их лише, бар основног вишег школовања и културне средине. Иначе, ученици су прилично марљиви у вршењу својих ђачких дужности. Код њих је развијен и појам доброг другарства.

У васпитању ученика, специјалних социјалних, политичких или ма каквих других негативних тежњи нема. Исто тако нема ни покварености. Ћачке кривице су углавном несташлуци, недовољна дисциплинованост, некултурност и нарочито недовољно домаће васпитање. Ово се да објаснити структуром самог друштва и средине из које долазе ученици, као и општим стремљењима данашње омладине. Леп манир и опхођење, уздржаност и друге особине не налазе много места, већ

¹⁹⁷ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 6. Младен Ђурђевић је маја 1937. године искључен из школе на годину дана због туче на часу и непристојног понашања према једној својој другарици.

¹⁹⁸ Настава у првом полугодишту није текла уредно из следећих разлога: а) на место премештених наставника нису одмах дошле замене, б) честе промене распореда због премештаних или оболелих наставника, в) завођења полудневне наставе од 13. октобра до 16. новембра због недовољног броја наставника, г) било је редуцираних часова из појединих предмета, док су неки предмети били незаступљени, привремено или за цело полугодиште, д) због појаве шарлаха, јер нека одељења нису радила неколико дана

супротно њима: грубост, неуглађеност, распуштеност, тежња некој неодређеној слободи, неосећање дужности и поштовања, неувиђавност, тежња за лаким животом, неосећање неуспеха и др. Неосетљиви на казну, гаје болесну осетљивост на своје право да им се ништа не сме пребацити, да се не смеју прекорити, посаветовати. Ово важи за велики број ученика.

Ипак деца представљају добар сиров материјал али га школа и друштво морају боље обрађивати. У овом погледу дела се и преко Заједнице дома и школе. При овоме мора се констатовати да и највећи број родитеља није готово ни мало систематски и стручно припремљен за васпитање у породици, а уз то, не разумевајући и не познајући рад школе, њене тежње и рад наставника, не пружају школи и њеним радницима нужну потпору и признање... Број кажњених ученика у току целе школске године: разредним старешином 58 ученика и 15 ученица, разредним већем 20 ученика и 2 ученице, директором, 7 ученика и 1 ученица, саветом 8 ученика и 1 ученица.

Највећи број наставника својим радом, тактом, владањем и понашањем, преданошћу послу и школи чини јој част. Овде поглавито мислим на рад у разреду и онај у вези с њим, а мање на рад ван разреда, мада се и у том погледу окликује неколицина. Мали број, претежно млађих, не задовољава ни спремом ни радом, ни трудом ни преданошћу послу, ни љубављу ни марљивошћу за посао и службу. И код оних првих мора се изграђивати већа љубав за рад са децом и разредом ... С овим су у тесној вези и животне прилике наставника, материјална обезбеђеност, непокретност, заштита од несавесних политичких људи, неразумевање родитеља и интриганата.

Највећа незгода при овоме је велики број женских по колегијумима, нарочито у повереној ми школи: 12 женских, 7 мушких, од којих 2 стара контрол. Руса.

О социјалном раду школе и ове, као и прошле године, Подмладак Др. Црвеног крста и управа школе скупили су довољно средстава за издржавање школске кухиње. Кухиња је радила од 6. децембра 1936. до 7. маја 1937. године и хранила веома добром и обилном храном, потпуно бесплатно просечно од 30 до 70 ученика.

Обилазак станова вршен је и ове године, нарочито ученика самаца и предузимане су мере, да се прилике стана, исхране и непосредне околине поправе.

Из средстава Фонда за здравствену заштиту ученика послато је на летовање и опоравак 1 ученик и 2 ученице, а из средстава Заједнице дома и школе 2 ученице.

Све су приредбе биле брижљиво и савесно припремљене и изведене уз учешће деце која су свој део радиле с великим интересовањем и вољом. С поносом и без устручавања, по општем признању, приредбе су биле најуспешније у Јагодини.

Сва ђачка удружења обновљена су у прошле две школске године и наставиле рад и ове школске године, а приновљена и организација Аеро-клуба. Стег скаута, после наређења Мин. просвете од 23. фебруара 1937 године, обуставио је рад, пошто су дотле његове вође биле ван редова ученика ове школе. Нарочито леп рад имала је Заједница дома и школе. Могу само додати да рад ђачких

удружења зависи поглавито од личности надзорних наставника. На жалост, неки наставници, у већини, нису много расположени за рад ван разреда.

Овде могу нарочито истаћи успех ђачке књижнице и то двоструко: а) њено потпуно сређивање и приновљење 315 књига. Приновљен је и нов орман а укоричен је и велики број књига; б) 4317 причитаних књига од ученика (према 1159 у прошлој години).

Ђачки хор и оркестар се и даље лепо развијају.

Хигијенске прилике у школи су веома задовољавајуће, како у погледу саме зграде, тако и у погледу њеног одржавања. Као свој изричит успех управа школе може истаћи увођење и израду водовода, канализације и купатила у школи у вредности од 60.000 динара. Овим је решен један нарочит шроблем школе, нарочито питање хигијенских клозета. Питање клозета није, истина, стопосто решено, али са скоро осамдесет осто јесте. Надати се је да ће и остатак, за који нису потребне велике суме, бити ускоре решен. За купатило је потребно набавити још неке тушеве (1200 динара) и изградити преграде за свлачење и туширање, па ће се и оно већ ове јесени потпуно користити.

Једино болно питање ове школе у хигијенском погледу, јесте питање школског лекара. Школа га има, али он ради бесплатно и, уз то је и срески лекар, хонорарни судски и железнички лекар, те нема ни могућности ни времена да се посвети ученицима и школи како то изискује функција савременог школског лекара. Над њим управа школе нема никаква права, а не би могла ништа ни тражити када лекар нема ни времена ни могућности да се дозове. Његова функција се ограничава само на амбулантне прегледе изнемоглих ученика и ништа више од тога. На почетку године је, с крајњим напорима извршио преглед ученика, али га није могао учинити и крајем године, јер је, као срески лекар, био заузет пелцовањем деце по селима. На његову добру вољу и одзив управа се не може жалити. Већ две и по године потписати покреће питање сталног школског лекара и школске поликлинике у Јагодини, где има око 1.400 ученика свих школа, али без успеха. Молим Министарство да и оно покрене ово врло важно питање. Број ученика који је боловао у току године је био: 82 мушки и 53 женски, свега 135.

Изложба ђачких радова била је и ове године врло богата и врло успела, те је изазвала дивљење изасланика Мин. просвете и великог броја посетилаца. Нарочито су пали у очи радови из жен. ручног рада и цртежа деце која се у великом броју одликују цртачким способностима.

Сређивање организације и рада школе настављено је и у овој години, сређивањем административне и материјалне основе школе, у сваком погледу. Воде се све књиге уредно. Канцеларије директора, наставника и секретара су окречене. Приновљено је 40 столица. Набављено је (на предлог заједнице дома и школе) 40 великих рамова за историјско-географске слике и 40 поличица за цвеће. Рамовима и поличицама украшени су ходници гимназије, те чине врло пријатан утисак и делују и на естетско васпитање ученика. Изведени су, у режији школе, водовод, канализација и купатило. На путу су и радови око инсталације звонади и фарбање врата и прозора на згради, а управа се нада да ће из овогодишњег кредита осигурати и кредите за ... те тако отклањати ... свих за узраст ученика. Тражени су

и кредити за нову ограду дворишта, израду ђубришта ... као хитни послови. Прикупљен је већи број цртежа и других радова ученика од којих се лагано ствара школски музеј. Обављен је велики административ ... који се развија на штету наставе и васпитања ученика. У току ове школске године решено је...и питање служитеља у школи од којих у прошлој години није било. Негује се и одржава и школски врт и дрвеће у дворишту засађено пре две године. На материјалној спреми школе има још много да се ради, али те мере се морају препустити времену и приликама. Такво је питање попуна и одржавање кабинета. За управу школе треба решити и питање физичке и хемијске слушаонице и сале за гимнастику. Управа се стара да осигура новчана средства за преке потребе школе и на којој другој страни.

У току школске године седнице већа држане су сваког месеца по питању наставе, успеха, владања и других послова. По потреби држане су и преко месеца. Седнице Савета држане су 16, Стручних конференција 13, угледних предавања 16. Директор је председавао свим седницама већа и савета, као и свима стручним конференцијама и угледним предавањима. Поред овога, директор је у првом полугођу хоспитовао часове наставника 23, а у другом 54 пута. Разредне старешине су, исто тако, обилазили часове својих разреда што су могли више, а просечно у првом полугодишту од 2 до 7, а у другом од 5 до 10 пута.

Издржавање школе од стране Бановине задовољавајуће. Управа ове школе и ове године уживала је веће кредите за потребе школе.

Колико су екскурзије важне за васпитање и образовање ученика, толико су код данашњег стања ствари и неизводљиве. За њима се указује све већа потреба, али оне су из године у годину све мање могуће, јер их наставници не могу изводити о свом трошку код данашњих животних прилика и средстава којима они располажу. Оне су скупе и за саме ученике, те и са те стране често не успевају. Апсолутно је хитно потребно решити две ствари: а) режи карте за екскурзина путовања и за наставнике и за ученике и б) накнаду трошкова наставницима...

У току школске 1936-1937. године опште стање здравља ђака било је добро. Епидемија није било. Од инфективних болести долазило је до појаве ангине. Укупно је боловало 93 ученика и то: од органа за дисање 2, органа за варење 11, од кожних болести 23, мишића 3, костију 1, очију 6, ушију 1, нерава 4, инфективних болести 37, повреда 5.

Овако повољно стање здравља било је и поред лоших услова у којима су живели и радили ученици. У школи је био већи број ученика са села и деце сиромашних родитеља.

Ученици ниже гимназије са професором Косаром Јосифовић 1936. године

Највећи број ових ученика, у погледу становања и исхране, живео је у врло тешким условима. Храна је била оскудна и сува, а станови лоши, често влажни, са рђавим намештајем. Управа школе је са доста успеха предузимала мере код родитеља да се ове прилике побољшају. Исхраном сиромашних ученика у кухињи школског одбора Подмлатка Црвеног крста, доста се допринело очувању здравља ученика.

За здравствену заштиту ученика уплаћено је ове школске године 8.920 динара. Са ранијим уплатама укупно је било 72.140 динара. Од ове суме утрошено је 10.000 динара за набавку материјала за постављање хигијенских клозета у школи, 5.000 динара за кречење учионица, 10.000 динара за школску апотеку, за телесно јачање ученика, за школску кухињу, чистоћу у школи, за летовање и опоравак сиромашних ђака. О трошку фонда три ученика је летовало у Куршумлијској бањи. Школа је ове школске године добила водовод, канализацију и купатило¹⁹⁹.

¹⁹⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, јагодина 1937.

ШКОЛСКА 1937-1938. ГОДИНА

Школски летопис²⁰⁰

27. августа 1937. године извршен накнадни пријемни испит.

Од 1. до 5. септембра извршен је упис ученика. Уписан је 481 ученик. Наплаћена школарина износила је 21.243,75 динара.

6. септембра одржана седница наставничког савета на којој је извршена подела ученика на 12 одељења и предмета на наставнике.

10. септембра призивање св. Духа на ученике.

13. септембра почела редовна предавања.

18 и 19. септембра 105 ученика трећег и четвртог разреда под вођством директора и осам наставника извели су дводневну научно-васпитну екскурзију до Београда и посетили: јесењи сајам, зоолошки врт, војни и ловачки музеј и разгледали Београд.

21. септембра обављена комеморација поч. Председнику Чехословачке Републике Т. Масарику.

24. септембра одржана седница наставничког савета ради нове поделе предмета, увођења доподневне наставе и одређивања делегата за прославу 100 година гимназије у Шапцу.

6. октобра одржана редовна месечна седница већа на којој је дискутовано о питањима рада и успеха по одељењима.

Одржана седница наставничког савета на којој је: дискутовано о наставним и васпитним питањима; извршена нова подела предмета; одређен секретар школе и делегат за прославу 100 година гимназије у Чачку; одлучено о расхоровању и корицењу књига у ђачкој књијници и набавци нових књига; донета одлука о поравњању са наследницима у легату поч. М. Бранковића, трговца из Београда, остављеног фонду сиромашних ученика гимназије и основне школе из Јагодине; изречене казне и похвале ученицима.

9. октобра наставници и ученици присуствовали помену Блаженопочившем Краљу Александру I Ујединитељу.

23, 25, 27 и 30. октобра одржане стручне конференције из математике, француског језика, хемије, физике, писања и женског рада.

25. октобра предавање ученицима о значају 1912. и Кумановској бици.

29. октобра предавано ученицима о ослобођењу и уједињењу Југословена 1918. године.

²⁰⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

30. октобра изведени полудневни излети са ученицима свих разреда у разним правцима од Јагодине.

31. октобра предавано ученицима о значају Јадранског мора и нашој морнарици, као и о штедњи.

2. новембра одржана редовна месечна седница већа посвећена раду и успеху по одељењима, а после ње и седница савета на којој су: прочитани расписи, утврђена нова подела предмета, дискутовано о успеху ученика и мерама за његову поправку, говорено о родитељским састанцима, ученичким приредбама, о отварању школске кухиње, одређени наставници за чланове управе Заједнице дома и школе, секретара Подмлатка Друштва црвеног крста, надзорни наставници ђачких удружења и књижничар ђачке књижнице.

6. новембра прослављена 150 годишњица рођења Вука Карацића предавањем о Вуку и рецитацијама народних песама. За Вукову задужбину скупљено је и послато 308,50 динара.

9, 11, 12 и 29. децембра родитељски састанци ученика I, II, III и IV разреда.

11. новембар посвећен дану примирја 1918. г. и Друштву народа.

3. децембра причешћивање ученика.

7. децембра редовна месечна седница већа, с уобичајеним дневним редом, а после ње седница савета: расписи, избор пок. Милана Годоровића, бив. директора гимназије, за почасног члана Фонда сиромашних ученика, избор сиромашних ученика за храњење у школској кухињи, избор 10 ученика-ца које ће оденути Коло сестара, дисциплински прописи о кретању ученика и др.

12. децембра матине ученика I раз. с концертним делом и игранком.

14. децембра седница савета: расписи, избор одбора за прославу св. Саве, примање предлога да се за поравњање из легата поч. М. Бранковића из Београда, прими за свагда 40.000 динара.

15. децембра школска кухиња почела је бесплатно хранити 35 ученика. Овог дана школски лекар обишао све ученике-це по одељењима.

17, 18 и 21. децембра стручне конференције из веронауке, српског језика, историје, земљописа, природописа и хигијене.

23. децембра почео божићни распуст.

27. децембра угледно предавање Теодосић Вере, професора.

29. децембра угледно предавање Цветковића Милорада, професора, и седница савета: проучавање нацрта нових правила о екскурзијама, дотирано из Фонда сиромашних ученика 4.500 динара за одела и обућу сиромашним ученицима (оденуто 40 ученика-ца).

Од 31. децембра 1937. до 3. јануара 1938. године у школи провео наставни инспектор Лазаревић Ђорђе.

3. јануар 1938. године редовни месечна седница већа, ради рада и успеха ученика, а, после ње седница савета ради: расписа, нове поделе предмета, поделе дужности наставницима о прослави св. Саве и забави.

11. јануара завршен божићни распуст.

13. јануара седница савета ради казни ученика.

15. јануара угледно предавање Поповић Добриле, професора, у II-3 раз.

24. јануара угледно предавање Живковић Радисава, суплента, у IV-2 раз.

27. јануара прослава св. Саве изведен свечано и лепо у сали гимназије, препуној гостију.

Програм: 1) Водоосвећење и резање колача; 2) Државна химна – хор ученика-ца; 3) Јединка и друштво – говор Станковића Радомира, професора; 4) Илић В. Млађи: Св. Сава – рецитација; 5) Бошњаковић: Песме из Битоља – хор ученика-ца; 6) Бојић: „Одлазак” – рецитација; 7) Сен Желе: „Resignation“ – соло виолина; 8) Химна св. Сави – хор ученика-ца.

По подне игранка за ученике.

Музички део програма спремио Тимонов Евгеније, бив. наст. гимназије.

Домаћин славе била је Заједница дома и школе.

31. јануара седница већа и савета. На седницама већа утврђене су оцене успеха и владања ученика за прво полугође, а на седници савета саслушани и примљени извештаји раз. старешина о раду и успеху ученика у првом полугођу, удаљени ученици по чл. 54 зак. о ср. шк., изречене казне и дискусија о будућем раду.

4. фебруара Штросмајеров дан.

5. фебруара приређена забава школе са лутријом у корист фонда сиромашних ученика. Предмети за лутрију добивени од ђачких родитеља. Забава врло успела. Чист приход 5736 динара.

Програм забаве: 1) Државна химна – хор; 2) Шантић: „Повратак“ – рецитација; 3) Мокрањац: „ Десета руковет“ – други део – хор; 4) Огински: „Полонез“ – на клавиру – ученица; 5) Мофат: „Melodie“ – на виолини – ученици; 6) Илић В. Млађи: „Пролеће, лето, јесен и зима“ – слика – квртет ученица; 7) Дијабели: „Rondo“ – на клавиру – ученице; 8) Маринковић: „Песма“ – хор; 9) Selenick – Celebre marche indienne – а клавиру – ученик и ученица; 10) Вукићевић: „Срећа и људи“ – шала у једном чину – ученици-це.

9. фебруара седница савета: нова подела предмета и текући послови.

20. фебруара у сали Соколског дома приређен матине са забавом и игранком, у корист школ. кухиње.

Почетком марта разредне старешине вршиле су обилажење станова ученика-ца чији родитељи не живе у Јагодини. Родитељи ученика, чији станови, исхрана или околина нису били прикладни, умољени су да ове поправе. Сви такви родитељи радо су се одазвали молби школе и поправили животне прилике своје деце.

1. марта редовна седница разредних већа.

3. марта угледно предавање Војводића Св. професора у II-1 раз.

4. марта угледно предавање Петровића М. суплента у IV-1 раз.

10. марта почео моделарски течај Подмлатка Аеро-клуба.

11. марта причешћивање ученика-ца.

17. марта угледно предавање Јосифовић Косаре, професора, у III-2 раз.

18. марта угледно предавање Петровића Ј., професора у IV-2 раз. и родитељски састанак с предавањем Матића Миодрага, управника Дома глувонемих

из Јагодине. Овог дана у посету гимназији дошли ученици V и VI раз. гимназије у Лесковцу.

23. марта угледно предавање Миковић К., суплента у III-1 раз.

Током марта набављени су и монтирани лустери и сав остали светлећи материјал за електричну инсталацију у згради гимназије у суми од 10.000 динара.

4. априла редовна месечна седница разредних већа и седница савета ради текућих послова и претреса мера за интензивнији рад и боље понашање и владање ученика.

6. априла школу посетио хор ученика гимназије у Ужицу.

10. априла прослављен дан Подмлатка Друштва црвеног крста.

16. априла школу посетили ученици седмог и осмог разреда Треће Мушке гимназије у Београду, а ученици ове школе учествовали у Врбици.

Од 16-26. априла ускршњи распуст.

26. априла изашао први број ђачких зидних новина „Ђачки дневник“.

30. априла ученицима одржано предавање о Зрињском и Франкопану.

1. маја изашао други број зидних новина „Ђачки дневник“.

4. маја угледно предавање Поповић М., професора у III-1 раз. и Поповић Н., учитеља у III-1 раз.

7. маја посвећен мајци кроз предавање и писмене радње.

9 и 10. маја изасланик Њ. Св. патријарха др Јустин Поповић, проф. Универзитета, извршио преглед религијске наставе.

11. маја изашао трећи број зидних новина „Ђачки дневник“.

14. маја редовна месечна седница већа, а после ње и седница савета, ради текућих послова.

15. маја престала радити школска кухиња.

17, 18 и 19. маја 62 ученика трећег и четвртог разреда са директором и четири наставника, извршили су научно-васпитну екскурзију: Јагодина-Косово Поље-Пећ-Дечане-Скопље-Јагодина.

22. маја освећена застава Подмлатка Аеро-клуба гимназије у заједници са заставама подмлатка других школа из Јагодине, а потом, отворена у сали гимназије изложба модела летећих авиона и једрилица – радова ученика гимназије и осталих школа из Јагодине.

24. маја у заједници са свима школама у Јагодини, приређен парастос умрлим добротворима и утемељачима Фонда сиромашних ученика.

26. маја угледно предавање Војводић С., професора у II-3 раз.

28. маја угледно предавање Јосифовића Драгића, професора, у II-3 раз.

29. маја матине ученика-ца у циљу прославе дана Подмлатка Друштва црвеног крста, дана мајке и дана за заштиту деце.

31. маја седница савета ради одобравања приватних испита.

У мају послато 100 динара прилога за храм св. Саве и 50 динара прилога Унији за заштиту деце, а инсталиране су и кабине за купање у школском купатилу.

Почетком јуна фотографисани су сви ученици.

7. јуна седница савета ради избора ученика-ца за летовање у Куршумлијској бањи о трошку Подмлатка Друштва црвеног крста, Заједнице дома и школе и Здравственог фонда.

Од 9 – 20. јуна обављени приватни, поправни и разредни испити.

Од 10 – 22. јуна обављен нижи течајни испит.

11. јуна престала предавања у школи по одобрењу Кр. Банске управе.

Од 23 – 25. јуна обављени пријемни испити.

Од 23 – 28. јуна трајала изложба радова ученика-ца.

28. јуна на Видов дан саопштен успех ученицима и издата им сведочанства.

Ученици IV разреда гимназије 1937. године

Наставници школске 1937-1938. године²⁰¹

Почетком септембра 1937. године, у школи су радили: 1) Дабетић Радмила, 2) Војводић Светозар, 3) Војводић Вукосава, 4) Петровић Јелена, 5) Јосифовић Косара, 6) Јосифовић Драгић, 7) Теодосић Вера, 8) Миковић Косара, 9) Поповић Добрила, 10) Петровић Миодраг, 11) Вулкан Љубица, 12) Алферјева Нина, 13) Зоговић Цена, 14) Димитријевић Ратомирка, 15) Живковић Радисав, 16) Чолић Петар, 17). Због отпуштања Иванова Викентија, Тимонова Евгенија, и премештаја

²⁰¹ Државна реална гимназија у Јагодини „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

Коцевић Пандоре, остали су незаступљени часови цртања, певања и женског ручног рада.

Постављени:

- 1) Поповић Михајло, професор гимназије у Беранима, 23. децембра 1938. године;
- 2) Цветковић Милорад, професор гимназије у Косовској Митровици 4. октобра 1937. године.

Премештени из школе:

- 1) Коцевић Пандора за учитељицу вештина Женске гимназије у Нишу 5. септембра 1937. године;
- 2) Спасић Ружица за професора гимназије у Земуну 5. септембра 1937. године;
- 3) Вулкан Љубица за суплента Мушке гимназије у Нишу 25. децембра 1937. године;
- 4) Зоговић Цена за суплента гимназије у Лесковцу 5. октобра 1937. године;
- 5) Димитријевић Ратомирка за суплента гимназије у Књажевцу 5. октобра 1937. године;
- 6) Алферјева Нина, суплент, у мешовиту грађанску школу у Београду 22. новембра 1937. године;
- 7) Чолић Петар, учитељ вештина, у Грађанску школу у Мостару 7. новембра 1937. године.

Отказан уговор Иванову Викентију 28. августа 1937. године.

Наставници на крају школске 1937/38. године:

- 1) Дамњановић Страхиња, директор - француски језик;
- 2) Мишић Димитрије, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодини;
- 3) Војводић Вукосава, професор - природопис, хигијена;
- 4) Петровић Јелена, професор - земљопис, хемија;
- 5) Миковић Богдан, професор - историја, на раду у Учитељској школи;
- 6) Јосифовић Косара, професор - француски језик, писање;
- 7) Јосифовић Драгић, професор - математика;
- 8) Теодосић Вера, професор - српски језик, писање;
- 9) Спасић Атанасије, професор - веронаука;
- 10) Поповић Михајло, професор - немачки језик, писање, секретар школе;
- 11) Цветковић Милорад, професор - српски језик, француски језик;
- 12) Поповић Добрила, професор - српски језик, писање;
- 13) Миковић Косара, професор - историја, земљопис;
- 14) Петровић Миодраг, суплент - физика, хемија, математика, писање;
- 15) Ракочевић Нина, суплент - на раду у Мушкој грађанској школи у Београду;
- 16) Милојковић Лепосава, суплент - на раду у Учитељској школи у Јагодини;
- 17) Живковић Радисав, суплент - веронаука;
- 18) Др Димић Михајло - школски лекар;

Додељени на рад у школи:

- 19) Станковић Радомир, професор, француски језик, земљопис, историја, писање;
- 20) Војводић Светозар, професор, математика, хигијена;
- 21) Дабетић Радмила, професор, на болавању од 1. фебруара 1938. године;
- 22) Правица Љубинко, професор, хигијена.

Хонорарни:

- 23) Винодолац Иван, жупник, католичка веронаука;
- 24) Поповић Нада, хонор. стр. учитељица, женски ручни рад;
- 25) Иванов Викентије, хонорарни наставник, цртање.

**Бројно стање ученика
школске 1937-1938. године²⁰²**

разред	уписано у почетку				накнадно уписано		укупно		престали бити ученици		од укупно уписаних остало је		
	ново уписани		поновци										
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	
I	76	46	17	5	1	2	94	53	7	3	87	50	137
II	89	26	11	6	2	1	102	33	6	2	96	31	127
III	58	29	14	6	1	-	73	35	1	-	72	35	107
IV	48	26	9	11	3	1	60	38	4	2	56	36	92
свега	271	127	51	28	7	4	329	159	18	7	311	152	463

Ученици IV разреда гимназије 15. маја 1938. године са професорима: 1. Страхинџа Дамњановић, директор, 2. Драгић Јосифовић, 3. Петровић, 4. Косара Јосифовић, 5. Јелена Петровић, 6. Војводић. 7. Вера Теодосић

²⁰² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938. На крају првог полугодишта, због тога што су имали више од половине слабих оцена из научних предмета, искључено је; из првог разреда 6 ученика, другог 8 ученика, и трећег разреда 8 ученика.

Ученик III разреда Угљеша Марковић искључен је из школа на годину дана, јер је на једној књизи из ђачке књижнице исписао јилетом врло ружне речи, које су се односиле на Добрилу Поповић.

На седници наставничког савета одржане децембра 1937. године, одлучено је да се укине ђачки корзо, а да се одобри шетња само ученицима III и IV разреда у времену од 17-18 ½ часова, и то само поред хотела „Паласа“.

**Статистика ученика по успеху
школске 1937-1938. године²⁰³**

разред одељење	I			II			III			IV			свега	%
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	1	3	3	3	2	1	4	2	2	1	2	-	24	5,19
в. добри	14	8	10	6	6	9	4	4	6	8	5	7	87	18,79
добри	17	18	15	16	8	8	13	9	6	11	10	8	139	30,02
свршавају разред	32	29	28	25	16	18	21	15	14	20	17	15	250	54,-
полажу поправни испит	10	10	13	9	18	13	10	11	13	4	8	8	127	27,43
понављају разред	4	6	5	6	10	12	4	11	8	4	5	9	84	18,15
губе право на ред. школовање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	0,21
Свега	46	45	46	40	44	43	35	37	35	29	30	33	463	100

**Успех ученика у процентима
школске 1937-1938. године²⁰⁴**

разред	Средња оцена			% свршавају разред	% полагају испит	% понављају
	из научних предмета	из вештина	општа			
Ia	3,34	3,53	3,43	69,57	21,74	8,69
Iб	3,31	3,92	3,61	64,44	22,22	13,34
Iв	3,30	3,59	3,44	60,87	28,26	10,87
IIa	3,26	3,99	3,62	64,10	23,08	12,82
IIб	3,11	3,31	3,21	36,37	40,90	22,73
IIв	3,04	3,47	3,25	41,86	30,24	27,90
IIIa	3,52	4,14	3,83	60,-	28,57	11,43
IIIб	3,18	3,66	3,42	40,54	29,73	29,73
IIIв	3,30	3,91	3,60	40,-	37,16	22,84
IVa	3,42	4,01	3,71	68,96	13,79	17,25
IVб	3,33	3,83	3,57	56,67	26,66	16,67

²⁰³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

²⁰⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

IVв	3,27	3,81	3,54	45,44	27,28	27,28
-----	------	------	------	-------	-------	-------

Школске 1937-1938. године одличним успехом завршило је разреде 24, а врло добрим успехом 87 ђака. Због мањих средстава награђени су само одлични ученици. Поклоне за награде дали су: Команда војног ваздухопловства, Геца Кон – Београд, Удружење Мораваца – Београд, Коста Вукосављевић, адвокат - Јагодина, М. Миљковић, генарал у пензији – Јагодина, М. Митровић, капетан у пензији – Јагодина, Коста Ненковић и Брана Петровић, књижари – Јагодина. Друштво пријатеља Француске из Јагодине наградило је француским књигама велики број ученика са свог курса француског језика, а влада Немачког Рајха једном књигом ученика са најбољим успехом из немачког језика.

Због лошег успеха, наставнички савет је, на крају првог полугодишта, утврдио предлоге за поправљање успеха. По предлозима наставници су требали да: уче на све могуће начине децу да знају учити и радити; да натерају ученике да раде код својих кућа; да контролишу домаћи рад; на родитељским састанцима да затраже од родитеља да и они контролишу рад своје деце; наставници српскохрватског језика контролишу рад књижничара ђачке књижнице, да ли ученици читају; сваки наставник, приликом задавања задатака, води рачуна колико су ученици оптерећени; не дају за цртање, преписивање или какав други рад, тешке ствари; контролишу доношење домаћих задатака, свески и других школских потреба, као и чистоће одећа, обуће, тела и слично; да не постављају кратка питања на која ће ученици и кратко одговарати, већ да нешто обимнијим питањима поступно, траже све обимније одговоре, тежећи изграђивању навике изражавања и самосталности у закључивању и резонувању код ученика.²⁰⁵

У току школске 1937-1938. године опште стање здравља ученика било је добро. Од инфективних болести боловало је од ангине и грипа. Епидемија није била, осим доста случајева обољења од шуге. Укупно је боловало 90 ђака и то: од болести органа за дисање 9, органа за варење 5, од коже 18, мишића 3, костију 2, учију 4, ушију 4, нерава 5, срца 1, инфективних болести 32 и повреда 5.

Исхраном сиромашних ђака у школској кухињи пуних пет месеци, знатно је допринело поправљању здравственог стања и успеха ђака.

У фонд за здравствену заштиту уплаћено је ове школске године 9.580 динара. Са ранијим уплатама укупно је било 81.720 динара. Од ове суме утрошено је 26.398 динара за набавку и постављање материјала за хигијенске клозете у школи, за уређење купатила, за школску апотеку, за школску кухињу и за летовање и опоравак ученика.

На летовање у Куршумлијску бању о трошку фонда за здравствену заштиту послата су три ученика, а о трошку Подмлатка црвеног крста и Заједнице дома и школе шест ученика.²⁰⁶

²⁰⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

²⁰⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

ШКОЛСКА 1938-1939 ГОДИНА

Школски летопис

1) 24. августа одржана седница Наставничког савета на којој су утврђени уџбеници за школску 1938-1939. годину.

2) У времену од 24 до 25. августа обављени су поправни, разредни и накнадни испити.

3) Од 1 до 5. септембра извршен је упис ученика. Уписаних ученика било је 494. Наплаћена школска износи 25.749,50 динара.

4) 7. септембра одржана је седница Наставничког савета ради поделе ученика на одељања (12) и поделе предмета на наставнике.

5) 10. септембра извршено је призивање св. Духа на ученике.

6) 12. септембра извршен је распоред ученика по одељењима. Саопштени су уџбеници и распоред часова; прочитана и протумачена правила о владању.

7) 15. септембра директор школе одржао је ученицима предавање поводом 20-годишњице пробоја Солунског фронта.

8) 16 и 17. септембра обављена је са III и IV раз. дводневна екскурзија, научно васпитног карактера, до Београда.

9) 29. септембра изведена је једнодневна васпитно-забавна екскурзија целе школе до села Деонице.

10) 6. октобра одржана је редовна седница разредног већа. Одржана је и седница Наставничког савета. Важније одлуке: избор књижничара за наставничку и ђачку књижницу; избор надзорних наставника за ученичка удружења; избор чланова управног и надзорног одбора Заједнице дома и школе. Дата су упутства за рад у школи.

11) 15. октобра изведена је једнодневна екскурзија, забавно-васпитна, до села Праћине, са целом школом.

12) 24. октобра одржано је предавање о раду и значају Кнеза Арсена Карађорђевића.

13) У времену од 24-X до 29-III одржане су стручне конференције (7).

14) 31. октобра г-ђа Теодосић Вера, одржала је предавање о значају Јадранског мора.

15) 2-XI одржана је редовна седница већа.

16) 21-XI, на дан св. Архангела, није било предавања због славе већег броја ученика и наставника.

17) У времену од 30-XI до 8-V сви су наставници (19) одржали по једно угледно предавање из своје струке. Г-ђица Станић Милица, пр. уч. вештина одржала је два угледна предавања.

18) 3-XII обављено прићешћивање ученика.

19) 12-ХП није било предавања због одсутности више наставника-председника бирачког одбора.

20) 19-И ученици учествовали на Богојављенској литији.

21) 20-И на св. Јована, није било предавања због славе великог броја ученика и више наставника.

22) 27-И обављена је свечана прослава св. Саве у сали гимназије.

Програм: 1) Водоосвећење и резање колача; 2) Државна химна-хор ученика-ца III и IV разреда; 3) Мотиви Гетеовог „Фауста“ и слични мотиви у нашим народним приповеткама - говор г. Поповића Михајла, професора; 4) В. Илић-Млађи: Св. Сава-рецитација; 5) В. Ђорђевић: „Магарац и фрула“- хор ученика I и II разреда; 6) П. Стојановић: дует вилонски бр. 80 - изводили ученици II разреда; 7) Д. Филиповић: „Божур“ – рецитација; 8) Химна св. Сави – хор ученика III и IV разреда.

Музички део програма спремила Станић Милица, наставница музике. Домаћин славе били су г-ђа Наста и г. Момчило Марковић, трговац. По подне ђачко матине са програмом.

23) 1 и 2. фебруара није било предавања због свођења оцена за I полугодиште и седнице Наставничког савета.

24) 4-II одржано је ученицима предавање о ваљевским великанима и животу и раду Штросмајера. – Увече је одржана забава у корист Фонда сиромашних ученика. Приход 5.641 дин.

Програм: 1) Државна химна-хор; 2) В. Назор: Путник - рецитује Д. Павловић, уч. IV разреда; 3) Бандур: Вечерња песма и В. Ђорђевић: хајд у шуму - пева хор ученика I и II разреда; 4) Д. Гика: Романса - у 4 руке, изводе на клавиру М. Пиндић и Д. Пиндић, уч. III разреда; 5) Ружић: Народне песме - соло на виолини-М. Николић, уч. IV разреда; 6) Љ. Ненадовић: Врачар - рецитује Јовановић Миланка, уч. III разреда; 7) Григ: Популарна мелодија и Валцер - на клавиру Ристић Бранислава, уч. IV разреда; 8) Црвени сарафан - руска народна игра-изводе ученице; 9) В. Ђорђевић: Бурјано, Бурјанке - пева хор ученика-ца III и IV разреда; 10) Јовановић-Змај: Шаран - шаљива игра-изводе ученици-це III и IV разреда.

Хором је дириговала г-ца Станић Милица, наст. музике.

25) 12-ХП одржано је матине за ученике, са програмом од забаве, а у корист дозиђивања Соколског дома.

26) 18-II одржана је седница Наставничког савета на којој је извршена делимична подела предмета на наставнике због доласка г. Апостоловић Јована.

27) 6, 7 и 8. марта посетио је школу г. Др. Антон Хурм, наставни инспектор Министарства просвете. На крају свога рада одржао је са свима наставницима гимназије и овдашње Учитељске школе конференцију са дискусијом.

28) 8. марта одржана је редовна седница већа.

29) 9 и 10. марта посетио је завод г. Божидар Николић, бановински инспектор.

30) 19. априла одржано је родитељско веће ученика IV разреда.

31) 30. априла одржана је годишња скупштина Заједнице дома и школе.

32) 14. маја приређен је са овд. Учитељском школом заједнички концерт и јавно телесно вежбање. Хором су руководили г-ђица Станић Милица и г. Комарек Вељко, наст. музике. Вежбама је руководио г. Радовић Бранко, наст. гимнастике. Приход 237,50 дин.

33) 13. маја одржана је редовна седница разредних већа.

34) 15 и 16. маја изведена је дводневна екскурзија с ученицима IV разреда. Маршута: Јагодина-Ужице-Шарган-Вишеград-Ужице-Златибор-Јагодина.

35) 16. маја ученици I и II разреда са својим наставницима извели су полудневни излет у разним правцима око Јагодине.

36) 20. маја разрешен је дужност директор ове школе г. Дамњановић Страхиња, који је премештен за директора Непотпуне женске реалне гимназије у Београду.

37) Указом од 29-IV-1939. год. постављен је за директора ове школе Мишић В. Димитрије, проф. на раду у Мушкој учитељској школи у Јагодини. Примео дужност 22. маја 1939. год.

38) 24. маја, на дан Ђирила и Методија, приређен је годишњи помен умрлим добротворима ове школе. Присуствовали су ученици III разреда, сви наставници и директор.

39) 28. маја ученици III разреда са наставницима и директором узимају учешћа у Духовној литији (слава Јагодинске општине).

40) 2. јуна г. Петровић Миодраг, професор хемије, одржао је предавање ученицима I-III разреда и наставницима. Тема: Како ћемо се сачувати од напада из ваздуха?

41) 9. јуна обављен је поправни испит из IV разреда.

42) 10. јуна престала су предавања у свим разредима.

43) 10 и 11. јуна одржана су разредна већа на којима је изведена класификација ученика, и завршна седница Наставничког савета.

44) Од 12 до 15. јуна обављени су приватни и разредни испити.

45) Од 12 до 22. јуна обављен је под председништвом разредних старешина Нижи течајни испит.

46) Од 23 до 26. јуна обављен је пријемни испит за I разред гимназије.

47) Од 21 до 28. јуна била је изложба ђачких радова из цртања, писања, женског рада, историје, земљописа и природописа.

48) 28. јуна, на Видовдан, саопштен је успех ученицима уз пригодну свечаност.

Наставно особље школске 1938-1939. године²⁰⁷

Постављени:

- 1) Станић Милица, свршена ученица музичке школе за привремену учитељицу вештина 8. августа 1938. године.

²⁰⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1938-1939. године, Јагодина 1939.

- 2) Иван Викентије, хонорарни наставник гимназије, за контр. учитеља вештина 24. септембра 1938. године.
- 3) Миодраг Петровић, суплент, за професора 2. фебруара 1939. године.
- 4) Димитрије Мишић, професор, на раду у Учитељској школи, за директора 29. априла 1939. године.

Премештени и додељени на рад:

- 1) Гргур Станојевић, учитељ вештина Реалне гимназије у Сомбору, премештен 26. јула 1938. године. Додељен Учитељској школи у Јагодина.
- 2) Вукосава Станојевић, учитељица вештина Реалне гимназије у Сомбору, премештена 26. јула 1938. године.
- 3) Лазар Тонић, професор Реалне гимназије у Беранима, премештен 8. августа 1938. године. Додељен Учитељској школи у Јагодина.
- 4) Наталија Марковић, суплент Реалне гимназије у Старом Бечеју, премештена 26. јула 1938. године.
- 5) Добринка Милошевић, професор Мушке учитељске школе у Јагодина, додељена 13. августа 1938. године.
- 6) Љубица Петковић, суплент Реалне гимназије у Бања Луци, премештена 26. новембра 1938. године.
- 7) Јован Апостоловић, професор Реалне гимназије у Колашину, додељен 1. фебруара 1939. године.
- 8) Светозар Војводић, професор Мушке учитељске школе у Јагодина, додељен 6. марта 1938. године.

Премештени или додељени у друге школе:

- 1) Богдан Миковић, премештен за професора Реалне гимназије у Новом Врбасу 31. јула 1938. године. Додељен Учитељској школи у Јагодина 14. јануара 1939. године.
- 2) Косара Миковић, премештена за професора Реалне гимназије у Новом Врбасу 26. јула 1938. године. Враћена у гимназију 26. децембра 1938. године.
- 3) Лепосава Милојковић, на раду у Мушкој учитељској школи у Јагодина, премештена за суплента Реалне гимназије у Ваљеву 26. јула 1938. године.
- 4) Наталија Марковић, премештена за суплента Реалне гимназије у Бања Луци 26. новембра 1938. године.
- 5) Страхиња Дамњановић, премештен за дирктора Непотпуне женске гимназије у Београду 28. марта 1939. године.

Ученици гимназије са професорима пред звоником нове цркве
(око 1935-1938. године)

**Особље гимназије
на крају школске 1938-1939. године**

име и презиме	главна и споредна струка	шта је предавао	друге школске активности	напомена
Мишић Димитрије, директор	Општа и народна историја; Географија	Француски језик	Председник шк. Одбора Подмлатка цр. крста, заједнице дома и школе и фонда сиромашних ученика	
Војводић Вукосава, професор	Ботаника и зоологија, Минералологија с геологијом	Природопис, Хигијена	Чувар збирке за природопис	Допуњује часове у Мушкој учит. школи у Јагодини
Петровић Јелена, професор	Географија и геологија; Хемија и	Земљопис, хемија, математика	Надзорни наставник подр. Феријалног	

	минералологија		савеза и благајник Заједнице дома и школе	
Миковић Богдан	Народна и општа историја; Југословенска књижевност			На раду у Мушкој учит. школи у Јагодини
Јосифовић Косара, професор	Француски језик; Латински језик	Француски језик	Књижничар настав. књижнице	
Јосифовић Драгић, професор	Математика и физика	Математика	Благајник Подмлатка цр. крста, надз. наставник Аеро клуба и зидних новина, чувар математичке збирке	
Теодосић Вера, професор	Географија и народна историја; Српскохрватски језик	Земљопис, Српскохрватски језик	Чувар збирке за географију и историју	
Спасић Атанасије, професор	Историја опште хришћанске цркве; Историја српске цркве	Веронаука, Француски језик		На раду у Мушкој учит. школи у Јагодини
Поповић Михаило, професор	Немачки језик и књижевност; Српскохрватски језик	Немачки језик	Секретар и режисер школе	
Цветковић Милорад, професор	Српскохрватски јез. и југослов. књиж; Народна историја	Српскохрватски језик; Француски језик	Књижничар ђачке књижнице	
Поповић Добрила, професор	Српскохрватски јез. и југослов. књижевност; Народна историја	Српскохрватски језик, Француски језик	Књижничар ђачке књижнице	
Миковић Косара	Општа и народна историја; Географија	Историја, земљопис		
Тонић Лазар, професор	Француски јез.; Југослов. књиж.	Француски јез.		На раду у Мушкој учит. шк. у Јагодини

Станојевић Гргур, учитељ вештина	Цртање; Писање			На раду у Мушкој учит. шк. у Јагодини
Станојевић Вукосава, учит. вештина	Цртање; Писање	Цртање, Писање	Чувар збирке за цртање	
Комарек Вељко, учитељ вештина	музика			На раду у Мушкој учит. шк. у Јагодини
Ракочевић Нина, суплент	Француски јез.; Историја			На раду у Мешов. грађ. школи у Београду
Живковић Радисав, суплент	Теолошке науке	Веронаука	Секретар Заједнице дома и школе	
Петковић Љубица, суплент	Француски, Латински и Немачки језик			На боловању
Станић Милица, учит. вештина	Певање	Певање	Чувар музичке збирке; Надзорни наст. Јадранске страже	
Иванов Викентије, учит. вештина	Цртање	Цртање		
Др. Димић Михајло, шк. лекар			чувар лекарија и инстр. школ. амбуланте	Дужност школског лекара врши бесплатно
Додељени на рад у гимназији				
Војводић Светозар, професор	Зоологија и ботаника; Геолог. с минералогичјом	Математика	Благајник фонда сиромаш. ученика	
Милошевић Добринка, професор	Зоологија и ботаника; Геологија с минералогичјом	Природопис, Хигијена		
Дабетић Радмила, професор	Општа и народна историја; Географија	Историја, Земљопис		
Апостоловић Јован, професор	Историја; Српскохрватски језик	Историја, Земљопис, Српскохрват. ј.		

Петровић Миодраг, професор	Физика и хемија; Математика	Физика, Математика	Чувар збирке за физику, хемију, геологију, минералогiju	
Радовић Бранко, учитељ вештина	Гимнастика	Гимнастика		
Х о н о р а р н и				
Винодолац Иван, жупник	Католичка веронаука	Веронаука учен. католичке вере		
Поповић Нада, струч. учитељица	Женски ручни рад	Женски ручни рад		

Ученици школске 1938-1939. године²⁰⁸

(према уписницама)

I-1: уписано 52 ђака, оставило школу 4, свршило школу 40: одлични 5, вр. добри 10, добри 25, положило поправни испит 11, поновило разред 8 ђака.

I-2: уписано 49 ђака, оставило школу 4, свршило разред 35 ђака: одлични 3, вр. добри 6, добри 26, положило поправни испит 9, поновило разред 9 ђака.

I-3: уписано 47 ђака, оставило школу 3, свршило разред 36 ђака: одлични 3, вр. добри 3, добри 16, положило поправни испит 14, поновило разред 8 ђака.

II-1: уписано 41, оставило школу 2, свршило разред 39 ђака: одлични 3, вр. добри 11, добри 17, положило поправни испит 8, није било поноваца.

II-2: уписано 48 ђака.

II-3: уписано 47 ђака.

III-1: уписано 8 ученика и 30 ученица, оставило школу 1 ученик и једна ученица, свршило разред 6 ученика и 19 ученица: одлични две ученице, вр. добри 1 ученик и 7 ученица, добри 5 ученика и 10 ученица, положило поправни испит 1 ученик и 7 ученица, поновило разред 1 ученик и 8 ученица.

III-2: уписано 40 ђака, оставило школу 1 ђак, свршило разред 27 ђака: одлични 2, вр. добри 2, добри 13, положило поправни испит 10, поновило разред 12 ђака.

III-3: уписано 41, оставило школу 1, свршило разред 28 ђака: одлични 2, вр. добри 9, добри 17, положило поправни испит 10, поновило разред 12 ђака.

IV-1: уписано 30 ђака, оставило школу 2, свршило разред 28 ђака: одлични 2, вр. добри 6, добри 15, положило поправни испит 5, нема поноваца.

IV-2: уписано 34 ђака, оставило школу 1, свршило разред 31: одлични 3, вр. добри 4, добри 9, положило поправни испит 15, поновило разред 2 ђака.

IV-3: уписано 34 ђака, оставило школу 1, свршило разред 31 ђак: одлични 1, вр. добри 7, добри 11, положило поправни испит 12, поновило разред 2 ђака.

²⁰⁸ ИАЈ, Фонд 143, књига бр. 47.

Изложба радова ученика гимназије 1936-1937. године, с лева: 1. Драгић Јосифовић, 2..., 3. Вукосава Војводић, 4. Иванов Викентије, 5. Ружица Лазаревић, 6. Љубица Вулкан, 7. Страхиња Дамњановић

Бројно стање ученика²⁰⁹

Раз	Уписаних у почетку школске године									Престал. бити ученици. школе		Од укупног броја уписаних остало је		
	ново уписани		поновци		накнадно уписани		укупно							
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	свега					
I	88	47	7	4	1	1	96	52	148	7	4	89	48	137
II	74	40	20	1	1	-	95	41	136	3	2	92	39	131
III	68	27	17	3	4	-	89	30	119	3	1	86	29	115
IV	53	27	13	3	2	-	68	30	98	2	2	66	28	94
свега	283	141	57	11	8	1	348	153	501	15	9	333	144	477

²⁰⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

Статистика ученика по успеху²¹⁰

Раз.	I			II			III			IV			свега	%
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одељења	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3		
одлични	5	3	3	3	4	1	2	2	2	2	3	1	31	6,49
вр. добри	10	6	3	11	11	9	10	2	8	6	4	7	87	18,24
добри	14	17	16	17	17	21	7	13	8	15	9	11	165	34,60
сврш. разред	29	26	22	31	32	31	19	17	18	23	16	19	283	59,33
полажу поправни испит	12	11	17	8	10	11	11	13	13	5	15	12	138	28,93
понављају разред	7	8	5	-	2	4	6	9	9	-	2	2	54	11,32
губе право на школовање	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	0,42
свега	48	45	44	39	46	46	36	39	40	28	33	33	477	100%

Успех изражен у процентима²¹¹

разред	Средња оцена			% сврш. разред	% полагају поправни испит	% понављају
	из научних предмета	из вештина	општа			
I а	3,45	3,97	3,71	60,42	25,-	14,58
I б	3,23	3,73	3,48	57,78	24,45	17,77
I в	3,21	3,73	3,47	50,-	38,64	11,36
II а	3,47	4,04	3,75	76,93	23,07	-
II б	3,42	3,80	3,61	69,56	21,74	8,70
II в	3,30	3,76	3,53	67,39	23,91	8,70
III а	3,36	3,39	3,64	52,78	30,56	16,66
III б	3,13	3,85	3,49	43,59	33,33	23,08
III в	3,24	3,55	3,39	45,-	32,50	22,50
IV а	3,47	3,80	3,36	82,14	17,86	-
IV б	3,30	3,81	3,55	48,49	45,45	6,06
IV в	3,44	3,80	3,62	57,57	36,37	6,06

²¹⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²¹¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

У овој школској години Наставнички савет није имао средства за награђивање одличних и врло добрих ученика. Благодарети поклонима: Краљевско-банске управе у Нишу, Француског посланства у Београду, Друштва пријатеља Француске у Јагодини, Издавачког предузећа Геца Кона А.Д. из Београда, Миленка Миљковића, генерала у пензији и Драгутина Митровића, капетана у пензији Наставнички савет наградио је 31 ученика за одлично учење и владање. Наградом директора Димитрија Мишића награђена је Душанка Степановић, ученица II разреда, као најбоља у целој школи. Наградом Немачког посланства награђен је један ученик. У овој школској години било је 31 одличних и 87 врло добрих ученика.²¹²

Косара Јосифовић са ученицима

Стање здравља ове школске године било је добро. Од инфективних болести било је углавном обољења од ангине и грипа. Епидемија није било. Од шуге је оболело 22 ученика, и то већином са села. Укупно је боловало 99 ученика и то: од болести органа за дисање 6, органа за варење 2, од болести коже 22, од болести мишића 6, очију 5, ушију 8, нерава 5, срца 2, од ифективних болести 40 и од повреда 3.²¹³

²¹² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²¹³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

ШКОЛСКА 1939-1940. ГОДИНА

Школски летопис²¹⁴

24. августа одржана седница Наставничког савета на којој су утврђени уџбеници за школску 1939-1940 годину.

У времену од 24 до 28. августа обављени су поправни, разредни и накнадни пријемни испити.

Од 1 до 5. септембра извршен је упис ученика. Уписаних ученика било је: мушких 360, женских 156; свега 516. Наплаћена школарина износи 20.512,50 динара.

5. септембра одржана седница Наставничког савета на којој је извршена подела на одељења и подела предмета на наставнике. Извршен је избор књижничара за наставничку и ђачку књижницу; изабрани су чланови Управног и надзорног одбора Заједнице дома и школе и одређена комисија за набавке.

6. септембра присуствовали су наставници са директором свечаном благодарењу поводом рођења Краља Петра II.

11. септембра извршено је призивање Св. Духа на ученике; извршен је распоред ученика по одељењима; саопштени су уџбеници и распоред часова; прочитана су и протумачена правила о владању.

12. септембра почела су редовна предавања.

Од 16. септембра до 28. октобра био је на војној вежби професор Милорад Цветковић, резервни пешадиски поручник.

Од 26. септембра до 5. октобра извршен је први лекарски преглед свих ученика школе.

27. септембра одржана седница Наставничког савета. Дневни ред: накнадни упис ученика и извештај о унутрашњем фонду. Одржана је конференција свих наставника школе на којој су утврђени дидактичко-педагошка начела за рад у школи.

6. октобра одржане су седнице разредних већа свих разреда.

7. октобра одржана је стручна конференција наставника српског језика.

9. октобра одржана је стручна конференција наставника математике, физике и хемије.

15. октобра директор, наставници и ученици IV разреда узели су учешће у свечаном откривању споменика Сретену Аџићу у овд. Учитељској школи.

16. октобра директор школе одржао угледно предавање из француског језика у првом разреду.

²¹⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939 – 1940 годину, Јагодина 1940.

23. октобра одржана је стручна конференција наставника живих језика.

24. октобра одржана је стручна конференција наставника вештина.

27. октобра одржана је стручна конференција наставника историје, географије и природописа.

28. октобра одржана је седница Наставничког савета на којој је извршена поновна подела предмета на наставнике поводом одласка на шестомесечно боловање професора Радмиле Дабетих.

31. октобра поводом Јадранског дана одржано је предавање о значају нашег мора Вера Теодосић, професор.

1. новембра одржане су седнице разредних већа за први квалификациони период у првом полугодишту и седница Наставничког савета на којој је решавано о куповини књига за ученичку књижницу.

21. новембра на дан св. Архангела Михаила школа није радила због славе великог броја наставника.

24. новембра одржана седница Наставничког савета. Дневни ред: избор сиромашних ученика који ће се оденути на рачун Фонда сиромашних ученика и хранити у ђачкој кухињи.

2. децембра школа није радила услед причешћивања ученика.

5. децембра отпочела је рад ђачка кухиња Подмлатка Црвеног крста школе.

10. децембра одржан је родитељски састанак на коме је било присутно око 200 ђачких родитеља. Дневни ред: 1) Прилике у школи и узроци недовољном успеху ученика – говор директора школе; 2) Туберкулоза – предавање др. Милутина Велимировића, управника болнице; 3) Родитељи и школска деца – говор Милорада Цветковића, професора.

После родитељског састанка одржана је редовна годишња скупштина Заједнице дома и школе.

Одржана су угледна предавања:

12. децембра Косара Јосифовић, професор, из француског језика у II-1;

13. децембра Станић, прив. учитељица вештина из певања у I-1;

14. децембра Макарова, суплент, из француског језика у III-3;

15. децембра одржане су седнице разредних већа после другог квалификационог периода у првом полугодишту. Одржана је стручна конференција свих наставника са темом: Оцењивање ученика;

20. децембра одржано је угледно предавање из историје у IV-1, директор школе.

Од 23. децембра 1939. до 10 јануара 1940. године трајао божићни одмор.

11. јануара одржана је седница Наставничког савета ради поновне поделе предмета на наставнике због болести Светозара Војводића и Валентине Макарове.

12 и 13. јануара школа није радила услед јаког мраза.

Од 22 до 24. јануара вршио је инспекцију наставни инспектор за физику и хемију Богољуб Тодоровић.

27. јануара изведена свечана прослава у сали гимназије са овим програмом:

1) Водоосвећење и резање колача – на јектаније одговарао хор ученица III и IV разреда; 2) Државна химна – пеао хор ученица III и IV разреда; 3) Етички и

национални елементи у народној поезији – говор Радисава Живковића, суплента; 4) Дес. Максимовић: Савин монолог – рецитовао Михајло Матић, ученик III-1; 5) А. Гостничар: Нараштајска песма соколства – певао хор ученика-ца I и II разреда; 6) Народна песма – Југославија – певали у дуету Јелена Јовановић и Милорад Трајковић, ученици I и II разреда; 7) Народне песме из Србије – Бистра вода и Малки моми – певао хор ученика-ца I и II разреда; 8) Далматинске песме – певале Бранислава Грујић и Јелена Јовановић, ученице II разреда; 9) Долина тутње – певао хор ученица III и IV разреда; 10) Химна св. Саве – певао хор ученица III и IV разреда:

Домаћин славе био је Миленко Миљковић, генерал у пензији. По подне приређен је ђачки матине у корист Дома и школе- Чист приход 305,50 динара.

30 и 31. јануара извршио је наставну и административну инспекцију Божидар Николић, инспектор Просветног одељења у Нишу.

1. фебруара одржане су класификационе седнице разредних већа за прво полугодиште.

2. фебруара одржана је седница Наставничког савета. Дневни ред: извештај разредних старешина о раду и владању ученика у првом полугодишту. По члану 54 удаљено из школе 14 ученика-ца.

3. фебруара приређена је светосавска забава са овим програмом: 1) Државна химна: певао хор ученица III и IV разреда; 2) Љ. Бошњаковић: песме из Јужне Србије – певао хор ученика-ца I и II разреда; 3) А. Пушкин: Скаска о рибару и рибици; 4) А. Мочник: Мој дом – певали Бранислава Грујић, Јелена Јовановић, Надежда Никодијевић и Олга Димитријевић, ученице II разреда; 5) Коруновић: Кос и Виноградар – певао хор ученика-ца I и II разреда; 6) Народна прича: Свети Сава и нерадна жена – рецитовала Милунка Младеновић, ученица II разреда; 7) Бинички: Чини не чини – певао хор ученица II и III разреда; 8) Љ. Бошњаковић: Песме из Војводине – певао хор ученица III и IV разреда; 9) Лисовој: Игра морнара – ритмичке игре извеле ученице II разреда; 10) Славка Вучковић: Нарцис – ритмичка вежба уз регитацију и пратњу клавира по песми Вој. Илића – извеле ученици IV разреда; 11) Лисовој: Оријенталска слоковито-ритмичка игра – извели ученици-це I и II разред; 12) Коста Трифковић: Честитам – позоришни комад у једном чину – извели ученици-це IV разреда.

Хором дириговао Леонид Лисовој, учитељ вештина.

Чист приход у корист Фонда сиромашних ученика био је 4751,50 динара.

4. фебруара на Штросмајеров дан, о његовом животу и раду ученицима је одржао предавање Јован Апостоловић, професор.

5. фебруара одржане стручне конференције наставника српског језика, математике, физике и хемије, природописа и хигијене, живих језика, историје, земљописа и веронауке.

2. фебруара одржан је родитељски састанак поводом отварања више самоуправне гимназије у Јагодини.

17. фебруара приређен је матине у просторијама Соколског дома у корист Екскурзионог фонда. Чист приход 725 динара.

Од 19 до 24. фебруара одржана су угледна предавања овим редом: 1) Јелена Петровић из земљописа у I разреду; 2) Драгић Јосифовић из математике у III разреду; 3) Радисав Живковић из веронауке у I разреду; 4) Викентије Иванов из цртања у II разреду; 5) Јован Апостоловић из историје у III разреду; 6) Милорад Цветковић из српског језика у I разреду; 7) Анка Николић из српског језика у I разреду; 8) Вукосава Станојевић из цртања у III разреду; 9) Добрила Поповић из српског језика у III разреду; 10) Косара Миковић из историје у II разреду; 11) Милица Станић из певања у II разреду; 12) Михаило Поповић из немачког језика у III разреду; 13) Вукосава Војводић из природописа у I разреду; 14) Добринка Милошевић из природописа у II разреду; 15) Миодраг Петровић из физике у III разреду; 16) Вера Теодосић из земљописа у II разреду.

2. марта Подмладак Аеро-клуба приредио матине са концертним делом и игранком у корист своје касе. Чист приход 336,50 динара.

9. марта одржала предавање о Корнелију Станковићу, првом српском композитору, Милица Станић.

16. марта школа није радила због причешћења ученика. Одржане су седнице разредних већа после првог класификационог периода у другом полугодишту.

Од 19 до 21. марта вршио је инспекцију наставни инспектор за математику Божидар Михаиловић.

12. априла одржао угледно предавање из француског језика Валентина Макарова.

15. априла одржане су седнице разредних већа IV разреда на крају другог класификационог периода за друго полугодиште.

Од 15. априла до 13. маја био је на вежби Ексакустодијан Доброцветов, суплент.

19. априла одржао угледно предавање из физике у III разреду Светислав Стојановић.

23. априла одржане седнице наставничког савета на којој је дискутовано о класификацији ученика. Одржане су седнице разредних већа на којима је решавано о редукацији методских јединица.

Од 25. априла до 1. маја трајао је ускршњи распуст.

10. маја одржала је угледно предавање из историје у II разреду Марија Јовановић.

12. маја одржала је ученицима предавање о мајци Вукосава Станојевић.

15. маја завршена су предавања у IV разреду. Одржане су класификационе седнице разредних већа. Извршен је други лекарски преглед и мерење ученика IV разреда.

Од 14 до 16. маја извршио је инспекцију верске наставе др Атанасије Поповић, професор Теолошког факултета у Београду.

Од 18. маја до краја школске године провео је на вежби Светислав Стојановић, професор.

19. маја приређен је јавни музички концерт у заједници са Учитељском школом.

24. маја на дан св. Тирила и Методија одржан је годишњи помен умрлим члановима школских фондова.

Од 25 до 31. маја извршен је други лекарски преглед ученика I, II и III разреда.

15. јуна престао је школски рад. Одржане су класификационе седнице разредних већа.

22. јуна одржана је завршна седница наставничког савета.

Од 24 до 26. јуна обављен је пријемни испит за упис ученика у I разред.

Од 23 до 28. јуна одржана је изложба ђачких радова из цртања, писања, женског рада, историје, земљописа, природописа и математике.

28. јуна на Видовдан саопштен успех ученицима.

Ученици IV разреда гимназије 1939-1940. године

Наставници школске 1939-1940. године²¹⁵

Постављени:

1) Јовановић Марија за суплента 15. марта 1940. године; 2) Доброцветов Ексакустодиан за суплента 13. априла 1940. године; 3) Злоковић Симеон-Љубомир за суплента 24. априла 1940. године.

²¹⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

Премештени у гимназију: 1) Лисов Леонид, учитељ вештина Реалне гимназије у Алексинцу 11. августа 1939. године; 2) Макарова Валентина, суплент Реалне гимназије у Бијелом Пољу 19. септембра 1939. године; 3) Апостоловић Јован, професор Реалне гимназије у Колашину 14. новембра 1939. године; 4) Стругар Костић Олга, суплент Реалне гимназије у Алексинцу 28. октобра 1939. године; 5) Николић Анка, суплент Реалне гимназије у Куманову 25. новембра 1939. године; 6) Дајковић Јован, суплент VII Мушке реалне гимназије у Београду 13. јануара 1940. године.

Стојановић Светислав, професор Учитељске школе у Јагодини, додељен на рад у гимназији 22. фебруара 1940. године. Иванову Викентију обновљен уговор за годину дана 13. октобра 1939. године.

Премештени из гимназије:

1) Лисовој Леонид, учитељ вештина, у Реалну гимназију у Алексинцу 8. децембра 1939. године; 2) Војводић Вукосава, професор, у IV женску реалну гимназију у Београду 31. јануара 1940. године; 3) Војводић Светозар, професор, у Мушку учитељску школу у Београду 31. јануара 1940. године; 4) Поповић Добрила, професор, у V женску гимназију у Београду 2. марта 1940. године; 5) Ракочевевић Нина, професор, у IV женску реалну гимназију у Београду 7. марта 1940. године; 6) Злоковић Симеон, суплент, у VIII Мушку реалну гимназију у Београду 4. маја 1940. године.

Наставници на крају школске 1939-1940. године:

1) Мишић Димитрије, директор - историја; 2) Стојановић Светислав, професор - математика, физика; 3) Милошевић Добринка, професор - природопис, хигијена; 4) Петровић Јелена, професор - земљопис, хемија, математика; 5) Дабетић Радмила, професор - на боловању до краја године; 6) Миковић Богдан, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодини од 14. јануара 1939. године; 7) Апостоловић Јован, професор - историја, земљопис; 8) Правица Љубинко, професор у Учитељској школи у Јагодини - допуњује часове хигијене; 9) Живковић Радисав, професор, веронаука - додељен Учитељској школи у Јагодини 22. априла 1940. године; 10. Јосифовић Косара, професор - француски језик; 11) Јосифовић Драгић, професор - математика, додељен Учитељској школи у Јагодини, допуњује часове у гимназији; 12) Теодосић Вера, професор - земљопис, српски језик; 13) Поповић Михаило, професор - немачки језик, додељен Учитељској школи у Јагодини, допуњује часове у гимназији; 14) Цветковић Милорад, професор - српски језик; 15) Миковић Косара, професор - географија, вратила се са породилског одсуства 9. маја; 16) Тонић Лазар, професор - француски језик, на раду у Учитељској школи у Јагодини, допуњује часове у гимназији од 25. марта 1939. године; 17) Станојевић Гргур, учитељ вештина - на раду у Учитељској школи од 6. марта 1939. године; 18) Станојевић Вукосава, учитељица вештина - писање, цртање; 19) Петровић Миодраг, професор - физика, математика; 20) Комарек Вељко, учитељ вештина - музика, на раду у Учитељској школи од 6. марта 1939. године; 21) Дајковић Јован, суплент - веронаука, на одсуству до краја године, на усавршавању у Енглеској од 13. јануара 1940. године; 22) Николић Олга, суплент - српски језик; 23) Стругар

Олга, суплент - на раду у Непотпуној женској гимназији у Београду од 10. јануара 1940. године; 24) Макарева Валентина, суплент - француски језик; 25) Јовановић Марија, суплент - историја, српски језик; 26) Доброцветов Ексакустодиан, суплент - математика; 27) Злоковић Симеон Љубомир, суплент - вероучитељ, премештен за Београд 4. маја 1940. године; 28) Станић Милица, прив. учитељица вештина - певање; 29) Иванов Викентије, прив. контр. учитељ вештина - цртање; 30) Винодолац Иван, жупник - веронаука ученицима католичке вероисповести; 31) Поповић Надежда, хонор. стручна учитељица - женски ручни рад, учитељица Дома глувонемих у Јагодини.

Ученице IV разреда гимназије снимљене 22. марта 1937. године

**Бројно стање ученика
школске 1939-1940. године²¹⁶**

разр ед	уписани у почетку године		накнадно уписани	укупно	престали бити ђаци	остало
	новоуписани	поновци				

²¹⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
I	112	48	9	3	2	2	123	53	6	1	117	52
II	71	40	4	-	3	1	78	41	2	-	76	41
III	83	40	20	4	3	2	105	46	7	4	99	42
IV	57	20	4	1	3	-	64	21	4	3	60	18
Свега	323	148	37	8	11	5	371	161	19	8	352	153

**Статистика ученика по успеху
школске 1939-40 године²¹⁷**

Раз.	I				II			III			IV		свега	%
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	1	2		
одељење														
одлични	2	1	4	3	4	3	4	2	1	1	2	1	28	5,54
вр. добри	13	9	8	9	13	9	3	8	7	10	7	9	105	20,79
добри	19	18	22	19	23	16	22	19	15	21	18	14	226	44,76
свршавају разред	34	28	34	31	40	22	29	29	23	32	27	24	359	71,09
полажу поправни испит	6	12	6	4	1	8	4	13	23	9	9	10	105	20,79
понављају разред	3	2	4	3	-	2	3	3	2	6	3	3	34	6,73
губе право на школовање	1	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	1	4	0,79
Свега	44	42	45	38	41	39	37	45	49	47	39	39	505	100

Успех изражен у процентима²¹⁸

разред	Средња оцена			свршили разред	полажу поправни испит	понављају
	из научних предмета	из вештина	општа			
Ia	3,47	4,34	3,90	77,27	12,27	10,46
Iб	3,36	3,99	3,67	66,66	28,37	4,77
Iв	3,37	3,84	3,60	75,35	15,55	8,90

²¹⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

²¹⁸ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину.

Гг	3,41	3,85	3,63	81,35	10,52	8,13
Па	3,58	4,27	3,92	97,56	2,44	-
Пб	3,42	3,98	3,70	71,79	20,50	7,69
Пв	3,34	3,96	3,65	81,08	10,81	8,11
Ша	3,25	3,97	3,61	64,44	28,90	6,66
Шб	3,21	3,58	3,39	47,92	47,92	4,16
Шв	3,35	3,61	3,48	67,39	19,56	13,05
IVа	3,38	3,79	3,58	69,23	23,08	7,69
IVб	3,40	3,62	3,51	63,16	26,31	10,53

У току школске 1939-1940. године стање здравља ученика било је доста добро. Било је случајева обољења од ангине и грипа, а било је и мањих епидемија малих богиња. Ове школске године било је доста обољења од шуге, и то већином ђака са села. Укупно је боловало 172 ученика и то: од болести органа за дисање 7, органа за варење 8, болести коже 38, мишића 5, очију 5, ушију 3, нерава 6, срца 1, инфективних болести 43, шуге 48 и од повреда 18.²¹⁹

²¹⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

ШКОЛСКА 1940-1941. ГОДИНА

Школски летопис ²²⁰

Упис ученика извршен је од 1 до 5. септембра. Број уписаних ученика је 1073.

6. септембра присуствовали су наставници са директором свечаном благодању поводом рођендана Краља Петра II.

9. септембра извршено је призивање Св. Духа на ученике.

11 и 12. септембра извршен је распоред ученика по одељењима. Формирано у вишим 11 одељења, а у нижим разредима 13 одељења.

16. септембра почела су редовна предавања.

23. септембра одржана је седница наставничког савета на којој су изабрани чланови управног и надзорног одбора; одређени су чланови комисије за набавке; извршен је избор књижничара за наставничку и ђачку књижницу; одржана је прва стручна конференција свих наставника на којој је директор дао млађим наставницима упутство за рад.

У октобру обављене су научно-стручне екскурзије и то:

11 и 12. са ученицима VII разреда до Цариброта и Пирота. Вођа екскурзије Косара Јосифовић.

11 и 12. са ученицима VIII разреда у правцу Пожаревац – Кучево – Нересница - Смедерево. Вођа екскурзије Јелена Петровић.

11 и 12. са ученицима V и VI разреда до Крушевца и Љубостиње. Вођа екскурзије Станка Полић.

11 и 12. са ученицима VII разреда у правцу Врњачка Бања – Матарушка Бања – Жича. Вођа екскурзије Миодраг Петровић.

12. са ученицима VI до Опленца. Вођа екскурзије др Мато Николић.

12. са ученицима V разреда до Ниша. Вођа екскурзије Јован Апостоловић.

Указом од 13. октобра отворена је Потпуна реална гимназија у Ћуприји. У смислу наређења од 26. октобра у Потпуну гимназију у Ћуприји преведени су сви ученици виших разреда, чији родитељи живе у Параћину и Ћуприји.

Одлуком Министра просвете од 29. октобра, а обзиром на саобраћајне прилике, дозвољено је ученицима из среза параћинског посећивање и гимназије у Јагодини. У смислу наређења враћено је у ову гимназију 83 ученика из Параћина. Формирано је у вишим разредима седам одељења.

8. децембра отпочела је рад литерарна дружина „Павле Поповић“. Одржана је скупштина са дневним редом: 1) Реч директора школе; 2) Павле Поповић – говор

²²⁰ Потпуна мешовита реална гимназија Наследника престола Петра у Јагодини, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

Милорада Цветковића, професора; 3) Читање правила Литеране дружине „Павле Поповић“; 4) Бирање управног и надзорног одбора и литерарног одбора (председник Управног одбора Бекерус Милош, ученик VIII разреда, председник Надзорног одбора Владан Милосављевић, ученик VIII разреда, председник Литерарног одбора Виктор Комарецки, ученик VIII разреда).

Од 8 до 15. децембра ученици гимназије посетили су и учествовали у фото туристичкој изложби у Јагодини. Ученици виших разреда узели су учешћа у наградном конкурс. Награђени су: 1) Слободан Бранковић, ученик VII разреда за темат: „Јагодина у историјској, националној и културној прошлости“; 2) Миодраг Томић, ученик VII разреда, за темат: „Раваница“; 3) Виктор Комарецки, ученик VIII разреда, за темат „Манасија“; 4) Слободан Пантић, ученик VII разреда, за темат: „Планинарство и туризам“; 5) Павле Живковић, ученик VIII разреда, за темат: „Планинарство и туризам у Југославији“.

17. децембра школа није радила због сахране Министра просвете др. А. Корошца.

21. децембра прослављена годишњица 140-годишњица рођења Франца Прешерна. Предавање је одржао Силвестер Мочилник, професор.

Од 23. децембра 1940. до 10. јануара 1941. године трајао је божићни распуст.

27. јануара изведена је светосавска прослава у сали гимназије. Госте је поздравио Павле Живковић говором „О улози св. Саве и значају науке и просвете за наше духовно јединство“. Домаћин славе био је Илија Николић, трговац.

1. фебруара одржане су квалификационе седнице после првог полугодишта.

1. фебруара приређена је светосавска забава у корист Фонда сиромашних ученика.

4. фебруара на Штросмајеров дан-одржана су предавања о животу и раду Јосипа Јураја Штросмајера, и то: ученицима виших разреда Марија Јовановић, а ученицима нижих разреда Миодраг Анастасијевић, ученик VIII разреда.

6. фебруара одржано је предавање „О ваљевским великанима“ – Слободан Пантић, ученик VII разреда.

27. марта на дан ступања на престо Краља Петра II школа није радила.

29. марта одржали су предавања о „Ђакону Авакумовићу“ ученицима виших разреда Јован Апостоловић, професор, а ученицима нижих разреда Љубен Јордановић, ученик VIII разреда.

Од 7 до 12. марта извршио је инспекцију Влада Маринковић, наставни инспектор Министарства просвете. Посетио је часове земљописа и природописа и држао стручну конференцију са наставницима земљописа и природописа.

1. априла престао је рад у школи.

Радован Ковачевић, ученик VI-2 погинуо је на дан 10. априла у Јагодини.

Антоније Миновић, ученик VII-2 погинуо је у ноћи између 14 и 15. априла од бомбардовања у Велесу.

5. маја обновљен је рад са ученицима IV и VIII разреда, са ученицима од V до VII разреда 9. маја и са ученицима од I до III разреда 19. маја.

2. јуна престао је школски рад у свим разредима, а матурски курс за ученике вишег течаја 3. јуна.

5 и 6. јуна обављене су квалификационе седнице разредних већа после другог полугодишта.

Од 16 до 26. јуна обављен је виши течајни испит под претседништвом др Благоја Марковића, директора Учитељске школе у Пироту.

28. јуна на Видов-дан раздвојена су ученицима сведочанства и штампан Годишњи извештај.

*

Молба за отварање Потпуне мешовите гимназије упућена је 6. августа 1940. године. У молби је наведено да гимназија постоји од пре 70 година, да је пре првог светског рата имала пет разреда, а после рата претворена је у пуну гимназију, да би школске 1929-1930. године редуцирана на четвороразредну. Поглаварство града Јагодине подигло је прописну хигијенску зграду за осморазредну гимназију, која је коштала близу 2.000.000 динара. Поред подигнуте зграде, деца из Јагодине била су принуђена да се школују у другим местима. Према изјави председника градског поглаварства Јагодина је имала довољан број ђака за отварање потпуне гимназије, јер су њени ученици чинили трећину ученика виших разреда ћупријске гимназије, а број ученика нижих разреда скоро је достигао број ученика потпуне гимназије у Ћуприји. Кад се свему томе дода да је Јагодина привредни центар Поморавља, и да се тренутно у њој, поред постојећих, подижу и четири нове фабрике, због чега се се убрзо развити у велики индустријски град, онда је јасно да ће за годину-две број становника утростручити.²²¹

Одлуком Министра просвете од 25. августа 1940. године отворена је Потпуна мешовита гимназија, која је почела са радом почетком школске 1940-1941. године.²²²

Наставници на крају школске 1940-1941. године²²³:

1) Мишић Димитрије - директор; 2) Николић др Мато, професор - природопис, хигијена, курс италијанског језика, премештен из Реалне гимназије у Ћуприји; 3) Петровић Јелена, професор - земљопис, геологија, математика, национални семинар; 4) Црниловић Зорка, професор - српски језик; 5) Живковић Павле, професор - латински језик; 6) Миковић Богдан, професор - на раду у Учитељској школи у Јагодини од 14. јануара 1939. године; 7) Апостоловић Јован, професор - историја, национални семинар; 8) Живковић Радисав, професор - веронаука, додељен Учитељској школи у Јагодини 22. априла 1940. године, допуњује часове у гимназији; 9) Полић Станка, професор - српски језик, немачки језик, семинар, премештена из Реалне гимназије у Ћуприји; 10) Јосифовић Косара, професор - француски језик, латински језик; 11) Јосифовић Драгић, професор - математика; 12) Теодосић Вера, професор - земљопис, српски језик, семинар; 13) Цветковић

²²¹ АЈ, 66, 732.

²²² АЈ, 66, 732.

²²³ Државна реална гимназија "Наследника престола Петра" у Јагодини, Извештај за школску 1940-1941. годину, Јагодина 1941.

Милорад, професор - српски језик; 14) Поповић Михаило, професор - немачки језик, држао часове до 18. марта 1941. године, налазио се у заробљеништву; 15) Миковић Косара, професор - историја, земљопис; 16) Станојевић Гргур, учитељ вештина - на раду у Учитељској школи у Јагодини од 5. марта 1939. године; 17) Станојевић Вукосава, учитељица вештина, цртање, писање; 18) Мочилник Силвестер, професор - немачки језик, премештен из Реалне гимназије у Ћуприји; 19) Лалатовић Босилка, професор - природопис, физика, хигијена, премештена из Реалне гимназије у Горњем Милановцу; 20) Дајковић Јован, професор - веронаука; 21) Комарек Вељко, учитељ вештина - на раду у Учитељској школи у Јагодини од 6. марта 1939. године; 22) Стефановић Вукосава, суплент - природопис, хигијена, премештена из Реалне гимназије у Ћуприји 7. новембра 1940. године; 23) Михаиловић Фишер Цена, суплент - српски језик, семинар; 24) Николић Анка, професор - српски језик; 25) Мичилник Душанка, суплент - српски језик, семинар; 26) Ацић Блажо, суплент - веронаука, премештен из Реалне гимназије у Смедеревској Паланци; 27) Стругар Олга, суплент - на раду у VII женској гимназији у Београду од 10. јануара 1940. године; 28) Илинчевић Методије, суплент - премештен из Реалне гимназије у Прилепу, напустио дужност 11. маја 1940. године; 29) Антоновић Марија, суплент - математика, физика, премештена из Реалне гимназије у Беранима; 30) Динуловић Милена, суплент - математика, физика, премештена из Реалне гимназије у Ћуприји; 31) Богдановић Јелена, суплент - француски језик, премештена из Реалне гимназије у Ћуприји; 32) Матић Валентина, суплент - на раду у III женској реалној гимназији у Београду; 33) Аћимовић Јован, суплент - математика, премештен из Реалне гимназије у Плевљима, био на војној дужности до 20. априла 1941. године; 34) Јовановић Марија, суплент - историја; 35) Милошевић Илић Љубинка, суплент - земљопис, физика, математика; 36) Доброцветов Ексакустодиан, суплент - хемија, физика, математика; 37) Станић Милица, прив. уч. вештина - певање, хор; 38) Трам Иван, прив. уч. вештина, гимнастика - држао часове до 30. марта када је отишао на војну дужност, по повратку са војне дужности није се јавио школи; 39) Иванов Викентије, прив. контр. уч. вештина - цртање, писање.

Додељени наставници:

1) Дабетић Радмила, професор, додељена из Женске учитељске школе у Београду 14. јануара 1937. године; 2) Исаковић Стевка, професор, додељена из Реалне гимназије у Пироту 3. јуна 1941. године; 3) Ћатовић Василије, професор, додељен из Прве мушке реалне гимназије у Новом Саду 22. маја 1941. године; 4) Драгићевић Лука, професор, додељен из Реалне гимназије у Битољу; 5) Лопичић Ђуро, професор, додељен из Реалне гимназије у Пећи 2. јуна 1940. године; 6) Станковић Јелисавета, учитељица вештина, додељена из Женске реалне гимназије у Новом Саду 30. маја 1941. године; 7) Јовић Даница, професор, додељена из Реалне гимназије у Пироту 3. јуна 1941. године; 8) Михајловић Љубинка, професор, додељена из Реалне гимназије у Охриду 10. јуна 1941. године; 9) Поповић Зора, професор, додељена из Мушке реалне гимназије у Суботици 20. маја 1941. године; 10) Петровић Миодраг, професор, физика, математика, додељен

из Учитељске школе у Јагодини 19. априла 1940. године; 11) Сврзић Ружица, професор, додељена из Женске реалне гимназије у Суботици 23. маја 1941. године; 12) Маневић Тодор, суплент, додељен из Друге мушке реалне гимназије у Скопљу 30. маја 1941. године; 13) Колаковић Василија, суплент, додељена из Реалне гимназије у Врању 5. јуна 1941. године; 14) Ракић Гачић Ружица, суплент, историја, земљопис, додељена из Грађанске школе у Гламочу 17. октобра 1940. године; 15) Урошевић Душан, суплент, додељен из Реалне гимназије у Пећи 20. маја 1941. године; 16) Ракић Јован, прив. уч. вештина, додељен из Прве мушке реалне гимназије у Скопљу 21. маја 1941. године.

Наставници који допуњују часове:

1) Јоксимовић Миливоје, проф. Учитељске школе, основи филозофије, немачки језик; 2) Плавшић Војислав, проф. Учитељске школе, гимнастика; 3) Илић Живојин, проф. Учитељске школе, српски језик, хигијена; 4) Винодолац Иван, жупник, веронаука ученицима католичке вероисповести; 5) Поповић Надежда, хонор. стручни учитељ, женски ручни рад; 6) др. Димић Михаило, срески лекар, врши дужност школског лекара бесплатно; 7) др. Раковац Станимир, срески лекар, врши дужност шолског лекара бесплатно.

**Бројно стање одељења на дан
1. октобра 1940. године²²⁴**

разред	одељење	ученица	ученика	свега
I	1	57	-	57
	2	12	40	52
	3	-	53	53
	4	-	56	56
II	1	48	-	48
	2	-	56	56
	3	-	55	55
III	1	43	-	43
	2	3	39	42
	3	-	42	42
IV	1	36	6	42
	2	-	45	45
	3	-	44	44
V	1	42	6	48
	2	-	48	48
	3	-	47	47
VI	1	40	4	44
	2	-	43	43
	3	-	38	38

²²⁴ АЈ, 66, 732.

VII	1	28	3	31
	2	-	33	33
	3	-	32	32
VIII	1	20	9	29
	2	-	30	30
	24	329	729	1058

**Бројно стање ученика
1940-1941. године**

Разред	уписаних у почетку године				накнадно уписани		укупно		престали бити ђаци		остало	
	новоуписани		поновци		м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
	м	ж	м	ж								
I	145	68	10	1	7	3	162	72	11	3	151	69
II	108	48	2	-	7	5	117	53	3	-	114	53
III	71	43	9	4	3	5	83	52	2	4	81	48
IV	94	36	2	2	12	7	108	45	6	2	102	43
V	71	23	1	1	6	9	78	33	10	6	68	27
VI	56	28	2	-	7	3	65	31	5	1	60	30
VII	39	17	1	-	9	5	49	22	7	2	42	20
VIII	25	8	-	-	9	4	34	12	5	-	29	12
Свега	609	271	27	8	60	41	696	320	49	18	647	302

Статистика оцењених ученика на крају другог полугодишта²²⁵

Разред	од преосталог броја ученика преостало је			нису оцењени у току године		број оцењених ученика на крају другог полугодишта		
	м	ж	Свега	м	ж	м	ж	Свега
I	151	69	220	2	-	149	69	218
II	144	53	167	2	-	112	53	165
III	81	48	129	2	1	79	47	126
IV	102	43	145	1	-	101	43	144
V	68	27	95	1	-	67	27	94
VI	60	30	90	3	-	57	30	87
VII	42	20	62	-	-	42	20	62
VIII	29	12	41	-	-	29	12	41
свега	647	302	949	11	1	636	301	937

²²⁵ Потпуна мешовита реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

Статистика ученика по успеху²²⁶

разред	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	свега	%
одлич.	9	7	9	7	8	9	3	-	58	6,10
в.добри	39	48	20	30	29	33	29	14	247	26,10
добри	170	111	97	107	57	44	30	21	632	66,53
сврш. разред	218	165	126	144	94	87	62	41	937	98,73
полажу	2	2	3	1	1	3	-	-	12	1,27
свега	220	167	129	145	97	90	62	41	949	100

Ове школске године није било ученика који су поновили разред или изгубили право на редовно школовање.

Успех изражен у процентима²²⁷

разред	Средња оцена			свршавају разред	полажу разредни испит	понављају
	из научних предмета	из вештина	општа			
I	3,48	3,85	3,66	100	-	-
I	3,26	4,25	3,75	98,25	1,75	-
I	3,24	3,70	3,47	98,11	1,89	-
I	3,35	3,40	3,37	100	-	-
II	3,85	4,09	3,97	100	-	-
II	3,28	3,53	3,40	98,18	1,82	-
II	3,36	3,68	3,52	98,20	1,80	-
III	3,48	4,15	3,81	97,91	2,09	-
III	3,33	3,55	3,44	97,36	2,64	-
III	3,23	3,64	3,43	97,67	2,33	-
IV	3,47	4,13	3,80	100	-	-
IV	3,45	4,11	3,78	98,07	1,93	-
IV	3,50	3,96	3,73	100	-	-
V	3,53	4,18	3,85	100	-	-
V	3,43	4,00	3,71	97,61	2,39	-
VI	3,76	4,32	4,04	95,74	4,26	-
VI	3,50	4,37	3,93	97,67	2,33	-
VII	3,76	4,55	4,15	100	-	-

²²⁶ Потпуна мешовита реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

²²⁷ Потпуна мешовита реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

Д. Јовановић, В. Величковић, Л. Јовановић - ГИМНАЗИЈА У ЈАГОДИНИ 1918-1941

VI	3,56	4,22	3,89	100	-	-
VII	3,73	-	3,73	100	-	-

КЊИЖНИЦЕ

Књижнице гимназијске, ђачке дружине „Омладинац“ и читаонице ове вароши, књижнице које су биле у гимназијским зградама, спаљене су по наређењу др Радивоја Вукадиновића, управника војне болнице у јагодинској гимназији, и ако су га ученици ове школе молили, да им дозволи, да их однесу својим кућама.

После рата ни једна књига није била сачувана, па ни књижница није постојала у гимназији. Касније су нешто мало књига, приложили ученици.²²⁸

Током школске 1921-1922. године ђачка књижница „Омладинац“ је добро радила. Нарочито су се ученици нижих разреда доста интересовали. У ђачкој књижници „Омладинац“, јуна 1922. године, налазило се 673 комада књига, од којих је било највише белетристике:

1) 350 комада из белетристике, 2) 150 комада из књижевне задруге, 3) 50 комада разних научних књига, 4) 23 комада страних, од којих су 12 књига француских, а 11 немачких, 5) 100 комада разних прича и приповедака у свескама.

Исте школске године наставничка књижница имала је 59 бројева са 115 свезака. Књижнице нису имале засебне собе.

Школске 1922-1923. године наставничка књижница имала је 91 књигу, а ђачка 600 књига.²²⁹

Следеће школске школске 1924-1925. године наставничка књижница имала је 211 књига. Већину књига поклонила је Академија наука. Постојала је исте школске године и ђачка књижница са 861 књигом.²³⁰

Школске 1926-1927. године постојала је само наставничка књижница, која је имала мали број књига. Других културних установа школа није имала.

Школске 1927-1928. године у наставничкој књижници било је 251 књига, углавном стручних. Ове школске године поново је основана ђачка књижница. Тада је имала 109 књига, и то већином белетристика. Ове године основана је и библиотека ђачких уџбеника у којој се налазило само шест уџбеника.²³¹

²²⁸ ЗМЈ, Ф XXII, к 12. Од 1. марта 1919. године за ђачку књижницу поклоњено је 38 књига. Књиге су поклонили: Арса Милосављевић, трговац, Јован Петровић, ђак, Чедомир Петровић, ђак, Живојин Бркић, ђак, Милорад Петровић, ђак, Момчило Концел, ђак, Бранислав Тошић, ђак, Владета Прокић, ђак, Петар Наслас, ђак, Милун Миленковић, Бранко Вукићевић, ђак, Радом. Рашић.

²²⁹ ЗМЈ, А XXII, Ф 15, р 4. Извештај директора Милана Тодоровића од 13 децембра 1921. године: 1) У повереној ми гимназији постоји књижевна ђачка дружина под именом „Омладинац“; 2) Дружина постоји од 1906-1907. школске године; 3) Броји 122 редовна члана-ученика; 4) Није било у могућности да приреди ма какву јавну манифестацију од 1919. до краја 1921. године; 5) За последње три године није могла ништа штампати јер је врло сиромашна, те оскудева и у најобичнијим књигама.

²³⁰ АЈ, 66, 730.

²³¹ АЈ, 66, 730.

На крају школске 1928-1929. године у наставничкој књижници било је 368 књига. У току школске 1929-1930. године добијено је 15 нових књига, па је на крају исте школске година наставничка књижница имала 383 књиге. Књиге су биле махом из књижевности, а у малом броју било је стручних књига.

Ученичка књижница крајем школске 1928-1929. године имала је 133 књиге. Током школске 1929-1930. године није се добила ни једна књига.

Књижница литерарне дружине „Омладинац“ крајем школске 1928-1929. године имала је 625 књига. У току школске 1929-1930. године набављено је 200 књига, па је на крају исте школске године у књижници било 825 књига.²³²

Наставничка књижница имала је школске 1930-1931. године 396 књига, махом из књижевности, а мало стручних књига. Купљено је 9 нових књига. Током школске 1931-1932. године приновљено је само 5 књига. И даље је већина књига била из књижевности, а мање стручних књига.

Ученичка књижница школске 1930-1931. године имала је укупно 140 књига. Током године приновљено је само седам књига.²³³

На крају школске 1933-1934. године у наставничкој књижници било је 548 књига. У току године набављено је 13 нових књига. Од тога школа је купила четири књиге: Дипломатска историја од Дебидура, наставак исте књиге од Ц. П. Гуче, Историја Византијског царства од Шарла Дила и Наш народни живот од Тихомира Ђорђевића. Књига „Пољска“ добијена је од Министарства просвете, пет књига је добијено од Краљевске банске управе и две књиге од Живадина Јовановића, судије у Јагодина.

У овој години школа је намеравала набавити: Геоморфологију од Ј. Цвијића, Физичку и математичку географију од Вујовића, Историју Југославије од В. Ђоровића, историју Црне Горе од Лазаревића и Тошковића, а за потребе педагошког образовања наставника: Методика од Басаричека, Психологија од Б. Петронијевића, Логика од Б. Петронијевића и Педагогика од Хербата.²³⁴

Школске 1934-1935. године наставничка књижница је располагала са 610 књига. Од тог броја девет књига је набавила школа, једна је добијена на поклон од Краљевске банске управе, а једна од друштва Св. Саве. И поред толиког броја књига, књижница није имала довољан број књига за све предмете. Нарочито су недостајале стручне књиге за историју, географију и педагогију. Већина наставника користила је књиге из књижнице.

У ђачкој књижници било је 650 књига. У току године књижница је добила нових 53 примерака. Највише је било књига Српске књижевне задруге, Библиотеке српских писаца, Библиотеке „Луча“ и дечије забавне библиотеке. Ученици су, током школске године, у великом броју узимали књиге на читање. На дан 28. јуна 1934. године фонд ђачке књижнице је располагао са 736 динара. Приход од тада па до 28. јуна 1935. године износио је 2.400 динара. Укупна срдства износила су 3.136

²³² Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

²³³ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1931-1932 године, Јагодина 1932.

²³⁴ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

динара. Расход у истом периоду износио је 1.938 динара, тако да је у фонду 28. јуна 1935. године било 1.198 динара.²³⁵

Школске 1935-1936. године наставничка књижница имала је 848 књига. У току године набављено је нових 238 књига. Од нових књига: 31 је купила школска управа, 3 књиге су добијене на поклон од Министарства просвете, 5 од Краљевске банске управе, 49 од књижара, а 150 пренето и Ђачке књижнице одлуком наставничког савета, као неподесне за ученике. Управа се спрема да обогати наставничку књижницу стручним књигама, и то највише књигама за историју и географију. Примани су и педагошки часописи: „Учитель“ и „Напредак“.

Ђачка књижница имала је 654 књига, и то највише издања српске књижевне задруге. У току године приновљено је 127 књига: куповином средствима Фонда ђачке књижнице 121 књига, две су добијена поклоном од стране Драг. Илића, пуковника у пензији и четири поклоном Министарства просвете. Заступљени су сви значајнији српски писци.

Ове године интересовање за читање било је веће него ранијих година. Број прочитаних књига износио је 1189. Укупан број ђака који су узимали књиге на читање износио је 378: из првог разреда 99 ученика, из другог 96, из трећег 101 и из четвртог 82 ученика. Само једном је на читање узимало књиге 99 ученика, два пута 88 ученика, три пута 68 ученика, 46 ученика четири пута, 39 ученика пет пута, 16 ученика шест пута, девет ученика седам пута, три ученика осам пута, два ученика девет пута, четири ученика десет пута, три ученика једанаест пута и један ученик дванаест пута. Поред коришћења књига из ђачке библиотеке, многи ученици користили су књиге приватних установа у Јагодина.²³⁶

Наставничка књижница школске 1936-1937. године располагала је са 868 књига. Током године набављено је 20 нових књига. Од тог броја шест књига набавила је школска управа, 12 књига добијене су од Краљевске школске управе, једна од Професорског друштва, једна од приватног лица и једна књига из ђачке књижнице. Књижница је примала и педагошке часописе: „Учитель“ и „Напредак“.

Ове школске године ђачка књижница имала је 1149 књига. Приновљено је током године 315 књига у вредности од 6.000 динара. Заједница дома и школе поклонила је 24 књиге, Краљевска банска управа осам, а остале су купљене из фонда ђачке књижнице. Највише је било издања: Српске књижевне задруге, Народне просвете, Српских писаца, „Луче“ и дечије забавне библиотеке „Златна књига“.

У овој години број прочитаних књига износио је 4317, и био је много већи у односу на предходну годину, када је прочитано 1159 књига. Највише књига су прочитали ученици четвртог разреда 1162, затим првог разреда 1260, другог разреда 966 и трећег разреда 948. Највећи број књига 47 прочитала је Даросава Дамњановић, ученица трећег разреда, док је Јелисавета Стаменковић, ученица

²³⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

²³⁶ АЈ, 66, 731.

четвртог разреда прочитала 43, а Божидар Прокић, такође ученик четвртог разреда 35 књига.²³⁷

Следеће школске 1937-1938. године наставничка књижница располагала је са 963 књиге. Током године набављено је 96 нових књига. Једну књигу поклонило је Министарство просвете, једну Краљевска банска управа у Нишу, 44 Француска влада, две Задужбина „Велимиријанум“, једну Чехословачко-Југословенска лига, 19 приватна лица и установе, а 28 књига је купљено. И ове године примана су два педагошка часописа: „Учитељ“ и „Напредак“.

Исте школске године ђачка књижница имала је 1314 књига. Током године набављено је 208 књига. Краљевско банска управа поклонила је 16 књига, Професорска задруга две књиге, Српска књижевна задруга 8 књига, Геца Кон две књиге, књижар Брана Ресавац једну књигу. Остале књиге купљене су из фонда ђачке књижнице за 4.215 динара. За укоричавање 102 књиге плаћено је 816 динара.

Књиге су издаване редовно по разредима понедељком, уторком, петком и суботом. Број прочитаних књига износио је 8599, што је представљало 19 књига по ученику. Највише књига прочитали су ученици другог разреда 2817, затим првог разреда 2418, трећег разреда 1817, а најмање ученици четвртог разреда 1547. Од ученика највише књига су прочитали Никола Милић ученик трећег и Милинко Војводић, ученик четвртог разреда.²³⁸

Светосавски хор јагодинске гимназије око 1920. године

²³⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

²³⁸ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

У току школске 1938-1939. године из наставничке књижнице је расходовано 34 књига. Исте године набављене су 22 књиге и 55 бројева месечних часописа, па је те године књижница имала 951 књигу и 80 бројева разних часописа. Од нових књига купљено је 8, од Министарства просвете добијене су 3, а 11 књига од разних појединаца. Књижница је и ове године примала педагошке часописе „Учитель“ и „Напредак“, али ипак није располагала довољним бројем стручних књига за све предмете.

Почетком школске 1938-1939. године измењен је инвентар ђачке књижнице. Начињени су инвентари посебно за ученике I и II разреда а посебно за ученике III и IV разреда. По новим инвентарима ђачка књижница је имала 1275 књига. Током године набављено је 200 нових књига. Краљевска банска управа поклонила је 15 књига, Министарство просвете 3 књиге и Професорска задруга 8 књига. Остале књиге купљене у из фонда ђачке књижнице за 3.600 динара. Књиге су набављане првенствено према потребама наставе. Највише је било књига домаћих писаца.

Књиге су издаване редовно уторком, четвртом, петком и суботом – по разредима. Број прочитаних књига износио је 6381, што је просечно било по 13 књига на једног ученика. Највише су књига прочитали ученици II разреда 2329, затим III разреда 1573, ученици IV разреда прочитали су 1297 књига и ученици I разреда 1182. Највећи број књига прочитала је Вера Матејић 32, а затим Никола Милић 31.²³⁹

Наставничка књижница школске 1939-1940. године бројала је 750 дела у 1248 свезака. Приновљено је 95 дела у 120 свезака. Књижница је примала и два педагошка часописа. Исте године из књижнице је расходовано 67, а пренето у књижницу школских уџбеника 118 књига.

Исте школске 1939-1940. године ђачка књижница је располагала са два посебна инвентара. По инвентару за ученике првог и другог разреда расходовано је 189 бројева, а приновљено 62. На крају школске године имала је 232 књиге. По инвентару за ученике трећег и четвртог разреда расходоване су 83 књиге, а приновљено 86. На крају године инвентар је бројао 921 књигу.

Од ученика прикупљено је 5.250 динара. Из фонда су набављене следеће књиге: 1) „Српска трилогија“ од Стевана Јаковљевића; 2) „Карађорђе“ од Д. Страњаковића; 3) „Историска читанка“ од Гавриловића; 4) „Кнез Милош у причама“ од Д. Страњаковића; 5) „Приповетке“ од Бранислава Нушића; 6) „Приповетке“ од Стевана Сремца; 7) „Приповетке“ од Јанка Веселиновића; 8) „Приповетке“ од Лазе Лазаревића; 9) „Антологија југословнске. приповетке“ од Д. Стојановића; 10) „Антологија народног песништва“ од Д. Стојановића; 11) „Дом и школа“ - часопис; 12) „Вукове народне приче“; 13) „Вукове народне песме“; 14) „Вуков речник“; 15) „Целокупна дела Вука Караџића“; 16) „Земљописна читанка“ од Ђорђевића и Соколовића; 17) „Луча“ од прве до четврте серије; 18) „Мала школска библиотека“; 19) „Бакоња Фра Брне“ од Симе Матавуља; 20) „У царству

²³⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

гусара“ од М. Петровића; 21) „По забаченим острвима“ од М. Петровића; 22) „Роман јегуље“ од М. Петровића.

За куповину књига утрошено је 4.165,50 динара. Фонд ђачке књижнице располагао је са готовином од 1.164 динара Број читалаца по разредима и одељењима: II-1 37, II-2 37, II-3 29, III-1 44, III-2 41, III-3 49, IV-1 40, IV-2 41.

Ученицима првог разреда су читана дела у вези са програмом и давана потребна упутства за читање на часовима лектуре.²⁴⁰

²⁴⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

КАБИНЕТИ И УЧИЛА

После рата од целокупног намештаја остало је: два велика двокрилна стаклена ормана, једна разбијена каса без кључева и браве, једна мања урамљена слика Св. Саве, један зидни покварени сат, 23 скамија, од којих пет без седишта, једна стара корпа за одлагање непотребне хартије.

За време окупације кабинети и учила су потпуно упропашћени од непријатеља. У почетку је набављено нешто мало карата, лењира и шестара.

Марта 1920. године за наставу географије школа је имала: 1) глобус, набављен пре рата, 2) Карту Европе, набављену 27. маја 1919. године, 3) Карту Азије, набављену 27. маја 1919. године, 4) Планиглоб, набављен 27. маја 1919. године, 5) Карту северне Америке, набављену 27. маја 1919. године, 6) Карту Балканског полуострва, добијена као поклон од Министарства просвете 30. септембра 1919. године.

Збирка за зоологију састојала се од: 1) једног мајмуна испуњеног, 2) две испуњене птице, 3) два птичија костура, 4) испуњеног пауна, 5) пресека главе са мозгом од гипса у боји, 6) пресека коже у гипсу у боји. Све је набављено пре рата. Општина је доделила школи једну зграду са три одељења. Доделом зграде омогућено је да се у једном одељењу сместе учила.²⁴¹

Учила је школске 1921-1922. године било само толико колико је послало министарство за физику и хемију, јестаственицу, географију и цртање, што све није било довољно, нарочито из цртања. Школа је априла 1922. године добила учила за: геологију и минералологију, апарате за физику и хемију, збирке за јестаственицу и карте за земљопис и историју. До краја школске године ништа није инвентарисано, а много је и било нераспаковано. У првој половини 1921. године, добијена су неколико апарата за физику од гимназија у Крању и Љубљани. Од гимназије у Бјеловару на привремену употребу, септембра 1920. године, добијено је: 60 комада љуштура од пужева, 23 љуштуре од шкољака, око 60 комада стена, 20 до 30 комада фосила. Из осталих дисциплина није било никаквих учила ни справа.²⁴²

За наставу географије септембра 1924. године тражена је набавка многих физичких и политичких карата: Европе, Азије, Африке, Северне Америке, Јужне Америке, Аустралије, Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Далмације, Истре, Словеније, Хрватске са Славонијом, Сремом и Међумурјем, Баната са Бачком и Барањом, Албаније, Бугарске, Грчке, Турске, Скандинавије, Ниских земаља, Немачке, Француске, Пиринејског Полуострва, Италије, Швајцарске, Аустрије, Мађарске, Румуније, Русије, Чехо-Словачке, Пољске, Балтичких земаља, Средње Америке, Сједињених Америчких држава, Индије, Малајских острва и Јапана.

²⁴¹ АЈ, 66, 730.

²⁴² АЈ, 66, 730.

Тражене су и неме карте свих Европских држава и Балканског полуострва, као и слике карактеристичних објеката.²⁴³

Школске 1927-1928. године школа је располагала потребним збиркама, али је у збиркама био мали број учила. За предавање француског језика постојале су четири слике: зима, пролеће, лето и јесен. Сви кабинети били су смештени у једној соби и ходнику. Због тога су се збирке тешко чувале. Већина клупа није одговарала ђачком узрасту, јер су биле доста тесне, и то углавном код ученика виших разреда.²⁴⁴

Од географских карата школа је августа 1927. године располагала са: шест карата Краљевине СХС од Јована Цвијића, од којих су три биле у врло лошем стању; једном картом Краљевине СХС од В. Маринковића, која је такође била у врло лошем стању, две карте Европе од Лутера, које су биле неупотребљиве; три карте Европе од Маринковића, од којих се само једна налазила у добром стању; три карте Азије, од којих је само једна била добро очувана; четири карте Балканског полуострва, које су биле неупотребљиве; две карте Северне Америке, које су биле у лошем стању; две карте Источне полулопте у добром стању; једном картом Африке у добром стању; једном картом Западне полулопте у добром стању; једном картом Јужне Америке у лошем стању. Гимназији су биле потребне још: три карте Краљевине СХС, четири карте Балканског полуострва, две карте Европе, две карте Азије, две карте Африке и две карте Јужне Америке.²⁴⁵

Школске 1929-1930. године хемијски кабинет је приновљен већим бројем хемикалија, које је Министарство просвете набавило на рачун репарације. Прибора и алата било је 65, хемикалија и реагенса 62.

У физичком кабинету већи број апарата налазио се у неисправном стању, па су били неупотребљиви у настави. Укупно је било 90 апарата, са неисправним, и 7 слика за стереоскоп.

Биолошки кабинет располагао је са приличним бројем препарата и карата, што је допринело да се настава изводила успешно. Кабинет је располагао са два микроскопа, 44 микроскопских препарата, 49 природних препарата и модела, 40 прибора и хемикалија и 76 слика.

У збирци геолошко-минералолошког кабинета налазило се 55 фосила, 7 слика и 7 прибора.

За предавање историје и географије није било довољно учила. И оно што се налазило у кабинету било је неисправно, јер одавно ништа није набављано. Кабинет је располагао са 35 исправних и неисправних зидних карата, 3 слике и 2 глоба.²⁴⁶

Школске 1930-1931. године хемијски кабинет, којим је руковала Вукосава Војводић, допуњен је већим бројем хемикалија и прибора, које је Министарство просвете набавило на рачун репарације. Кабинет је располагао са 106 прибора и алата и 101 хемикалијом и реагенсом.

²⁴³ АЈ, 66, 730.

²⁴⁴ АЈ, 66, 730.

²⁴⁵ АЈ, 66, 731.

²⁴⁶ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1930.

Кабинет за физику такође је допуњен на рачун репарације. Тада је добијено 30 апарата. Ове године кабинет је располагао са 120 апарата и 7 слика за стереоскоп. Кабинетом је руководио Славко Нетковић.

Биолошки кабинет располагао је са два микроскопа, 44 микро-препарата, 49 природних препарата и модела, 41 прибор и хемикалије и 76 слика. Кабинетом је руководио Светозар Војводић.

У збирци геолошко-минералшког кабинета налазила су се 55 фосила, 7 слика и 7 прибора. Кабинетом је руководио Бора Димитријевић.

Бора Димитријевић руководио је и историјско-географским кабинетом. У току године кабинет је допуњен са 54 карата, два апарата и 8 текстова на рачун репарације, тако да је укупно имао: 89 карата, три глобуса, један телуријум, 3 слике и 8 текстова. Кабинетима су се служили и ђаци градске више гимназије.²⁴⁷

Школске 1931-1932. године фонд за набавку учила износио је 5.293,60 динара. Из предходне године пренето је 5.053,60 динара, а у овој школској години, од приватних испита добијено је 240 динара.

Хемијски кабинет имао је 106 прибора и апарата, и хемикалија и реагенса 101. Физички кабинет располагао је са 120 апарата и прибора и 7 слика за стереоскоп. Биолошки кабинет располагао је са 2 микроскопа, 44 микро-препарата, 49 природних препарата и модела, 41 прибора и хемикалија и 76 слика. Геолошки кабинет имао је у збирци 55 фосила, 7 слика и 7 прибора. Историјско-географска збирка располагала је са: 89 карата, 3 глобуса, 1 телуријум, 3 слике и 8 текстова.²⁴⁸

Школске 1933-1934. године поједини кабинети располагали су са следећим училима:

1) Хемијски кабинет имао је 106 прибора и алата и 101 реагенс, 2) Физички кабинет имао је 120 прибора и алата, и 7 слика за стереоскоп, 3) Биолошки кабинет располагао је са приличним бројем апарата и карата, два микроскопа, 44 микро-препарата, 49 природних препарата и модела, 41 прибором и хемикалијама и 96 слика, 4) Геолошки кабинет имао је 55 фосила, 7 слика и 7 прибора, 5) Историјско-географски кабинет имао је 89 карата, 3 глобуса, 1 телуријум, 8 слика и 8 текстова. Средства фонда за набавку инструмената на дан 28. јуна 1934. године износила су 1.225,80 динара.²⁴⁹

²⁴⁷ Рална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

²⁴⁸ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1931-1932 годину, Јагодина 1932.

²⁴⁹ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодини Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

Учила добијена репарацијом

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., LEIPZIG
 ABTEILUNG LEHRMITTEL

LEIPZIG, den 1. Oktober 1921
 Täubchenweg 19/21
 Postfach 170

A B C Code 5. und 6. Ausgabe und Bauers Code / Telegramme: Lehrmittel Leipzig
 Fernsprecher: Nr. 14000—14007 / Bankverbindungen: Allgemeine Deutsche
 Credit-Anstalt, Leipzig / Reichsbank-Hauptstelle Leipzig / Twentsche Bank, Amster-
 dam / Danske Landmandsbank, Kopenhagen / Postscheck-Konto: Leipzig Nr. 60400

Rechnung für das Gymnasium,
Jagodina.

Export-Nr.

In Erledigung Ihres Auftrages sandten wir heute für Ihre Rechnung und Gefahr
 als als an
2 Kisten L.U.B. 39 40 Kiste Paket

Marke: Brutto 271 kg Brutto 108 kg
Netto 190 " Netto 68 "
Mass 240:85:75cm Mass 124:88:86cm

Katalog-Nummer		Kiste	Nr.	Mark	Pf.
<i>географија</i>			40		
<i>географија</i>	1 Induktionsglobus ✓	40		140.--	
<i>географија</i>	1 Debes, Westl. Halbkugel m. Stäben ✓	40		61.--	
<i>"</i>	1 Debes, Oestl. " " ✓	40		61.--	
<i>"</i>	1 Asien Debes " " ✓	40		58.--	
<i>"</i>	1 Debes Afrika " " ✓	40		55.--	
<i>иже историја</i>	1 Lehmann, Korfu m. Rd. u. Oesen ✓	40		12.50	
<i>"</i>	1 Lehmann, Aletsch-Gletscher " " ✓	40		12.50	
<i>"</i>	1 Lehmann, Akropolis v. Athen " " ✓	31		12.50	
<i>историја</i>	1 Kiepert, Alte Welt m. Stäben	31		50.--	
<i>"</i>	1 " Römisches Reich " " ✓	31		68.--	
<i>"</i>	1 " Altgriechenland " " ✓	31		68.--	
<i>"</i>	1 Baldumus, Europa z. Zt. d. Völkerwanderung m. St.	31		95.--	
<i>"</i>	1 Sprunner-Bretschn. Europa, Kreuzzüge m. St.	31		150.--	
<i>"</i>	1 do. " Reformation m. St.	31		150.--	
<i>"</i>	1 do. " Napoleon I m. St.	31		150.--	
<i>укупно историја</i>					1143.50

Die Verbuchung dieser Rechnung erfolgt in unserer Abteilung „Ausland“. Zahlungen sind daher ausdrücklich an diese zu richten

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG		Blatt 2	
an <u>das Gymnasium, Jagodina</u>			
Katalog-Nummer	Labortafel	Kiste Nr.	Mark. Pt.
	1 Sprunner-Bretschn., Europa 18 Jahrh. m.St.	39	150.--
<i>Uebf. 1</i>	1 Kopf eines lachenden Kindes	39	108.--
<i>2</i>	1 Voltairs Büste	39	144.--
<i>3</i>	1 Jagdhund	39	126.--
<i>4</i>	1 Birne	40	11.--
<i>5</i>	1 Apfel	40	11.--
<i>6</i>	1 Zitrone	40	11.--
<i>7</i>	1 Pfirsische	40	11.--
<i>8</i>	1 Pflaume	40	6.--
<i>33-52</i>	1 Vetter, Eisensammler	39	48.--
<i>96</i>	2 kg. Salmiak	39	8.40
<i>Нема</i>	4 Stellplatten Triumph	39	4.--
<i>Uebf. 2</i>	1 Wasserkulturgefäß, Höhe 30 cm, Ø 10 cm	40	20.--
<i>2</i>	1 do. " 40 cm, Ø 12 cm	40	30.--
<i>64</i>	1 Messzylinder mit Fuss., Inhalt 500 ccm	40	55.--
<i>6</i>	2 kg Glasröhren Ø 3,5,7, und 10 mm	39	70.--
<i>Uebf 4</i>	3 U-förm. Röhren	40	12.90
<i>8</i>	3 T - " "	40	16.50
<i>18</i>	10 Probiergläser Länge 160 Ø 16 mm)	40	
<i>18</i>	10 do. " 160 Ø 20 ")	40	17.50
<i>Uebf 8</i>	1 Glasglocke m. Knopf 40: 20cm)	40	
<i>7</i>	1 do. " 15: 15cm)	40	135.--
<i>Нема</i>	2 Kochbecher 10 cm hoch 5 cm Ø)	40	
<i>Нема</i>	2 do. 16 " " 8 " Ø)	40	27.80
<i>Нема</i>	3 Kochflaschen Inh. 0,1 0,25 Ø 0,5 Ltr.	40	7.50
<i>Uebf. 19</i>	4 Paar Petrischalen 8 : 2 cm)	40	
<i>19</i>	4 " do. 12 : 2 ")	40	64.--
Uebertrag:			2238.10

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG		Blatt 4			
an <u>das Gymnasium, Jagodina</u>					
Katalog-Nummer		Uebertrag:	Kiste Nr.	Mark	Pf.
		<u>Modelle aus Papiermaschee</u>		3274	50
06 45	✓ 1	Herz	40	101.	25
" 6	✓ 1	Gehirn	40	108.	--
" 7	✓ 1	Karpfenskelett natürl. Präparat	40	128.	--
" 8	✓ 1	Wasserfroschverwandlung in Spiritus	40	180.	--
" 9	✓ 1	Honigbiene-Verwandlung	40	77.	--
" 10	✓ 1	Seidenspinner, trocken	40	150.	--
		Einestisch, Spiritus	40	70.	--
12	✓ 1	Seeigel, trocken	40	8.	85
11	✓ 1	Seestern, trocken	40	18.	75
13	✓ 1	Sammlung v. 4 Korallenarten	39	60.	--
		<u>Lehmann-Brass, zootom. Wandtafeln</u>			
2	1	Skelett vom Schwan u. Schildkröte	39		
3	1	" " Frosch u. Barsch	39		
2	1	Vergleich Schädel u. Gebisse	39		
4	1	Magen eines Fleischfressers	39		
5	1	Verdauungsorgane vom Frosch	39		
	1	Verdauungsorgane eines Käfers	39		
7	1	Durchschnitt vom Schwan	39		
8	1	Atmungsorgane vom Säugetier	39		
9	1	" " nied. Tiere	39		
		<u>Lehmans-Leutemann, zoolog. Atlas</u>			
26 10	1	Schimpanse	39		
11	1	gemeine Fledermaus	39		
12	✓ 1	Igel - Maulwurf, Spitzmaus	39		
13	1	Marder - Fischotter	39		
14	1	Löwe - Lowin	39		
15	1	Riesenkänguruh	39		
16	1	gemeiner Biber	39		
			zus.	140.	40
				4316.	75
		Uebertrag:			

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG		Blatt 5	
an <u>das Gymnasium, Jagodina.</u>			
Katalog-Nummer	Bestand	Kiste Nr.	Mark Pt.
	Uebertrag:	40	4316.75
26 17	1 Dromedar	39	
18	1 Renntier	39	
19	1 Elefant	39	
20	1 Grönl. Walfisch	39	
21	1 Afrik. Strauss	39	
22	1 Nilkrokodil	39	
23	1 Haifisch	39	
24	1 Seidenspinner	39	
25	1 Blutegel - Trichine - Bandwurm	39	
25	1 Tintenfisch - Schnecke - Auster	39	
26	1 Tiger	39	
27	1 Giraffe	39	
28	1 Colibri	39	
29	1 Eichhörnchen - Hamster	39	
28	1 Eisbär	39	
30	1 Gorilla	39	
32	1 Stechmücke	39	446. 40
4	1 Fangnetz	39	36. --
8	1 Sammelchachtel aus Pappe	40	4. --
16	20 Gläschen mit Kork	40	16. --
9	4 Tötungsgläser	40	12. --
4	1 Pinzette, gerade, vernickelt	40	5. 60
4	1 " gebogen "	40	7. --
5	2 Präpariernadeln, gerade	40	12. --
5	2 " m. gebogener Spitze	40	12. --
6	2 anatom. Scheren, gerade u. gebogen	40	33. --
16	20 Sammelgläser	40	13. --
		4913.75	7025.50

g-Nummer			Kiste	Nr.	Mark	Pf.
			Uebertrag:			
13	5	Präparatengläser 130:40	40		40.	---
14	5	" " 240:60	40		90.	---
15	5	" " 300:70	40		115.	---
Neu	2	Spannbretter 36:14 und 36:8	39		38.	50
10	200	Spannadeln mit Glaskopf	39		4.	50
11	1000	Insektennadeln	40		21.	50
12	1	Lupe mit Hornfassung u. 3 Gläsern	40		25.	---
20	1000	Etiketten	40		33.	---
3	1	Skalpelli mit Metallheft, spitz	40		18.	---
3	1	" " " geballt	40		18.	---
2	1	Präpariermesser, spitz	40		15.	---
32	2	Insektenkasten	39		104.	---
1	1	Wanne für Disektion	40		28.	---
Neu	25	Insektenkasten Torf 10/26	40		6.	25
1.	1	Schwerpunktfiguren	40		75.	---
20	1	Stabiles Gleichgewicht <i>Neu</i>	39		24.	---
3	1	Hebel - Messing	39		60.	---
4	1	Universalstativ kompl.	39		336.	---
6	1	Dezimalbrückenwage einf. Ausf.	39		128.	---
7	1	Satz Gewichte n. Weinhold	39		90.	---
8	1	Schiefe Ebene einf. Ausf.	39		120.	---
9	1	Zentrifugalmaschine grosse Ausf.	39		460.	---
12	1	Abplattungsring	39		78.	---
13	1	Verbundene Kugeln	39		60.	---
15	1	Glasballon	40		33.	---
16	1	Farbenscheiben 20 cm	40		28.	---
17	1	Pendelapparat	39		70.	---
			Uebertrag:		3780.	50
					7025.	50

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG		Blatt 7	
an Das Gymnasium, Jagodina,			
Katalog-Nummer		Kiste Nr.	Mark Pl.
			Uebertrag: 7028150
24.	1	Gleichmässige Druckfortpflanzung	40 30. ---
25.	1	Hydraul. Presse	40 84. ---
26.	1	Komm. Röhren 3 armig a. Holz fuss	40 15. ---
27.	1	Segners Wasserrad a. Glas	40 14. ---
28.	1	Hydrostat. Wage 250 gr.	39 180. ---
29.	1	Archimed. Versuch	40 58. 50
30.	1	Auftrieb der Flüssigkeit i. Cylinder	40 48. ---
31.	1	Universalaräometer	40 38. ---
32.	1	Haarröhrchenapparat bess. Ausf.	40 25. ---
33.	1	Endosmometer	40 33. ---
34.	1	Toricellische Röhre m. Quecksilber Gefäss	40 58. 50
35.	1	Saugpumpe a. Glas einf.	40 17. ---
36.	3	kg. Quecksilber	39 390. ---
37.	1	Druckpumpe a. Glas einf.	40 19. 50
38.	1	Stechheber	40 14. ---
39.	1	Saug- u. Winkelheber n. Weinhold	40 9. ---
40.	1	Heronball 500 gr.	40 24. 50
41.	1	Feuerspritze 2 stiefelig mont.	39 117. ---
42.	1	Labialpfeife m. Skala	39 65. ---
43.	1	Kugel m. Ring einf.	40 26. ---
44.	1	Dampfmasch. m. Ablasshahn	39 154. ---
45.	1	Reflektionsapparat einf.	40 100. ---
46.	1	Konvex- u. Konkavspiegel 12 cm	40 63. ---
47.	1	Lichtbrechungsapparat	39 84. ---
48.	1	Linsen 10 cm bikonkav	40 20. ---
49.	1	" 10 " bikonvex	40 20. ---
50.	1	Aplanat. Lupe 7,7 cm	40 44. ---
51.	1		3780. 50
63.	1		
		Uebertrag:	

KOEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG

Blatt 8

an das Gymnasium, Jagodina,

Katalog-Nummer		Kiste	Nr.	Mark	Pf.
				8780.30	
	Uebertrag:				
57	✓ 10 Stereoansichten, Schweiz aufgezogen		40	25. --	
	✓ 1 Stereoskopapparat		40	32. --	
58.	✓ 1 Magneteisenstein		40	20. --	
64	✓ 1 Stabmagnet, 2 flache in Kasten		39	80. --	
65	✓ 1 Hufeisenmagnet, 18 cm hoch		39	16. --	
66	✓ 1 Magnetnadel 10 cm lg. m. Stativ		40	20. --	
67	✓ 1 Inklinationsnadel ^{Becke} m. Stativ		40	235. --	
68.	✓ 1 Kompass zugl. Galvanometer		40	39. --	
69	✓ 1 Glasstab 150 cm lg. +		40	10. 50	
70.	✓ 1 Hartgummistab, 50 cm lg. +		40	13. --	
71	✓ 1 Doppelpendel elektrisch		40	22. 40	
72	✓ 1 Goldblattelektroskop, gross		40	75. --	
74	✓ 1 Influenzmaschine, 35 cm m. Stativ für Nebenapparate		39	780. --	
75	✓ 1 Leitungskette		40	1. 80	
76	✓ 1 Blitzröhre		40	22. 40	
77	✓ 1 Papierbüschel		40	14. 70	
78	✓ 1 Glockenspiel		40	30. 10	
79.	✓ 1 Isolierschemel		39	44. 50	
80	✓ 1 Entlader mit Scharnier		40	24. 50	
83	✓ 1 Leclanché-Element, 16 cm		39	25. --	
84	✓ 1 amalgamiertes Leder		40	12. --	
95	✓ 1 Elektromagnet, 15 cm		39	31. 50	
85	✓ 1 Elektrische Glöcke		40	100. 80	
94	✓ 1 Spirituslampe, 150 cm mit Tubus		40	12. --	
85	✓ 10 m Kupferdraht, umspinnen		40	22. 50	
94	✓ 50 gr. Amalgam in Blechschachtel		40	13. --	
	Uebertrag:			10500.	

VEHLER & VOLCKMAR A.-G., Abt. Lehrmittel, LEIPZIG

Blatt 9

das Gymnasium, Jagodina

Katalog-Nummer		Kiste Nr.	Mark.	Pf.
	Uebertrag:		10503	
18.	1 Kräfteparallelogramm ganz aus Metall	39	100.	--
39.	1 Springbrunnen	40	10.	50
20.	1 Adhäsionsplatten	40	60.	--
59.	1 Winkelspiegel	39	112.	50
60	1 Prisma auf Stativ	39	70.	--
61.	1 Lebensrad	39	58.	--
62.	1 Serie 4 5 Bilder zum Lebensrad	39	7.	50
Келла	1 Elektrophor mit Fuchsschwanz	40	60.	--
88.	1 Induktionsapparat, Spulenlänge 66 mm	40	30.	--
88	3 Trockenelemente, 18 cm hoch	39	66.	--
89	150 gr. Eisenspäne	40	2.	25
90.	6 Klemmschrauben	40	7.	80
Келла	5 Paar Goldblättchen	40	3.	15
Келла	1 Druckkontakt	40	2.	--
30.	1 Bodendruckapparat	40	340.	--
К.1.	25 Batav. Glasstränen	40	19.	50
1-24	1 Sammlung von 24 Mineralien	39	153.	35
25-34	1 Härteskala ohne Diamant m. prima Material in polierten Kästen	39	70.	--
1	1 Steinhammer II	39	40.	--
1	1 Lupe 4 1/2 Ø cm mit Heft in schwarzer Fassung	40	11.	50
1-20	1 Rose, Kristall- Modellsammlung Holz I	39	75.	--
1-7	1 Fraas, Entwicklung d. Erde 7 Tafeln Kupf. m. Stäben	39	203.	--
1	1 Text dazu	39	7.	50
	Uebertrag:		12136.05	
	17 %		2065.50	
			10084.55	

Келла
Светац Водовит
Светина

Jagodina Učbenička
op. op. učbenička

ERNST LEITZ · ZWEIGGESCHÄFT BERLIN
 INHABER: FRANZ BERGMANN
 MIKROSKOPE UND LABORATORIUMS-BEDARF

Komplette Einrichtungen mikroskopischer, bakteriologischer und Krankenhaus-Laboratorien

Telephon: Amt Norden, Nr. 2570 und 2655
 Tel.-Adr.: Leitz, Berlin, Luisenstr. — A.B.C. Code 5th edition

Postcheck-Konto: Berlin NW7, Nr. 11355
 Bank-Konten: Deutsche Bank, Berlin, Dep.-Kasse A
 Sponholz, Ehestädt & Schröder
 Bank-Kommandit-Ges., Berlin C25

Berlin NW6, den 3. Oktober 192 1.
 Luisenstraße 45

Kr./B.

Rechnung für das Unterrichtsministerium des S.B.S. Kgs.
Chemisches Kabinett, Belgrad. (Serbien)

F. B. Nr.	Sandte auf Ihre werte Rechnung und Gefahr durch die ^{Post-} Eisenbahn		
	für das Gymnasium in Jagodina.		
	1 Kiste gez. F.B. No.		
	Netto: 40,- kg Chemikalien		
	Brutto: 85,- kg		
11	5000	g. Quecksilber I DAB. 5	72,75
21	25	g. Magnesium-Band 2,35 m/m	5,40
31	20	g. Jod resubl. DAB. 5	14,30
41	150	g. Schwefel in Stangen	1,10
51	150	g. Schwefelblumen DAB. 5	1,65
61	20	g. Arsenige Säure gepulvert DAB. 5	-,70
71	50	g. Arsen	2,20
81	20	g. Nickelblech 0,5	3,55
91	50	g. Quecksilberoxyd gegläht	12,65
101	50	g. Bleioxyd DAB. 5	-,85
111	150	g. Mennige DAB. 5	2,50
121	150	g. Kaliumpermanganat kryst. DAB. 5	2,75
131	150	g. Kaliumhydroxyd mit Alkohol gereinigt in Stangen D.Ap. V.	5,75
141	150	g. Natriumhydroxyd mit Alkohol gereinigt in Stangen DAB. 5	6,15
			132,60

nach Empfang der Sendung verbindlich werden. Jede Kiste mit verpacktem Inhalt versehen. Rückzahlung in % des berechneten Wertes jeder gutgeprüften

st Leitz, Berlin NW 6

setzung der Rechnung für das Unterrichtsministerium B e l g r a d Blatt 2.

		Uebertrag M.:	132,15
15)	150	g. Kaliumnitrat DAB. 5	2,45
16)	150	g. Natriumnitrat DAB. 5	2,45
17)	150	g. Natriumcarbonat krist. I DAB. 5	-,55
18)	150	g. Natriumbicarbonat DAB. 5	-,55
19)	150	g. Kaliumcarbonat DAB. 5	2,—
20)	50	g. Magnesiumsulfat DAB. 5	-,55
21)	150	g. Zinksulfat DAB. 5	1,35
22)	50	g. Quecksilberchlorid DAB. 5 krist. + 14.14	6,45
23)	150	g. Borax krist. DAB. 5	3,65
24)	150	g. Chlorkalk DAB. 5	-,85
25)	150	g. Calciumsulfat	1,35
26)	150	g. Eisensulfat (oxydal.) Ferro	-,85
27)	150	g. Kupfersulfat krist. DAB. 5	3,30
28)	150	g. Antimon techn.	2,65
29)	150	g. Zinn gereinigt in Stangen	14,85
30)	150	g. Zink I in Stangen von 6 m/m z. Analyse	9,90
31)	500	g. Zink II gekörnt	13,75
32)	500	g. Eisenspäne (Feilspäne)	2,20
33)	500	g. Pyrolusit (Braunstein)	8,80
34)	200	g. Kaliumchromat	7,60
35)	200	g. Aluminiumdraht 1 m/m	18,50
36)	50	g. Glycerin 1,23 dopp. dest. DAB. 5	1,95
37)	150	g. Formaldehyd ca. 30 %	4,65
38)	50	g. Essigsäure 96 % DAB. 5	1,45
39)	50	g. Weinsäure kryst. DAB. 5	12,55
40)	150	g. Karbolsäure, Phenol verflüssigt DAB. 5	6,60
41)	150	g. Traubenzucker techn.	4,15
42)	150	g. Rohrzucker-Sacharose	12,35
		Uebertrag:	280,45

setzung der Rechnung für		das Unterrichtsministerium B e l g r a d.		Blatt 4.
	IV.	Uebertrag M.:		472,90
661/50	g. Phosphor amorph.			3,05
7/50	g. Phosphor weiss DAB. 5			2,75
	Flaschen etc.			94,25
			M a r k:	572,95
<p><i>Руководилац кабинета</i> <i>Су. Радислав Косић</i> <i>пр. учред. уште.</i></p>				

Школске 1934-1935. године географска збирка располагала је са: 55 зидних карата, 37 географских слика 4 глобуса и једним телуријумом. Велики број карата и учила, услед велике употребе, били су мање или више оштећени. У току године набављене су: карта Африке, карта Европе и Пољопривредна карта Краљевине Југославије. Историјска збирка располагала је са 10 карата, 24 слике и 8 текстова.

Природописна збирка располагала је са: 2 микроскопа, 44 микро-препарата, 12 правих модела, 3 апарата, 4 испуњене животиње, 15 препарата у течности, 15 сувих препарата, 44 прибора, 20 хемикалија и 76 зидних карата. Осим тога, збирка је располагала и са већим бројем ђачких збирки инсеката и цртежа из зоологије и ботанике, сакупљених и уређених од самих ученика.

Физичка збирка располагала је са: једним моделом, 132 апарата и 7 слика за стереоскоп. Хемијска збирка располагала је са: 110 апарата, и 91 хемикалијом и реагенсом. Геолошка збирка са: 7 зидних карата, 23 модела, 55 минерала и 7 прибора. Математичка са: 5 справа за цртање, 7 разних модела и 22 комада геометријских тела. Збирка за цртање имала је: 5 модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 10 орнамената од гипса, 7 биста и модела од гипса, и 1 статив. Збирка за музику имала је: 35 партитура различитих нота за хор и оркестар, 1 збирку мушких хорова, 1 хармонијум, 1 чело с гудалом, 1 школу за чело и 4 пулта за ноте. Фонд за набавку музичких инструмената на дан 28. јуна 1934. године имао је на располагању 1.225,80 динара. Расход у периоду од јуна 1934. године до 28.

јуна 1935. године износио је 500 динара. У фонду је на дан 28. јуна 1935. године било 1,725,80 динара.²⁵⁰

Школске 1935-1936. године збирке су поседовале следећа учила:

а) географска располагала је: већим бројем карата, учила и слика. Зидних карата је имала 47, географских слика 37, четири глобуса и један телуријум. Велики број карата и учила, због велике употребе, били су оштећени. У току године набављене су карте источне и западне полулопте.

б) историјска је имала 10 карата и 24 слике.

в) природописна располагала је са: два микроскопа, 44 микроскопска препарата, 12 правих модела, 3 апарата, 4 испуњених животиња, 18 препарата у течности, 15 сувих препарата, 44 прибора, 20 хемикалија и 76 зидних карата.

Поред ових учила, збирка је располагала и са већим бројем ђачких збирки инсеката и цртежа из зоологије и ботанике, скупљених, уређених и рађених на иницијативу самих ученика. Вачки цртежи су се преко године налазили изложени у учионицама.

г) физичка је располагала са: једним моделом, 132 апарата и 7 слика за стереоскоп.

д) хемијска је располагала са: 110 апарата и 96 хемикалија и реагенаса.

ђ) минералошко-геолошка је имала: 7 зидних карата, 55 минерала, 23 модела, 3 прибора и једну ручну књигу.

е) математичка је располагала са: 10 справа за цртање, седам разних модела, од којих су два направили ученици, и 22 комада геометријских тела. У току године набављено је пет справа за цртање.

ж) за цртање било је: 5 модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 10 орнамената од гипса, 7 биста и модела од гипса, 1 статив.

з) за музику је било: 36 партитура различитих нота за хор и оркестар, једна збирка мушких хорова, један хармонијум, једно чело с гудалом, једна школа за чело и 4 пулта за ноте.²⁵¹

Школске 1936-1937. године постојале су следеће збирке:

а) географска збирка располагала је са већим бројем карата, учила и слика. Зидних карата је било 48, 37 географских слика, 3 глобуса и један телуријум. Велики број карата и учила, услед честих употреба, били су мање или више оштећени. Ове године набављена је карта Европе.

б) историјска збирка имала је 10 карата и 24 слике. Набављена су два дрвена статива за карте.

в) природописна збирка располагала је са: 2 микроскопа, 44 микроскопских препарата, 12 правих модела, 3 апарата, 4 пуњене животиње, 18 препарата у течности, 15 сувих препарата, 44 прибора, 20 хемикалија и 76 зидних карата.

Осим овога, збирка је располагала са већим бројем ђачких збирки инсеката и цртежа из зоологије и ботанике.

²⁵⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

²⁵¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1935-1936 годину, Јагодина 1936.

г) физичка збирка располагала је са једним моделом, 132 апарата и 7 слика за стереоскоп, али апарати нису били у добром стању, јер су многи оштећени током коришћења и сељења.

д) хемијска збирка располагала је са 110 апарата и 96 хемикалија и реагенса.

ђ) минералошко-геолошка збирка имала је 7 зидних карата, 55 минерала, 23 модела, 3 прибора и једну ручну књигу.

е) математичка збирка имала је 10 справа за цртање, 7 разних модела и 22 комада геометријских тела.

ж) збирка за цртање имала је: 5 модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 10 орнамената од гипса, 7 биста и модела од гипса, 1 статив.

з) збирка за музику имала је: 38 партитура нота за хор и оркестар, једну збирку мушких хорова, један хармонијум, једно чело и 8 пултова.

За предавање живих језика постојао је грамофон без плоча и неколико слика за француски језик.²⁵²

Школске 1937-1938. године географска збирка располагала је са: 49 зидних карата, 37 географских слика, 3 глобуса, једним телуријумом и са два дрвена статива за карте. Услед честе употребе велики број карата и учила, мање или више, било је оштећено. У току ове школске године набављене су карте Балканског полуострва и карте источне и западне полулопте.

Историјска збирка имала је 10 карата и 24 слике.

Природописна збирка располагала је са: два микроскопа, 44 микроскопска препарата, 12 правих модела, три апарата, 18 препарата у течности, 15 сувих препарата, 44 прибора, 20 хемикалија, 76 зидних карата и пет испуњених животиња. Поред овога, збирка је располагала и са већим бројем ђачких збирки инсеката и цртежа из зоологије и ботанике.

Физичка збирка располагала је са: једним моделом, 136 апарата и 7 слика за стереоскоп.

Хемијска збирка располагала је са: 112 апарата и 97 хемикалија и реагенса.

Ове године набављено је четири физичких и хемијских апарата и седам стена.

Минералошка збирка имала је: седам зидних карата, 55 минерала, 23 модела, 3 прибора, једну ручну књигу и седам стена.

Математичка збирка имала је: 10 справа за цртање, 7 разних модела и 22 геометријска тела.

Збирка за цртање имала је: пет модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 10 орнамената од гипса, седам биста и модела од гипса и један статив.

Збирка за музику имала је: 38 партитура нота за хор и оркестар, једну збирку мушких хорова, један хармонијум, једно чело и осам пултова.²⁵³

Збирке учила школске 1938-1939. године:

²⁵² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

²⁵³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938. годину.

а) географска збирка имала је: 30 зидних карата, 37 географских слика, 2 глобуса, један телуријум и два дрвен сттива з карте.

б) историјска: 6 карата и 24 слика.

в) природописна: два микроскопа, 44 микроскопска препарата, 11 правих модела, 3 апарата, 21 препарат у течности, 14 сувих препарата, 44 прибора, 20 хемикалија, 76 зидних карата и пет испуњених животиња.

г) физичка: 1 модел, 116 апарата и 7 слика за стереоскоп.

д) хемијска: 87 апарата и 84 хемикалија и реагенса.

ђ) минералошко-геолошка: 7 зидних карата, 55 минерала, 23 модела, 7 стена, 3 прибора и једна ручна књига.

е) математичка: 10 справа за цртање, 7 разних модела и 22 комада геометријских тела.

ж) музичка: 34 партитуре нота за хор и оркестар, 1 хармонијум, једно виолончело и 8 пултова.

з) за цртање: 3 модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 7 орнамената од гипса, 7 биста и модела од гипса, 1 статив.²⁵⁴

Школске 1939-1940. године збирке и учила²⁵⁵:

а) географска збирка: 41 зидну карту, 37 географских слика, два глобуса, један телуријум и два дрвена статива за карте;

б) историјска: 7 карата и 21 слика;

в) природописна: 2 микроскопа, 92 микроскопских препарата, 48 модела, 3 апарата, 66 препарата, 44 прибора, 71 хемикалију, 108 слика, 5 испуњених животиња;

г) физичка: 1 модел, 258 апарата, 7 слика за стереоскоп;

д) хемијска: 163 апарата, 182 хемикалија и реагенса;

ђ) минералошко-геолошка: 78 минерала, 80 модела, 12 стена, 14 слика, 7 прибора, једна ручна књига;

е) математичка: 13 справа за цртање, 9 модела, 22 ком. геометријских тела;

ж) музичка: 37 партитура нота, 1 хармонијум, једно виолончело, 8 пултова; Музички фонд располагао је јуна 1940. године са укупно 1928,90 динара.

з) за цртање: 3 модела од воска и парафина, 9 геометријских тела, 7 орнамената од гипса, 8 биста и модела од гипса, 1 статив.

²⁵⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²⁵⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940. година.

УЧЕНИЧКА УДРУЖЕЊА

Преглед ученика по удружењима²⁵⁶

Школ. година	просветна	трезвености	црвени крст	соко	укупно
1919/20.	105	-	-	72	177
1920/21.	150	-	-	100	250
1921/22.	170	-	-	120	290
1922/23.	186	120	-	137	443
1923/24.	195	200	-	-	395
1924/25.	204	234	280	-	718
укупно	1910	554	280	409	2273

Извештај о раду Соколског друштва у Јагодини

„Соколски нараштај – У јулу 1919. године образован је Савез трезвене младежи, четника и планинки под окриљем Југословенског омладинског клуба, па пошто је престао да функционише Југословенски клуб, као обласни, у Крагујевцу, то се овај Савез трезвене младежи, четника и планинки претворио у соколски нараштај ученика и ученица до 18 година, а сада је образована за установљење и соколског друштва „Душан Силни“ и добило је везу са Саветом соколског друштва у Београду.

Ово је друштво основано јануара 1921 године. Председник друштва био је др Михаило Димић, срески лекар. Друштво је имало чланова невежбача 96, од којих су 14 утемељачи с улогом од 50-200 динара и 82 помажућих с годишњим улогом од 20 динара.

Чланова вежбача има: 1) чланова 50, 2) чланица 20, 3) мушког подмлатка 32, 4) женског подмлатка 34, 5) мушке деце 64 и 6) женске деце 72-свега вежбача 272, а укупно 368 чланова. Вежбачи су већином ђаци гимназије, нешто из учитељске школе и из основне школе; има свега 3 члана радника Чеха.

У школској 1921/22. години приређена су: 2 јавна часа, 5 вечерњих забава и 3 излета (Параћин, Смедеревска Паланка и Багрдан). У истој школској години школа је приредила лоптачке и соколске сусрете у Паланци, Крагујевцу, Алексинцу, Ћуприји и неколико у самој Јагодини. Одржана су и 6 предавања у соколани: о соколству, алкохолу, патриотизму.

²⁵⁶ АЈ, 66, 730.

Соколско друштво нема справе. Најпотребније справе су поручене у Љубљани и ускоро ће их друштво добити. Соколским оделом (вежбачким и парадним) постепено се снабдевају чланови, како имућнији тако и сиромашни, које друштвена каса помаже.

Соколска књижница је основана августа 1921. а сада располаже са 240 бројева књига (150 забавних и 90 стручних соколских књига). Ускоро су јој уступљене књиге оvd. „Грађанске читаонице” на служење, којих има 204 бројева. Књигама се готово искључиво служе вежбачи. Било је 127 читалаца, а прочитано је до сада 253 бројева.

Благајна је до скоро располагала са 11.500 динара. Од те суме је положено за справе близу 10.000 динара. Сви приходи друштва су члански улози и приходи са приређених јавних часова и забава.

Ових дана је управа друштва решила да почне са скупљањем прилога за соколски дом, који мисли подићи, чим се за то буду прилике јавиле.

15. јула 1922. у Јагодини заменик начелника Светислав Вучковић²⁵⁷.

Школске 1922-1923. године, поред Соколског друштва, у школи су постојала и три лоптачка клуба.

После неколико година рада, дошло је до извесних сукоба у друштву. Петар Вучковић, старешина соколског друштва у Јагодини упутио је 17. маја 1928. године Шумадијској Соколској жупи у Крагујевцу протест против Милана Чолића, наставника гимнастике у гимназији, за кога је тврдио „да већ две године подмукло, врло обазриво подрива соколско друштво у Јагодини“. Милан Чолић био је, са другим наставницима, један од оснивача и функционер друштва, које је последњу и највећу подршку имало у гимназији, мада је често мењало своју вежбаоницу и дворишта ван гимназије.

У предходној 1926. години Милан Чолић није био изабран, а због неактивности брисан је из чланства. Амбициозан и самоуверен, да он мора бити покретач, а до крајности неумесан и неметодичан, он се понео према соколству врло нечасно. Као разлози наведено је:

„1. Док је до 1926. године по свом школском предмету чланове достојно оцењивао и стављао за углед осталим ђацима, касније је почео са члановима грубље поступати и слабије оцењивати.

2. Крајем 1926. године бивши директор, иначе поштовалац соколства, уступио је уз, учионицу (вежбаоницу) још једну собицу заједнички са Подмлатком Црвеног крста (4x4 м.). Још се не уселивши, он је новог директора Бабића убедио да откаже коришћење собе.

3. Због односа Милана Чолића према соколима тражено је од Министра просвете постављање стручнијег, способнијег и соколству одано лице, које би подржао рад сокола гимназије и осталих чланова у вароши.

4. Прошле 1927. године на тражење директора одузета је вежбаоница, која је била и учионица, и у њој је смештен пети разред. Друго место није нађено јер ни

²⁵⁷ ЗМЈ, XXII, Ф 5, р 6/2.

директор ни Милан Чолић нису желели да то учине, мада је било још слободних просторија.

5. Милан Чолић се бавио и потказивањем чланова сокола, нарочито од када је постао секретар школе и наставник.

6. Према члановима сокола поступало се много оштрије него према осталим ученицима. Из школе су истеривани добри чланови сокола, иако су у свему били добри ђаци, а неки са много већим кривицама и са slabим успехом нису.

7. Пре два месеца директор и Милан Чолић формирали су друштво скаута, у које су на разне начине покушавали да одвуку чланове сокола²⁵⁸.

Милан Чолић је забранио члановима сокола у гимназији да присуствују сахрани једног од челника друштва. Када је директор то дозволио, Чолић је тврдио да није забранио присуство сахрани²⁵⁹.

Школске 1927-1928. године у школи је постојао ђачки спортски клуб „Драгољуб Пајевић“, а велики део ученика био је укључен у рад соколског друштва.

На дан 8. јуна 1933. године у заједно са Соколским друштвом Јагодине, организовано је заједничко вежбање, са веома богатим програмом, у част освећења заставе Соколског друштва.

Активност ученика у Соколу школске 1935-1936. године било је активније него ранијих година, јер је постојао Соколски дом у Јагодини са пространим вежбаоницом. Ове школске године у Соколу је било 65 ученика и 38 ученица. Захваљујући постојању Соколског дома, чланови су узимали видног учешћа у свим јавним соколским приредбама: академијама, јавним наступима, излетима, предавањима.²⁵⁹

Фонд сиромашних ученика

Фонд сиромашних ученика постојао је заједно са основном школом. Из тог фонда 1/3 припадала је гимназији, а остало је припадало основној школи.

Школске 1920-1921. године из фонда је школска управа добила преко 1.000 динара за сиромашне ученике. Од тог новца купљен је шећер, који је Наставнички савет поделио сиромашним ученицима за Ускрс. На дан 17. јуна 1922. године готовина у новцу, која се налазила код Јагодинске штедионице, износила је 19.288,50 динара. Код исте штедионице налазила су се и средства фонда Светозара Косовца у висини од 581 динар. Осим ових средстава, Фонд је располагао и са средствима у хартијама од вредности: 1. у државним обвезницама 7% зајма 10.500 динара, 2. Три државна лоза 2% 300 динара, 3. 14 комада акција кланичког друштва 350 динара, 4. 7% обвезница фонда Светозара Косовца 7.000 динара. Фонд сиромашних ученика је имао 91 добротвора и 147 утемељивача.²⁶⁰

²⁵⁸ АЈ, 66, 731.

²⁵⁹ Државна реална гимназија „Наследнка престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1935-1936 годину, Јагодина 1936.

²⁶⁰ АЈ, 66, 730.

Фонд је обновио рад од 1. јануара 1924. године. Фебруара 1924. године тражена је другачија подела средстава фонда, односно да гимназији припадну 2/3 фонда а основној школи 1/3. У тој години гимназија је имала око 900 ученика а основна школа око 300 ученика. На дан Св. Саве јануара 1924. године са забаве је прикупљено преко 7.000 динара, и са том сумом купљена је обућа и одећа за 45 ученика.

Школске 1924-1925. године фонд је располагао са 23.000 динара. Од 1. априла 1926. године па до 1. априла 1927. године из фонда је, за разне активности, утрошено 3.738,50 динара. На дан 1. априла 1927. године фонд је располагао са 32.382,10 динара.²⁶¹

Правила фонда за потпомагање сиромашних ученика Јагодинске гимназије²⁶²

Име и циљ

Чл. 1.

У вароши Јагодини оснива се „Фонд за потпомагање сиромашних ученика-ца Јагодинске гимназије“ из којег ће се помагати сиромашни а добри ученици-це Јагодинске гимназије.

Средства

Чл. 2.

Прилози су овог фонда

1) Улози чланова великих добротвора који фонду приложе најмање у два одсека хиљаду динара.

2) Улози чланова добротвора који фонду једном за свагда приложе најмање пет стотина динара.

3) Улози чланова утемељача, који фонду приложе једном за свагда најмање две стотине динара.

4) Улози чланова редовних, који улажу по дванаест (12) динара годишње.

5) Поклони у новцу, оделу и другим школским потребама.

6) Помоћ, која би се добила од државе, округа, срезова, општине, новчаних завода, других корпорација и хуманих друштава.

7) Завештање у новцу и имању.

8) Приходи са забава, концерата томе намењени.

Имена чланова вел. добротвора биће урезана на спомен-плочи у школској згради и сликама ће њиховим бити украшени зидови дворнице.

Чл. 3.

Сав новац се предаје на приплод којем сигурном, јавном новчаном заводу у Јагодини или Хипотекарној банци.

Чл. 4.

²⁶¹ АЈ, 66, 730.

²⁶² Правила фонда одобрена су 28. априла 1926. године од стране Министра просвете.

Овим фондом управља наставнички савет Јагодинске гимназије. Он прикупља прилоге овог фонда, решава коме ученику или којој ученици кад, колико треба и чим треба помоћи.

Чл. 5.

Одлуке наставничког савета извршује председник и благајних, које наставнички савет бира на годину дана. Он рукује фондом а на крају рачунске године рачун подноси на преглед и одобрење наставничком савету, а затим преко директора и Министру просвете заједно са извештајем.

Чл. 6.

Сваке године по прослави Св. Саве благајник ће извештај овог фонда прочитати гостима, затим ће бити штампан школски годишњи извештај.

Чл. 7.

Почетком сваке године, пред Св. Саву наставнички савет приредиће у цркви свечан помен својим пок. члановима.

*

Школске 1927-1928. године фонд је имао укупно средства у висини од 40.635 динара.

Школске 1929-1930. године фонд је располагао са 43.963,75 динара, од чега у готовом новцу 3.7838,75 динара, а остало у вредносним папирима. У току године издато је на име помоћи сиромашним ученицима 5000 динара.²⁶³

Школске 1931-1932. године фонд је располагао са 50.685,75 динара, од чега у хартијама од вредности 6.125 динара и у готовом новцу 44.560,75 динара. У току школске године издато је на име помоћи сиромашним ученицима 4.584 динара и за парастос умрлим члановима 109,50 динара. Остало је укупно 45.992,25 динара.²⁶⁴

Из 1933. године пренето је готовог новца у износу од 46.325,45 динара и у хартијама од вредности 6.125 динара. У току 1934. године приходовано је 3.768 динара од светосавске забаве и 609,50 динара од наплаћених купона хартија од вредности. Укупно је у благајни било 56.827,95 динара. За набавку одела и обуће за сиромашне ученике утрошено је 4.588,60 динара и за помен умрлим члановима фонда 111 динара. На крају школске 1933-1934. године фонд је располагао са 52.128,35 динара у готовом новцу и хартијама од вредности.²⁶⁵

Јуна 1935. године фонд је располагао са укупно 55.051,10 динара. Из 1934. године пренето је у готовом новцу 47.419,95 динара и у хартијама у вредности 6.125 динара. У току 1935. године приходовано је од добровољних прилога 550 динара и камата на новац и хартије од вредности 956,15 динара.

Следеће школске 1935-1936. године средства су увећана. Из 1935. године пренето је у готовом новцу 49.286,60 динара и у хартијама од вредности 6.025 динара. Приход у 1936. години износио је 11.785,60 динара: спајање фонда за грађење гимназије 7.203 динара, уписни чланови фонда 500 динара, светосавска

²⁶³ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

²⁶⁴ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1931-1932 годину, Јагодина 1932.

²⁶⁵ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

забава 3.040 динара, камата на новац и хартија од вредности 1.042, 60 динара. На дан 28. јуна 1936. године фонд је располагао са 66.987,20 динара.

У току школске 1936-1937. године приходовано је 5.870,50 динара. Расход у току школске године износио је 5.099,50 динара, тако да је јуна 1937. године фонд располагао са 67.758,20 динара.

На дан 28. јуна 1939. године фонд је располагао са 79.388,60 динара. Приход током следеће године износио је 12.210,40 динара, а расход у истом периоду 5.702,50 динара, тако да је на дан 28. јуна 1940. године фонд располагао са укупно 85.896,50 динара.²⁶⁶

Подмладак Црвеног крста

Школске 1929-1930. године обновљен је рад друштва. Активност се сводила само на пружање материјалне помоћи сиромашним члановима. Скоро сви ученици били су чланови Подмлатка Црвеног крста. Организацију је спровео професор Добрица Попадић.

Наредних школских година углавном су скоро сви ученици били чланови Подмлатка и уредно су вршили своју дужност.

Школске 1933-1934. године укупно је 402 ученика било укључено у рад друштва. Готовина је износила 5.474 динара и налазила се код Поштанске штедионице. Почетком исте школске године, од уписаних 409 ђака, за фонд здравствене заштите наплаћено је 7.280 динара.²⁶⁷

У току школске 1934-1935. године укинут је дотадашњи Одбор Подмлатка Црвеног крста и образован истоимени Одбор према Правилима Друштва црвеног крста и Правилима Подмлатка црвеног крста. Друштво је имало 406 чланова, који су преко чланарина уложили 1.624 динара. Од ове суме послато је 25% главном одбору Друштва црвеног крста, а остатак Моравском бановинском одбору. У почетку школске године Подмладак је располагао сумом од 5.274 динара. Од ове суме 22 ученика добило је помоћ у обући и одећи за Св. Саву. За ову помоћ је утрошено 2.914 динара.

У циљу извршавања задатака Подмлатка Друштва црвеног крста одржано је предавање о мајци, проучавано је питање о оснивању ђачке трпезе и друга питања у вези са задацима ове организације. О трошку Подмлатка упућена су три ученика, као и три ученика о трошку Моравског бановинског одбора на опоравак и летовање у Куршумлијску бању, летовалиште Моравског бановинског одбора.²⁶⁸

У школској 1935-1936. години такође су сви ученици гимназије били чланови, и то: 283 ученика и 160 ученица. Тада су чланови подељеи у четири секције: резбарску, књиговезачку, цртачку и уметничку. Радови резбарске и

²⁶⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

²⁶⁷ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

²⁶⁸ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

цртачке секције изложени су продаји, а остатак дат на лутрију на забави школе 8. фебруара. Продајом је добијено 2.670 динара. Уметничка секција, на концертима 16. и 21. маја извела је басну Ивана Крилова „Квартет“ и балет из 16. века „Gavotte“. Књиговезачка секција је започела рад када је комплетиран алат. Набављени су тушеви за купатило, и на летовање је послато неколико ученика-ца.

Школски одбор одржао је три седнице. Чланови ђачких пододбора одржали су једну заједничку седницу. Велики број чланова, у заједници са оркестром и хором школе, активно је учествовао у припремању и извођењу концерта Подмлатка. Продајом својих радова и прикупљањем прилога знатно је припомогнуто оснивање и рад кухиње. Свако одељење било је претплаћено на „Гласник П.ц.к.“. Формирана је и скромна библиотека са 15 књига у вредности 75,5 динара.

Од чланова прикупљено је улога од 1.772 динара. Половина је припадала Главном и Бановинском одбору. Укупан приход у овој години износио је 5.760 динара, што са сумом за школску кухињу чинило је 18.130 динара. Расход је износио 2.428,75 динара, а на трошковима кухиње 8.220,05 динара. Остатак од 9.909,95 динара налазио се на штедној књижици Поштанске штедионице. Вредност инвентара износио је 2.635,50 динара, а са инвентаром кухиње и библиотеке 3.640 динара.

Школска кухиња Подмлатка основана је 3. фебруара 1936. године. Помоћ за рад кухиње у новцу, посуђу и намирницама дали су: Моравски одбор Друштва црвеног крста, Просветно одељење Бановине, Фонд за здравствену заштиту ученика бановине, Месни одбор Друштва црвеног крста, Црквена општина, Друштво „Къегиња Зорка“, Теодор Клефиш, индустријалац, већи број грађана и ученичких родитеља, директор и наставници. Кућиња је радила до 15. јуна.

Од 3. фебруара до 8. априла просечно је дневно храњено 9 ученица и 23 ученика, а од 20. априла до 15. јуна по 13 ученика и 3 ученице. Кухиња је радила 123 дана. Издато је 3008 јутарњих и 3012 подневних obroка. За кухињу је скупљено од фебруара до 15. јуна 12.370 динара, а утрошено 5.791,30 динара. Уз новац добијена је и већа количина намирница. Надзорни наставник био је Атанасије Спасић.

И у школској 1936-1937. години сви ученици су били чланови Подмлатка Црвеног крста, односно 305 ученика и 141 ученица. Директор је вршио функцију председника Подмлатка, секретара Миодраг Петровић, благајника Јосифовић Косара. У разредима су постојали разредни одбори. Свако одељење било је претплаћено на „Гласник подмлатка Црвеног крста“. Библиотека је располагала са 20 бројева. Од чланова је прикупљено улога 1.784 динара. Укупан приход у овој години износио је 3.286,30 динара, а укупан расход 2.281,75 динара.²⁶⁹

Ове школске године помоћ за рад кухиње Подмлатка у новцу, посуђу и намирницама дали су: Моравски одбор Друштва црвеног крста, Просветно одељење Моравске бановине, Фонд за здравствену заштиту ученика, Месни одбор

²⁶⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

Друштва Црвеног крста, Црквена општина, Клефиш, индустријалац, Јагодинска пивара и већи број ученичких родитеља и грађана. Кухиња је радила од 7. децембра 1936. године до 6. маја 1937. године.

У кухињи се хранило од 30 до 38 ученика. Укупно је издато 7610 obroka: 3805 јутарњих и 3805 подневних obroka. За доручак је давано млеко, или у посту чај и пекмез, и хлеб. За ручак је давана супа или чорба, једно јело са месом, осим средом и петком, а четвртком и недељом тесто. Од преходне године остало је 6.578,70 динара, а прикупљено је 3.795,30 динара. У школској 1936-1937. години утрошено је 7.478,75 динара, а остатак је пренет у следећу школску годину.²⁷⁰

И у школској 1937-1938. години сви ученици гимназије били су чланови Подмлатка Друштва црвеног крста: 316 ученика и 156 ученица. Школски одбор чинили су директор и све разредне старешине. Директор је вршио дужност председника, Петровић Миодраг секретара и Јосифовић Драгић благајника. У разредима су постојали разредни одбори. Свако одељење било је претплаћено на „Гласник П. Ц. К.“ Библиотека је располагала са 31 примерком часописа.

Ове школске године приходовано је 12.607,58 динара, и са средствима из преходне године, Подмладак је имао укупно 18.964,63 динара. Током године утрошено је 8.456,60 динара.

На дан 10. априла 1938. године обележен је дан Подмлатка Црвеног крста. Организована је поворка чланова свих чланова из Јагодине. Ученици су носили повезаче и заставице са црвеним крстом. Директор гимназије је на скверу окупљеним ђацима свих школа и грађанима одржао говор о задацима и значају Подмлатка Црвеног крста.

У оквиру прославе дана Подмлатка и Дана мајке и Дана заштите деце, 29. маја 1938. године Подмладак је приредио успешан концерт са игранком.

Уз помоћ Здравственог фонда и прихода са матинеа, Подмладак је на опоравак у Куршумлијску бању послао 9 својих чланова. О свом трошку Подмладак је омогућио једном ученику учешће у великој школској екскурзији.

Школска кухиња је радила од 15. децембра 1937. до 15. маја 1938. године. Дневно је храњено око 30 ђака током 105 дана. Издато је укупно 4980 obroka: 2490 пре подне и 2490 по подне.²⁷¹

У школској 1938-1939. години било је 490 чланова: 338 мушких и 152 женска члана. Школски одбор чинили су директор и све разредне старешине. У разредима су постојали разредни одбори. Школски одбор одржао је пет седница. Свако одељење било је претплаћено на „Гласник П.Ц.К.“. Библиотека Подмлатка располагала је са 32 часописа. Укупни приход износио је 13.479 динара. Из својих средстава Подмладак је утрошио 2.000 динара за куповину одеће за

²⁷⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра”, Извештај за школску 1936-1937. годину, Јагодина 1937.

²⁷¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

најсиромашније ученике. Школска кухиња ове године није организована због недостатка просторија у згради.²⁷²

У школској 1939-1940. години сви ђаци гимназије били су чланови Подмлатка Црвеног крста, односно 360 ученика и 125 ученица. Школски одбор чинили су директор и све разредне старешине. Директор је обављао функцију председника, Миодраг Петровић секретара, а Јосифовић Драгић благајника.

У разредима су постојали разредни одбори. Свако одељење било је претплаћено на „Гласник подмлатка црвеног крста“. Библиотека је располагала са 46 примерака часописа.

Подмладак је од 14 до 29. априла 1940. године организовао прославу Дана подмлатка и том приликом сакупљено је 1.921,50 динара. Од ове суме бановинском одбору црвеног крста послато је 192 динара, а преостала сума од 1.729,50 динара унета је у касу.

Уз помоћ Здравственог фонда, Заједнице дома и школе и прилога који је прикупљен приликом прославе, Подмладак је послао у Куршумлијску бању на опоравак 9 ученика.

Од прошле године остало је 7.795,73 динара. Ове школске године прикупљено је 9.128,10 динара, што је укупно износило 16.923,83 динара. За издржавање кухиње, коју је друштво издржавало већ четири године, плаћено је 6.124,80 динара. Остали расходи износили су 2.869,25 динара. Неутрошена сума налазила се на штедњи у Поштанској штедионици.²⁷³

Школска кухиња је отпочела рад 5. децембра 1939. године и радила све до 24. априла 1940. године. Просечно се дневно хранило 34 ђака. Ђаци су добијали доручак и ручак. Укупно је припремљено 3379 obroка. За рад кухиње утрошено је 9.524,84 динара. Од стране подмлатка утрошено је 6.124,80 динара, а од стране дародаваца у приложеним намирницама 3.400 динара.

Помоћ за рад кухиње у новцу, посуђу и намирницама дали су: Одбор Друштва црвеног крста Моравске бановине, Фонд за здравствену заштиту ученика Моравске бановине, Друштво пријатеља Француске у Јагодина, П. Клефиш, Јагодинска пивара, Поглаварство града Јагодина, Одбор кола српских сестара у Јагодина, Милан Јоцић, трговац, Радомир Николић, трговац, Стојадин Милосављевић, земљорадник из Мајура, др. Станимир Раковац, лекар, Радомир Алексић, земљорадник, Живота Младеновић, секретар бановине, Петар Вучковић, свештеник, Светозар Ђорђевић, трговац, Момчило Марковић, трговац, Закупци хотела „Палас“, Даца Стојковић, трговац, Сима Илић, трговац, Милан Матић, учитељ из Рибара, Славко Јовановић, трговац, Душан Јовановић, трговац, Илија Николић, трговац, Милан Николић, пензионер, Светислав Стојановић, професор,

²⁷² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²⁷³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

Славољуб Донић, кафеџија, А. Побуда, чиновник пиваре, Светомир Николић, судија и још велики број ученичких родитеља и грађана.²⁷⁴

Коло трезвене младежи „Будућност“

Друштво је постојало током школске 1922-1923. године, као и школске 1927-1928. године, али је радило нередовно.

Коло је обновљено 17. маја 1935. године. Тада је уписано 53 члана. На име чланарине прикупљено је 918 динара. Одржана су три предавања на којима су се чланови упознали са циљем и правилима кола. Одржано је и једно предавање о штетности алкохола.²⁷⁵

Школске 1935-1936. године друштво је имало 13 ученица и 8 ученика. Одржана су четири састанка на којима су читани радови чланова и држана предавања о штетности алкохола. Прослава трезвености изведена је организацијом свечане седнице са програмом. Коло је сарађивало са Савезом трезвене младежи у Београду. Управу Кола чинили су: Лукић Даница, ученица IV разреда, председница, Живорад Васиљевић, ученик IV разреда, секретар, Живомир Цветковић, ученик IV разреда, благајник. Надзорни наставник била је професор Мирослава Милошевић.

Школске 1936-1937. године друштво је имало 27 чланова. Те године одржано је шест састанака на којима су читани радови чланова и држана предавања. Друштво је имало сарадњу и са Савезом трезвене младежи у Београду. Имовина кола износила је 279 динара. Ове школске године управу су чинили: председник Т. Станишевски, ученик IV разреда, секретар Надежда Ђурић, ученица IV разреда, благајник Даросава Дамњановић, ученица III разреда и повереник Дивна Максимовић, ученица IV разреда.²⁷⁶

Коло је и школске 1937-1938. године наставило рад, али је због болести надзорног наставника током године обуставило рад.

Подружнина Феријалног савеза

Друштво је основано 1925. године. Циљ друштва био је да се школској омладини омогући, да са минимумом трошкова путује и боље упозна земљу и људе.²⁷⁷

²⁷⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

²⁷⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

²⁷⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

²⁷⁷ АЈ, 66, 731. Јануара 1927. године Министарство просвете је усвојило одлуку Просветног савета гимназије да се казни изгнањем из свих средњих школа у краљевини Антоније Попадић, ученик петог разреда, због фалсификовања и утаје новца Подружнине феријалног савеза

Школске 1929-1930. године обновило је рад. Укупно је имало 163 члана. У управни одбор изабрани су: Јован Станојевић за председника, Предраг Милорадовић за секретара и Милисав Стевановић за благајника. За чланове управе изабрани су: Љубомир Тодоровић, Војислав Костић и Стаменко Димитријевић. Надзорни наставник био је Душан Поповић.²⁷⁸

Школске 1930-1931. године Подружнина феријалног савеза бројала је 55 чланова, и сви су били снабдевени путним легитимацијама.²⁷⁹

Подружнина је постојала до 1932. године, када је обуставила рад због укидања виших разреда. Средства фонда у висини од 215 динара налазила су се код Поштанске штедионице. Иста средства била су и школске 1933-1934. године, као и наредне школске 1934-1935. године.²⁸⁰

Рад Подружнине обновљен је 25. априла 1936. године. Подружнина је припадала Моравској области у Нишу. Укупно је имала 30 чланова. Одржан је само један састанак, на коме је изабрана управа: председник Бранислав Радовановић, ученик III разреда, секретар Верослава Ђорђевић, ученица III разреда, благајник Љубиша Марковић, ученик III разреда. Надзорни одбор су чинили: Милева Пиндић, ученица II разреда, Милинко Војводић, ученик II разреда, Милосав Николић, ученик I разреда. Надзорни наставник била је Јелена Петровић, професор.²⁸¹

Школске 1937-1938. године било је окупљено 16 ученика и 12 ученица. Готовина друштва износила је 519,20 динара. У свом раду у свему је поступала по правилима феријалног савеза. Подружнина је била у сталној вези са Моравском области у Нишу. Управу подружнине чинили су ђаци четвртог разреда: председник Тајтацак Мориц, секретар Радмила Косовљанин и благајник Милутин Мишић.²⁸²

Подружнина је наставила успешан рад и школске 1938-1939. године. Укупно уписаних чланова било је 11 мушких и 10 женских. Готовина Подружнине износила је 635,90 динара. Председник Подружнине била је Радмила Резнеровић, ученица IV разреда, секретар Верица Лукић, ученица IV разреда, благајник Владан Марковић, ученик III разреда. Надзорни наставник била је Јелена Петровић, професор.²⁸³

Подружнина је школске 1939-1940. године имала 19 мушких и 4 женских чланова. Готовина у истој школској години износила је 741,80 динара, од чека 656,80 динара из ранијих година. Председник Подружнине био је Миодраг

²⁷⁸ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

²⁷⁹ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

²⁸⁰ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

²⁸¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1935-1936 годину, Јагодина 1936.

²⁸² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

²⁸³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

Таушановић, ученик четвртог разреда, секретар Миланка Јовановић, ученица четвртог разреда и благајник Петар Андрејевић, ученик трећег разреда.²⁸⁴

Литерарна дружина „Омладинац“

Дружина је основана школске 1906-1907. године. Дружина ђака „Омладинац“ – њена књижница, потпуно је упропашћена током окупације. Ова дружина тек се мало покренула у другом течају, јер се одмах у почетку није могла покренути услед разних нередовних прилика у школи, које су настале због скраћених течајева и недостатка солидног знања код ученика, који су једва савлађивали учење у школи.

Од 1919. до краја 1921. године дружина није била у могућности да организује било какву јавну манифестацију. За то време није се могло ништа штампати, јер је дружина била врло сиромашна. Школске 1920-1921. године друштво је углавном радило на васпитању омладине и на међусобном опхођењу ученика. Друштво је имало 122 члана. Рад је био правилан током школске године, тако да није било потреба да реагују наставници. Чланови дружине написали су неколико песама, превода и критика.

Литерарно друштво Омладинац постојало је и наредних школских година.

Крајем школске 1928-1929. године дружина је имала библиотеку са укупно 625 књига. На крају школске 1929-1930. године дружина је имала 825 књига, јер је током године добијено 200 књига. Друштво је одржало шест састанака, на којима су прочитана 22 ученичка рада.²⁸⁵

Друштво је у току школске 1930-1931. године одржало пет редовних седница, на којима су читани радови ученика. Књижница ове дружине бројала је 883 књиге. Члански улог употребљен је на отплату књига „Библиотека српских писаца“.²⁸⁶

Литерарна дружина се касније не помиње.

Стег извидника и планинки

Стег школске 1929-1930. године није био активан у раду због привремене забране од стране Министарства просвете. После одобрења конституисан је управни одбор: Драгомир Милојковић, Драгољуб Аћимовић и Надежда Вукићевић. Стег је имао 50 чланова. Планирано је да се у току распуста организује петнаестодневни излет на Копаоник.²⁸⁷

²⁸⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

²⁸⁵ Реална мешовита реална гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1929-1930. годину, Јагодина 1930. (Према извештају за ову школску годину Литерарна дружина „Омладинац“ постоји од 1904. године)

²⁸⁶ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

²⁸⁷ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

Следеће 1930-1931. године стег је имао 80 чланова, али ни ове године није било значајнијих активности. Организован је само један излет до Чуке код села Мајура. Председник је био Драгомир Аћимовић.

Стег није постојао током школске 1933-1934. године. Стање фонда на дан 28. јуна 1934. године износило је 266,50 динара и новац се налазио код Поштанске штедионице. Толико новца било је и наредне школске 1934-1935. године.²⁸⁸

Мешовити хор гимназије

Чета скаута „Синови природе“

Чета скаута основана је марта 1928. године. Чета скаута при гимназији обновљена је у другом полугодишту школске 1934-1935. године и отпочела је рад 5. фебруара 1935. године. Чета је имала 45 чланова, који су били подељени у 5 водова. Ове године се радило на спремању трећег извиђачког реда и обуке за логор.

Испит из трећег реда положила су 26 члана. Чета је припадала стегу скаута „Светозар Марковић“ у Јагодина, а стег Савезу Скаута Краљевине Југославије са седиштем у Београду. Име чете било је „Синови природе“.

Чета је организовала три излета: до манастира Раванице, манастира Јошанице и манастира Ивковић. Чета је учествовала и на првом сабору Моравске скаутске жупе од 6 до 31. јуна у Соко бањи и на табору Савеза Скаута Краљевине

²⁸⁸ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодина, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

Југославије у Београду од 1 до 11. септембра 1935. године. Надзорна наставница била је Пандора Коцевић, учитељица вештина.²⁸⁹

Чета је школске 1935-1936. године променила назив. Дотадашњи назив „Синови природе“ промењен је у назив „Драгољуб Пајевић“, у спомен на погинулог авијатичара из Јагодине. Чета је бројала 25 чланова који су положили испит II и III реда. Одржана су 32 састанака чете и 70 водних. Чета је учествовала на приредби „Српске Мајке“ 6. јуна са шест тачака. Организована су три излета: до манастира Јошанице, манастира Раванице и села Мајура. Договорено је учествовање чете на логоровању у Матарушкој бањи и Нишу, као и на Џамборију у Румунији. Чета је и даље припадала стегу „Светозар Марковић“, а стег Савезу у Београду.²⁹⁰

Подмладак Аеро клуба „Наша крила“

Клуб је основан 28. фебруара 1937. године. Од 10. марта 1938. до 22. маја исте године одржан је моделарски течај који је похађало 23 ученика. На течају је израђено осам модела једрилица. Друштво је имало 283 члана. Укупна средства износила су 1.380 динара.

Заједничка свечаност подмладака свих школа у Јагодини одржана је 22. маја 1938. године у дворишту и сали гимназије. Тада су освећене заставе подмладака свих школа и отворена изложба модела и цртежа авиона и једрилица. Заставу Подмлатку гимназије поклонило је градско поглаварство преко свог председника Делимира Петровића, а кумовао јој изасланик Команданта Војног ваздухопловства, пуковник Петар Вучковић, командант ваздухопловне бригаде из Скопља.

На изложби је награђено неколико модела ученика гимназије, а један модел са заставом послат је на прву земаљску ваздухопловну изложбу у Београду.²⁹¹

Следеће школске 1938-1939. године Аеро клуб имао је 137 чланова. На моделарском течају, који је организовао Месни одбор Аеро клуба, узело је учешћа 18 ученика, од којих је 15 свршило курс под „А“ а три под „Б“. Нарочито интересовање било је усмерено на израду једрилица. Подмладак је располагао готовином од 1.722 динара.²⁹²

Школске 1939-1940. године клуб је имао 410 чланова. Неколико ученика имало је видног учешћа на моделарском течају. Подмладак је дао 200 динара Једриличарској групи за израду једне једрилице. Клуб је располагао са готовином у износу од 1778,70 динара.²⁹³

²⁸⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

²⁹⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1935-1936 годину.

²⁹¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938. годину, јагодина 1938.

²⁹² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²⁹³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

Подмладак Јадранске страже

Подмладак је основан 6. марта 1938. године. Циљ је био да се шири идеја о значају Јадранског мора и да се подиже свет о државном јединству. Подмладак је имао 72 члана. Тек основан Подмладак није успео да развије неку значајнију делатност. Одржане су две седнице управе. Готовина је износила 144 динара.²⁹⁴

И школске 1938-1939. године удружење је наставило да шири идеју о значају Јадранског мора и да ради на подизању свести о државном јединству. Подмладак се старао да се омогући омладини посећивање Јадранског мора, преко домова које је подизала Централа Јадранске страже. Приход је добијан од чланарине, која је износила 0,50 динара месечно и од приредаба које су организоване за помагање летовања и екскурзија на море, као и стварања фонда за подизање сопственог дома на Јадрану.²⁹⁵

Следеће школске 1939-1940. године настављено је са ширењем идеја о значају Јадрана и његовим природним лепотама, као и о државном јединству. Подмладак је имао 27 чланова. У овој школској години готовина је износила 807 динара, и била је увећана са 176,20 динара прихода.²⁹⁶

Зидне новине „Ђачки дневник“

У другом полугодишту школске 1937-1938. године ученици четвртог разреда Борисав Велимировић и Милош Илић уредили су зидне новине под називом „Ђачки дневник“. Изашла су три броја зидних новина са рубликама: описи, из науке, notiце о нашим знаменитим људима, шале, шах, спорт, ребуси.²⁹⁷

Школске 1938-1939. године зидне новине добиле су праву вредност и потпун облик ђачких новина. Уредници су били: Миодраг Таушановић, ученик III разреда и Рајко Вукићевић, ученик IV разреда. Успели су да пронађу многобројне сараднике, и да прошире лист на десет и више страница. Током школске године изашло је дванаест бројева, са описима места, биографијама знаменитих људи, песмама и приповеткама, разним занимљивостима из свих научних предмета, као и рубликама за шалу, спорт, шах и сликама из многих крајева земље.²⁹⁸

Током првог полугодишта школске 1939-1940. године главни посао око издавања листа водили су ученици четвртог разреда са Миодрагом Таушановићем

²⁹⁴ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

²⁹⁵ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

²⁹⁶ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

²⁹⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

²⁹⁸ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

на челу. У другом полугодишту лист су уређивали Михајло Марковић, ученик трећег разреда и Радослав Шљивић, ученик другог разреда. Укупно је издато 12 бројева са по више од 10 страна. Новине су доносиле занимљиве прилоге из: историје, земљописа, географије, разних приповедака и песама, спорта, авијације хумора.²⁹⁹

²⁹⁹ Државна реална гимназија „Насленика престола Петра“ у Јагодини, Извештај за школску 1939-1940. годину.

ЕКСКУРЗИЈЕ

Школске 1921-1922. године нису организоване опште екскурзије. Организоване су специјалне екскурзије за географију, хемију и физику. За географију организована је до манастира Јошанице, за физику и хемију до Пиваре, Кланице и до Лугомира, где је посматрано подизање моста. Ради забаве организовани су излети до манастира Јошанице, Паланке, Крагујевца, Алексинца и Ћуприје.³⁰⁰

*Ученици III-б разреда гиназије на излету у Бресју
22. маја 1922. године*

Ученици четвртог, петог, шестог и седмог разреда реализовали су екскурзију 15, 16, 17 и 18. маја 1925. године правцем: Јагодина-Борски рудник-Зајечар-Неготин-Дунавом кроз Ђердапску клисуру-Смедерево-Јагодина. Са ђацима су путовали Андрија Милићевић, професор, Радмила Милићевић, професор, Миленко Милин, суплент, Радојка Тодоровић, привремена предметна учитељица и Јелица Петровић, привремена предметна учитељица.

Из Јагодине се кренуло 15. маја у 2 сата ујутру железницом преко Параћина у Борски рудник, где се стигло у 11 часова пре подне. После подне ученици су

³⁰⁰ АЈ, 66, 730.

разгледали механизам и функционисање ваздушне железнице, а затим и поступак и рад у топионицама руде. Ученицима је објашњен процес и прећишћавање бакарне руде. Осим овога, ученици су посетили зграду парних казана и радионице за израду машинских делова. После тога ученицима су показани начин вађења руде и слојеви на отвореном руднику. Ученици су понели примерке бакарне руде, плавог камена, сумпорне руде, истопљеног бакра и згуре за гимназијски збирку. Затим су ученици посетили вертикални улаз у подземни рудник и посматрали функционисање дизалице којима се спушта у рудник. Ученици су преноћили у српској основној школи у Бору.

Сутрадан 16. маја ученици су отпутовали возом у Зајечар. Пре подне је разгледана варош и непосредна околина, а после подне ученици су посетили фабрику стакла и фабрику за прераду кожа. Ученици су преноћили у гимназији.

У недељу 17. маја ујутру кренуло се возом за Неготин, где се стигло око 9 часова пре подне. Ученици су посетили манастир Буково и Винодељко-воћарску школу, као и Енолошки завод за испитивање вина.

После подне ученици су посетили Неготинску цркву, а затим око 15 часова отпутовали возом у Грахово. У 19 часова отпутовали су бродом „Краљ Петар“ Дунавом кроз Ђердапску клисуру.

У понедељак 18. маја ученицима је објашњен географски и саобраћајни значај Ђердапске клисуре. Показан им је речни пут и Трајанова табла, Мали и велики казан, Ада-Кале, Голубац, Рам и Смедерево. У 19 часова ученици су кренули возом из Смедерева у Јагодину, где су стигли 18. маја, нешто после 24 часа.³⁰¹

Крајем истог месеца организована је још једна екскурзија. Ученици првог и трећег одељења четвртог разреда са наставницима Ђорђе Лазаревићем и Данилом Михљевићем кренули су из Јагодине 28. маја 1925. године према Пожаревцу, где су стигли истог дана око 18 часова. Њих су дочекали управитељ и неколико наставника гимназије у Пожаревцу. Ученици су разгледали споменик кнеза Милоша, споменик изгинулим ратницима, стару цркву кнеза Милоша и друге установе у Пожаревцу. После ноћења у згради гимназије, 29. маја извршена је посета државном добру и ергели Љубичево, фабрици кожа, касарни и кажњеном заводу. Истог дана отишло се у манастир Горњак где се и преноћило. Тог дана посећен је Петровац. Сутрадан 31. маја, преко Пожаревца и Дубравице, лађом се дошло до Смедерева. У Смедереву је разгледана тврђава. Истог дана ученици су возом допутовали у Јагодину у касним вечерњим сатима.³⁰²

Током школске 1927-1928. године органозован је само један излет до манастира Јошанице 17. септембра 1927. године и један у околини Јагодине и то 8.

³⁰¹ АЈ, 66, 730. Фебруара 1925. године предложено је извођење екскурзије виших разреда працем: Јагодина – Ужице – Сарајево – Дубровник – Сплит – Шибеник – Книн - Госпић - Плитвичка језера – Загреб – Београд - Јагодина. Предвиђено је да се екскурзија изведе априла исте године, и да траје 12 дана. Поред ове екскурзије, предвиђено је извођење једнодневних излета до Сењског рудника и манастира Раванице и Манасије.

³⁰² АЈ, 66, 730.

јуна 1928. године. И следеће школске године организован је 8. јуна 1929. године само један излет у околини.³⁰³

Ученици гимназије у Врњачкој Бањи 1930. године

Од 5 до 8. маја 1930. године ученици осмог разреда извршили су екскурзију: Рековац - манастир Каленић - манастир Љубостиња - Трстеник - Врњачка Бања. Једнодневни излет свих ученика и наставника изведен је 10. маја у околини Јагодине.³⁰⁴

Школске 1930-1931. године организован је излет са свим ученицима и наставницима, и то 16. маја 1931. године до Липара у околини Јагодине, док су ученици осмог разреда извели, од 6 до 10. маја екскурзију правцем: Злот-Борски Рудник-Зајечар-Ниш-Јагодина.³⁰⁵

Школске 1931-1932. године изведене су само две једнодневне екскурзије свих ученика и наставника до села Мајура.

³⁰³ АЈ, 66, 730.

³⁰⁴ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

³⁰⁵ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

Са излета до мајурске воденице

Екскурзије школске 1933-1934. године:

13. септембра 1933. године одржана једнодневна екскурзија до села Мајура;

23. септембра 1933. године ученици трећег и четвртог разреда извели су једнодневну екскурзију до Београда ради упознавања вароши и посете хигијенској изложби;

19. марта 1934. године одржана једнодневна екскурзија свих разреда до села Главинаца. Екскурзија је имала за задатак да се ученици упознају са неким појавама у природи у визи са наставом географије и природописа;

26. априла 1934. године ученици другог разреда извели су полудневну екскурзију до Ђурђевог брда, ради сакупљања биљака за хербаријум.³⁰⁶

Екскурзије, излети и посете школске 1934-1935. године:

20. септембра 1934. године једнодневна научно-забавна свих разреда до села Мајура;

22. септембра 1934. године ученици четвртог разреда историјско-географску: Јагодина-Смедерево-Ђердап-Неготин-Ниш-Јагодина;

27. септембра 1934. године, а) са ученицима првог разреда једнодневна до Багрдана, б) са ученицима другог разреда полудневна забавно-здравствена до села Буковча, в) са ученицима трећег разреда једнодневна историјско-географска до манастира Манасије;

4. октобра 1934. године са ученицима научно-забавна до манастира Јошанице;

³⁰⁶ Државна реална гимназија Престолонаследника Петра у Јагодини, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

11. априла 1935. године са ученицима четвртог разреда полудневна научна до фабрике стакла у Параћину;
18. априла 1935. године са ученицима трећег и четвртог разреда поклонствена једнодневна до Опленца;
20. маја 1935. године са ученицима другог разреда полудневна ботаничка;
22. маја 1935. године са ученицима првог разреда полудневна ботаничка;
24. маја 1935. године са ученицима другог разреда једнодневна научно-забавна до манастира Св. Петке;
24 и 25. маја 1935. године са ученицима трећег разреда историјско-географско-васпитна до манастира Студенице и Жиче, а са ученицима четвртог разреда научно-васпитна до Сењског Рудника, Равне Реке и манастира Раванице;
25. маја 1935. године ученици првог разреда научно-забавна до манастира Јошанице;
1 и 4. јуна 1935. године са ученицима другог разреда полудневна ботаничка;
5. јуна 1935. године са ученицима првог разреда полудневна ботаничка;
Осим ових екскурзија и излета, наставник физике је са ученицима трећег разреда 3. априла 1935. године посетио воденицу на Белици, а са ученицима четвртог разреда 23. маја 1935. године варошку електричну централу.³⁰⁷

Ученици гимназије на излету

³⁰⁷ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодина, Извештај за школску 1934-1935 годину, Јагодина 1935.

Октобра 1935. године обављене су екскурзије трећег и четвртог разреда. Ученици трећи разред су 10, 11 и 12 октобра обишли Крагујевац, Врњачку Бању, Краљево, Манастир Жичу и Крушевац. У Крагујевцу је обиђен Војнотехнички завод, у Краљеву: фабрика авиона, Ваздухопловна команда и аеродром и у Крушевцу: Војнотехнички завод и Обилићево. Ученици четвртог разреда посетили су, такође у току три дана, Београд и Смедерево. У Београду су извршене посете музејима и разним другим установама, а у Смедереву посећен је средњовековни град.

Ученици првог и другог разреда 19. октобра посетили су Смедеревски Паланку.

Са ученицима четвртог разреда изведена је полудневна научна екскурзија до фабрике стакла у Параћину. Током априла и маја 1936. године, са ученицима првог и другог разреда организоване су четири ботаничке екскурзије. Осим тога, наставник веронауке, у циљу научног објашњавања, посетио је Јагодинску цркву са ученицима четвртог разреда, а наставник хемије са ученицима четвртог разреда Јагодинску фабрику пива.³⁰⁸

Ученици гимназије на Опленцу 1934. године са директором Страхинјом Дамњановићем и професорима: Ђуром Мрваљевићем, Драгићем Јосифовићем и Миодрагом Петровићем

³⁰⁸ АЈ, 66, 732.

Екскурзије и излети школске 1936-1937. године:

18. септембра 1936. године целодневна екскурзија са свим ученицима и наставницима до Липара;
27, 28 и 29. септембра 1936. године са ученицима трећег и четвртог разреда екскурзија: Јагодина-Параћин-Зајечар-Неготин-Ђердап-Смедерево-Јагодина;
27. марта, 6. априла и 18. маја 1937. године са ученицима другог и трећег разреда полудневни хигијенски и ботанички излет;
8. априла 1937. године са ученицима четвртог разреда посета фабрикама штофа и стакла у Параћину;
20, 21 и 28. априла 1937. године са ученицима четвртог разреда посета Парној пивари у Јагодини;
9. јуна 1937. године 1937. године целодневна екскурзија са ученицима трећег разреда до Ниша и Нишке бање, а са ученицима првог и другог разреда до манастира Јошанице.³⁰⁹

Са излета у село Мајур августа 1936. године

Школске 1937-1938. године изведена је екскурзија 18. и 19. септембра 1937. године до Београда са ученицима трећег и четвртог разреда; Полудневне екскурзије изведене су 30. септембра 1937. године: први разред до Вољавча, други разред до Праћине, трећи разред до Буковча, четврти разред до Трнавe. Научно-

³⁰⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

васпитна екскурзија са ученицима трећег и четвртог разреда изведена је правцем: Јагодина-Косово Поље-Пећ-Дечани-Скопље-Јагодина.

Исте школске године организовани су излети: други разред 22. октобра 1937. године, четврти разред 25. октобра, треће одељење првог разреда 26. октобра, сви разреди 21. марта 1938. године, друго одељење другог разреда 25. марта 1938. године, друго и треће одељење првог разреда 17. маја 1938. године, прво одељење другог разреда 30. маја 1938. године, прво и друго одељење првог разреда 31. маја 1938. године.

Током школске године организоване су посете: 13. априла 1938. године са ученицима првог и другог одељења четвртог разреда пивари у Јагодини и електричној централи 13. и 14. маја са ученицима сва три одељења четвртог разреда.³¹⁰

На екскурзији у Врњачкој Бањи маја 1938. године

Прва екскурзија школске 1938-1939. године изведена је 16. и 17. септембра. Тада су ученици трећег и четвртог разреда извели екскурзију васпитно-научног карактера до Београда. Вођа екскурзије био је директор Страхиња Дамњановић.

³¹⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра” у Јагодини, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

19. септембра изведена је једнодневна васпитно-забавна екскурзија до села Деонице са ученицима свих разреда. Вођа екскурзије био је директор Страхиња Дамњановић.

15 и 16. маја 1939. године изведена је дводневна научно-васпитна екскурзија са ученицима трећег и четвртог разреда у правцу: Јагодина – Лапово – Краљево – Чачак – Вишеград – Ужице – Златибор – Ужице – Краљево – Лапово - Јагодина. Вођа екскурзије био је директор Страхиња Дамњановић.

20. септембра обављена је полудневна екскурзија са првим разредом до општинске „Утрине“. Екскурзија је била географског карактера. Вођа је била Јелена Петровић, професор.

16. маја ученици другог разреда организовали у излет до Арачлијског потока. Ученике је водила Вера Теодоровић, професор.

Школске 1939-1940. године изведено је више екскурзија. Полудневни излет са свим ђацима изведен је до Арачлијског потока 28. септембра 1939. године. Једнодневна екскурзија научно-васпитног карактера до манастира св. Роман извели су ученици четвртог разреда са професором Миодрагом Петровићем 21. октобра 1939. године. Професор Јелена Петровић извела је 9. новембра 1939. године полудневни излет са ученицима четвртог разреда до Ђурђевог брда. Једнодневну екскурзију научно-васпитног карактера са ученицима четвртог разреда до Ђуприје извела је професор Јелена Петровић 10. новембра 1939. године. Једнодневну екскурзију научно-васпитног карактера до Параћина извели су 23. априла 1940. године са ученицима четвртог разреда професори Јелена Петровић и Драгић Јосифовић. Професор Јелена Петровић водила је, 11. маја 1940. године, ученике четвртог разреда працем Јагодина – Младеновац – Аранђеловац - Оплепац. Од 11 до 13. маја изведена је тродневна екскурзија научно-васпитног карактера са ученицима четвртог разреда правцем: Јагодина – Ђуприја - Сењски Рудник - Равна Река – Јеловац – манастир Манасија – Деспотовац - Јагодина. Вођа екскурзије био је професор Драгић Јосифовић. Једнодневну екскурзију научно-забавног карактера до Ниша, са ђацима трећег разреда извео је 23. маја 1940. године професор Јован Апостоловић. Истог 23. маја изведена је једнодневна екскурзија научно-забавног карактера до Крушевца са ученицима другог разреда, које је водио професор Милорад Цветковић. После два дана, једнодневну екскурзију научно-васпитног карактера до Крагујевца, са ученицима трећег разреда извео је суплент вероучитељ Симеон-Љубомир Злоковић. Истог дана 25. маја 1940. године изведена је екскурзија научно-васпитног карактера са ученицима другог разреда до Сењског Рудника и Равне Реке. Ученике је водила професор Косара Јосифовић. Дана 28. маја обављена је једнодневна екскурзија са ученицима првог разреда до манастира св. Романа и Града Сталаћа. Ученике је водио професор вероучитељ Радисав Живковић. Последњи излет у овој школској години изведен је 29. маја 1940. године до Багрдана. Ученике другог и четвртог одељења првог разреда водила је професор Вера Теодосић. Ове године екскурзиони фонд располагао је са 1.986,50 динара.³¹¹

³¹¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940 годину, Јагодина 1940.

Школске 1940-1941. године екскурзије су организоване само током октобра 1940. године. Са ученицима седмог разреда 11 и 12. октобра изведена је екскурзија до Цариброта и Пирота. Ученике је водила Косара Јосифовић. Истих дана ученици осмог разреда извели су екскурзију правцем Пожаревац-Кучево-Нересница-Смедерево. Вођа екскурзије била је Јелена Петровић.

Са ученицима петог и шестог разреда, такође 11 и 12. октобра изведена је екскурзија до Крушевца и Љубостиње. Ученике је водила Станка Полић. Са ученицима седмог разреда изведена је 11 и 12. октобра екскурзија према Врњачкој Бањи-Матарушкој Бањи-Жичи. Вођа екскурзије био је Миодраг Петровић. Ученици шестог разреда су 12. октобра посетили Оплепац са професором др Матом Николићем. Истог дана, са ученицима петог разреда Јован Апостоловић извео је екскурзију до Ниша.³¹²

³¹² Потпуна мешовита реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

ШКОЛСКЕ ЗГРАДЕ

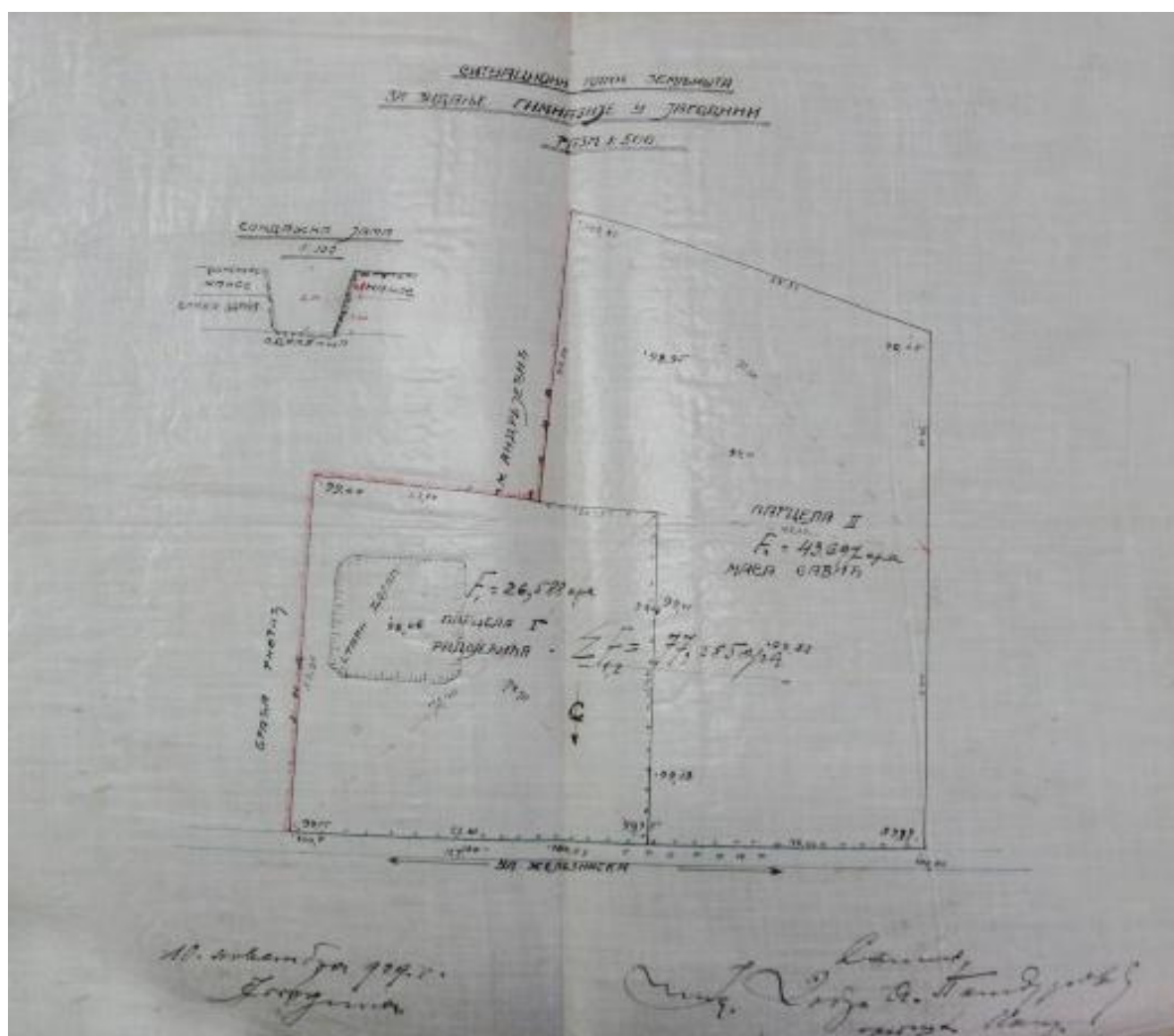
По оснивању, гимназија је радила у згради основне школе (ткз. „стара општина“). Пред крај 19. века гимназија је радила и у згради у главној улици, која је срушена 1931. године, и на том месту саграђена је 1932. године нова зграда гимназије. Једна од зграда гимназије налазила се преко пута нове цркве (ул. Максима Горког). У овој згради постојале су четири учионице, две канцеларије, једно предсобље и један ходник, који је патосан циглама. Проширење зграде извршено је 1904. године средствима општине.

Зграда гимназије преко пута нове цркве

Преглед школских зграда по просторијама³¹³

Шк. година	Наставничка књижница	Ученичка књижница	Географско-историјски	Математичко геометријски	Физички кабинет	Хемијско кабинет	Проиродописни кабинет	Цртачки кабинет	Гимнастичка дворана	Свечана дворана	Школске књижнице	Фонд за помагање	Стан за директора	Стан за служитеља
1919/20	-	има	-	-	-	-	има	-	нема	нема	-	има	нема	има
1920/21	-	има	има	-	има	има	има	има	нема	нема	има	има	нема	има
1921/22	има	има	има	-	има	има	има	има	нема	нема	има	има	нема	има
1922/23	има	има	има	нема	има	има	има	има	нема	нема	има	има	нема	нема
1923/24	има	има	има	нема	има	има	има	има	нема	нема	има	има	нема	нема
1924/25.	има	има	има	нема	има	има	има	има	нема	нема	има	има	нема	нема

³¹³ ЗМЈ, А XXII, Ф 5, р 1/к 11.

Још пре првог светског рата општина је намеравала да подигне одговарајућу зграду за гимназију. Те планове омела је окупација. Много касније, поново је покренута иницијатива за изградњу зграде. Одбор општине Града Јагодине је својом одлуком од 13. октобра 1929. године изабрао плацеве браће Драгутина, Љубисава и Живојина Радојевића из Слатине и масе покојног Милутина Савића, трговца из Јагодине, који би се откупили путем експропријације за изградњу зграде за пуну осморазредну гимназију. За исте плацеве направљен је план зграде од стране архитекте Коруновића

Међутим, министарство није разматрало план општинског суда, јер је познат број мештана Јагодине тражио да се зграда не зида на предложеном плацу, који је општина изабрала, већ да се зида на плацу добијеном од стране среза беличког. Инспектор, кога је министарство послало да утврди погодност плацева, известио је да оба плаца не одговарају за подизање зграде. Општина је поново упутила молбу 31. маја 1930. године, јер је желела да исте године отпочне са изградњом зграде. На основу овог захтева министар је 14. јуна 1930. године одредио комисију за преглед плацева.³¹⁴

Комисијски извештај за избор плаца за изградњу зграде гимназије³¹⁵

Комисија у саставу др Иван Јаковљевић, начелник одељења за социјалну политику-народно здравље, С. Симић, начелник техничког одељења и Урош Грбић, бански инспектор 21. јуна 1930. године извршили су преглед понуђених плацева, и поднели извештај о томе:

1. Плац у близини железничке станице у Железничкој улици (будућој Престолонаследниковој). По предлогу општине овај би плац био комбинован из два плаца које би општина откупила и то из плаца Браће Радојевића у површини 2650,80 м² и масе Милутина Савића 4369,70 м². Фронт према железничкој улици овако комбинованог плаца био би 92,80 м и фронт је окренут ка северозападу. Плац би према тој комбинацији био на слово „Г“. Општина је за овај плац дала израдити пројекат за гимназијску зграду. Предрачунска сума за ту зграду, а по предрачуну и плану Коруновића, архитекте, износи 7.166.422,13 динара.

Железничка улица је једна од најширих и најлепших улица у Јагодини.

У североисточном делу тако изабраног плаца налазе се приземне зграде фабрике конзерве М. Андрејевића са којим се овај плац граничи у два прелома од 36,60 и 47,50 м. Са осталих страна граничи са приватним имањем у главном неизиданим. Из података инжењера Пандуровића види се, да је он вршио и копање сондажних рупа на овоме плацу и да је утврдио на дубини од 2 м. здраво место.³¹⁶

³¹⁴ АЈ, 66, 731.

³¹⁵ ЗМЈ, А ХХП, Ф 7, р 8, к 11.

³¹⁶ Овај плац одбор општине града Јагодине изабрао је 13. октобра 1929. године. За исти плац архитекта Коруновић израдио је план за зграду осморазредне гимназије. Министарство просвете није одобрило овај предлог због захтева групе грађана да се зграда гимназије гради на плацу

2. Плац у улицама: Горњоглавној (Краља Петра), Судској (Стевче Михаиловића) и Арачлиској. Овај плац има према главној улици ширину од 30 м. Када се пресече Судска улица на ширину од 12 м. Према Судској улици око 212 м а према арачлиској око 48 м. Главни фронт према Судској улици окренут је према југу. Према северу граничи се са среским имањем на коме се налазе апсане, коњушнице и среске зграде. Плац је својина среза. За ово земљиште постоји непотпуни план Коруновића, архитекте, но нема предрачуна нити се зна са којом је сумом рачунато. План је израђен с обзиром на фронт према Горњоглавној улици с обзиром на 36 м. Колико стварно сада нема. Према том плацу, а у Судској улици, налазе се окружни суд и апсане суда. Према изјави председника општине постојала је одлука среске скупштине да се тај плац уступи општини за подизање зграде.

3. Плац на коме су садање зграде гимназије а који се излази на Горњу главну, Школску и Ракитовачку улицу. Садање зграде гимназијске су потпуно трошне, нехигијенске, влажне и за гимназију неупотребљиве. Величина садањег плаца недовољна је према оцени комисије за подизање садање гимназијске зграде. Општина није могла да стави комисији никакве податке о величини и премеру тога плаца на расположење.

По извршеном прегледу свију плацева, комисија је нашла да су сва три плаца само условно употребљива за подизање гимназијске зграде.

Да би се први плац могао употребити за подизање зграде, потребно је да општина сем поменути два плаца откупи још и фабрику конзерве у североисточном делу, чиме би плац добио један правилан и приближно правоугаони облик и била уклоњена једна институција чије се суседство не може дозволити из хигијенских и педагошких разлога.

Други плац би био употребљив само онда, када би за зидање гимназијске зграде припао празном плацу још и плац на коме су садање среске зграде заједно са зградама. Те зграде употребиле би се као споредне и потребне.

Трећи плац би био употребљив када би се откупили: Хотел Српски Краљ на углу Горњоглавне и Ракитовачке улице, два дућана и две пекаре у Горњоглавној улици. Код овог плаца морало би се водити рачуна о делимичном зидању, због рада у старим зградама.

На основу напред изнетог и чињенице да гимназијска зграда треба да буде подједнако приступачна деци свију делова вароши и да треба да лежи у широкој репрезентативној улици која при томе не пати много од промене. Комисије је част предложити да се узме за подизање зграде гимназије у Јагодини плац под бр. 1 под следећим условом:

1. Да општина откупи сем ова два плаца, још и плац на коме је фабрика конзерве М. Андрејевића;
2. Да општина обрати пажњу на осветљење крила школске зграде која има да буде повучена са улице око 12 м;
3. Да се осигура улаз за кола ради преноса огревног и другог материјала;

добијеном од стране среза беличког. После поновног захтева власти у Јагодини, министарство је упутило комисију за избор плаца.

4. Да се предвиде станови за директора и чувара служитеља;
5. Да се предвиди снабдевање зграде водом;
6. да предвиди канализација и израда нужника и
7. да се предвиде електричне и друге потребне инсталације.

Према наредби Министра просвете, план нове гимназијске зграде, морао је да обухвати:

1. 18 разредних учионица, и то: 10 учионица за 50 ученика, 4 учионице за 40 ученика и 4 учионице за 30 ученика;

2. За физику једна специјална учионица за 50 ученика и једну повећу собу повезану са специјалним учионицама;

3. Једна учионица за хемију за 50 ученика;

4. Поред учионице за хемију мора бити једна већа соба за хемијски кабинет и поред ње једна осредња соба за хемијску радионицу;

5. Гимнастичка сала која мора бити пространа и висока; уз салу треба да има једна соба за гардеробу, једна соба за гимнастички прибор. Уз салу може бити купатили или бар тушеви. Сала треба да је пространа, како би служила и грађанском гимнастичком (соколском) друштву и преко године и за време великог школског одмора;

6. Једна сала (дворница) за свечаности, прославе и предавања, која би могла примити 600 до 800 лица; једна соба за смештај музичких инструмената, која треба да је у вези са салом за свечаности;

7. Једна соба за ђачку књижницу подружине и једна соба поред књижнице за ђачку читаоницу;

8. Специјална учионица за цртање (за 50 ученика); треба да је окренута северу, уз коју ће бити једна омања соба за збирку за цртање;

9. Једна велика соба за биолошки кабинет, уз њу мања соба;

10. Соба мања за минералшки и геолошки кабинет;

11. Једна соба за историјску и географску збирку;

12. Једна већа соба за књижницу гимназијску и поред ње једна соба за читаоницу;

13. Једна соба за директорову канцеларију; уз директорову канцеларију једна соба за деловођу и чување школске архиве;

14. Једна пространа соба за професорску канцеларију (40 наставника); уз професорску канцеларију да буде мања соба, у вези са канцеларијом, у којој ће се држати разредна већа и примати ученички родитељи;

15. Једна мања соба за школског лекара; стан за два служитеља; стан за директора у згради, са засебним улазом и двориштем;

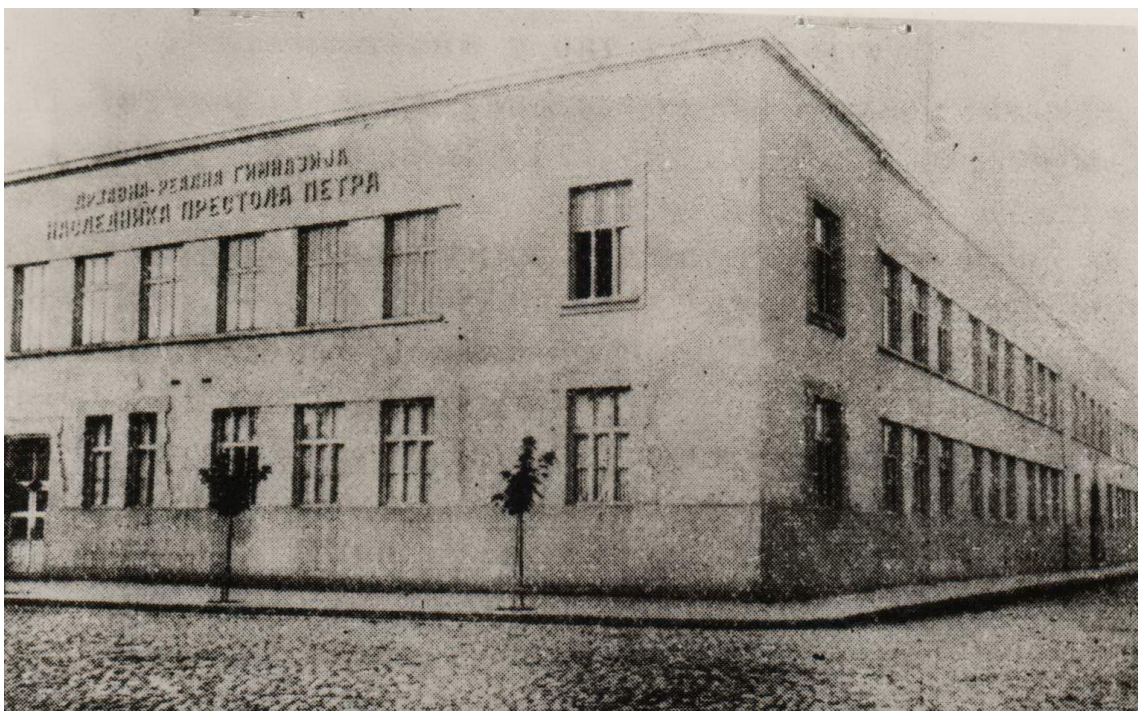
16. Потребан број нужника;

17. Резервисати довољно простора за школски ботанички врт;

18. Ако буде централног грејања треба имати и димњаке као резерву.

Министар просвете је одобрио 30. јуна 1931. године зидање зграде по достављеном плану архитектке Живане Богдановић. Према плану школа је имала

приземље и спрат. У приземљу је било десет учионица, три кабинета, наставничка канцеларија и директорова канцеларија. На спрату су биле предвиђене десет учионица, један кабинет и сала за свечаности. Зграда је могла да задовољи све потребе када се изгради стан за служитеља, да се две учионице употребе за цртаоницу и гимнастичку салу и да се сагради ђачко купатило. Када све учонице буду употребљене само за наставу, онда је општина била дужна да подигне салу за гимнастику и салу за цртање.

Зграда гимназије подигнута 1932. године

ЗАЈЕДНИЦА ДОМА И ШКОЛЕ

Наставнички збор позвао је родитеље 1. децембра 1931. године на заједнички збор ради саветовања и налажења узрока слабог успеха код ученика. Велики број родитеља, нарочито са села, одазвао се позиву. После дискусије великог броја родитеља и наставника одлучено је да се оснује Заједница дома и школе ради веће сарадње између наставника и родитеља. На истом већу изабран је и управни одбор. За председника је изабран Глигорије Џамбазовић, директор гимназије, за потпреседника Веса Вукићевић, судија, за секретара Славко Нетковић, професор и благајника Риста Илић. У управни одбор изабрано је још 10 родитеља и наставника.

Циљ заједнице био је: 1) да ствара пријатељске везе између школе и куће и да јача узајамно поверење; 2) да удружује напоре школе и куће на пољу васпитања и да уједначава васпитне поступке наставника и родитеља; 3) да удружује напоре школе и куће на пољу напредовања ученика у наукама и општем образовању; 4) да помаже све напоре школе у извршењу њених задатака; 5) да омогући родитељима ближе упознавање вредности наставе, њених метода и тешкоћа наставничког рада; 6) да омогући наставницима интимније упознавање индивидуалних особина и навика ученика; 7) да потпомаже развитак умних, естетских, моралних, културних и физичких способности ученика; 8) да код ученика развија и јача: везу за радом и личним усавршавањем, тежње за лепим, добрим, хуманим, племенитим, узвишеним и скромним; љубав према истини, осећање дужности, другарство и пријатељство и смисао за друштвену и националну заједницу; 9) да олакшава материјалне тешкоће око подизања школске омладине.

За постизање свога циља Заједница се служила: одржавањем родитељских састанака, приређивањем пригодних предавања, концерата, посела, матинеа, екскурзија и излета, одржавањем у школи хигијенских услова, отварањем и одржавањем школске поликлинике, летовалишта, опоравилишта, материјалним потпомагањем сиромашних ученика, стварањем и одржавањем ђачких књижица и читаоница и набавком свих потреба школе.³¹⁷

Наредних година Заједница није постојала. Тек се помиње рад Заједнице у 1936. години.

³¹⁷ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1931-1932 . годину, Јагодина 1932.

ПРАВИЛА
ДОМА И ШКОЛЕ ДРЖАВНЕ РЕАЛНЕ ГИМНАЗИЈЕ „НАСЛЕДНИКА
ПРЕСТОЛА ПЕТРА“ У ЈАГОДИНИ³¹⁸

„У циљу сарадње дома и школе на пољу јачања моралног, интелектуалног и физичког усаврђивања школске омладине, родитеља и наставника Државне реалне гимназије наследника Престола Петра у Јагодини оснивају ЗАЈЕДНИЦУ ДОМА И ШКОЛЕ ДРЖАВНЕ РЕАЛНЕ ГИМНАЗИЈЕ „НАСЛЕДНИКА ПРЕСТОЛА ПЕТРА“ У ЈАГОДИНИ, при истој гимназији.

Заједници је циљ:

- 1) да ствара пријатељске везе између школе и куће и да јача узајамно поверење;
- 2) да удружује напоре школе и куће на пољу васпитања ученика-ца и да изналази најбоље начине за све и да уједначава и координира васпитне поступке наставника и родитеља;
- 3) да удружује напоре школе и куће на пољу напредовања ученика-ца у наукама и општем образовању, да омогући родитељима чешћу и бољу контролу рада и понашања њихове деце и да помаже родитељима саветима, упутствима и др. начинима за успешнији рад њихове деце у учењу и образовању код куће и контролу тога рада;
- 4) да помаже све напоре школе у извршењу њених задатака, наредби и др.;
- 5) да омогући родитељима увид у методе и тешкоће наставничког рада;
- 6) да омогуће наставницима активније учествовање у упознавању индивидуалних особина и навика ученика;
- 7) да потпомаже развитак умних, естетских, моралних културних и физичких способности ученика-ца; ...

Школске 1936-1937. године Заједница дома и школе имала је значајне активности. У току године одржане су четири седнице Управног одбора. Организована су и три родитељска састанка. Први састанак је одржан 8. новембра 1936. године. На састанку је директор Дамњановић истакао да је нужно успоставити узајамно поверење између дома и школе, како би ова васпитна чиниоца складно развијала своје утицаје у правцу духовног, моралног и физичког васпитања омладине. На овом састанку изабран је Управни одбор Заједнице, у који су ушли: Страхинја Дамњановић, директор гимназије као председник, Радомир Николић, трговац, као потпреседник, и као чланови: Чеда Ђорђевић, лимар, Марија Вујић, Цветко Поповић, проф. Учитељске школе, Момчило Марковић, трговац, Др. Милутин Велимировић, лекар, Миладин Мркић, земљорадник, Радомир

³¹⁸ АЈ, 66, 732. Правила, која су мала 15 чланова, одобрена су од стране Министра просвете 26. маја 1936. године.

Станковић, професор, С. Војводић, професор, Ј. Петровић, професор, В. Теодосић, професор, Љубица Вулкан, суплент.

Други састанак одржан је 21. децембра 1936. године. На овом састанку Цветко Поповић, професор Учитељске школе одржао је предавање „Како треба ученици да раде“. На дан Очева 3. фебруара 1937. године приређен је матине са концертним делом у сали гимназије за ђаке и њихове родитеље. После концерног дела, ученицу су одржавајући традиционални обичај „везали“ директора школе, а он им се „одрешио“ кесицом бомбона које је Заједница набавила из својих средстава.

Трећи родитељски састанак одржан је 12. марта 1937. године. Директор школе Дамњановић одржао је предавање „О опасностима које данас прете школској омладини од комунизма“.

Заједница је у току школске 1936-1937. године материјално помагала школу. Бачкој књижници за набавку књига, а управи школе за урамљивање 40 географско-историјских слика и набавку полица за цвеће поклонила је 500 динара. Заједница је бројала 321 члана. Те школске године приход Заједнице износио је 4.750 динара, а расход 1.518 динара.³¹⁹

Значајна активност настављена је и школске 1937-1938. године. Годишња скупштина одржана је 31. октобра 1937. године у сали гимназије. У нову управу изабрани су: за потпреседника Радомир Николић, трговац, за благајника Момчило Марковић, трговац, и за чланове: др Милутин Велимировић, лекар, Цветко Поповић, проф. Учитељске школе, Живко Бурић, казанџија, Драг. Богојевић, земљорадник, Сретен Поповић, управник поште, Катарина Миљковић и Драга Мањуловић.

Од стране наставника за чланове управе изабрани су: за председника Страхиња Дамњановић, дирктор, Радомир Станковић, Светозар Војводић, Јелена Петровић, Љубица Вулкан и Радисав Живковић, као секретар. За надзорни одбор изабрани су: Драгутин Пиндић, адвокат, Даца Стојковић, трговац и Драгић Јосифовић, професор.

Заједница је одржала четири састанака са родитељима. На састанцима се говорило о сметњама која су ометала успешан рад деце, о њиховим лошим навикама, као и о мерама које је требало предузети. На састанку одржаном 18. марта 1938. године Миодраг Матић, управник Дома глувонемих одржао је родитељима предавање са темом: „Стање дечије душе у пубертету и сексуално обавештавање младежи“. На крају свих састанака давана су родитељима обавештења о деци и њиховом раду, успеху и владању.

Приликом екскурзије до Пећи, Дечана и Скопља Заједница је платила путне трошкове за једног сиромашног ученика. Заједница је и једног сиромашног ученика послала на летоање у Куршумлијску бању.

За музички програм за прославу Св. Саве и забаву Заједница је донирала 400 динара за хонорар за хоровању, пошто школа није имала наставника музике.

³¹⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

О Св. Сави Заједница је била домаћин славе. Заједница је имала 317 чланова. На крају школске 1937-1938. године у каси се налазило 8.045 динара.³²⁰

За школску 1938-1939. годину годишња скупштина је одржана 30. априла 1939. године. Нова управа изабрана је 23. маја. Управу су чинили: Мишић Димитрије, директор, председник, Николић Радомир, трговац, потпредседник, Марковић Момчило, трговац, благајник, Цветковић Милорад, професор, секретар. За чланове управног одбора изабрани су: Катарина Миљковић, Милисав Главичић, судија, Живко Бурић, казанџија, Драгомир Богојевић, земљорадник, Милан Матић, учитељ, Братко Лазаревић, механичар, Јован Апостоловић, професор, Вера Теодосић, професор, Вукосава Станојевић, учитељица вештина. Надзорни одбор чинили су: Атанасије Маринковић, шеф Пореске управе, Драги Нешић, трговац, Веља Ресавац, кафеџија и Миодраг Петровић, професор. Заједница је ове године послала два сиромашна ученика на летовање. Располагала је са 13.047 динара.³²¹

Годишња скупштина за школску 1939-1940. годину одржана је 10. децембра 1939. године. Тада је изабрана следећа управа: председник Димитрије Мишић, директор гимназије, секретар Милорад Цветковић, професор, благајник Момчило Марковић, трговац, чланови: Милисав Главичић, судија, Катарина Миљковић, Бранко Лазаревић, механичар, Живка Андрејевић, Јован Апостоловић, професор, Вера Теодосић, професор и Вукосава Станојевић, учитељица вештина. У Надзорни одбор изабрани су: Таса Маринковић, шеф Пореске управе, Божидар Ђорђевић, железнички контролор у пензији и Миодраг Петровић, професор.

Током године одржана су два родитељска састанка на којима су одржана предавања из области хигијене и васпитања. Покренуто је и питање отварања више самоуправне гимназије. Из средстава Заједнице набављене су завесе за учионице и канцеларије. Готовина Заједнице износила је 9.319,0 динара.³²²

³²⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938. годину, Јагодина 1938.

³²¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1938-1939. Годину, Јагодина 1939.

³²² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

ВИШИ И НИЖИ ТЕЧАЈНИ ИСПИТИ

Због законских основа и због крајње оскудице у наставницима за 1919. годину није био одобрен ни један други матурски течај осим прве трећине течаја од 18 месеци. Пријављене матуранте требало је упутити у Крагујевац или Ниш. Овај течај учило је 44 ученика.

Кандидати испита зрелости за школску 1920-1921. годину³²³

Р.б.	Име и презиме	Датум рођења	Место и округ	Име и презиме родитеља
1.	Александар Новаковић	3. јун 1900.	Свилајнац окр. моравски	+ отац Петар, бив. учитељ, мати Миленија
2.	Боривоје Јовановић	12. март 1900.	Алексинач окр. моравски	
3.	Бошко Спасојевић	23. децембар 1900.	Јагодина окр. моравски	
4.	Велимир Живковић	22. октобар 1900.	Алексинач окр. моравски	
5.	Драгољуб Панић	12. април 1901.	Плажане, срез ресавски	
6.	Живојин Пандуровић	20. јун 1899.	Медвеђа, срез ресавски	
7.	Живојин Савић	16. новембар 1889.	Бресје, окр. моравски	
8.	Јован Рајковић	24. мај 1901.	Ниш	
9.	Јован Спасојевић	3. јануар 1902.	Јагодина окр. моравски	+ Илија, кафеџија, матери Зорка
10.	Мирослав Ивковић	26. септембар 1900.	Пожаревац	Божидар, контролор, матери Јелена
11.	Милосав Јеличић	7. фебруар 1901.	Бадњевац окр. крагујевачки	Младен, земљоделац
12.	Магдалена	12. фебруар	Чачак	Владимир,

³²³ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10.

	Милутиновић	1900.		пензионер
13.	Миодраг Нешић	1. фебруар 1899.	Гложане окр. моравски	Живко Нешић, земљоделац
14.	Миодраг Пандуровић	10. јануар 1901.	Медвеђа окр. моравски	Божа Пандуровић, свештеник, мати Војислава
15.	Милутин Софронијевић	10. октобар 1900.	Пањевац окр. моравски	
16.	Милица Шибрићевић	19. новембар 1902.	Јагодина	
17.	Никола Радојевић	1. децембар 1898.	Слатина окр. моравски	
18.	Петар Стојковић	30. март 1899.	Јагодина	
19.	Радмила Ракић	10. јул 1901.	Зајечар	
20.	Радмила Стојановић	1. јануар 1902.	Ниш	
21.	Ранђел Стаменковић	6. новембар 1900.	Параћин	
22.	Ружица Николић	13. фебруар 1902.	Рековац окр. моравски	
23.	Ружица Пантић	8. август 1902.	Јагодина	
24.	Стеван Хаци- Славковић	17. септембар 1900.	Ниш	
25.	Александар Богићевић	25. септембар 1893.	Пожаревац	Илија, земљоделац

Генерација матураната гимназије школске 1920-1921. године

**Успех ученика на нижем и вишем течајном испиту
школске 1920-1921. године**

предмети	Нижи течајни испит	Виши течајни испит	По чл. 42		Приватни испит			
			III	IV	V	VI	VII	VIII
Веронаука	3,45	-	3	3	3	3	-	-
Српски језик	3,70	3,09	3	3	2,33	2,33	2,50	4
Немачки језик	-	3,66	-	-	3	3	3	4
Француски језик	3,73	3,25	3	3	3	3,33	3,5	-
Латински језик	-	3,82	-	-	3	3	3	3
Земљопис и историја	3,76	-	3	3	3	3	-	-
Народна историја	-	3,60	3	3	3	3	3	3
Јестатвеница	-	4,00	-	-	2	2	2	-

Хемија	3,52	-	-	3	-	-	-	-
Математика	3,82	3,59	3	3	3,33	3,33	3	3
Хигијена	3,73	-	-	3	-	-	3	-
Физика	-	3,82	3	-	-	-	3,5	5
Филозофија	-	3,62	-	-	-	-	-	-
Цртање	3,43	-	3	3	-	-	-	-
Гимнастика	4,00	-	3	3	3,66	3,66	4	5
Владање	4,96	5,00	5					
Женски ручни рад	4,26	-	-	3				

Приватни ученици: V разред 3 ученика, VI разред 2 ученика, VII разред 2 ученика, VIII разред 1 ученик.

По члану 42: III разред 1 ученик, IV разред 1 ученик и једна ученица.³²⁴

На вишем течајном испиту, из математике нису давани задаци из тригонометрије и аналитичке геометрије, јер то градиво није предавано, зато што се математика у осмом разреду предавала од 15. новембра до 3. фебруара и од 15. априла до 28. маја следеће године. Уместо задатака из тригонометрије дат је задатак из стереометрије. Испит је положило 15 кандидата, 7 је одбијено на три месеца, а један кандидат је одустао због болести.³²⁵

*

Ученици су на вишем течајном испиту на крају школске 1921-1922. године показали су правилно логично изражавање. Из писмених задатака, кандидати су показали да су доста умно развијени и да поседује предиспозиције за студирање на универзитету. Из српског језика кандидати су располагали добрим писменим знањем. Тему „Ако ти је кратак мач а ти корак ближе непријатељу“ потпуно су разумели и лепо обрадили, уз мање граматичке грешке. Слабије знање показано је из националне историје, латинског језика и математике, јер је долазило до промене наставника. Ипак, оно што је предавано, кандидати су добро знали. Међутим, кандидати на усменим испитима нису показали довољно способности да оперишу сами стеченим знањем. У већини случајева била им је потребна помоћ. Ово је нарочито важило за историју, латински језик и математику.³²⁶

³²⁴ АЈ, 66, 730.

³²⁵ АЈ, 66, 730.

³²⁶ АЈ, 66, 730.

Матуранти гимназије са Миланом Тодоровићем 1921. године

**Главни прокол испита зрелости
за 1921-1922. школску годину³²⁷**

За полагање вишег течајног испита пријавило се 25 ученика, 6 ученица, и 1 ученик је приватно полагао. Одличним успехом положило је 5 ученика и једна ученица, вр. добрим 6 ученика и 3 ученице, и ученик који је полагао приватно, и добрим успехом 4 ученика. Усменог испита ослобођени су 3 ученика и 3 ученице. На три месеца одбијено је 9 ученика и две ученице, а на годину дана 1 ученик.

Име и презиме	Датум рођења	Место рођења родитељи	Српски јез.	Латински јез.	Француски јез.	Немачки јез.	математика	географија	Историја	Физика	јестаственица	философија
Аница Поповић	8. 2. 1903.	Лозница Светолик Поповић	4	4		4	5	4	4	5	4	4

³²⁷ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10. Јануара 1923. године испит зрелости положили су: Антоније Радојковић из Тузрије, Драгољуб Стефановић из Свилајнца, Косара Мијушковић из Јагодине, Марија Станојевић из Јагодине, Трифун Динић из Баточине.

Д. Јовановић, В. Величковић, Љ. Јовановић - ГИМНАЗИЈА У ЈАГОДИНИ 1918-1941

		мати Ружица										
Бранислав Јовановић	22. 1. 1903.	Јагодина Драгутин Јовановић мати Радојка	2	2	2	-	2	2	5	4	3	3
Велимир Трифунац	2. јун 1901.	Алексинач +Трифун Трифунац мати Лепосава	4	2	4	-	4	3	2	4	3	5
Витомир Марјановић	14. март 1901.	Јовац Милун Марјановић мати Милева	3	2	2	-	3	4	3	4	3	3
Добросав Радосављевић	12. 12. 1902.	Ћуприја Добривоје Радосављевић мати Вукосава	4	3	3	-	4	3	3	4	4	4
Драгић Јосиповић	20. 3. 1899.	с. Деспотовац Јован Јосиповић, мати Милосава	5	5	-	4	5	4	5	5	5	4
Ђорђе Џуфић	30. 10. 1900.	Јагодина Димитрије Џуфић мати Христина	3	4	3	-	3	4	4	5	4	4
Жарко Марјановић	5. 2. 1900.	Јовац Илија Марјановић мати Миленија	3	2	3	-	3	4	3	4	4	4
Живојин Поповић	4. 6. 1902.	Јагодина Јеврем Поповић мати Христина	3	2	2	-	4	3	3	5	4	4
Живојин Пенчић	25. 4. 1901.	Свилајнац Богомир Пенчић мати Милева	3	2	-	3	4	4	2	4	3	3
Косара Џуфина	28. 10. 1901.	Црнче Владимир мати Љубица	4	3	3	-	4	4	3	5	5	4
Лепосава Костић	9. 11. 1901.	Јагодина Андреја Костић мати Љубица	4	3	-	3	2	3	2	4	4	4
Милан Милутиновић	26. 11. 1901.	Г. Милановац Владимир Милутиновић	3	3	3	-	3	3	3	4	4	4

Д. Јовановић, В. Величковић, Љ. Јовановић - ГИМНАЗИЈА У ЈАГОДИНИ 1918-1941

Милорад Јовановић	17. 8. 1900.	Аранђеловац Марко Јовановић мати Јулијана	5	2	-	3	3	4	2	4	4	3
Милица Михаиловић	17. 8. 1902.	Јагодина Никола Михаиловић мати Јованка	5	4	5	-	5	5	5	5	5	5
Милосав Манојловић	10. 7. 1899.	Лапово Милан Манојловић мати Милица	3	2	-	3	4	3	3	3	3	4
Никола Драгићевић	5. 5. 1903.	Соко Бања Коста Драгићевић мати Лепосава	5	5	5	-	5	5	5	5	5	5
Никола Јелисијевић	13. 7. 1901.	Доње Видово Виктор Јелисијевић мати Лепосава	4	4	5	-	5	5	5	5	5	4
Предраг Прокић	5. 10. 1902.	Лоћика Михаило Прокић мати Ангелина	5	4	-	4	5	5	5	4	5	5
Радомир Ракић	17. 10. 1903.	Зајечар + Михаило Прокић мати Ангелина	5	4	4	-	4	5	5	4	4	5
Радомир Савић	19. 2. 1902.	Јагодина + Милан Савић мати Јулка	5	4	4	-	4	4	4	5	4	5
Радмило Стојковић	4. 3. 1899.	Јагодина Драгутин Стојковић мати Јелена	3	3	3	-	4	3	4	3	4	3
Радосав Динић	16.10. 1900.	Крушевац + Милан Динић мати Соја	4	4	3	-	4	5	4	5	4	4
Роксандра Марковић	31.12. 1902-	Јагодина Давид Марковић мати Милица	5	4	-	5	4	4	4	4	5	5
Светислав Вучковић	6. 6. 1902.	Сипић Петар Вучковић мати	5	4	5	5	5	5	5	5	4	5

		Катарина										
Светолик Миљковић	10. 1. 1902.	Бресје + Гвозден Миљковић мати Перса	5	4	4	-	4	4	4	5	5	4
Славимир Стојановић	6. 11. 1901.	Крагујевац + Драгутин Стојановић мати Мила	3	4	4	-	3	4	4	3	3	3
Славка Митровић	15. 7. 1902.	Јагодина + Љубисав Митровић мати Зорка	4	4	4	-	5	4	2	4	4	4
Слободан Крстић	1. 2. 1903.	Соко Бања Мика Крстић мати Живка	4	2	3	-	5	4	2	4	4	4
Станислав Станојловић	22. 4. 1902.	Кладово + Марко Станојловић мати Даринка	4	3	-	5	3	2	2	3	3	3
Милосав Јеличић	27. 2. 1901.	Бадњевац Младен Јеличић	4	3	3	-	4	-	4	3	4	3
Феликс Станко Криспан	8- 4. 1897.	Словенија Валетин Крискаи Мати Марија Мочник	5	5	-	5	3	3	3	4	3	4

Септембра 1922. године за Виши течајни испит пријавило се 10 ученика гимназије, и један кандидат који је полагао приватно. Поред њих, испит је полагало још 10 кандидата који су јуна одбијени на три месеца. Испит је одржан од 11. до 20 септембра. Кандидати су показали следећи успех: 1. Антоније Радојковић, одбијен на три месеца, 2. Благоје Тодоровић, одбијен на три месеца, 3. Драгољуб Стефановић, одбијен на три месеца, 4. Зорка Цветковић, одбијена на три месеца, 5. Косара Мијушковић, одбијена на три месеца, 6. Марија Станојевић, одбијена на три месеца, 7. Милорад Милошевић, одбијен на три месеца, 8. Миливоје Јовановић из Параћина, призната му зрелост, 9. Теодосије Петрушевић из Куманова, призната му зрелост, 10. Трифун Динић, одбијен на три месеца, 11. Велимир Трифунац из Алексинца, призната му зрелост, 12. Витомир Марјановић из Јовца, призната му зрелост, 13. Жарко Марјановић из Јовца, призната му зрелост, 14. Живојин Поповић из Јагодине, призната му зрелост, 15. Живојин Пенчић из Свилајнца, призната му зрелост, 16. Лепосава Костић из Јагодине, призната јој зрелост, 17. Милорад Јовановић из Аранђеловца, призната му зрелост, 18. Милосав Манојловић из Лапова, призната му зрелост, 19. Славка Митровић из Јагодине, призната јој

зрелост, 20. Слобода Крстић из Соко Бање, призната јој зрелост, 21. Станислав Станојловић из Кладова, призната му зрелост.³²⁸

Од 39 ученика четвртог разреда, нижи течајни испит полагало је само 13 кандидата. Одличним успехом положило је 3 ученика, врло добрим 3 ученика и 4 ученице, добрим две ученице. Усменог испита ослобођена су 3 ученика и 3 ученице. Израда писмених задатака била је добра. Тему су ученици разумели и лепо је обрадили. Кандидати су успешно савладали пређено градиво у нижем течају и стекли су основна знања за напредовање у вишем течају.³²⁹

Главни протокол испита зрелости за школску 1922-1923. годину³³⁰

Име презиме	Датум рођења	Место рођења родитељи	Српски језик	Латински језик	Француски језик	Немачки језик	Математика	Историја са земљописом	Физика с хемијом	Јестаственица	Философија
Боривоје Вучковић	21. 11. 1903.	Сипић Петар Вучковић мати Катарина	4	4	5	-	4	5	4	5	4
Божидар Јовановић	21. 11. 1899.	Пожаревац Милентије Јовановић мати Видосава	3	2	3	-	3	2	3	3	3
Божидар Илић	8. 2. 1903.	Свилајнац Никола Илић мати Јована	3	2	-	3	3	2	4	4	3
Бранислав Китић	15. 10. 1902.	Свилајнац + Стеван Китић мати Александра	2	2	-	2	3	-	-	-	-
Бошко Тимић	9. 8. 1904.	Аранђеловац Драгутин Тимић мати Даница	4	3	3	-	4	3	4	4	4
Душан	17. 8.	Свилајнац	3	3	-	4	4	3	5	4	4

³²⁸ АЈ, 66, 730.

³²⁹ АЈ, 66, 730.

³³⁰ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10. Септембра 1923. године испит зрелости положили су: Божидар Јовановић из Пожаревца, Божидар Илић из Свилајнца, Живко Спасић из Марковца, Јован Пауновић из Крагујевца, Јелица Марковић из Крчина, Миодраг Јовановић из Превешта и Стевка Одавић из Осаонице, Миодраг Ђорђевић из Јошаничке бање, Ружица Минић из Јагодине, Зорка Брадић из Крушевца, Милан Шурдиловић из Београда и Драгослав Кордић из Каоника. На годину дана одбијен је Миодраг Јанковић, рођен у Бечу.

Марковић	1902.	Владислав Марковић мати Зорка										
Драгиша Михаиловић	10. 8. 1901.	Драгово Животије Михаиловић мати Савета	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Драгољуб Ђорђевић	6. 2. 1903.	Свилајнац Тома Ђорђевић мати Лепосава	2	2	-	2	3	2	4	4	3	
Драгослав Кордић	10. 9. 1901.	Каоник Михаило Кордић мати Василија	3	2	-	3	3	3	4	3	3	
Живко Спасић	30. 11. 1901.	Марковац Адам Спасић мати Лепосава	3	2	-	3	3	3	5	5	4	
Захарије Миловановић	10. 7. 1902.	Ст. Ацибеговац Радосав Миловановић мати Стана	3	3	3	-	4	3	5	4	5	
Илија Радишић	5. 7. 1902.	Паланка Милош Радишић мати Љубица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Јелена Милошевић	3. 10. 1905.	Београд Милош Милошевић мати Анђелија	4	3	3	-	3	3	5	5	4	
Јелица Марковић	4. 9. 1904.	Крчин Таса Марковић мати Милева	3	3	3	-	2	4	5	4	4	
Јован Пауновић	23. 11. 1903.	Крагујевац Илија Пауновић мати Катарина	4	3	-	4	3	4	5	3	4	
Миодраг Јовановић	27. 10. 1904.	Превешт Милун Јовановић мати Ксенија	2	3	3	-	3	3	3	3	3	
Миодраг Матић	1. 7. 1902.	Сибница Љубомир Матић мати Софија	4	4	5	-	3	4	4	4	5	
Милан Шурдиловић	25. 8. 1902.	Београд Александар	4	2	3	-	2	3	5	4	3	

		Шурдиловић мати Катарина									
Милан Поповић	30. 1. 1903.	Брза Паланка + Драгутин мати Никонија	4	3	-	3	3	4	4	3	3
Милорад Станковић	26. 2. 1903.	Свилајнац + Петар Станковић мати Перса	3	3	-	3	4	3	5	5	4
Никола Златковић	17. 11. 1901.	Лапово Милан Златковић мати Злата	4	4	-	5	4	4	5	5	4
Родољуб Тодоровић	23. 2. 1902.	Гложане Димитрије Тодоровић мати Љубица	3	3	-	3	4	3	5	5	4
Ружица Минић	1. 10. 1902.	Јагодина Милосав Минић мати Персида	3	2	-	4	3	2	3	3	3
Радован Нешић	25. 8. 1903.	Брзан Владимир Нешић мати Даница	3	3	4	-	3	3	3	3	3
Ружица Богојевић	16. 10. 1903.	Добричево Радојко Богојевић мати Даринка	4	3	4	-	4	4	4	4	3
Стеван Јовановић	13. 3. 1903.	Поточац Илија Јовановић мати Стојанка	3	3	3	-	3	4	5	4	3
Миливоје Милојковић	19. 3. 1904.	Јагодина + Светислав Милојковић мати Лепосава	2	2	-	3	2	3	4	4	3

Изасланик Министра просвете код ученика је приметио довољност општег образовања и умну зрелост. Градиво је успешно савладано, осим из математике и латинског језика, што није била кривица ученика. Оперисање са знањем и примена су довољни, а одрешеност и лакоћа у изражавању су добри.

Септембра 1923. године на Виши течајни упит пријавило се 14 кандидата. Тројица су полагала приватно, од којих је један одустао, два су кандидата полагали цео испит, а осталих 9 полагали су један или два предмета. Само један кандидат од редовних је одбијен на годину дана.

**Извод из главног протокола испита зрелости
септембра 1923. године**

Име и презиме	Српски језик	Латински језик	Француски језик	математика	Историја са земљописом
Божидар Јовановић	-	3	-	-	3
Божидар Илић	-	3	-	-	3
Живко Спасић	-	4	-	-	-
Јован Пауновић	-	3	-	-	-
Јелица Марковић	-	-	-	3	-
Миодраг Јовановић	3	-	-	-	-
Стевка Одавић (приватно)	3	3	4	3	3
Миодраг Ђоровић (приватно)	3	3	3	3	3
Ружица Минић	-	4	-	-	3
Зорка Брадић	3	3	3	3	3
Милан Шурдиловић	-	3	-	-3	-
Драгослав Кордић	-	3	-	-	-

*

**Успех нижег и вишег течајног испита по предметима
школске 1923-1924. године**

За Нижи течајни испит пријавило се 33 ученика и 8 ученица. Одличним успехом положила су 3 ученика, врло добрим 9 ученика, добрим 10 ученика и 4 ученице. Ослобођено је полагања усменог испита 8 ученика. Одбијено са испита на три месеца 9 ученика и 3 ученице, а на једну годину 2 ученика и једна ученица.

Предмет	Нижи течајни испит									
	одлично		вр. добро		добро		довољно		слабо	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
Српски језик	4	2	14	3	20	2	-	-	8	3
Француски језик	2	-	7	4	30	2	-	-	7	4
Немачки језик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Латински језик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Историја с географијом	15	6	18	3	13	1	-	-	15	4
Математика	-	-	6	2	25	4	-	-	15	4
Физика	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нацртна геометрија	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Према извештају министарског изасланика ученици су показали слабо знање на нижем течајном испиту. Ученици су највнo описивали појаве и доживљаје са стилским и често врло грубим граматичким грешкама, својственим моравском наречју. Ученици нису успешно савладали градиво из француског језика, географије и математике.³³¹

За Виши течајни испит пријавило се 11 ученика и 7 ученица. Са испита је одустао један ученик. Одличним успехом положили су 1 ученик и једна ученица, врло добрим 2 ученика и 3 ученице, добрим 2 ученика и две ученице. Ослобођен је полагања успеног испита 1 ученик. Одбијено са испита на три месеца 3 ученика, а на једну годину 2 ученика и једна ученица.

Предмет	Виши течајни испит									
	одлично		вр. добро		добро		довољно		слабо	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
Српски језик	3	-	9	-	10	4	-	-	11	4
Француски језик	10	2	14	3	7	3	-	-	2	-
Немачки језик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Латински језик	3	-	2	3	15	5	-	-	13	-
Историја с географијом	15	4	18	4	2	-	-	-	-	-
Математика	1	-	8	2	18	3	-	-	6	3
Физика	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нацртна	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

³³¹ АЈ, 66, 730.

геометрија											
------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

На Вишем течајном испиту само два – три кандидата су показала довољно знања. На основу писмених радова увидело се да кандидати нису стекли довољно општег образовања за даље студије на свим факултетима. Посебно слабо знање је показано из математике, латинског језика и француског језика. Мали број кандидата давао је зреле одговоре који су чинили заокружену целину, док су остали одговарали на питања.³³²

**Главни протокол испита зрелости за школску
1923-1924. годину³³³**

Име и презиме	Датум рођења	Место рођења родитељи	Српски језик	Латински језик	Француски језик	Немачки језик	математика	Историја са земљописом	физика	јестаственица	философија
Бранко Вукићевић	6. 11. 1905.	Јагодина + Илија Вукићевић мати Никосава	3	3	3	3	3	4	3	3	4
Вера Шондић	26. 8. 1905.	Ђуприја Александар Шондић мати Вукосава	4	3	4	4	3	5	4	5	5
Добрила Вучић	4. 5. 1906.	Јагодина Милан Вучић мати Живка	4	3	4	4	3	3	3	5	4
Драгољуб Јовановић	27. 6. 1904.	Криви Вир Илија Јовановић мати Стојанка	5	3	4	4	3	5	4	4	4
Драгољуб Стокић	29. 5. 1901.	Д. Љубеш Стеван Стокић мати Кадивка	3	3	3	3	3	4	3	4	4
Катарина Лазаревић	24. 4. 1906.	Колашин Спасоје	4	3	3	3	3	4	4	4	3

³³² АЈ, 66, 730.

³³³ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10. септембра 1924. године испит зрелости положили су: Милорад Стојановић из Драгоцета, Бранислав Китић из Свилајнца, Миодраг Милошевић из Јагодине. Драгољуб Ђорђевић из Свилајнца одбијен даљег полагања као редован ученик.

		Лазаревић мати Савета									
Лепосава Стојановић	1. 9. 1903.	Ниш Коста Стојановић мати Александра	2	2	2	3	2	4	3	4	4
Милена Пајовић	15. 10. 1903.	Јагодина Ђоко Пајовић мати Савета	5	4	5	5	4	5	4	4	4
Милан Јелисијевић	8. 4. 1904.	Д. Видово Петар Јелисијевић мати Лепосава	4	3	4	4	5	5	4	5	5
Милан Теодосић	28. 5. 1903.	Пилица Владимир Теодосић мати Јелица	5	5	5	5	5	5	5	5	4
Миодраг Милошевић	15. 4. 1903.	Јагодина Јован Милошевић мати Јулка	3	3	2	3	2	5	3	4	3
Михаило Наслас	14. 4. 1905.	Јагодина Таса Наслас мати Десанка	-	-	-	3	-	-	3	4	3
Реља Поповић	4. 7. 1903.	Багрдан Тодор Поповић мати Станија	-	-	-	3	-	-	3	4	4
Ружица Михаиловић	17. 7. 1904.	Јагодина Никола Михаиловић мати Јованка	5	3	5	4	4	5	3	5	5
Станислава Јоцић	8. 9. 1905.	Јагодина Милан Јоцић мати Милева	5	3	4	3	3	5	5	5	4
Бранислав Китић	15. 10. 1902.	Свилајнац + Стеван Китић мати Александра	3	3	-	4	3	2	4	5	4
Драгољуб Ђорђевић	6. 2. 1903.	Свилајнац Тома Ђорђевић мати Лепосава	3	2	-	2	4	3	4	4	3

Виши течајни испит одличним успехом положила су два кандидата, врло добрим пет, добрим четири кандидата. Полагањем усменог испита ослобођен је један кандидат. На три месеца одбијана су три кандидата, и на годину дана такође три кандидата.

Успех нижег течајног испита

година	свршили IV разред		са одличним и вр. добрим успехом		са добрим и довољним успехом		слаб или с недовољним успехом		свега	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
1919.	46	16	-	-	-	-	-	-	-	-
1920.	48	17	-	-	-	-	-	-	-	-
1921.	42	29	16	9	22	15	4	5	42	29
1922.	28	10	11	2	15	6	2	2	28	10
1923.	33	36	12	14	18	16	3	6	33	36
1924.	46	10	16	4	15	2	15	4	46	10
Свега	243	118	55	29	70	39	24	17	149	85

Успех вишег течајног испита

година	свршили VIII разред		са одличним и вр. добрим успехом		са добрим и довољним успехом		слаб или с недовољним успехом		свега	
	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж	м	ж
1919.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1920.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1921.	14	6	2	2	10	1	2	3	14	6
1922.	36	10	17	2	15	5	4	3	36	10
1923.	23	6	3	-	7	2	13	4	23	6
1924.	19	8	2	-	7	4	8	4	17	8
Свега	92	30	24	4	39	12	27	14	90	30

Матуранти гимназије половином 20-тих година

*

Виши течајни испит школске 1924-1925. године

За Виши течајни испит пријавило се 10 кандидата. Од кандидата 1 ученик је положио одличним успехом, врло добрим 3 ученика и 1 приватно, добрим 1 ученик и 3 ученице, одбијена на годину дана једна ученица, која је полагала приватно.

Према извештају изасланика писмени задаци су слаби из сва четири предмета, а нарочито из српског језика. Овome је узрок слаба пажња, неодговарајуће методе у предавању, слаба стручна спрема наставника. Српски језик од петог до осмог разреда предавала су пет наставника са пет различитих метода.

Кандидати су лако одговарали, умели да се снају у сваком постављеном питању. Њихови одговори су одрешити и лаки. Сви су слободни и умеју да примене знања.

На виши течајни испит септембра 1925. године пријавила су се четири кандидата. Због болести одустала је једна ученица. Испит зрелости положили су: Марко Бојић из Свилајнца и Мирослав Ђорђевић из Свилајнца, док је Добрила Миљковић из Сењског Рудника одбијена на годину дана.³³⁴

³³⁴ АЈ, 66, 730.

**Главно протокол испита зрелости
за школску 1924-1925. годину³³⁵**

Име и презиме	Датум рођења	Место рођења родитељи	Српски језик	Латински језик	Француски језик	Немачки језик	Математика	Историја са земљописом	Физика са хемијом	Јестаственица	Философија
Ангелина Томић	8. 3. 1906.	Јагодина Стеван Видосава	4	3	3	-	4	4	3	3	3
Божидар Аранђеловић	4. 2. 1907.	Ниш + Милан Зорка	4	3	-	3	5	5	3	4	4
Благоје Јовановић	22. 2. 1906.	Јагодина Петар Јерина	4	4	3	-	4	4	3	4	3
Данило Голубовић	23. 4. 1904.	Н. Адибеговац Александар +Живана	4	3	5	-	5	4	5	4	4
Илија Аранђеловић	15. 1. 1904.	Јагодина +Живојин Марија	4	3	-	3	3	3	3	4	3
Љубинка Вукићевић	25. 8. 1906.	Опарић Младен Ленка	4	3	3	-	4	5	3	3	3
Момчило Поповић	25. 6. 1906.	Бусиловац +Милорад Милева	5	4	-	5	5	4	4	4	5
Радмила Шондић	12. 1. 1907.	Јагодина Александар Вукосава	3	3	3	-	3	3	3	4	3
Марија Стевановић	24. 9. 1902.	Београд Војислав	2	2	3	-	2	-	4	3	3
Светомир Миљковић	20. 3. 1906.	Бресје Љубомир Перса	3	5	5	-	4	4	4	5	4

Настава у четвртном разреду престала је 27. маја 1925. године. Усмени испит одржан је од 9 до 12. јуна, а писмени 15 и 16. јуна. Министарски изасланик био је Љубомир Павловић, директор гимназије у пензији. Он је оценио израду писмених радова као добру. Више је слободе било код ових ученика него код ученика осмог разреда.

За нижи течајни испит пријавило се 45 ученика и 15 ученица. Ослобођени су испита 5 ученика и 3 ученице. Одличним успехом положило је 5 ученика, врло добрим 9 ученика и 5 ученица, добрим 18 ученика и 6 ученица, одбијени на три месеца 3 ученика и две ученице, одбијени на годину дана 10 ученика и две ученице.³³⁶

³³⁵ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10.

³³⁶ АЈ, 66, 730.

*

Виши течајни испит школске 1927-1928. године одржан је од 8 до 18. јуна 1928. године. За испит се пријавило 14 ученика, од којих су 12 били редовни ученици Јагодинске гимназије, једна ученица која је предходне године одбијена на годину дана у гимназији у Ћуприји, и један приватни ученик. Од 15 редовних ученика осмог разреда, разредни испит је полагало 3 ученика. Од 14 ученика, положило је испит зрелости: три са врло добрим успехом, шест са добрим успехом, четири са довољним успехом, а један ученик је одбијен на три месеца.

Према извештају изасланика писмени радови су слаби из сва четири предмета, а нарочито из српског језика. Овоме је узрок, као и предходних година, слабо поимање методе у предавању и слаба стручна спрема наставника. Као и раније, српски језик од петог до осмог разреда предавала су пет наставника. Наставно градиво је пређено и савладано. Ученички усмени одговори не могу да задовоље ни најблажег критичара. Ипак су кандидати лако одговарали, њихови одговори били су одрешити и лаки, они су слободни и знали су да примене знања.³³⁷

Главни протокол испита зрелости за школску 1927-1928. годину³³⁸

Име и презиме	Датум рођења	Место родитељи	Српски језик	Латински језик	Француск и језик	Немачки језик	Математика	Историја са	Физика са хемијом	Јестаственица	Философија
Драгиња Аксентијевић	5. 9. 1907.	Д. Крчин Живота Божана	4	3	3	-	2	3	4	4	3
Радмило Вељковић	16. 6. 1908.	Крушевац Јанићије Милева	3	2	-	2	4	3	4	3	3
Љубица Дамњановић	16. 8. 1909.	Крагујевац Милан Радунка	3	2	2	-	2	3	3	3	2
Драгољуб Димчић	11. 7. 1907.	Нови Ацбеговац Јанићије Јелена	2	2	3	-	3	3	5	4	2
Милица Кузмановић	26. 10. 1909.	Јагодина Стеван Живка	3	4	4	-	2	4	4	4	2
Загорка Марјановић	28. 2. 1911.	Параћин Никола Босиљка	4	4	5	-	3	4	4	3	4

³³⁷ АЈ, 66, 731.

³³⁸ ИАЈ, Ф 143, књига бр.

Милош Марковић	19. 11. 1909.	Јагодина Љубомир Ристосија	3	2	3	-	3	4	4	3	3
Никола Нешић	28. 1. 1910.	Јагодина Димитрије Рада	4	3	4	-	4	4	5	5	4
Милица Огњановић	17. 12. 1908.	Јагодина Милутин Зорка	3	2	2	-	3	2	3	4	2
Даринка Павловић	5. 3. 1910.	Београд Живојин Јулка	3	2	2	-	2	2	3	3	3
Драгимир Ракић	18. 1. 1908.	Ражањ Јован Полексија	5	4	4	-	4	5	5	4	4
Драгутин Стојановић	5. 10. 1905.	Крушиљево Милосав Јана 2	2	4	3	-	3	4	5	3	4
Марија Џуфић	12. 12. 1904.	Црнче Владимир Љубица	2	2	3	-	2	2	2	3	2
Чедомир Станић	22. 0. 1903.	Врање Ђура	2	1	-	2	1	2	3	3	2

Према извештају министарског изасланика кандидати су показали да имају способности и спреме за говор, а у одговорима показали су одлучност и приличну лакоћу изражавања.

10. септембра 1928. године испит зрелости положили су: Драгољуб Ђорђевић из Ракитова, Драгољуб Миличић из Лапова и Радослав Радић из Д. Раче. Чедомир Станић одбијен је на годину дана.³³⁹

*

У јунском року школске 1928-1929. године пријавило се редовних 15 ученика и 7 ученица, и приватно 1 ученик и једна ученица. Одличним успехом нико није положио, вр. добрим успехом 3 ученика, добрим 4 ученика и две ученице, довољним 2 ученика и две ученице. Ослобођен је испита 1 ученик. На 3 месеца одбијана су 3 ученика и две ученице, и на годину дана 2 ученика и једна ученица.³⁴⁰

³³⁹ АЈ, 66, 730. (056)

³⁴⁰ АЈ, 66, 731.

**Главни протокол испита зрелости
за школску 1928-1929. годину³⁴¹**

Име и презиме	Датум рођења	Место родитељи	Српски језик	Латински језик	Француски језик	Немачки језик	Математика	Историја	Физика са хемијом	Јестивенства	Филозофија
Атанасковић Видосава	30. 11. 1910.	Јагодина + Петар Даринка	2	2	3	-	2	2	3	3	3
Бекић Смиља	14. 1. 1909.	Београд Гвозден Живка	3	3	4	-	3	4	3	3	5
Вучић Властимир	23. 11. 1910.	Јагодина Милан Живка	4	5	5	-	5	4	5	5	5
Ивановић Велимир	28. 2. 1908.	Урсуле Драгић	3	2	3	-	2	1	4	2	5
Јовановић Божидар	27. 6. 1907.	Белушић Светозар Љубица	2	2	2	-	2	3	3	3	3
Матејић Живота	10. 8. 1910.	Јагодина + Милош Петрија	2	2	3	-	2	3	4	3	4
Матић Војислав	10. 8. 1906.	Винорача Милан Софија	2	2	2	-	3	3	3	3	4
Милојковић Радиша	24. 12. 1910.	Јагодина Драгутин Милева	3	5	4	-	5	5	5	4	4
Миловановић Живка	28. 6. 1909.	Јагодина Милан Драга	2	2	3	-	2	2	4	4	5
Милошевић Адам	1. 2. 1908.	Шантаровац Радомир	1	1	1	-	1	2	4	3	5
Парађанин Мирослава	1. 7. 1911.	Пољна Милосав	2	1	2	-	2	1	2	3	2
Ракић Милка	13. 10. 1908.	Белушић Живадин	1	1	2	-	1	-	3	4	4
Радивојчић Новица	2. 3. 1909.	Липље Јован	2	2	1	-	1	2	3	2	5
Русимовић Радосав	5. 12. 1909.	Ракинац Милорад Костадина	3	5	4	-	4	5	4	4	4
Стојановић Владимир	28. 11. 1909.	В. Орашје Коста	1	2	1	-	1	-	2	3	4
Стојановић Персида	24. 8. 1908.	Параћин Живојин Наталија	2	2	3	-	2	3	3	4	3

³⁴¹ ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10

Стојковић Борислав	17. 4. 1909.	Свилајнац Сава Даринка	2	4	3	-	3	2	3	2	3
Тимић Милица	9. 2. 1909.	Лесковац Драгутин	1	2	2	-	2	2	2	2	4
Томић Младен	1. 4. 1907.	Вишевац + Милојко Милева	2	2	2	-	2	3	5	2	3
Аврамовић Душан	18. 12. 1907.	Липовац Драгиша	2	2	2	-	1	5	3	3	4
Николић Светозар	9. 4. 1908.	Г. Сабанта Василије	4	2	2	-	2	4	3	2	5
Станковић Милан	10. 8. 1909.	Паланка Јеремија Станковић Јелена	3	4	4	-	4	4	4	5	5
Марковић Милева	15. 9. 1908.	Крагујевац Милован Марковић Јелена	2	2	3	-	1	1	3	3	
Милорадовић Милован	15. 9. 1902.	Ђуприја Сретен Милорадовић Дева	2	2	2	-	1	3	2	3	2

У септембарском року 1929. године одржан је виши течајни испит од 3 до 10. септембра. Призната је зрелост: Велимиру Ивановићу из Урсула, Кадивки Парађанин из Пољне, Милорадовићу Милирадовићу из Грабовца, Милице Тимић из Лесковца, Душану Аврамовићу из Липовца, Новици Радивојевић из Липље. Испит нису положили: Драгослава Јовановић из Пирота, Олга Михаиловић из Врања, Војислав Поповић из Дреновца, Божидар Пантић из Шуљковца, Војислав Спасић из Рековца, Милева Марковић из Крагујевца. Призната је зрелост: Кадивки Парађанин, Велимиру Ивановићу, Мирослави Парађанин, Милораду Милорадовићу, Милице Тимић, Душану Аврамовићу, Новици Радојчићу.

**Главни протокол испита зрелости
за школску 1928-1929. годину
(јануар 1930. године)³⁴²**

Име и презиме	Датум рођења	Место родитељи	Српски језик	Латински језик	Француски језик	Немачки језик	Математика	Историја	Физика са хемијом	Јестивен ица	Философија
Димитријевић Драгољуб	24. 5. 1910.	Брачин Милан Радунка	-	-	-	-	-	-	-	-	-

³⁴² ИАЈ, Ф 143, књига бр. 10.

Богичевић Миодраг	6. 7. 1907.	Свилајнац Таса Јеремић Станка	2	2	2	3	3	2	2	2	2
Марковић Десанка	29. 9. 1909.	Крагујевац Танасије Роса	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Марковић Лазар	8. 11. 1906.	Свилајнац Никола Марија	2	2	2	3	2	3	2	3	4
Милојковић Радојко	29. 10. 1907.	Мраморац Драгутин Василија	3	2	2	2	2	2	2	2	2
Урошевић Миодраг	26. 10. 1911.	Параћин Војимир Станија	2	2	2	4	2	2	2	2	3
Нушић Константин	2. 7. 1911.	Загреб Ђорђе Слава	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Драгићевић Душан	31. 1. 1910.	Јагодина Коста Лепосава	5	2	3	2	3	3	2	2	3
Кескиновић Стојка	29. 8. 1910.	Штип Михаило Јелена	2	2	3	3	2	2	2	3	3

За школску 1929-1930. годину Нижи течајни испит одржан је јуна 1930. године.

Из првог одељења четвртог разреда ослобођени су полагања нижег течајног испита: 1. Богдановић Момчило, 2. Братић Никола, 3. Ђурђевић Ратко, 4. Каљаловић Ратко.

Положили су испит: 1. Атанасковић Радмила, 2. Вељковић Драгољуб, 3. Вукићевић Мирослав, 4. Ерленвајн Љубица, 5. Илић Миодраг, 6. Јанковић Љубомир, 7. Јовановић Миодраг, 8. Стојановић Цвета.

Одбијени на три месеца: 1. Алексић Ангелина, 2. Влајковић Вера, 3. Ђорић Љубодраг, 4. Јовичић Ратомир, 5. Матић Костадинка, 6. Радосављевић Будимир.

Из другог одељења четвртог разреда ослобођени су полагања нижег течајног испита: 1. Маринковић Бранислав, 2. Марковић Надежда, 3. Петровић Иван, 4. Станојевић Даница, 5. Панић Радосав, 6. Теодосијевић Светислав.

Положили су испит: 1. Ковачевић Владимир, 2. Манић Сава, 3. Милошевић Богомир, 4. Николић Живадин, 5. Петровић Велимир, 6. Петровић Драгољуб, 7. Симић Радмило, 8. Годоровић Боривоје.

Одбијени на три месеца: 1. Марковић Михајло, 2. Павићевић Ђорђе, 3. Тасић Јелена.

Одбијен на годину дана Марковић Милорад.³⁴³ Виши течајни испит школске 1929-1930. године одржан је од 10 до 23. јуна 1930. године.

Матуранти гимназије у посети Рековцу 1930. године

*

**Подаци о кандидатима
На вишем течајном испиту одржаном јуна 1930. године³⁴⁴**

Р.б.	Име и презиме	Година и место рођења	Име и презиме родитеља и занимање	Одлука испитног одбора
1.	Аћимовић Мирослава	13. 8. 1912. Јагодина	Радован Аћимовић трговац	Одбијена на три месеца
2.	Бојковић Радмила	1. 7. 1912. Јагодина	Станко Бојковић бив. кафеџија	Призната јој зрелост
3.	Величковић	17. 11. 1911.	Јосиф Величковић	Одбијен на

³⁴³ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1929-1930 годину, Јагодина 1930.

³⁴⁴ ИАЈ, Гимназија „Светозар Марковић“, Записник испитног одбора за виши течајни испит, Ф 143, књига бр. 4.

	Станислав	Јагодина	сајција	годину дана
4.	Влашковић Борисав	10. 3. 1910. Јагодина	Божин Влашковић економ	Одбијен на три месеца
5.	Вујичић Милена	24. 10. 1910. с. Трућевац	+ Драгић Вујичић економ	Призната јој зрелост
6.	Јовановић Живојин	12. 2. 1910. Лапово	Јеротије Јовановић земљорадник	Призната му зрелост
7.	Костић Милица	18. 9. 1911. Јагодина	Андреја Костић економ	Призната му зрелост
8.	Костић Војислав	30. 7. 1911. Драгово	Миладин Костић економ	Призната му зрелост
9.	Маловић Милица	26.12. 1911. Јагодина	Љуба Маловић сарач	Призната јој зрелост
10.	Мујковић Живота	14. 3. 1911. Лапово	Драгутин Мујковић економ	Одбијен на три месеца
11.	Стојановић Јованка	27. 10. 1911. Свилајнац	Милан Стојановић бравар	Призната јој зрелост
12.	Томић Драгиша	7. 5. 1911. Јагодина	Андрија Томић бив. трговац	Одбијен на три месеца
13.	Зебић Јелена	30. 9. 1911. Београд	Петар Зебић бив. инжињер	Призната јој зрелост
14.	Грујић Драгомир	21. 3. 1911. Д. Крчин	Василије Љубисављевић трговац	Одбијен на три месеца
15.	Ђорђевић Ћирило	15. 8. 1910. Прилеп	Данило Ђорђевић трговац	Призната му зрелост
16.	Максимовић Марија	18. 3. 1911. Јагодина	Драгутин Максимовић трговац	Призната му зрелост
17.	Милојковић Драгомир	1. 8. 1912. Јагодина	Тома Милојковић учитељ	Призната му зрелост
18.	Нинић Катарина	3. 4. 1912. Свилајнац	Љубомир Нинић трговац	Призната му зрелост
19.	Стефановић Миличав	18. 1. 1910. Д. Штипље	Драгутин Стевановић земљорљдник	Одбијен на годину дана
20.	Петковић Станимир	22. 6. 1910. Трнава	Милорад Петковић земљорадник	Одбијен на три месеца
21.	Тодоровић Љубомир	28. 8. 1910. Јагодина	Милета Тодоровић учитељ у пензији	Призната му зрелост
22.	Тимонов Гаља	25. 9. 1910. Екатеринод. Русија	Евгеније Тимонов наставник	Призната јој зрелост

23.	Џамбазовић Божидар	17. 9. 1911. Прилеп	Анђеле Џамбазовић трговац	Призната му зрелост
24.	Џамбазовић Бранка	1. 1. 1912. Битољ	Глигорије Џамбазовић директор гимназије	Призната јој зрелост
25.	Вељковић Радмило	26. 3. 1912. Свилајнац	Лазар Вељковић бив. трговац	Призната му зрелост
26.	Грујић Јован	2. 3. 1909. Пожаревац	Живко Грујић трговац	Призната му зрелост
27.	Деспотовић Видан	5. 6. 1909. Бела Паланка	Александар Деспотовић, економ	Одбијен на три месеца
28.	Димитријевић Иван	6. 5. 1906. с. Белут Вардарска бановина	Димитрије Димитријевић земљорадник	Призната му зрелост
29.	Добросављевић Милутиновић	29.1. 1911. Свилајнац	Станим. Добросављевић	Призната му зрелост
30.	Ивановић Милош	6. 10. 1909. Г. Јарушица Дунавска бан.	Благоје Ивановић пол. писар	Призната му зрелост
31.	Којић Ратољуб	18. 1. 1909. Свилајнац	Милош Којић земљорадник	Призната му зрелост
32.	Јовановић Тома	11. 2. 1907. с. Ратари Дунавска бан.	+ Михаило Јовановић бив. земљорадник	Призната му зрелост
33.	Марковић Најдан	12. 7. 1911. Свилајнац	+ Петар Марковић бив. трговац	Призната му зрелост
34.	Миловановић Маринко	26. 12. 1909. с. Рабровац Дунавска бан.	+ Мар. Миловановић бив. земљорадник	Призната му зрелост
35.	Мирковић Миодраг	17. 8. 1911. Смед. Паланка	Ивко Мирковић трговац	Одбијен на три месеца
36.	Николић Петар	19. 8. 1907. с. Баничина Дунавска бан.	+ Исаило Николић бив. земљорадник	Одбијен на три месеца
37.	Павловић Радивоје	30. 3. 1909. Крагујевац	Радомир Павловић индустријалац	Призната му зрелост
38.	Радача Митар	20. 10. 1908. с. Буковик Зетска бан.	Илија Радача земљорадник	Призната му зрелост
39.	Симић Миодраг	5. 8. 1909. Крагујевац	+ Алекса Симић бив. поткивач	Призната му зрелост
40.	Стефановић Давид	26. 1. 1909.	Филип Јовановић	Одбијен на

		Д. Мутница	земљорадник	три месеца
41.	Стојковић Милан	26. 2. 1910. с. Глибовац Дунавска бан.	+ Милован Стојковић бив. земљорадник	Одбијен на годину дана
42.	Тошић Бранислав	1. 8. 1911. Параћин	Лазар Тошић, обућар	Призната му зрелост
43.	Шубаревић Живко	12. 12. 19109. с. Гиљане Вардарска б.	Риста Шубаревић бив. индустријалац	Призната му зрелост
44.	Димитријевић Драгољуб	24. 3. 1910. с. Брачин Морав. бан.	Милан Димитријевић учитељ	Одбијен на три месеца
45.	Марковић Десимир	27. 10. 1906. Параћин	Душан Марковић земљорадник	Одбијен на годину дана
46.	Марковић Милева	15. 9. 1908. Крагујевац	Милован Марковић зидар	Одбијена на три месеца
47.	Милосављевић Душан	10. 4. 1909. Сикирица Морав. бан.	Јован Милосављевић земљорадник	Призната му зрелост
48.	Милошевић Адам	1. 2. 1908. Шантаровац	Радомир Симић земљорадник	Призната му зрелост
49.	Митић Бранислав	4. 2. 1908. Ћуприја	+ Петар Митић бив. пол. писар	Одбијен на годину дана
50.	Ракић Милка	13. 10. 1908. Белушић	Живадин Ракић терзија	Одбијена на три месеца
51.	Ристић Божидар	29. 3. 1908. Јабланица Морав. бан.	+ Милорад Ристић бив. пол. писар	Призната му зрелост
52.	Миљковић Братомир	12. 8. 1907. Сикирица	Благоје Миљковић земљорадник	Одбијен на годину дана
53.	Стефановић Бранислав	25. 10. 1909. Параћин	Коста Стефановић опанчар	Одбијен на годину дана
54.	Станчевић Пантелија	20. 6. 1909. Штип	Трајко Станчевић банк. чиновник	Одбијен на годину дана

Виши течајни испит у септембарском року од, који је трајао 5. до 14. септембра 1930. године, положили су: Божидар Пантић, Марковић Милева, Петковић Станимир, Влашковић Борисав, Томић Драгиша, Аћимовић Мирослава, Деспотовић Виден, Николић Петар, Грујић Драгомир, а у јануарском року, који је трајао од 20. до 23. јануара 1931. Године, Ђорђевић Владимир.³⁴⁵

³⁴⁵ Реална мешовита гимназија у Јагодинама, Извештај за школску 1930-1931. годину, Јагодина 1931.

Матуранти гимназије школске 1931/-1932. године са професорима Косаром и Драгићем Јосифовићем

*

Нижи течајни испит школске **1930-1931.** године одржан је од 14 до 24. јуна 1931. године. Из првог одељења четвртог разреда, ослобођени су полагања: 1) Живота Деспотовић, 2) Добрила Антић, 3) Радомир Велић, 4) Радмила Ђурђевић, 5) Ђорђе Живојиновић, 6) Живојин Јовановић, 7) Ружица Лазаревић, 8) Миодраг Миленковић.

Испит су положили: 1) Милан Алексић, 2) Славољуб Гашић, 3) Боривоје Живковић, 4) Новка Жикић, 5) Ивко Игњатовић, 6) Радослав Лазаревић, 7) Мирослав Миладиновић, 8) Душанка Милетић, 9) Рада Миљковић, 10) Михаило Павићевић, 11) Мирољуб Петковић, 12) Душанка Петровић, 13) Ивана Сабљић, 14) Емилија Спасојевић, 15) Александар Тодоровић.

Из другог одељења четвртог разреда ослобођени су полагања испита: 1) Милосављевић Тихомир, 2) Ивановић Милан, 3) Никчевић Радислав, 4) Лазаревић Миодраг, 5) Маловић Радомир, 6) Марјановић Војислав, 7) Милојковић Чедомир, 8) Павловић Живорад, 9) Хацић Милоје.

Испит су положили: 1) Димитријевић Петар, 2) Милошевић Милован, 3) Момировић Богољуб, 4) Новаковић Драгомир, 5) Ранковић Душан, 6) Станковић Мијушко, 7) Стевановић Радивоје, 8) Тимић Миленко, 9) Шобај Антоније, 10) Шрамак Рудолф, 11) Јефтић Милисав, 12) Јоцић Павле.

Одбијени су на три месеца: 1. Мишић Милан, 2. Милосављевић Александар, 3. Милутиновић Стеван.

Септембра 1931. године нижи течајни испитсу положили: 1. Милутиновић Катарина, 2. Марковић Гвозденија, 3. Живојин Милосављевић, 4. Миловановић

Станислав, 5. Михајловић Душан, 6. Којадиновић Сретен, 7. Марковић Љубодраг, 8. Маринковић Зоран, 9. Симић Радомир, 10. Милосављевић Александар, 11. Милишић Милан.³⁴⁶

Виши течајни испит одржан је од 10 до 20. јуна 1931. године. За испит се пријавио 31 кандидат.

Подаци о кандидатима

Р. б.	Име и порезиме кандидата	Година и место рођења	Име и презиме родитеља и занимање	Одлука испитног одбора
1.	Јовановић Душан	10. 3. 1907. Ниш	Јован Јовановић генерал у пензији	Призната му зрелост
2.	Денић Сениша	15. 8. 1911. Алексинач	Михаило Денић млинар	Одбијен на годину дана
3.	Јовановић Јован	22. 2. 1912. Сењ. Рудник	+ Светомир Јовановић	Призната му зрелост
4.	Вучић Вера	12. 11. 1912. Јагодина	Милан Вучић механичар	Призната јој зрелост
5.	Димитријевић Станија	10. 4. 1911. Мишевић	+ Живко Димитријевић	Одбијена на три месеца
6.	Бркић Ружица	26. 10. 1910. Пољна	Љубисав Бркић економ	Призната јој зрелост
7.	Марковић Милена	21. 9. 1908. Дубока	Владислав Марковић колар	Одбијена на три месеца
8.	Ђуричић Бошко	2. 5. 1913. Ђуприја	Јаков Ђуричић судија	Ослобођен усменог иапита
9.	Витић Милорад	10. 9. 1911. Милошево	Видоје Витић надзорник пруге	Призната му зрелост
10.	Миловановић Славољуб	24. 10. 1911. с. Моравац	Вукоман Миловановић земљорадник	Призната му зрелост
11.	Миленковић Миливоје	21. 8. 1911. Шуљковац	Станислав Миленковић земљорадник	Одбијен на три месеца
12.	Илић Радмило	17. 10. 1910. Алексинач	Божа Илић трговац	Призната му зрелост
13.	Маринковић Стојан	13. 5. 1911. с. Читлук	Радоје Маринковић земљорадник	Призната му зрелост
14.	Антић Божидар	18. 1. 1908.	Петар Антић	Одбијен на

³⁴⁶ Реална мешовита гимназија у Јагодини, Извештај за школску 1930-1931 годину, Јагодина 1931.

		Шуљковац	земљорадник	три месеца
15.	Милановић Милоје	5. 2. 1910. Шуљковац	+ Драгољуб Милановић земљорадник	Одбијен на три месеца
16.	Шарчевић Миодраг	20. 4. 1911. Мишевић	+ Богдан Шарчевић	Призната му зрелост
17.	Ђорђевић Младен	1. 10. 1910. Вољавче	Драгољуб Ђорђевић земљорадник	Призната му зрелост
18.	Павловић Сава	20. 1. 1911. с. Тешић	Богдан павловић земљорадник	Одбијен на годину дана
19.	Стојковић Живота	8. 6. 1911. Деоница	Добривоје Стојковић земљорадник	Призната му зрелост
20.	Милорадовић Предраг	2. 8. 1912. Јагодина	+ Милован Милорадовић економ	Призната му зрелост
21.	Димитријевић Даринка	10. 1. 1913. Јагодина	Добривоје Димитријевић, шеф финансијске управе	Призната јој зрелост
22.	Марковић Радулка	14. 8. 1911. с. Бресје	Светислав Марковић економ	Призната јој зрелост
23.	Вукићевић Надежда	7. 6. 1912. Јагодина	Младен Вукићевић прота	Одбијена на три месеца
24.	Коцић Милисав	10. 3. 1911. с. Житковац	Стеван Коцић земљорадник	Призната му зрелост
25.	Милутиновић Велимир	9. 3. 1911. Параћин	Радојко Милутиновић земљорадник	Призната му зрелост
26.	Вучић Владислав	19. 2. 1908. с. Брзане	Илија Вучић земљорадник	Одбијен на три месеца
27.	Мијалковић Драгољуб	26. 2. 1908. с. Винорача	+ Антоније Мијалковић	Одбијен на три месеца
28.	Филиповић Хрививоје	5. 11. 1912. с. Лозовик	+ Живојин Филиповић	Одбијен на годину дана
29.	Јовановић Стојан	15. 10. 1912. Куманово	Димитрије Јовановић, трговац	Одбије на три месеца
30.	Драгићевић Милош	5. 8. 1912. с. Јасика	+ Станислав Драгићевић	Одбијен на три месеца
31.	Ђорић Радован	4. 5. 1911. с. Пољна	Михаило Ђорић земљорадник	Призната му зрелост

Матуранти гимназије школске 1931/-1932. године са професорима Косаром и Драгићем Јосифовићем

*

Нижи течајни испит за школску 1931-1932. годину одржан је од 10 до 19. јуна 1932. године.

Ослобођени су полагања испита: 1) Милошевић Душан, 2) Дамњановић Живка, 3) Стојановић Љубинка.

Испит су положили: 1) Бошковић Душанка, 2) Даничић Вера, 3) Ђорђевић Ђорђе, 4) Ђукић Лабуд, 5) Јанићијевић Станоје, 6) Јевремовић Вера, 7) Костић Љубомир, 8) Јовановић Добрила, 9) Марковић Миладин, 10) Милосављевић Драгослав, 11) Милутиновић Милутин, 12) Симић Радмила, 13) Тимић Душан, 14) Џуфић Олга.

Одбијени су на три месеца: 1) Васић Живка, 2) Гајић Михаило, 3) Димитријевић Данило, 4) Димитријевић Никола, 5) Живановић Даринка, 6) Живковић Томанија, 7) Јеремић Милун, 8) Радосављевић Ратомир, 9) Ракић Ратомир, 10) Тасић Стеван.

Септембра 1932. године за нижи течајни испит пријавило се 19 кандидата. Катарина Милутиновић положила је врло добрим успехом, а добрим успехом положили су: Гвозденија Марковић, Живојин Милосављевић, Станислав Миловановић, Душан Михајловић, Сретен Којадиновић, Љубодраг Марковић, Зоран Маринковић, Радомир Симић, Александар Милсављевић и Милан Милишић. Нижи течајни испит нису положили: Нисим Абраванел, Никола Димитријевић,

Томанија Живковић, Радмила Стојановић, Ђорђе Ђорђевић, Радомир Ракић и Стеван Милутиновић.³⁴⁷

*

Нижи течајни испит за школску 1933-1934. годину одржан је од 14. до 21 јуна 1934. године. За испит се пријавило 24 ученика и 16 ученица. Полагања испита ослобођени су: Кузмановић Божидар, Марићевић Десанка и Урошевић Љубиша.

Испит су положили: 1) Васић Љубинка, 2) Вујичић Станоје, 3) Вучковић Гордана, 4) Глигоријевић Радмила, 5) Ђорђевић Миодраг, 6) Илић Љубиша, 7) Јовановић Спиридон, 8) Марковић Радмила, 9) Миладиновић Србољуб, 10) Милановић Радмила, 11) Миловановић Божана, 12) Милосављевић Милан, 13) Настасијевић Настасија, 14) Павићевић Обрен, 15) Павловић Оливера, 16) Поповић Радмила, 17) Симић Катарина, 18) Станојевић Милан, 19) Станојевић Станоје, 20) Стефановић Милица, 21) Тасић Јован, 22) Тодоровић Иван.

На три месеца одбијено је пет ученика и две ученице, на годину дана одбијено је пет ученика и једна ученица, а по други пут на годину дана одбијена је једна ученица.³⁴⁸

*

Нижи течајни испит за школску 1934-1935. годину одржан је од 12 до 25. јуна 1935. године.

Ослобођени су полагања испита: 1) Андрејић Сретен, 2) Ђурић Никола, 3) Јовановић Душанка, 4) Кузмановић Анђелко, 5) Обреновић Радован, 6) Стојчић Богомир, 7) Славковић Радомир, 8) Цанић Спасенија.

Испит су положили: 1) Андоновић Споменка, 2) Богдановић Драгослав, 3) Витић Миодраг, 4) Витић Персида, 5) Дамњановић Душица, 6) Ђуричић Радмила, 7) Живковић Милован, 8) Јанићијевић Станица, 9) Јовановић Милан, 10) Марјановић Десимир, 11) Милосављевић Ружица, 12) Митровић Петар, 13) Момировић Мирјана, 14) Павловић Стојан, 15) Петљанска Бранислава, 16) Рачић Маргита, 17) Симоновић Ђорђе, 18) Спасић Богосав, 19) Станковић Миодраг, 20) Станковић Надежда, 21) Стојановић Десанка, 22) Стојановић Мирослав, 23) Стојановић Момчило, 24) Стојановић Радосав, 25) Филиповић Тихомир, 26) Цигурска Олга.

*

Нижи течајни испит за школску 1935-1936. године одржан је од 12 до 25. јуна 1936. године. За испит се пријавило укупно 79 ученика.

³⁴⁷ Реална мешовита гимназија у Јагодина, Извештај за школску 1931-1932. годину, Јагодина 1932.

³⁴⁸ Државна реална гимназија „Престолонаследника Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1933-1934 годину, Јагодина 1934.

Ослобођени су нижег течајног испита: 1) Илић Владан, 2) Лазић Радомир, 3) Лукић Драгица, 4) Савић Вера, 5) Таушановић Душан.

Положили су нижи течајни испит: 1) Алексић Душан, 2) Анастасијевић Миодраг, 3) Арсић Љубомир, 4) Васиљевић Живорад, 5) Грујић Никола, 6) Димитријевић Марина, 7) Димитријевић Мирослав, 8) Дробњак Драгољуб, 9) Ђорђевић Богољуб, 10) Ђорђевић Радоје, 11) Ђурић Олга, 12) Живановић Бошко, 13) Златановић Ђорђе, 14) Јаковљевић Живка, 15) Јанићијевић Милован, 16) Јанковић Живадин, 17) Јовановић Војин, 18) Јовановић Драгутин, 19) Јовановић Јордан, 20) Јовановић Милан, 21) Марјановић Милутин, 22) Марковић Драгољуб, 23) Марковић Душан, 24) Марковић Радослав, 25) Марковић Светислав, 26) Матић Војислав, 27) Мијушковић Надежда, 28) Милановић Бранка, 29) Милановић Радунка, 30) Милосављевић Светомир, 31) Милошевић Олга, 32) Младеновић Миодраг, 33) Михаиловић Радмила, 34) Мркић Драгутин, 35) Нешић Братислава, 36) Павловић Драгољуб, 37) Павловић Исидор, 38) Пауновић Божидар, 39) Петровић Добрила, 40) Попадић Надежда, 41) Пулпан Јелена, 42) Симић Добривоје, 43) Сретеновић Миодраг, 44) Стевановић Миодраг, 45) Стојановић Петар, 46) Тодоровић Мирослав, 47) Трајковић Иванка, 48) Цветковић Живомир, 49) Цветковић Радмила, 50) Целатовић Живојин.

Поправни нижи течајни испит одржан је 26. августа исте године. Тада су испит положили: 1) Андрејевић Селимир, 2) Веселиновић Љубинка, 3) Војновић Милош, 4) Гомбола Миодраг, 5) Илић Илија, 6) Јевтић Љубомир, 7) Јовановић Вера, 8) Јовановић Добрила, 9) Кузмановић Љубица, 10) Матић Драгољуб, 11) Матић Миодраг, 12) Милановић Ружица, 13) Милосављевић Драгиша, 14) Милосављевић Светислав, 15) Милутиновић Слободан, 16) Петровић Драгиша, 17) Радојковић Рајко, 18) Станојевић Слободан, 19) Томљеновић Марко.³⁴⁹

³⁴⁹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1935-1936 годину, Јагодина 1936.

Матуранти ниже гимназије са професорима 1937. године

*

Нижи течајни испит за школску 1936-1937. године одржан је од 11. до 23. јуна 1937. године. Изасланик Министра просвете на испиту био је Миладин Шеварлић, начелник Министарства просвете у пензији.

Ослобођени су полагања испита: 1) Бекерус Милош, 2) Бркић Илија, 3) Велимировић Александар, 4) Глигоријевић Витомир, 5) Гоговић Трајко, 6) Динић Миливоје, 7) Илић Александар, 8) Моловић Живорад, 9) Прокић Божидар, 10) Савић Драгољуб, 11) Стаменковић Јелисавета, 12) Старчевић Љубинка.

Положили су нижи течајни испит: 1) Аврамовић Радомир, 2) Драшковић Љубиша, 3) Ђорђевић Верослава, 4) Зарић Живота, 5) Јевремовић Сима, 6) Матић Верица, 7) Милановић Радунка, 8) Милосављевић Љубинка, 9) Милошевић Лепосава, 10) Милошевић Надежда, 11) Михајловић Богољуб, 12) Младеновић Милосав, 13) Николић Мила, 14) Пантић Радмила, 15) Петковић Миодраг, 16) Петковић Славка, 17) Поповић Добривоје, 18) Првановић Славка, 19) Пулпан Предраг, 20) Радивојевић Милан, 21) Радовановић Бранислав, 22) Савић Светислав, 23) Симић Душан, 24) Стаматовић Милутин, 25) Стефановић Драгица, 26) Стојановић Милорад, 27) Стојановић Миодраг, 28) Теодосијевић Милан.

Августа 1937. године поправни нижи течајни испит положили су: 1) Гајић Антоније, 2) Војиновић Даница, 3) Ђукић Видосава, 4) Јовановић Душан, 5) Јовановић Милан, 6) Миладиновић Станоје, 7) Милановић Светислав, 8)

Милосављевић Љубинка, 9) Милошевић Милорад, 10) Настасијевић Ђорђе, 11) Павићевић Милица, 12) Петровић Драгомир, 13) Рап Франциска Тереза, 14) Фекетић Марија, 15) Џуфић Владимир.³⁵⁰

*

Нижи течајни испит за школску 1937-1938. годину одржан је од 10 до 22. јуна 1938. године.

Ослобођени су полагања нижег течајног испита: 1) Бабић Даринка, 2) Васић Радулка, 3) Велимировић Борислав, 4) Војводић Миленко, 5) Дамњановић Даросава, 6) Димитријевић Димитрије, 7) Димић Љиљана, 8) Ђорђевић Љубица, 9) Илић Милош, 10) Марковић Радивоје, 11) Пантић Слободан, 12) Радисављевић Бранислав, 13) Симић Миливоје.

Положили су нижи течајни испит: 1) Богојевић Радоје, 2) Васић Зорка, 3) Васић Милица, 4) Васић Михаило, 5) Вулетић Сениша, 6) Вучковић Радмило, 7) Гајић Стојан, 8) Глигоријевић Зорка, 9) Грујић Божић, 10) Димитријевић Радмила, 11) Ђорђевић Бранко, 12) Јевтић Властимир, 13) Јовановић Мирослав, 14) Крстић Радивоје, 15) Крстић Роксанда, 16) Ковачевић Радован, 17) Косовљанин Радмила, 18) Костић Желимир, 19) Коцић Драгица, 20) Кузмановић Јелена, 21) Љубомировић Милица, 22) Марковић Драгољуб, 23) Марковић Љубиша, 24) Матић Живко, 25) Матић Милош, 26) Миленковић Младен, 27) Милојевић Станоје, 28) Милошевић Александар, 29) Милутиновић Јованка, 30) Миљковић Јездимир, 31) Митић Момир, 32) Михаиловић Драгојло, 33) Мишић Милун, 34) Николић Борисав, 35) Пајић Милутин, 36) Пауновић Бранислава, 37) Пиндић Милева, 38) Поповић Војислав, 39) Ракић Верица, 40) Рап Балинт Иштван, 41) Ристић Олга, 42) Савић Мирослава, 43) Стефановић Надежда, 44) Стренкова Даринка, 45) Стојановић Душица, 46) Стојковић Вера, 47) Тајтац Мориц, 48) Тодоровић Драгица, 49) Томић Борисав, 50) Ћосић Драган.³⁵¹

*

Нижи течајни испит за школску 1938-1939. годину одржан је од 12 до 22. јуна 1939. године. За овај испит пријавило се 92 ученика-ца.

Ослобођени су полагања нижег течајног испита:

1) Брашић Христивоје, 2) Горбунова Ана, 3) Ђорђевић Милан, 4) Јовановић Бошко, 5) Ковачевић Стојанка, 6) Лазаревић Радмила, 7) Лукић Верица, 8) Милић Никола, 9) Миљковић Душан, 10) Павловић Драгољуб, 11) Поповић Живота, 12) Ристић Бранислава, 13) Станојевић Драгољуб, 14) Томић Братислав.

³⁵⁰ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1936-1937 годину, Јагодина 1937.

³⁵¹ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1937-1938 годину, Јагодина 1938.

Матуранти ниже гимназије око 1938. године са директором Димитријем Мишићем: 1. Миодраг Петровић, 4. Викентије Иванов, 5. Јелена Петровић, 9. Косара Јосифовић, 10. Драгић Јосифовић

Положи ли су нижи течајни испит:

1) Андрејевић Надежда, 2) Анђелковић Радосав, 3) Антић Животије, 4) Антић Милутин, 5) Богдановић Богомир, 6) Богићевић Љубиша, 7) Бурић Божидар, 8) Васић Надежда, 9) Војиновић Вукашин, 10) Вукићевић Рајко, 11) Гостовић Јован, 12) Гостовић Ружица, 13) Дачић Душан, 14) Димитријевић Часлав, 15) Златановић Боривоје, 16) Илић Живко, 17) Јаковљевић Миодраг, 18) Јовановић Павле, 19) Јосифовић Милован, 20) Јоцић Милоје, 21) Кузмановић Ђока, 22) Марковић Љубица, 23) Миладиновић Момир, 24) Милановић Христина, 25) Миленковић Милорад, 26) Милојевић Милован, 27) Милошевић Олга, 28) Милошевић Томна, 29) Милутиновић Живота, 30) Младеновић Коста, 31) Мујковић Божидар, 32) Нешић Милосав, 33) Николић Милосав, 34) Обрадовић Миодраг, 35) Обрадовић Спира, 36) Павловић Милорад, 37) Павловић М. Милорад, 38) Пантић Десанка, 39) Петковић Живота, 40) Петровић Јован, 41) Радивојевић Олга, 42) Радовић Драгољуб, 43) Радојевић Ђорђе, 44) Радојковић Илија, 45) Рашић Добрила, 46) Ристић Радомир, 47) Резнеровић Радмила, 48) Симић Савета, 49) Стаменковић Никола, 50) Стефановић Драгиша, 51) Стефановић Душан, 52) Стојановић Живојин, 53) Стојковић Вера, 54) Тасић Јованка, 55) Товић Вера, 56) Томић Мирослава, 57) Томић Олга, 58) Чосић Надежда, 59) Шегота Невенка.

Августа 1939. године поправни нижи течајни испит положили су: 1) Алексић Младен, 2) Здравковић Радмила, 3) Јаковљевић Ранко, 4) Кузмановић Вера, 5) Радуловић Живана, 6) Симић Живорад, 7) Стојановић Душица, 8) Трајковић Стојан, 9) Целатовић Вера.³⁵²

*

Нижи течајни испит за школску 1939-1940. годину одржан је од 12 до 21. јуна 1940. године.

Ослобођени су полагања нижег течајног испита: 1) Илић Драгољуб, 2) Јеремић Радомир, 3) Јовановић Миланка, 4) Марковић Милица, 5) Марковић Угљеша, 6) Милановић Милан, 7) Митровић Милан, 8) Николић Станимир, 9) Радовановић Славка, 10) Стефановић Зорка.

Положили су нижи течајни испит: 1) Андоновић Даросава, 2) Бркић Владимир, 3) Врбашки Бранислав, 4) Вујић Василије, 5) Вуковић Бранислав, 6) Вулић Радојко, 7) Грујић Бранислав, 8) Глигоријевић Војислав, 9) Глигоријевић Душан, 10) Дачић Миодраг, 11) Ђокић Душица, 12) Ђорђевић Видосава, 13) Ђорђевић Драгутин, 14) Ђурић Зоран, 15) Игњатовић Душан, 16) Илић Љубомир, 17) Јанићијевић Драгослав, 18) Јанковић Милун, 19) Јеремић Радоје, 20) Јовановић Емилија, 21) Јовановић Петар, 22) Јордановић Добре, 23) Ковачевић Александар, 24) Костић Радослав, 25) Костић Светомир, 26) Марковић Владан, 27) Марковић Младен, 28) Марковић Никола, 29) Матејић Миодраг, 30) Матић Владислав, 31) Матић Драгољуб, 32) Миливојевић Станислав, 33) Милић Живота, 34) Милосављевић Петар, 35) Неквасил Миодраг, 36) Николић Катарина, 37) Обрадовић Трифун, 38) Обреновић Радосав, 39) Остојић Драгољуб, 40) Перишић Неђелка, 41) Петковић Бранислав, 42) Пиндић Димитрије, 43) Пиндић Милан, 44) Пјевачевић Радмила, 45) Симић Настас, 46) Станимировић Радован, 47) Стојановић Душан, 48) Стојановић Негосава, 49) Таушановић Миодраг, 50) Тимотијевић Бисенија, 51) Тодоровић Богдан, 52) Хајдек Стјепан, 53) Цветковић Драгослав, 54) Цветковић Миодраг.³⁵³

*

Према одлуци Министарсва просвете ослобођени су полагања нижег течајног испита школске 1940-1941. године ученици:

IV – а

1. Алексић Милева, 2) Богдановић Босиљка, 3) Бојовић Мирјана, 4) Веселиновић Будимка, 5) Вујовић Милева, 6) Гавриловић Вера, 7) Глигоријевић Оливера, 8) Ђорђевић Б. Александар, 9) Ђорђевић Ж. Александар, 10) Ђорђевић Милисава, 11) Здравковић Гордана, 12) Јеличић Вукосава, 13) Јевтић Живојин, 14) Јевтић Олга, 15) Костадиновић Новка, 16) Коцић Босиљка, 17) Крстић Надежда, 18) Лазаревић

³⁵² Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, извештај за школску 1938-1939. годину, Јагодина 1939.

³⁵³ Државна реална гимназија „Наследника престола Петра“ у Јагодина, Извештај за школску 1939-1940. годину, Јагодина 1940.

Драгослава, 19) Љубомировић Милева, 20) Манић Драгица, 21) Манић Милка, 22) Марковић Драгиња, 23) Марковић Надежда, 24) Миленковић Надежда, 25) Милосављевић Јованка, 26) Милошевић Живадинка, 27) Мирковић Јана, 28) Мрваљевић Невенка, 29) Мркић Радмила, 30) Нешић Радмила, 31) Николић Милица, 32) Новаковић Радмила, 33) Петровић Оливера, 34) Поповић Оливера, 35) Спасић Ката, 36) Степановић Душанка, 37) Стојковић Живка, 38) Стошић Владимир, 39) Таушановић Милева, 40) Цанић Надежда, 41) Лазић Вера, 42) Манојловић Миодраг, 43) Милојковић Олга, 44) Ђорђевић Бранислава, 45) Поповић Ненад, 46) Јовановић Татјана, 47) Жарић Радмила, 48) Живојиновић Јелена, 49) Тасић Нада, 50) Исаковић Мирјана.

IV – б

1) Вулић Драгић, 2) Глишић Миросав, 3) Голубовић Јован, 4) Ђорђевић Боривоје, 5) Ђорђевић Милан, 6) Ђурић Милан, 7) Ђурић Светолик, 8) Живковић Александар, 9) Илић Велибор, 10) Ивковић Момчило, 11) Јовановић Аранђел, 12) Јовановић Милан, 13) Лазић Витомир, 14) Марковић Милета, 15) Милић Живорад, 16) Милићевић Драгутин, 17) Милојевић Делимир, 18) Милосављевић Владан, 19) Милосављевић Живојин, 20) Милорадовић Милорад, 21) Милошевић Драгољуб, 22) Милошевић Миодраг, 23) Миљковић Живојин, 24) Михаиловић Михајло, 25) Михаиловић Светислав, 26) Младеновић Драгољуб, 27) Мојсиловић Милојко, 28) Мркић Богољуб, 29) Николић Миомир, 30) Петковић Војислав, 31) Петковић Ранко, 32) Петровић Љубиша, 33) Побуда Владимир, 34) Раденковић Милан, 35) Радосављевић Милутин, 36) Рашић Миодраг, 37) Ристић Љубомир, 38) Ристић Миодраг, 39) Станковић Радомир, 40) Стеван Никола, 41) Степаненко Константин, 42) Стојановић Живота, 43) Стојановић Миодраг, 44) Стренка Бранислав, 45) Томић Александар, 46) Ђурић Слободан, 47) Марковић Михајло, 48) Стојановић Драгиша, 49) Илић Александар, 50) Петковић Александар, 51) Миливјевић Миодраг.

IV – в

1) Алтман Мирослав, 2) Андрејевић Петар, 3) Антић Животије, 4) Аранђеловић Боривоје, 5) Богојевић Мирослав, 6) Бранковић Јанко, 7) Васић Милорад, 8) Вулић Петар, 9) Вучковић Миодраг, 10) Ђорђевић Војислав, 11) Ђурђевић Модраг, 12) Здравковић Иван, 13) Ивановић Драгољуб, 14) Ивановић Радић, 15) Јаковљевић Милутин, 16) Јанковић Бранислав, 17) Јефтић Живота, 18) Кузмановић Димитрије, 19) Лабан Угљеша, 20) Матић Михаило, 21) Маринковић Србислав, 22) Марковић Илија, 23) Марковић Михајло, 24) Милојевић Богољуб, 25) Милосављевић Селимир, 26) Милошевић Миодраг, 27) Миљковић Стеван, 28) Пауновић Милун, 29) Петровић Светислав, 30) Радојевић Стаменко, 31) Ристић Лазар, 32) Савић Љубомир, 33) Симић Добривоје, 34) Симић Душан, 35) Станковић Гвозден, 36) Степановић Љубиша, 37) Стојковић Драган, 38) Стошић Миодраг, 39) Тасић Михајло, 40) Тасић Србобран, 41) Базовић Божидар, 42) Милић Александар, 43) Милојковић Милован, 44) Богдановић Александар.³⁵⁴

³⁵⁴ Потпуна мешовита реална гимназија Наследника престола Петра у јагодини, Извештај за школску 1940-1941 годину, Јагодина 1941.

*Матуранти гимназије школске школске 1940-1941. године
са професором Јеленом Петровић*

Виши течајни испит школске 1940-1941. године одржан је од 16. до 26. јуна 1941. године:

Кандидати:

1. Атанасијевић Миодраг, син Персиде и Драгољуба, кројача, рођен 29. септембра 1919. године у Багрдану. Призната му зрелост.
2. Бекерус Милош, син Елзе и Јосифа, директора пиваре, рођен 26. јуна 1923. године у Београду. Призната му зрелост. Ослобођен усменог испита.
3. Бркић Илија, син Томаније и Љубисава, земљорадника, рођен 16. марта 1923. године у Пољни. Призната му зрелост.
4. Величковић Десанка, кћи Милеве и Јосифа, часовничара, рођена 13. априла 1919. године у Јагодини. Призната јој зрелост.
5. Глигоријевић Витомир, син Раде и Миладина, земљорадника, рођен 9. јануара 1922. године у Драгову. Призната му зрелост.
6. Гомбола Миодраг, син Никосаве и Јована, млинара, рођен 27. септембра 1920. године у Јагодини. Призната му зрелост.
7. Дудњикова Марија, кћи Евгеније и Сергија, шефа књиговодства, рођена 14. јуна 1923. године у Параћину. Призната јој зрелост.

8. Ђукић Видосава, кћи Стојане и Милана, стражара, рођена 2. јула 1921. године у Јагодини. Призната јој зрелост.
9. Живковић Павле, син Полете и Живојина, марвеног лекара, рођен 2. марта 1922. године у Тулузу у Француској. Призната му зрелост.
10. Жорић Војислав, син Ружице и Стевана, саобраћајног чиновника, рођен 25. маја 1922. године у Багрдану. Поправни испит из опште историје са земљописом.
11. Ивановић Мирослава, кћи Босилке и Миливоја, баштована, рођена 24. децембра 1922. године у Свилајнцу. Призната јој зрелост.
12. Илић Бранко, син Милице и Милутина, учитеља, рођен 30. јануара 1922. године у Драгачеву, срез скопски, бановина вардарска. Призната му зрелост.
13. Илић Петар, син Руже и Станимира, колара, рођен 17. фебруара 1922. године у Параћину. Призната му зрелост.
14. Јанковић Живадин, син Мирославе и Љубомира, земљорадника, рођен 30. јула 1921. године у Ланишту. Поправни испит из математике.
15. Јаношевић Оливера, кћи Даринке и Бранислава, адвоката, рођена 26. септембра 1921. године у Ужицу. Полаже виши течајни испит по други пут. Призната јој зрелост.
16. Јовановић Миодраг, син Малине и Милана, архивара пореске управе, рођен 18. маја 1921. године у Јагодини. Поправни испит из математике.
17. Јовановић Надежда, кћи Косаре и Милорада, трговца, рођена 13. јануара 1922. године у Свилајнцу. Призната јој зрелост.
18. Јордановић Љубен, син Ђуре и Крума, учитеља, рођен 20. новембра 1919. године у Рајчиновцима, срез босилградски, бановина вардарска. Призната му зрелост. Ослобођен усменог испита.
19. Комарецки Виктор, син Вукосаве и Андре, среског ветеринара, рођен 31. јануара 1923. године у Рачи, срез лепенички. Призната му зрелост. Ослобођен усменог испита.
20. Маловић Живорад, син Кадифке и Љубомира, сарача, рођен 25. маја 1923. године у Јагодини. Призната му зрелост.
21. Марковић Вера, кћи Надежде и др Благоја, директора учитељске школе, рођена 17. октобра 1922. године у Ужицу. Призната јој зрелост. Ослобођена усменог испита.
22. Матић Драгољуб, син Јованке и Ђорђа, бившег кафеџије, рођен 20. септембра 1922. године у Параћину. Поправни испит из математике.
23. Милосављевић Видојко, син Данице и Милосава, железничара, рођен 29. септембра 1919. године у Сикирици, срез параћински. Призната му зрелост.
24. Милосављевић Владимир, син Даринке и Воислава, пензионера, рођен 25. јуна 1921. године у Шуљковцу. Призната му зрелост.
25. Младеновић Миодраг, син Станице и Милана, ракиџије, рођен 25. маја 1922. године у Јагодини. Призната му зрелост.
26. Начић Наталија, кћи Костадине и поч. Николе, бившег трговца, рођена 23. септембра 1922. године у Крагујевцу. Призната јој зрелост.

27. Поповић Борислав, син Гаре и Јована, свештеника, рођен 1. маја 1923. године у Куманову, бановина вардарска. Призната му зрелост.
28. Поповић Ћира, син Роске и Ђорђа, учитеља, рођен 26. марта 1922. године у Младом Нагоричану, бановина вардарска. Поправни испит из немачког језика.
29. Радотић Радмила, кћи Славке и поч. Михаила, бившег пореског инспектора, рођена 18. августа 1922. године у Рековцу. Призната јој зрелост.
30. Ракић Животије, син Гвоздене и Александра, земљорадника, рођен 19. септембра 1920. године у Мијатовцу, срез белички. Призната му зрелост.
31. Савић Светислав, син Даринке и Душана Игњатовића, земљорадника, рођен 19. јануара 1921. године у Кочином Селу. Поправни испит из народне историје.
32. Симић Добривоје, син Марије и Момчила, економа, рођен 11. јула 1919. године у Јагодина. Призната му зрелост.
33. Сретеновић Миодраг, син Десанке и Милана, земљорадника, рођен 10. октобра 1921. године у Драгову. Призната му зрелост.
34. Стаменковић Јелисавета, кћи поч. Лепосаве и Милоша, жел. магационера, рођена 18. марта 1923. године у Параћину. Призната јој зрелост.
35. Стевановић Драгомир, син Лепосаве и Срећка, среског служитеља, рођен 19. маја 1922. године у Опарићу. Призната му зрелост.
36. Стојановић Љубица, кћи Десанке и поч. Саве, бившег кројача, рођена 15. јула 1920. године у Чачку. Поправни испит из опште историје са земљишном и математике.
37. Стојковић Ђорђе, син Марселе и Танасија, инжињера, рођен 15. маја 1923. године у Београду. Призната му зрелост.
38. Страиновић Бранка, кћи Симке и поч. Михајла, бившег трговца, рођена 2. августа 1923. године у Параћину. Призната јој зрелост.
39. Тодоровић Иван, син Милке и поч. Милана Тодоровића, бившег директора гимназије, рођен 24. јуна 1919. године у Јагодина. Призната му зрелост.
40. Трајковић Иванка, кћи Спасеније и Стојана, судског приправника, рођена 26. новембра 1921. године у Београду. Призната јој зрелост.
41. Трифуновић Првослав, син Драге и Милана, пензионера, рођен 8. маја 1921. године у Крагујевцу. Призната му зрелост.
42. Хајник Нада, кћи Олге и Франца, адвоката, рођена 7. септембра 1923. године у Марибору. Призната јој зрелост. Ослобођена усменог испита.
43. Црниловић Славица, кћи Загорке и поч. Уроша, бившег директора млина, рођена 10. маја 1923. године у Власотинцима. Призната јој зрелост.
44. Целатовић Живојин, син Живке и Гвоздена, адвоката, рођен 1. марта 1921. године у Јагодина. Призната му зрелост.

45. Кујовић Драгољуб, син Досте и Петра, чиновника, рођен 18. маја 1914. године у Беранама. Полаже као приватан ученик. Поправни испит из опште историје са земљописом.³⁵⁵

Главни табеларни преглед³⁵⁶
(школска 1940-1941. година)

име	веронаука	Српски језик	Француски језик	Немачко језик	Латински језик	Народна историја	Општа историја и земљопис	природопис	физика	хемија	математика	Оцена из владања
Анастасијевић Миодраг	5	4	3	3	4	4	4	3	4	3	4	5
Бекерус Милош	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
Бркић Илија	5	3	4	3	5	5	5	4	4	4	5	5
Величковић Десанка	4	3	3	3	4	3	3	3	4	4	4	5
Глигоријевић Витомир	4	4	4	3	4	5	5	4	3	3	3	5
Томбола Миодраг	4	4	3	3	4	4	5	3	3	3	3	3
Дудњикова Марија	4	3	5	5	5	4	4	5	4	4	4	5
Ђукић Видосава	5	3	4	3	4	4	5	4	4	4	3	5
Живковић Павле	4	4	4	3	4	4	3	3	3	3	3	4
Жарић Војислав	4	3	4	3	3	3	2	3	3	4	3	5
Ивановић Мирослава	5	3	4	5	4	5	4	4	3	4	4	5
Илић Бранко	3	4	4	3	3	4	4	3	3	3	3	5
Илић Петар	4	3	3	3	4	3	3	3	3	3	3	5
Јанковић	3	3	3	4	5	4	4	3	3	3	2	4

³⁵⁵ Потпуна мешовита реална гимназија Наследника престола Петра у Јагодина, Извештај за школску 1940-1941. годину, Јагодина 1941.

³⁵⁶ ИАЈ, Гимназија Светозар Марковић, ф 143, књига 4. 4. септембра 1941. године призната је зрелост: Воиславу Жарићу из Багрдана, ђаку избеглици из Словеније Јелену Јанезу из Подбеца, који је јуна месеца завршио осми разред у Јагодина, на основу оверене изјаве професора из Марибора, Драгољуб Кујовић из Берана, Драгољуб Матић из Параћина, Миодраг Јовановић из Јагодина, Љубица Стојановић из Чачка. Ђира Поповић из Младог Нагоричана положио је испит зрелости јануара 1942. године, а Иштван Балинт Рап априла 1942. године.

Живадин												
Јаншевић Оливера	4	3	4	3	3	4	3	3	3	3	3	5
Јовановић Миодраг	5	3	3	3	4	4	3	4	3	3	2	5
Јовановић Надежда	4	3	3	3	4	3	3	4	4	3	3	5
Јордановић Љубен	5	5	5	4	5	5	5	4	5	4	5	5
Комарецки Виктор	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	5
Кујовић Драгољуб	4	4	3	3	3	3	2	3	3	3	3	5
Маловић Живорад	4	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5
Марковић Вера	5	5	5	4	5	5	5	5	4	5	5	5
Матић Драгољуб	4	3	3	3	4	3	3	3	3	3	2	3
Милосављевић Видојко	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5
Милосављевић Владимир	4	3	3	3	5	4	4	4	4	4	3	5
Младеновић Миодраг	4	4	4	3	4	5	5	3	4	4	4	5
Начић Наталија	5	3	4	4	5	5	4	5	4	4	3	5
Поповић Борислав	4	3	3	3	3	3	3	3	3	4	3	5
Радотић Радмила	5	4	4	3	3	4	5	5	5	4	4	5
Ракић Животије	4	4	3	4	4	4	5	4	3	3	3	5
Савић Светислав	3	3	3	3	4	2	3	3	3	3	3	5
Симић Добривоје	3	3	3	3	4	3	3	4	3	3	4	5
Сретенковић Миодраг	4	3	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5
Стаменковић Јелисавета	5	4	5	5	5	5	5	5	5	4	5	5
Стевановић Драгомир	4	4	3	3	4	3	4	3	4	3	4	5
Стојановић Љубица	4	3	3	3	4	3	2	3	4	4	2	5
Стојковић Ђорђе	5	4	5	4	5	5	4	4	5	5	5	5
Страиновић Бранка	5	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	5
Тодоровић Иван	4	3	3	3	4	4	4	3	3	4	3	5
Трајковић	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	4	5

Иванка												
Трифунковић Првослав	4	3	4	3	4	3	3	3	4	4	5	4
Хајник Нада	5	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5	5
Црниловић Славица	4	3	3	3	4	3	3	5	3	3	4	5
Целатовић Живојин	4	3	4	3	4	3	3	3	3	3	3	5

ИЗВОРИ

1. Архив Југославије, Јагодинска гимназија, Ф 66, кутије: 730, 731, 732.
 2. Историјски архив „Средње Поморавље“ Јагодина, Гимназија „Светозар Марковић“ Јагодина (Светозарево) Ф 143: уписнице 1918-1941, записници наставничког савета 1935+1938, записници стручних конференција 1938-1941, записници испитног одбора нижег течајног испита 1936-1941, записници испитног одбора вишег течајног испита 1930-1942, главни протокол испита зрелости 1920-1942.
 3. Завичајни музеј у Јагодини, Гимназија у Јагодини, Ф XXII, кутије 10, 11, 12.
 4. Извештаји школе за поједина годишта.
- Фотографије су својина Завичајног музеја у Јагодини и Историјског архива „Средње Поморавље“.

САДРЖАЈ

1. Рецензија	3
2. Увод	5
3. Обнова рада школе	9
4. Школска 1920 – 1921. година	33
5. Школска 1921 – 1922. година	51
6. Школска 1922 – 1923. година	65
7. Школска 1923 – 1924. година	78
8. Школска 1924 – 1925. година	94
9. Школска 1925 – 1926. година	105
10. Школска 1926 – 1927. година	112
11. Школска 1927 – 1928. година	120
12. Школска 1928 – 1929. година	128
13. Школска 1929 – 1930. година	135
14. Школска 1930 - 1931. година	140
15. Школска 1931 – 1932. година	163
16. Школска 1932 – 1933. година	169
17. Школска 1933 – 1934. година	173
18. Школска 1934 – 1935. година	181
19. Школска 1935 – 1936. година	189
20. Школска 1936 – 1937. година	203

21. Школска 1937 - 1938. година	220
22. Школска 1938 – 1939. година	229
23. Школска 1939 - 1940. година	240
24. Школска 1940 – 1941. година	249
25. Књижнице	257
26. Кабинети и учила	263
27. Ученичка удружења	280
28. Екскурзије	296
29. Школске зграде	306
30. Заједница Дома и школе	312
31. Виши и нижи течајни испити	316
32. Извори	360